

УКРАЇНА

У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук., старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Мищак І. М., Павленко Д. В., Бондаренко Д. В.,
Хилько М. І., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготував

Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.

Візуальну аналітику підготував

Федорчук А. Г., наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України

Заснований у 2011 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 12 (178)

(огляд матеріалів зарубіжної преси за 1–31 грудня 2023 р.)

Київ 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ПЕРЕДМОВА.....	4
ОЦІНКА СИТУАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІД КІНЕЦЬ ДРУГОГО РОКУ ВІЙНИ ТА ПРОГНОЗИ НА 2024 РІК (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–31 грудня 2023 року)	6
ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–31 грудня 2023 року)	24
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	24
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	28
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ.....	29
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	30
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	32
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	32
ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ	32
ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ.....	32
ВОЄННИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ	37
ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ В УКРАЇНІ	39
ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ	40
ДІЯЛЬНІСТЬ ВПЛИВОВИХ ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ	41
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ	42
ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	48
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА РОСІЇ.....	48
КІБЕРТЕРОРИЗМ	49
МЕДИЧНІ ТА ОСВІТНІ ПРОЄКТИ	50
ОБСТРІЛИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ.....	50
ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ	50
ПРОГНОЗИ ТА КОМЕНТАРІ ЩОДО УКРАЇНСЬКОГО КОНТРНАСТУПУ	51
РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	53
РОБОТА СБУ, САП ТА НАБУ.....	54
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	54
ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ	59
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ.....	61
ВІЙСЬКОВІ ТРЕНУВАННЯ ЗСУ В КРАЇНАХ СВІТУ	61
ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ	61
ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ	70
ДИПЛОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА УКРАЇНИ ЗА КОРДОНОМ.....	72
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ	72

ЗАКОРДОННІ ВІЗИТИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ.....	83
ЗАСУДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ РФ.....	85
ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	86
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО НАТО	91
МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС.....	92
МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	93
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	95
ПІДТРИМКА РОСІЇ.....	98
ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ	98
РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ	100
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ	131
РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ.....	135
САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ	136
ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ.....	140
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	148

ПЕРЕДМОВА

Вирішальну роль під час повномасштабного вторгнення росії в Україну відіграє своєчасне, достовірне та незаангажоване інформування громадян та світу про перебіг російсько-української війни. У цьому контексті внесок зарубіжних медіа стає ще потужнішим, як ніколи, адже те, як у світових ЗМІ висвітлюють українську тематику значною мірою впливає на сприйняття громадськістю, а отже – їх настрої. Далі ці настрої можуть відображатись і в прийнятті певних рішень з боку владної верхівки країн світу щодо допомоги та підтримки України.

З початку масштабної агресії росії 24 лютого 2022 року Україна стала гедлайнером всіх світових ЗМІ. Очевидно, через війну, але постійна увага була прикута не тому, що точилися бої як такі, а завдяки героїчному спротиву українського народу. Сміливість усіх українців – від ЗСУ, які щодня чинять подвиги на полі бою, витісняючи ворога, до простих людей, які голими руками йшли на танки та виходили на мітинги на тимчасово окупованих територіях – вивела Україну на позиції сильного гравця у світовій політиці, зумовивши мобілізацію міжнародних зусиль на підтримку нашої держави у протистоянні російській агресії, посилення стійкості та обороноздатності України, відновлення пошкодженої енергетичної інфраструктури, а також забезпечення дієвих механізмів безпеки для України.

Реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну, викладена на шпальтах впливових світових медіа, лягла в основу випусків інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» з 24 лютого 2022 року. Бюлетень, який продукується з 2011 року, є оглядом суспільно-політичних подій в Українській державі, опублікованих в найбільш впливових та авторитетних світових медіа.

Інформація, представлена в бюлетені, сприяє оперативному отриманню користувачем логічно структурованих відомостей. Зміст рубрик інформаційно-бібліографічних матеріалів бюлетеня представлений за тематичним добірками, а в межах рубрик – за хронологією. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій подані з перекладом українською мовою. Тематика матеріалів розкриває сприйняття України у світі під час

російського вторгнення як у внутрішньополітичному, так і міжнародному аспектах. Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу, слід назвати новинні повідомлення, тематичні огляди, авторські статті, інтерв'ю, експертні оцінки, аналітичні коментарі, журналістські розслідування тощо.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень «Україна у відгуках зарубіжної преси» містить візуальну аналітику щодо кількісно-якісного аналізу тематики, тональності та активності світових медіа у висвітленні української проблематики, а також аналітичний огляд зарубіжної преси щодо політичних оцінок і рішень міжнародних організацій та політичних і громадських діячів окремих країн стосовно збройної агресії росії проти України, а також відповідних заходів міжнародної спільноти, викликаних неспровокованим вторгненням росії. У кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел, які піддавалися моніторингу, з короткими відомостями про кожне видання.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень призначений для працівників бібліотек та інших інформаційних установ, політологів, істориків. Періодичність – 12 випусків на рік.

У 12 випуску за 2023 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» висвітлюється реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну в дзеркалі відображення в 36-и зарубіжних інтернет-версіях газетних і журнальних видань з 1 по 31 грудня 2023 року. В ході моніторингу було проаналізовано матеріали зарубіжної преси 18-и країн світу, які входять до держав «Групи семи» і «Групи десяти» (Бельгія, Велика Британія, Італія, Канада, Нідерланди, Німеччина, США, Франція, Швеція, Японія), «Вишеградської четвірки» (Польща, Чехія, Угорщина, Словаччина), групи пострадянських країн-членів Європейського Союзу та Об'єднаних експедиційних сил (Латвія, Литва, Естонія), найбільшої європейської країни-представниці Іbero-американської групи – Іспанії.

Мовний аспект моніторингу включав аналіз публікацій світових медіа 14-а мовами світу, а саме: англійською, естонською, іспанською, італійською, латвійською, литовською, нідерландською, німецькою, польською, словацькою, угорською, французькою, чеською та шведською.

ОЦІНКА СИТУАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІД КІНЕЦЬ ДРУГОГО РОКУ ВІЙНИ ТА ПРОГНОЗИ НА 2024 РІК *(аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–31 грудня 2023 року)*

*Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.*

Під час підготовки огляду публікацій інтернет-медіа за грудень 2023 року було проаналізовано 36 інтернет-версій медіаресурсів 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Великої Британії (9 %), Німеччини (8 %), Франції, США та Польщі (по 7 %), Естонії, Іспанії, Латвії, Литви, Італії (по 6 %), Угорщини, Словаччини, Швеції (по 5 %), Чехії, Японії, Бельгії (по 4 %), Нідерландів і Канади (по 3 %) (*див. діаграму 1*).

Лідерами серед зарубіжних медіа за кількістю та часткою публікацій на українську тематику стали: британська газета «The Guardian» (6,41 %), німецька «Frankfurter Allgemeine» (5,57 %), польська «Rzeczpospolita» й американська «New York Post» (по 5,01 %), французька «Le Monde» (3,90 %), естонська «Postimees» (3,62 %), угорська «Nepszava», латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze», іспанські «ABC» та «El Mundo» (по 3,06 %) (*див. діаграми 2, 3*).

Журналісти британських газет «The Guardian» та «The Independent» головну увагу приділяють висвітленню подій на російсько-українському фронті та наданню допомоги Україні. Ряд повідомлень присвячено героїчній обороні Збройними Силами України міст на сході нашої держави. Так, кореспондент газети «The Guardian» Л. Гардінг пише, що Сили оборони України продовжують стримувати сили рф, які далі намагаються оточити Авдіївку. Із посиланням на речника Об'єднаного пресцентру ЗСУ Таврійського напрямку О. Штупуна видання зазначає, що Україна, як і раніше, контролює коксохімічний завод, який використовується як величезний оборонний вузол. Продовжуючи цю тему, Л. Гардінг в іншій статті підкреслює, що події довкола Авдіївки мають величезне символічне значення: для кремля захоплення міста сприятиме передвиборчій кампанії путіна, а для Києва поразка в Авдіївці посилить негативні відчуття після нереалізованого контрнаступу. Британські оглядачі розмірковують про перспективи оборони України в умовах зменшення військової

допомоги США та інших західних держав. Так, міжнародний редактор «The Independent» К. Стівенсон зазначає, що через брак боєприпасів і зменшення західної допомоги Збройні Сили України скорочують деякі операції. У цьому контексті наголошується на активізації Україною власних оборонних спроможностей. Як приклад наводиться інформація про те, що наша держава виготовляє на місяць шість самохідних артилерійських установок «Богдана» – єдиної самохідної артилерійської установки українського виробництва, яка використовує 155 мм снаряди стандарту НАТО, що робить її стратегічно важливою зброєю. Водночас питання допомоги Україні є одним із ключових для британців. Редактор з питань оборони та безпеки «The Guardian» Д. Саббаг проінформував, що Велика Британія та Норвегія створили морську коаліцію для підтримки України. У Міноборони Великої Британії заявили, що нова морська коаліція тісно співпрацюватиме з українськими ВМС та Міністерством оборони України задля швидкого розвитку морських сил у Чорному морі, продовження розбудови української морської піхоти і річкових патрульних кораблів для захисту прибережних та внутрішніх водних шляхів. Як зазначив міністр оборони Британії Г. Шаппс, у межах діяльності коаліції Україна отримає два мінно-тральні кораблі Королівських ВМС класу «Sandown». Журналісти британських видань також відзначають надзвичайну рішучість і згуртованість українців проти російської агресії. Так, головна оглядачка «The Guardian» з питань культури Ш. Гігінс зазначає, що в Україні її вразила дивовижна життєздатність громадянського суспільства, люди, які опікуються волонтерством, займаються гуманітарною роботою, збирають гроші. І серед цих людей особливе захоплення викликали в неї молоді жінки віком від 20 до 30 років, які часто здаються старшими через силу, яку вони були змушені проявити. При цьому британці зауважують, що російські агресори намагаються знищити саме українську ідентичність і культуру. Як приклад наводяться свідчення про ракетні й артилерійські удари по херсонських бібліотеках, закладах культури й освіти інших українських міст, які не мають жодного військового значення. Ряд статей британських видань присвячено перспективам вступу України до ЄС. Практично в усіх повідомленнях йдеться про зовнішні перешкоди, зокрема позицію уряду Угорщини, який намагається заблокувати європейський поступ України. Старший науковий співробітник аналітичного центру «Друзі Європи» П. Тейлор на шпальтах «The

Guardian» стверджує, що Європа ухвалила історичне рішення, знайшовши формулу, яка дозволяє розблокувати відкриття переговорів про членство з Україною. Він зазначив, що європейські та національні чиновники вже планують обхідний шлях, якщо угорський прем'єр В. Орбан продовжить перешкоджати наданню фінансової допомоги нашій державі з боку ЄС.

Німецькі видання – газета «Frankfurter Allgemeine» та щотижневий журнал «Focus» – посідають друге місце серед зарубіжних національних медіа за висвітленням подій в Україні. Німецькі журналісти аналізують вплив політичного протистояння у США на рівень боєздатності України та її готовність продовжувати боротьбу проти російської агресії. Також ідеться про уроки, які повинна винести Європа з огляду на загарбницькі плани кремля та зміни підходів у США до підтримки Європи в цілому. Канцлер Німеччини О. Шольц оголосив про економію та скорочення бюджету в наступному 2024 році, однак він запевнив, що підтримка України триватиме. За його словами, допомога нашій державі покриватиметься з регулярного бюджету, включаючи 8 млрд євро на зброю та 6 млрд на підтримку українських біженців у Німеччині. Разом із тим канцлер висловив припущення, що ліміти бюджету можуть стати недостатніми пізніше, наприклад через те, що інші країни зменшили свою підтримку. У гостьовому пості для видання «Frankfurter Allgemeine» міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок відкинула ідею заморожки війни в Україні. Глава МЗС заявила, що заморожування війни призведе у перспективі до втрати Україною суверенітету, а загроза росії для безпеки Європи збережеться. За її словами, путін не просто воює проти України, він також бореться за світовий порядок насильства і «ми повинні захищатися від цього». Схожої точки зору дотримується колишній міністр закордонних справ Німеччини Й. Фішер, який вважає, що ЄС повинен «відновити свою здатність стримування», особливо проти росії. Він закликав ЄС створити власну військову базу, включно з ядерною зброєю. Й. Фішер сподівається, що Америка та Європа залишаться пов'язаними, але, якщо переоберуть Д. Трамп, то Європа повинна серйозно поставитися до ядерного озброєння. За його словами, пріоритетом має стати здатність стримування в умовній зоні. За твердженням Й. Фішера, це урок, який дає Україна. Професор політології та експерт Г. Мангот на шпальтах видання «Focus» висловив думку, що на Заході зростає кількість людей, які

наполягають на досягненні рішення щодо України шляхом переговорів. Він же вважає, що немає жодної перспективи досягнення миру шляхом переговорів. У будь-якому випадку, доводить експерт, від російської сторони не очікують зміни позиції раніше президентських виборів у США. За прогнозом Й. Фішера, якщо обидві ворогуючі сторони продовжать зосереджуватися на досягненні своїх максимальних цілей і будуть впевнені, що вони здатні зробити це у військовому плані, війна триватиме ще довго. Песимістичний сценарій щодо завершення війни оприлюднив і професор міжнародної політики Ю. Фінкель. У статті для «Focus» він стверджує, що Захід зосереджений на «управлінні» війною, а не на спробі її припинити. Політолог попереджає, що якщо так буде й далі, то «війна просто триватиме». Песимістичний прогноз Ю. Фінкеля полягає в тому, що Україна може стати мілітаризованим суспільством, потенційно шукаючи ядерної зброї, щоб захистити себе. Німецькі оглядачі також оцінюють вплив війни в Україні на розвиток оборонної промисловості в Німеччині. Як зауважує журналіст «Frankfurter Allgemeine» М. Венер, експорт зброї в Німеччині загалом вважається аморальним, однак значна частина німецької оборонної промисловості не існувала б, якби не було експорту зброї. Нині Німеччина встановила новий рекорд з експортом зброї на суму майже 20 млрд євро. За словами М. Венера, найбільша частка військової техніки, вартістю понад 4 млрд євро, дісталася Україні. Ця підтримка, наголошує журналіст, в інтересах Німеччини, оскільки перемога росії також загрожує стабільності та безпеці в Європі. Разом із тим в іншій статті М. Венер привертає увагу до дискусії в німецькому політикумі щодо прагнення України захопити українців, які живуть за кордоном і підлягають військовій службі, повернутися в країну. У той час як політик-захисник від Християнсько-демократичного союзу Німеччини Р. Кізеветтер закликав скоротити матеріальну допомогу українським чоловікам у Німеччині, які підлягають військовій службі, федеральний міністр юстиції М. Бушманн налаштований скептично і дав зрозуміти, що Німеччина не змушуватиме нікого проходити військову службу проти їх волі.

Французька газета «Le Monde» та журнал «L'Obs» багато уваги приділяють допомозі Україні та гуманітарним проблемам у нашій державі, які посилюються через інтенсивність бойових дій, тривалість війни та настання складних погодних умов. Окремо аналізується поступ нашої держави щодо здійснення реформ та наближення до

стандартів ЄС і НАТО. Оглядач видання «Le Monde» Ф. Жак взяв інтерв'ю у віцепрезидентки Європейської комісії В. Юрової, в якому сконцентровано увагу на вступі України до ЄС. В. Юрова наголошує, що Україна виконала всі необхідні умови для початку переговорів про вступ, і закликає не відкладати цей процес, пропонуючи відкрити переговори до нової оцінки ситуації в березні 2024 року. Що стосується перспектив на фронті, то тут прогнози не такі оптимістичні. Журналіст видання «Le Monde» П. Брето зазначає, що підтримка Заходу для України зменшилася на 90 % протягом останнього року. За даними науково-дослідного інституту Кільського університету, обіцяна допомога слабшає, а блокування коштів у США та ЄС, а також рішення Сенату США можуть ще більше загострити ситуацію. Незважаючи на це, констатують французькі журналісти, Україна й надалі продовжує боротьбу із загарбниками. «L'Obs» акцентує увагу на успішній морській стратегії України. Зазначається, що наша держава повернула собі Чорне море, принаймні частково, перетворивши його на заборонену зону для російських військових кораблів. Це велике досягнення, наголошує видання, особливо враховуючи, що Україна має «лише жменьку старих літаків та взагалі не має значущого військово-морського флоту». Натомість Україна використовує різноманітні технології, включаючи системи протиракетних катерів, морські та підводні дрони. Підкреслено, що завдяки цьому вдалося відкрити морський шлях для експорту українських зернових. Французький журналіст Р. Урдан у «Le Monde» докладно описує роботу українських слідчих, які працюють над збиранням доказів злочинів, вчинених російською армією в Україні. Зазначається, що вони використовують програму під назвою «Дорожня карта», яка містить деталізовану базу даних про 230 тис. російських солдат, їхню командну структуру, рух підрозділів та злочини, які вони вчинили. З іншого боку, журналісти описують технології, завдяки яким українські лікарі борються за життя і здоров'я кожного пораненого. Так, оглядач «Le Monde» Е. Гріншпан розповідає про пілотний проєкт в Україні, який дозволяє зменшити кількість ампутацій серед поранених на війні. Завдяки операціям, виконаним у режимі відеоконференції з американською лікарнею, медики з Вінниці в реальному часі вивчають техніку кісткових пересадок та трансплантації тканин. Цей інноваційний підхід дозволив врятувати сотні поранених від ампутацій, сприяючи ефективній медичній допомозі, не вимагаючи їх

транспортування до Європи. Тематика гуманітарних проблем є ключовою в багатьох інших публікаціях. Приміром, у статті журналістки «Le Monde» Ф. Вінсент наголошується на складнощах, з якими стикаються мешканці України, живучи серед руїн і забезпечуючи себе електроенергією, водою та газом у важких умовах. Авторка також звертає увагу на загрозу мін, що залишають російські війська під час відступу, яка створює небезпеку для мешканців визволених населених пунктів й ускладнює рятувальні операції та гуманітарну допомогу.

Американські видання «New York Post» і «Time» переважно розкривають перебіг дискусій серед політиків США щодо подальшої підтримки України. Так, репортер «Time» Н. Поплі зазначає, що Президент України В. Зеленський зіткнувся з різкою протидією з боку республіканців у Сенаті, коли наголосив на невідкладності збільшення американської допомоги для протидії російській агресії. Сенатор Дж. Ланкфорд, ключовий переговорник від Республіканської партії щодо можливої прикордонної угоди, заявив, що візит В. Зеленського до США не вплинув на нинішню безвихідь. За його словами, громадська підтримка фінансування військових зусиль України значно впала, а деякі консервативні республіканці категорично проти фінансування військових зусиль України без політично спричинених змін у політиці надання притулку та інших питань імміграційної політики. При цьому американські журналісти наголошують, що військова допомога Україні вигідна США. Зокрема, Американський інститут підприємництва виявив 117 виробничих ліній як мінімум у 31 штаті та 71 місті США, де американські робітники виробляють основні системи озброєнь для України. Підкреслюється, що допомога Україні не лише створює робочі місця в Америці, а і відновлює американську оборонно-промислову базу. Проте, пише «New York Post», 31 сенатор та член Палати представників, чиї штати чи округи отримують вигоду від фінансування України, проголосували проти цієї допомоги або обмежили її. На шпальтах «New York Post» директорка Чорноморської програми Інституту Близького Сходу у Вашингтоні Ю.-С. Джоджа, голова комітету в закордонних справах Палати представників М. Маккол, голова комітету з питань розвідки Палати представників Конгресу М. Роджерс та ін. коментують план перемоги Україні, який виклав республіканець М. Тернер колегам-республіканцям у 28-сторінковій записці. Ю.-С. Джоджа вважає, що треба дати відсіч путіну, бо «не можемо

дозволити, щоб лінія фронту зрушила з місця на територію України». Натомість старший репортер «New York Post» С. Яноскі пише, що на фоні загрози зменшення західної допомоги Україні адміністрація президента США Д. Байдена та європейські чиновники непомітно змінюють стратегію підтримки України, зміщуючи акценти з досягнення повної перемоги над росією на покращення позицій Києва у можливих переговорах щодо припинення війни. Партнери нібито замислюються над тим, щоб готувати Україну більше до оборони, ніж до наступу. Хоча Білий дім і Пентагон публічно заявляють, що офіційних змін у політиці не відбулося, але разом з українцями офіційні особи США та Європи, за даними видання, наразі обговорюють передислокацію сил Києва від невдалого контрнаступу на сильнішу оборонну позицію на сході України.

Польські видання «Rzeczpospolita» та «Do Rzeczy» найчастіше висвітлюють перебіг бойових дій в Україні та двосторонні польсько-українські відносини. Польський журналіст та публіцист М. Будзіш, якого цитує «Do Rzeczy», використовуючи фрагменти власної книги «Стратегічна пауза», намагається переконати, що війна в Україні є найсерйознішим викликом для Польщі після закінчення Другої світової війни, оскільки росія перетворюється на агресивну державу, яка прагне відновити свій військовий потенціал та диктувати свої умови країнам Центральної Європи, особливо Польщі. М. Будзіш пише, що поляки наївно вважають, що позитивний кінець війни вже визначений і його потрібно лише чекати, але між тим, факти зовсім інші. За його словами, Україна поки ще не виграє війну, перспективи відбудови України туманні, а демографічна ситуація драматична і якщо війна в Україні закінчиться стратегічною нічиєю, то Польща може зіткнутися із загрозою повномасштабного конфлікту з росією. Кореспондентка «Rzeczpospolita» А. Слоєвська звертає увагу читачів на думки політиків та експертів, які стверджують, що європейці повинні відмовитися від нинішнього принципу, що всі вигоди від членства в ЄС приходять лише тоді, коли країна формально стає членом Співтовариства. За її словами, протести польських дорожників на кордоні з Україною, а раніше фермерів, відображають природні страхи тих професійних і соціальних груп, які можуть почуватися під загрозою через перспективу приєднання великої та набагато менш заможної країни до Європейського Союзу. В іншій статті журналістка «Rzeczpospolita»

А. Птак-Іглевська пише, що польські компанії хочуть сісти за стіл, за яким особи, які приймають світові рішення, «розділять бізнес-пиріг, пов'язаний із відновленням України». Так, А. Птак-Іглевська коментує план відомого польського підприємця Р. Бжоски разом з іншими бізнесменами створити фонд реконструкції України. Р. Бжоска заявив про інвестиції в 100 млн євро, заохочуючи людей наслідувати його приклад. За його словами, поляки повинні постійно посилати сигнал про свою готовність до відбудови України.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у зарубіжних інтернет-виданнях упродовж грудня 2023 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (75 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах зарубіжних медіа приділено помітно менше уваги (25 %) (див. діаграми 4, 5).

Російське вторгнення в Україну в зарубіжних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: соціально-культурне життя українського суспільства та військові дії Збройних Сил України, територіальної оборони, українських партизанів на тимчасово окупованих територіях – по 19 %, діяльність української влади – 17 %, прогнози та коментарі щодо українського контрнаступу – 7 %, дії російських загарбників та колаборантів, воєнний потенціал України – по 6 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанською газетою «ABC» – 11,36 %, британською «The Guardian» і німецькою «Frankfurter Allgemeine» – по 10,23 %, іспанською «El Mundo» – 9,09 %, польською «Rzeczpospolita», італійською «Avvenire» та французькою «Le Monde» – по 6,82 %, британською «The Independent» – 5,68 %, французьким журналом «L'Obs» та німецьким «Focus» – по 3,41 % (див. діаграму 7).

Соціально-культурне життя українського суспільства вперше за тривалий час стало провідною темою зарубіжних медіа, які висвітлюють українське питання. Переважно оглядачі описують складну гуманітарну ситуацію у прифронтових населених пунктах, проблеми біженців і діяльність волонтерів. Так, журналіст італійського видання «Avvenire» Д. Гамбассі повідомляє, що холод і російські атаки збільшують кількість біженців у столиці Києві. Директор Благодійного фонду

«Карітас-Спес-Київ» францисканець о. Ростислав Печенюк стверджує, що потік прибулих ніколи не припинявся: навпаки, зараз він посилюється, особливо з південних і східних регіонів, які знаходяться ближче до лінії бойових дій. В іншій статті Д. Гамбассі розкриває життя українців, які залишилися в селах вздовж фронту в районі Куп'янська на Харківщині, де точаться одні з найзапекліших боїв останніх місяців. Місцеві жителі негативно відгукуються про росію, кордон з якою знаходиться менш ніж за п'ятдесят кілометрів. Д. Гамбассі пише, що регіональна група Мальтійського ордену допомагає людям, які залишилися в цьому регіоні. З іншого боку, директор Центру досліджень з питань енергетики О. Харченко в інтерв'ю іспанському виданню «El Mundo» зазначив, що Україні на зиму потрібні турбіни та засоби ППО, а не ковдри та лампочки. Він висловив впевненість в тому, що українці зробили 120 % можливого, але тільки 50 % необхідного для «енергетичної» підготовки до зими. Низка зарубіжних медіа («El Mundo», «Japan Today», «ABC», «Verslo žinios» та ін.) інформує своїх читачів про церковну реформу в Україні і святкування Різдва вперше за багато десятиліть 25 грудня. Прикметно, що церковну реформу підтримала держава. Іспанська «ABC» нагадує, що з цією метою Президент України В. Зеленський ще в липні підписав закон про перенесення офіційного свята Різдва Христового на 25 грудня, відмовившись від традиції Російської православної церкви святкувати його 7 січня. За словами автора латвійського видання «Verslo žinios» С. Даліуса, реформа є свідченням значних культурних змін в Україні, спроба викоринити вплив москви та ознака того, що Київ прагне наближення до Європи. Продовжує різдвяну тематику іспанська «ABC», розкриваючи духовний світ українських військових, які навіть в умовах постійних бойових дій зберігають власну культуру й традиції. Йдеться, зокрема, про те, що фандрейзингова платформа «United24» випустила відео, де українські військові співають всесвітньовідомі різдвяні пісні. У кожній композиції трохи змінені слова – так, щоб нагадувати, що війна в Україні триває і підтримка світу важлива. Відео знімали за підтримки підрозділу «Культурний десант» у бліндажі на Бахмутському напрямку, на тлі знищених армією рф будинку культури та вокзалу в Лимані, шкіль та автозаправки в Костянтинівці за 15 км від лінії фронту.

Військові дії Збройних сил України, територіальної оборони, українських партизанів на тимчасово окупованих територіях продовжують залишатися однією з провідних тем зарубіжних інтернет-видань. Іспанська «El Mundo» звертає увагу на те, що росія вперше зазнала численних атак так далеко від фронту – Україна взяла на себе відповідальність за кілька нападів на російську залізницю в Сибіру. Близький до російських спецслужб Telegram-канал «Baza», за яким стежать понад мільйон користувачів, повідомив, що диверсія спричинила вибухи в двох потягах в одному районі Бурятії. Журналісти німецької «Frankfurter Allgemeine» стверджують, що цей інцидент демонструє готовність і здатність України здійснювати диверсії в глибині росії і порушувати російську логістику далеко від лінії фронту. Зарубіжні видання багато пишуть про дефіцит боєприпасів в українській армії, спричинений зменшенням західної військової допомоги. Разом із тим стверджується, що Збройні сили України досить ефективні в оборонних боях. Так, спеціальний кореспондент іспанської «El Mundo» А. Рохас зазначає, що завдяки Силам оборони України російські війська «Z» досягали «по 1000 смертей на день» протягом листопада, і ця цифра подібна до тієї, яку зазнала царська армія під час Першої світової війни. Репортаж французького журналу «L'Obs» стосується сучасних методів ведення війни в Україні, де безпілотники стали могутньою зброєю. Видання розповідає про українського солдата, оператора безпілотника Ігоря, який доводить ефективність безпілотників FPV. У репортажі наголошується, що масштаби війни безпілотників важко оцінити, українські військові мають щомісячну потребу від 100000 до 120000 дронів. Американська «New York Post», шведська «Svenska Dagbladet» та інші медіа наводять приклад ефективності української ППО, яка за один день збила три російські бомбардувальники СУ-34 на півдні України. Своєю чергою, онлайн-редактор розділу подій польської «Rzeczpospolita» П. Малиновський пише про обстріл крилатими ракетами та знищення великого десантного корабля «Новочеркаськ», що знаходився у Феодосії в окупованому Криму. Шведський військовий експерт підполковник Й. Паасікві для видання «Svenska Dagbladet» також коментує новину про те, що Україна повністю знищила російський десантний корабель «Новочеркаськ». Але, на думку експерта, це не змінить ситуацію на фронті, хоча демонструє значний успіх Збройних Сил України як операційний, так і символічний.

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у грудні 2023 року питань виглядає так: реакція світових політиків, діячів та організацій – 36 %, євроінтеграція України – 13 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку; фінансова та економічна допомога Україні – по 9 %, збройна допомога Україні – 5 %, санкції проти росії; благодійна, гуманітарна та медична допомога Україні – по 4 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце нашої держави у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: американська «New York Post» (6,27 %), британська газета «The Guardian» (5,17 %), естонська «Postimees» (4,80 %), польська «Rzeczpospolita» (4,43 %), німецька «Frankfurter Allgemeine» та латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze» (по 4,06 %), угорська «Nepszava», латвійська «Diena», словацька «Denník N» й естонська «Eesti Päevaleht» (по 3,32 %) (див. діаграму 9).

Реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні активно відстежується зарубіжними оглядачами. Канадська «National Post» інформує своїх читачів про переговори між лідерами Китаю та Європейського Союзу, на яких обговорювали їхні позиції щодо торгівлі, субсидій і розбіжності з приводу війни в Україні. Голова КНР С. Цзіньпін зустрівся з головою Європейської комісії У. фон дер Ляєн і головою Європейської ради Ш. Мішелем. Зазначається, що Китай зайняв нейтральну позицію щодо війни росії проти України, натомість ЄС закликає Китай використати свій вплив на росію, щоб покласти край вторгненню, забезпечити, щоб експорт із Китаю чи через Китай не допомагав воєнним зусиллям росії, підтримати «формулу миру» Президента України В. Зеленського. Британське видання «The Independent» склало список кандидатів у президенти США від Республіканської партії на основі їхньої думки щодо війни в Україні. Журналісти зазначають, що протягом багатьох років лідери цієї партії, зокрема Дж. Буш-молодший, били на сполох щодо росії та підтримували членство України в НАТО, але в останні роки, особливо за часів колишнього президента Д. Трампа, сучасні консерватори стали на позиції ізоляціонізму. Значна увага оглядачів приділена активізації дипломатичних зусиль нашої держави щодо ізоляції росії на міжнародній арені та в міжнародних організаціях. Естонська «Postimees» у цьому контексті пише про спільну позицію низки держав в ОБСЄ, пов'язану із прибуттям на саміт Організації міністра

закордонних справ росії. Зазначається, що через присутність лаврова захід бойкотували, окрім України, міністри закордонних справ держав Балтії та Румунії. Держсекретар США Е. Блінкен, який поїхав на цей захід до Скоп'є, утримався від спільної зустрічі. В інтерв'ю «Neatkarīgas» з президентом Латвії Е. Рінкевичсом йдеться про погрози путіна щодо Латвії, в яких він обіцяє захистити «російськомовних». За його словами, Латвія замість того, щоб боятися – повинна якнайкраще виконувати доручену справу – це національна оборона, система внутрішніх справ, охорона здоров'я тощо. Також, наголосив Е. Рінкевичс, важлива підтримка України не лише матеріальна, а й моральна, і слід зробити так, щоб українська проблематика не зникла з міжнародного порядку денного. Чеське видання «Aktuálně.cz» наводить коментар російського історика в еміграції А. Зубова, який працює в Університеті імені Масарика в Брно. Останній не погоджується з думкою деяких європейських політиків, що настав час для дипломатичних переговорів щодо припинення війни в Україні. На літературному фестивалі «Knihu» в Брно академік презентував свою нову публікацію під назвою «Російська катастрофа та шанси її подолати», у якій розповідає про причини російського вторгнення в Україну та можливі подальші події. За його словами, російська війна в Україні – це не лише результат рішення путіна, бо «дурна і кровопролитна війна» з самого спочатку сприймалася позитивно більшістю російського суспільства.

Євроінтеграція України активно обговорюється головним чином в європейських інтернет-виданнях. Більшість дописів стосувалася саміту ЄС, на якому вирішувалося питання про надання Україні статусу держави-кандидата на членство в ЄС. Цей процес міг бути заблокований однією з держав, тож оглядачі та експерти обговорювали таку можливість. Загалом європейські чиновники провели низку попередніх переговорів та узгодили план дій щодо майбутнього статусу України як держави-кандидата на членство в ЄС. Так, шведська «Svenska Dagbladet» інформує про те, що президент Франції Е. Макрон прийняв прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана в Єлисейському палаці, намагаючись «вийти з глухого кута» після загрози заблокувати подальшу допомогу ЄС Україні. Також прем'єр-міністерка Італії Д. Мелоні провела особисту зустріч зі своїм угорським колегою В. Орбаном перед початком засідання Європейської ради в Брюсселі. Видання «Libero Quotidiano»

пише, що Д. Мелоні переконувала В. Орбана дати «зелене світло» для переговорів про вступ України до ЄС. Крім того, репортер «POLITICO» Н. Камют повідомляє, що Європейська комісія розблокувала 10,2 млрд євро, призначених для Угорщини, за день до того, як європейські лідери обговорили нову допомогу Україні та початок переговорів про вступ України до ЄС, проти чого виступає прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан. Н. Камют нагадує, що мільярди євро були заморожені через занепокоєння щодо прав людини та верховенства права в Угорщині. Окрім Угорщини, скептичні настрої щодо членства України в ЄС висловлюють й окремі політики та громадські діячі інших держав. Так, доктор філософії Я. Возинський у статті польського тижневика «Do Rzeczy» стверджує, що «вступ України до Євросоюзу Польщі просто не вигідний» і Польща отримає «більше переваг від надання Україні статусу асоційованої країни з ЄС». Зрештою, як відзначила італійська «Avvenire», Брюссель дав «зелене світло» для переговорів про вступ України та Молдови до ЄС, а прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан зняв вето на це питання, яке було ключовим пунктом Європейської ради. Коментуючи ці рішення, професор Інституту міжнародних відносин і політичних наук Вільнюського університету Р. Вільпішаускас наголосив для видання «Verslo žinios», що Європейська комісія справді продемонструвала лідерство щодо розширення ЄС.

Упродовж грудня 2023 року більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні української проблематики дотримувалася нейтральної тональності. Частка нейтральних повідомлень становила 89,42 %. При цьому частка позитивних повідомлень склала 7,24 %, а негативних – 3,34 % (див. діаграму 10).

Найчастіше зарубіжні медіа з нейтральних позицій висвітлювали надання допомоги Україні, діяльність української влади, соціально-культурне життя українського суспільства, набуття Україною статусу держави-кандидата на вступ до ЄС. Упродовж аналізованого періоду у нейтральних тонах місце і роль України у світовій політиці представлені в 254 статтях і повідомленнях. 9 статей і повідомлень вирізнялися позитивною тональністю, а 8 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то тут теж істотно переважала нейтральна інформація (67 статей і повідомлень). 17 статей і повідомлень мали виражену позитивну тональність, а 4 – негативну (див. діаграму 11).

Упродовж грудня 2023 року лише нейтральна тональність статей прослідковується в матеріалах інтернет-видань Японії («Japan Today», «The Asahi Shimbun»), Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»), Канади («National Post», «Toronto Sun»), Латвії («Neatkarīgā Rīta Avīze», «Diena») та Естонії («Eesti Päevaleht», «Postimees»).

Старший науковий співробітник Атлантичної ради (США) А. Каратницький у статті для бельгійського видання «POLITICO» стверджує, що Україні потрібен уряд «національної єдності». Він зазначає, що період ейфорії, викликаний великими військовими перемогами, закінчився так само, як і період «грандіозних обіцянок українських чиновників». За словами А. Каратницького, аналітики та політики почали критикувати військових і політичних лідерів України, звинувачуючи їх у провалі військових дій і навіть спекулюючи на можливості поразки у війні. Експерт наголошує, що цей тиск зараз потрібно подолати, включивши до складу уряду лідерів опозиції та громадянського суспільства, що, на його думку, «миттєво забезпечить легітимність керівної команди», зменшить критику та розширить коло голосів, до яких прислухається В. Зеленський. За інформацією японського видання «The Asahi Shimbun», законодавці від правлячої Ліберально-демократичної партії Японії та молодшого партнера по коаліції консервативної партії «Нова Комейто» обговорюють перегляд урядових вказівок щодо трьох принципів експорту військового обладнання. У минулому країнам, які брали участь у військових конфліктах, було заборонено отримувати будь-яке оборонне обладнання від Японії. Однак після російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року до керівних принципів було додано формулювання, яке спеціально дозволяє передачу оборонної техніки Україні. Водночас уряд обмежив такий експорт, щоб виключити летальне озброєння, і єдиним обладнанням, яке надається Україні, були бронежилети, шоломи та інше спорядження. Нині йдеться про розширення такого експорту. Зокрема, уряд Японії ухвалює остаточні домовленості щодо експорту зенітного ракетного комплексу «Patriot» до США, що стане першим вітчизняним експортом зброї після послаблення обмежень. Це буде перший експорт Японії готового оборонного обладнання згідно з новою політикою, яка значно послаблює обмеження на експорт зброї. Навіть якщо японські ЗРК «Patriot» не будуть експортовані в Україну, постачання опосередковано

може призвести до підтримки країни, де триває війна, у вигляді поповнення запасів США. Своєю чергою «Japan Today» пише про побоювання з цього приводу росії та її погрози, що рішення Японії про надання Україні систем протиповітряної оборони «Patriot» матиме «серйозні наслідки» для російсько-японських відносин. Питання військової допомоги Україні висвітлює також канадська «The Toronto Sun». Відзначається, що Канада вже внесла істотний вклад в озброєння нашої держави. Зокрема, журналіст Д. Пульезе, який висвітлює військові питання у Канаді, підкреслює, що канадській армії потрібно витратити 220 млн дол. на заміну техніки, подарованої Україні, але в деяких випадках будуть потрібні роки, щоб придбати зброю, подібну або таку ж, як було передано. Військову підтримку України активно продовжують держави Балтії. У цьому контексті латвійська «Diena» висвітлює візит в Україну міністра оборони Латвії А. Спрудса, який зустрівся з міністром оборони України Р. Умеровим та секретарем РНБО України О. Даніловим. Після візиту в Україну А. Спрудс планує сформувати коаліцію безпілотників для підтримки України, а також продовжити військову підтримку та навчання українських військових. Міністр наголосив, що Латвія підтримує членство України в ЄС і НАТО.

Позитивні оцінки щодо подій в Україні упродовж грудня 2023 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Іспанії («ABC», «El Mundo»), Франції («Le Monde», журнал «L'Obs»), Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Чехії («Aktuálně.cz», «Reflex»), Великої Британії («The Guardian», «The Independent») та Швеції («Svenska Dagbladet», «Aftonbladet»).

Глава Міжнародного валютного фонду К. Георгієва, яку цитує німецька «Frankfurter Allgemeine», заявила на зустрічі із Президентом України В. Зеленським, що Україні вдалося «впровадити та проводити розумну економічну політику» за підтримки міжнародної спільноти. Вона зазначила, що українська влада продемонструвала відданість вирішенню ключових проблем управління та корупції, що є свідченням «лідерської сили В. Зеленського». В інтерв'ю іспанській «El Mundo» віцепрем'єрка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України О. Стефанішина висловила впевненість, що наша держава більш ніж готова розпочати переговори про вступ до Європейського Союзу. Видання нагадує, що Європейська комісія нещодавно погодилася розпочати переговори про вступ з Україною під час

дводенного саміту в Брюсселі, але зауважує, що Україну все ще чекають переговори перед фактичним членством. Італійська «Libero Quotidiano» інформує своїх читачів про виступ прем'єр-міністерки Італії Д. Мелоні на засіданні ради міністрів у Палаццо Кіджі з промовою, в якій були підведені підсумки року. Д. Мелоні розповіла про складний рік, який минув, водночас вона дала позитивну оцінку Президенту України В. Зеленському й проаналізувала витoki конфлікту між Москвою та Києвом. Д. Мелоні велику увагу у своєму виступі приділила питанню необхідності підтримувати Україну в її протистоянні російським загарбникам. Начальник економічного відділу видання «Rzeczpospolita» К. Ковальчик хвилюється про те, чи будуть польські підприємці ширше інвестувати в українську економіку, враховуючи ризик втрат у війні. Автор пише, що українці не хочуть бути лише постачальниками сировини та дешевої робочої сили, а теж бажають розвивати свою економіку. Тому, коли закінчиться війна і з'являться перші плоди відбудови української економіки, польські компанії зіткнуться з дешевшою конкуренцією з боку українських виробників. Як, наприклад, транспортна галузь Польщі, яка ще вчора із задоволенням користувалася працею українських водіїв, а сьогодні вже не може конкурувати з компаніями України. Проте автор з оптимізмом дивиться в майбутнє та переконує, що якщо польські компанії інвестують в Україну, то вони скористаються перевагами економіки, що відновлюється. Зарубіжні видання позитивно відгукуються про силу волі і рішучість українців. Спеціальна кореспондентка «АВС» М. Гонсалес розповідає про курси «Українська Валькірія», організовані громадською організацією «Редюїт», які проводяться для жінок у закинутих будівлях в Києві. Авторка зазначає, що військова мобілізація для жінок в Україні не є обов'язковою, але українські жінки усвідомлюють, що потрібно захищати себе. Керівниця та співзасновниця проєкту Д. Требух в інтерв'ю кореспондентці зазначила, що оперувати зброєю – це як керувати автомобілем – якщо ви щойно отримали права, доведеться потренуватися, перш ніж сісти за кермо. Дівчина навчилася стріляти з АК-74, але її улюблена зброя – снайперські гвинтівки. Головна мета тренінгу – навчити основам володіння зброєю, виживання та самозахисту. Чеське видання «Aktuálně.cz» звертає увагу на відео, яке оприлюднило Міністерство оборони України, на якому українські військові на американських БМП «Bradley» протистоять росіянам. Чеські журналісти доводять, що

Україна покладається на військову допомогу США та союзників по НАТО з моменту широкомасштабного вторгнення росії в країну в лютому 2022 року, а тому потребує подальшої підтримки та допомоги.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Угорщини («Portfolio», «Nepszava»), Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus») та Словаччини («Nový Čas», «Denník N»).

Згідно з повідомленням німецької газети «Frankfurter Allgemeine» в Україні складається нова картина: критика Президента України та його уряду більше не під заборонаю. На це впливають обставини другої зими війни, які В. Зеленський мало контролює, помилки уряду як комунікативні, так і політичні, чутки про серйозний розрив між політичним і військовим керівництвом, а також поведінка щодо опозиції, яка інколи створює враження, що влада намагається маргіналізувати своїх критиків під виглядом національної єдності. Прикладом тому є заборона експрезиденту П. Порошенку їхати до Угорщини. За словами журналіста німецького видання «Focus», такі дії завдають шкоди репутації України як демократії, яка бореться за виживання, особливо критично те, що це відбувається в той час, коли настрої серед важливих союзників уже починають повертатися проти України. Угорська «Nepszava» акцентує увагу на тому, що державний секретар із міжнародних зв'язків і відносин Кабінету прем'єр-міністра Угорщини З. Ковач не спростував оприлюднену СБУ інформацію про те, що експрезидент України П. Порошенко хотів зустрітися з В. Орбаном. З. Ковач заявив, що Угорщина не бажає сприяти «політичним розбіркам» Президента України В. Зеленського та висловив думку, згідно з якою Україна ще не готова до членства в ЄС. Словацьке видання «Denník N» коментує публікацію в американській газеті «Washington Post» щодо українського контрнаступу. Зокрема, йдеться про те, що Сили оборони України почали наступ на два місяці пізніше, ніж їм радили американці, а замість одного напрямку, запропонованого Пентагоном, наступали на трьох. Видання наголошує, що контрнаступ «перетворився на рік застою на полі бою та втрачених можливостей». Р. Кузняр, політолог, дипломат та колишній радник президента Польщі Б. Коморовського з міжнародних питань, на шпальтах газети «Rzeczpospolita» закликає повернути примат політики над війною,

стверджуючи, що продовження бойових дій може загрожувати незалежності України. Автор вважає, що причиною провалу українського контрнаступу у 2023 році була перевага військової логіки над політичною. За його словами, було ілюзією вірити, що підкріплена поставками із Заходу, маючи впевненість у собі та правильну стратегію, Україна зможе продемонструвати перевагу в суто військовому плані та витіснити росію з окупованих територій. Р. Кузняр доводить, що після військових успіхів України в районі Херсона війна змінила свій характер, стала війною на позиційне виснаження, і в цьому випадку перевагу має сторона з більшими людськими та матеріальними ресурсами. Політолог зазначає, що Україна ще може захистити свою незалежність, але повернути втрачену у цій війні територію стало неможливим. Журналіст польського тижневика «Do Rzeczy», фахівець з питань України М. Печинський у своїй статті стверджує, що Україна «безжалісно використовує надані Брюсселем привілеї для завоювання європейських ринків, перш за все польських». На думку автора, суперечка за перевізників – це чергова битва в польсько-українській торговій війні після зернової. Автор зазначає, що до війни Київ і Варшава встановлювали конкретні обмеження на дозволи, видані на в'їзд вантажівок з однієї країни в іншу, а напередодні російського вторгнення панував паритет. За словами журналіста, транспортні компанії обох країн заробляють на маршрутах на захід, а не на схід, проте Польща вже давно є лідером у цій галузі, а більш дешеві послуги українських перевізників становлять дуже небезпечну конкуренцію польським компаніям.

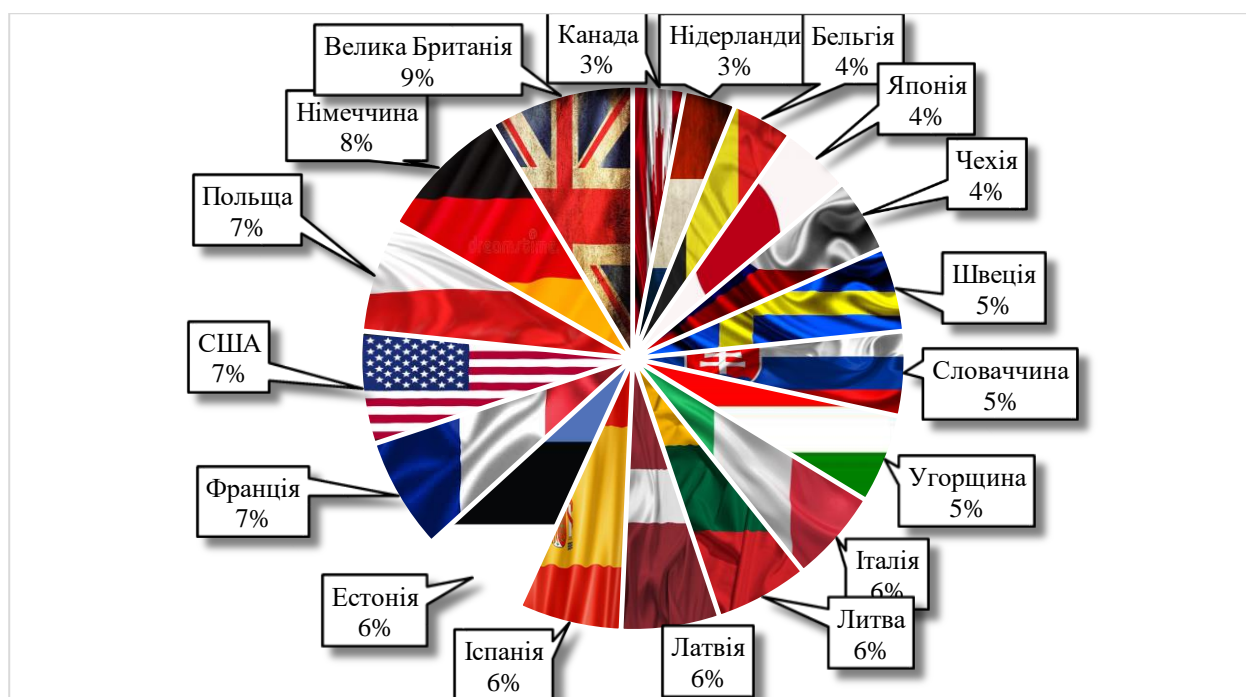
Отже, характер повідомлень зарубіжних інтернет-видань за грудень 2023 року переважно зводиться до аналізу певних тривожних тенденцій, пов'язаних із зменшенням західної військової й економічної допомоги Україні. Загалом оглядачі й експерти стверджують про необхідність подальшої підтримки України, оскільки у разі поразки нашої держави російська агресія пошириться на інші європейські держави. Критичні зауваження по відношенню до України, як і раніше, стосуються переважно повільних темпів здійснення реформ і боротьби з корупцією в нашій державі.

ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–31 грудня 2023 року)

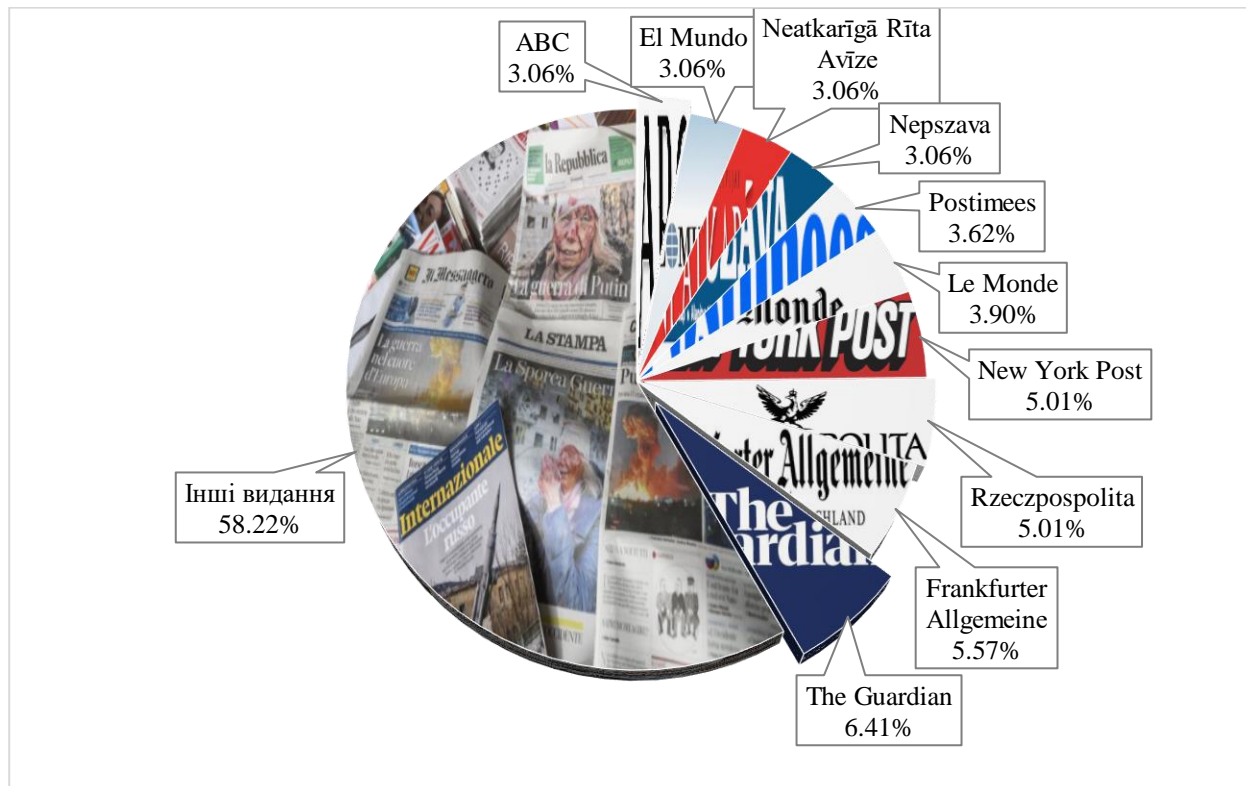
Федорчук А. Г., наук. співроб.

відділу формування інформаційних ресурсів Фонду Президентів України

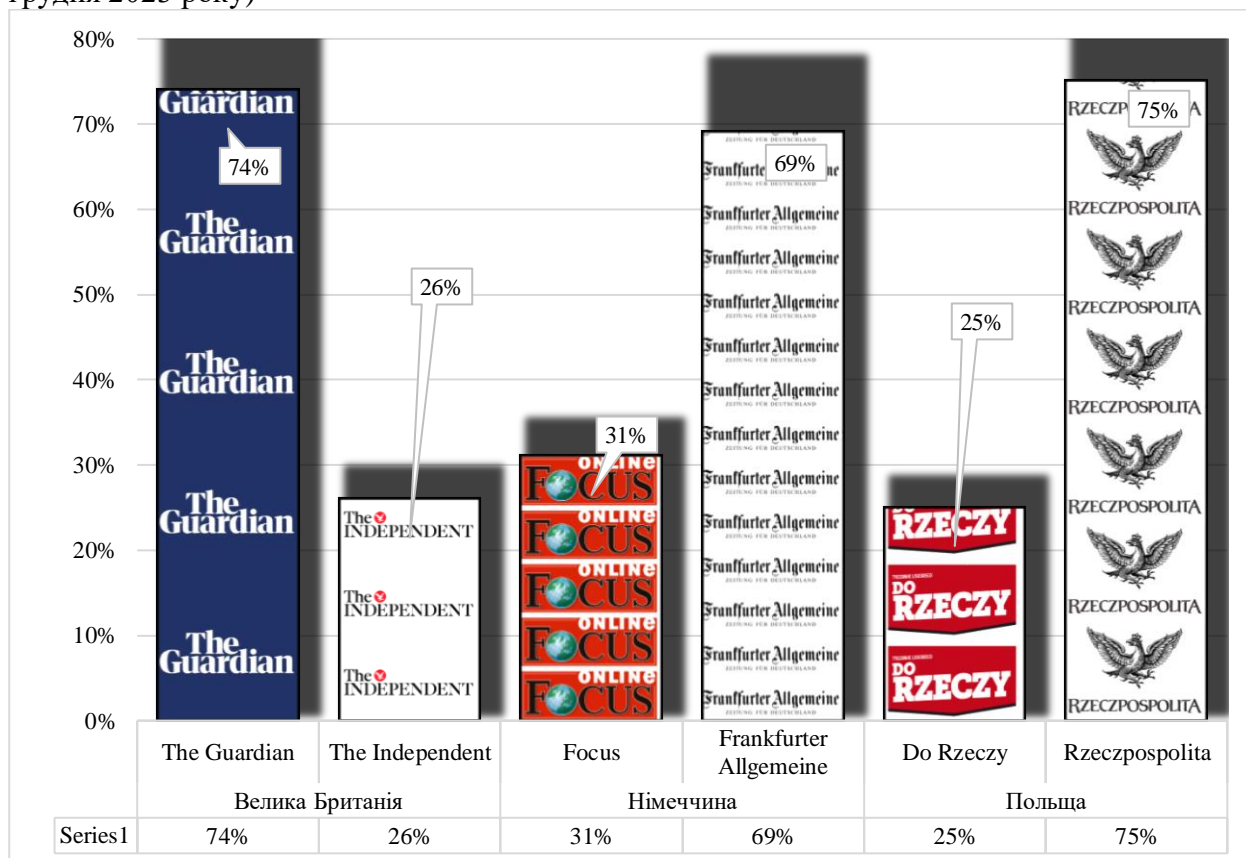
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-31 грудня 2023 року)

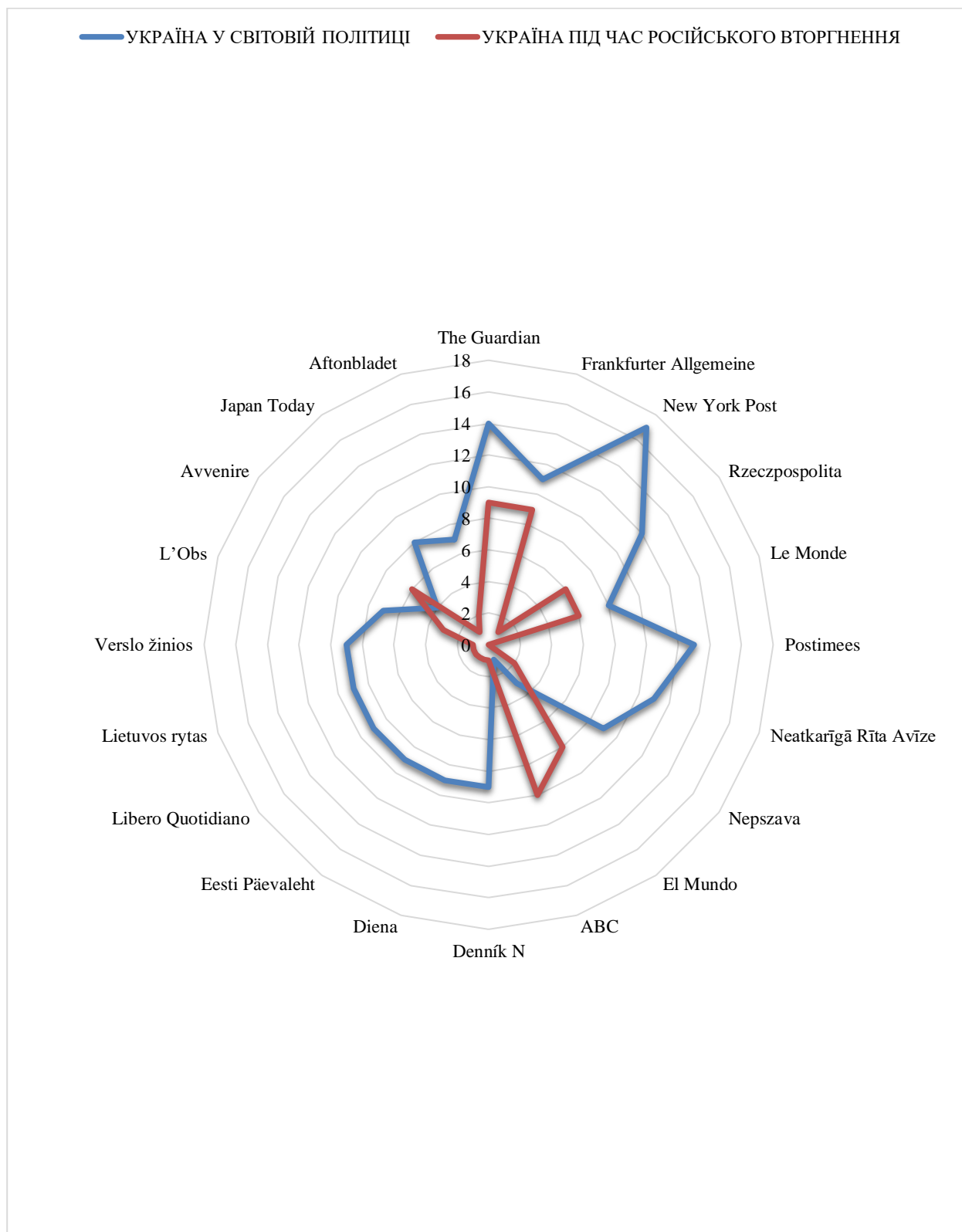
Діаграма 2. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1-31 грудня 2023 року)

Діаграма 3. Доля найбільш активних у висвітленні України видань найбільш активних країн світу (за період 1-31 грудня 2023 року)

Діаграма 4. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 грудня 2023 року)

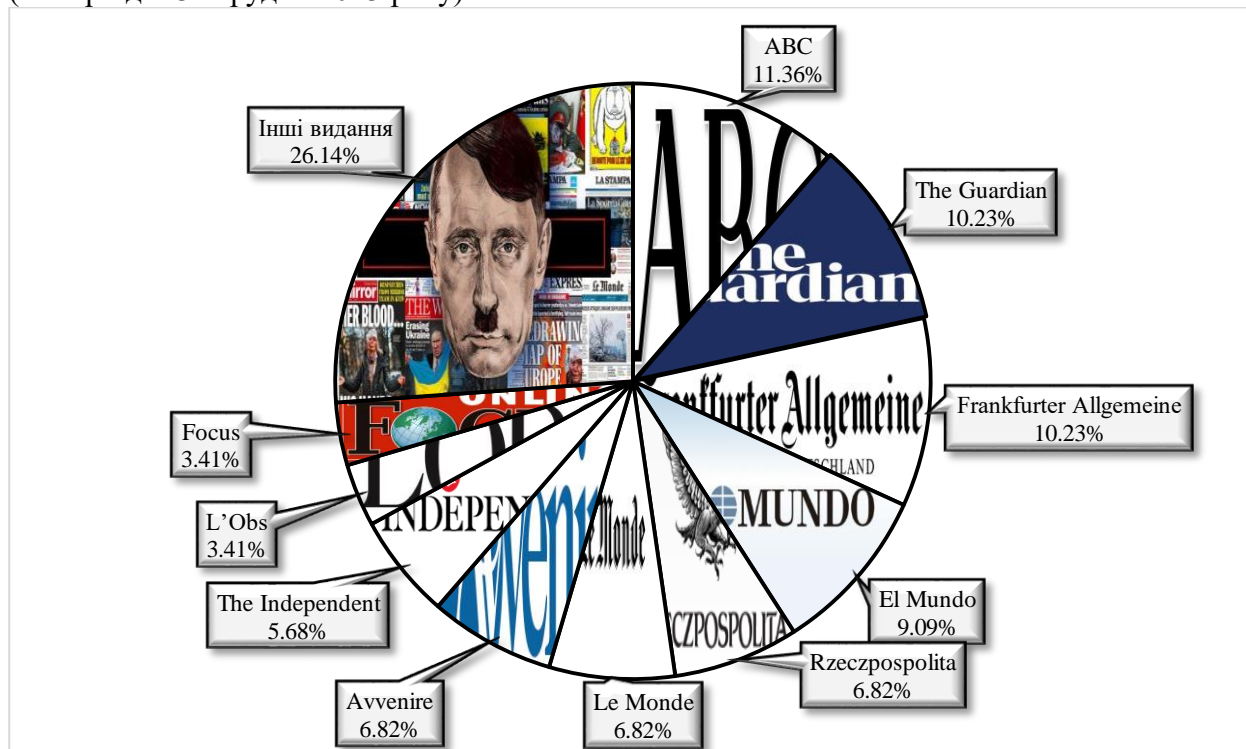

Діаграма 5. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1-31 грудня 2023 року)

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

Діаграма 6. Російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1-31 грудня 2023 року)

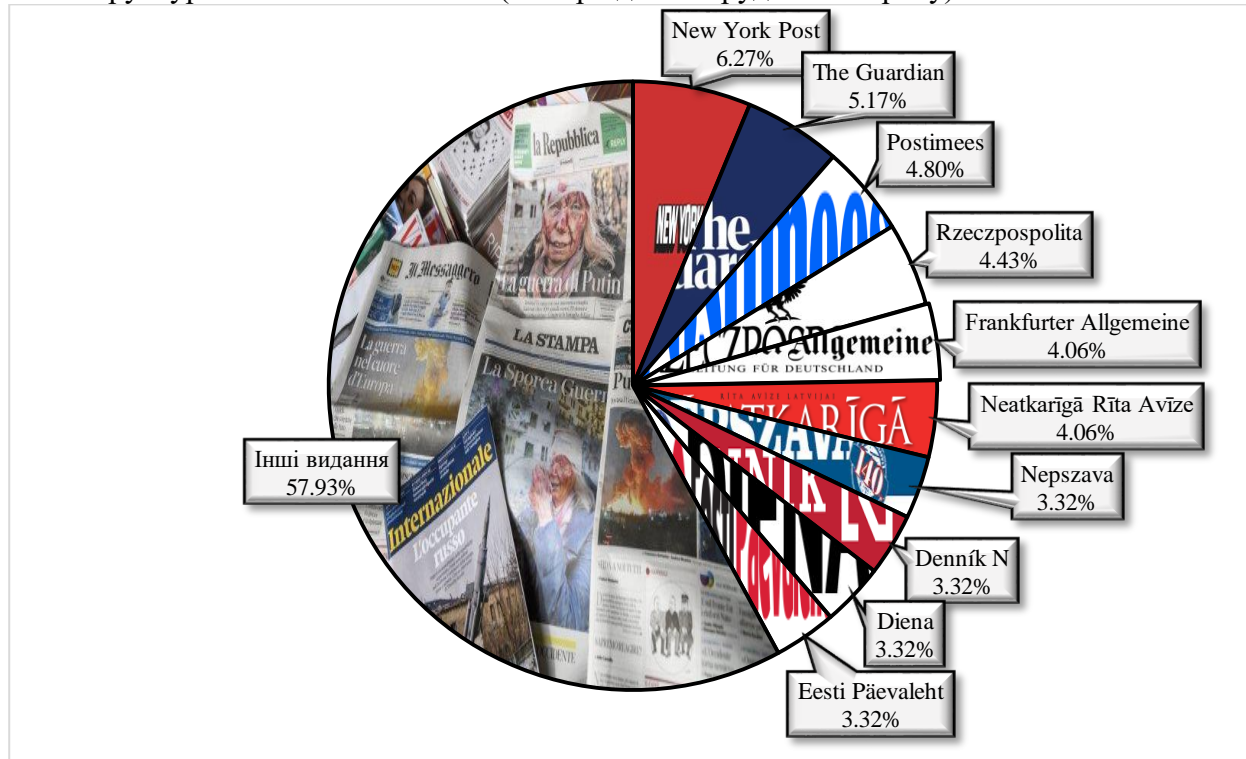

Діаграма 7. Російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1-31 грудня 2023 року)

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

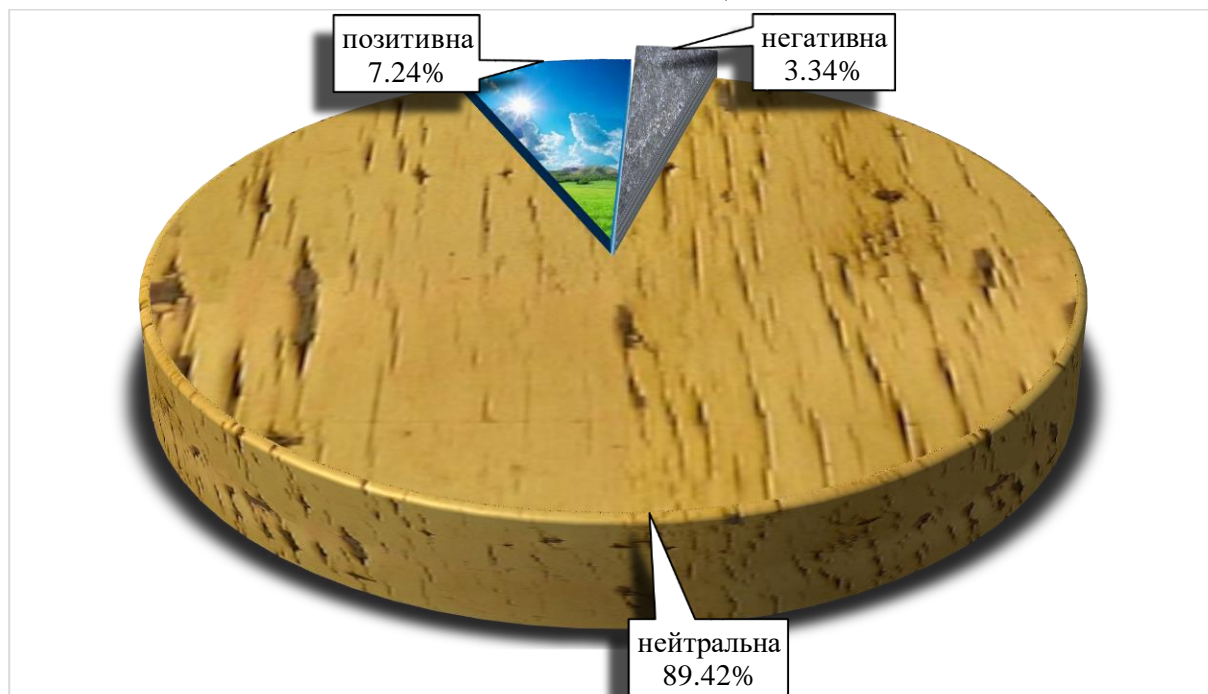

Діаграма 8. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1-31 грудня 2023 року)

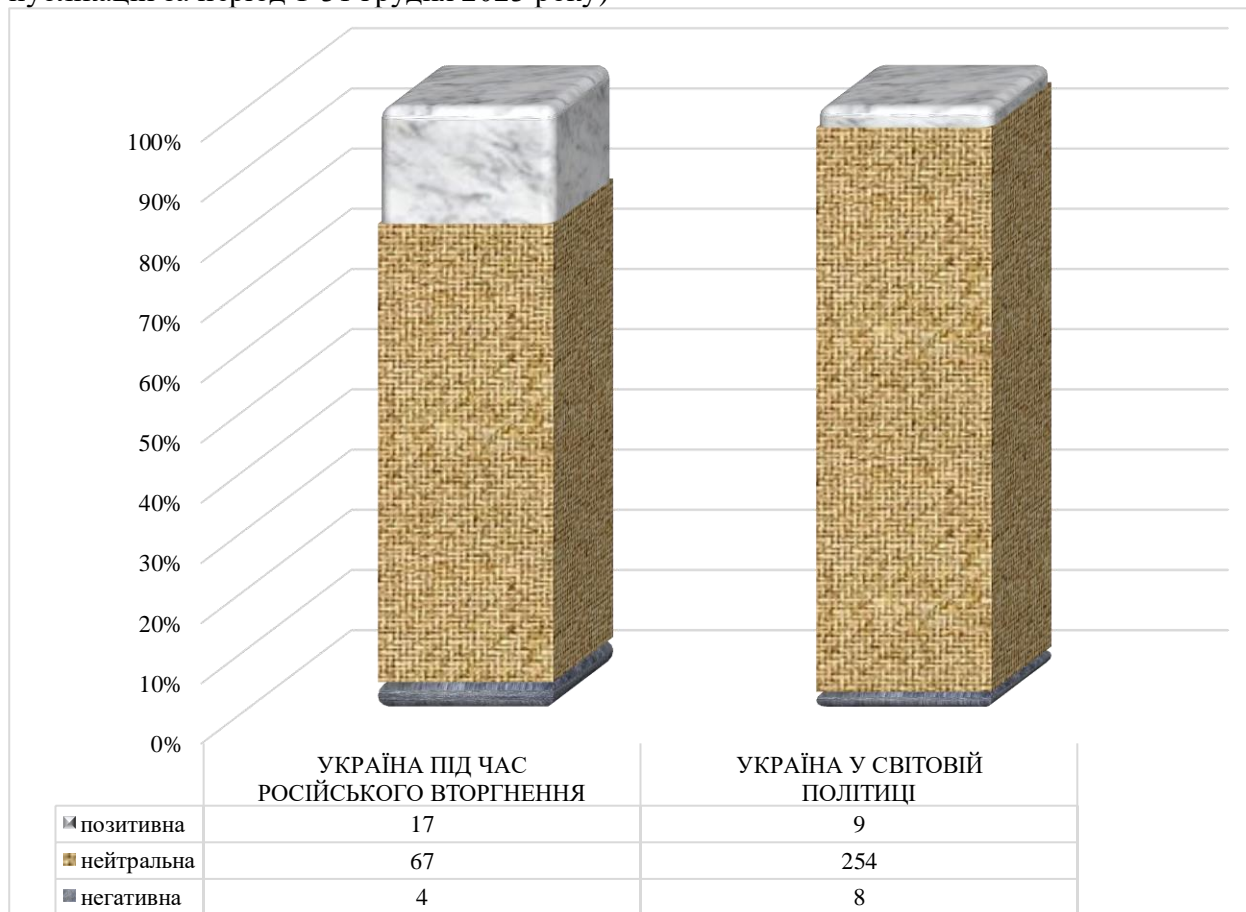

Діаграма 9. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1-31 грудня 2023 року)

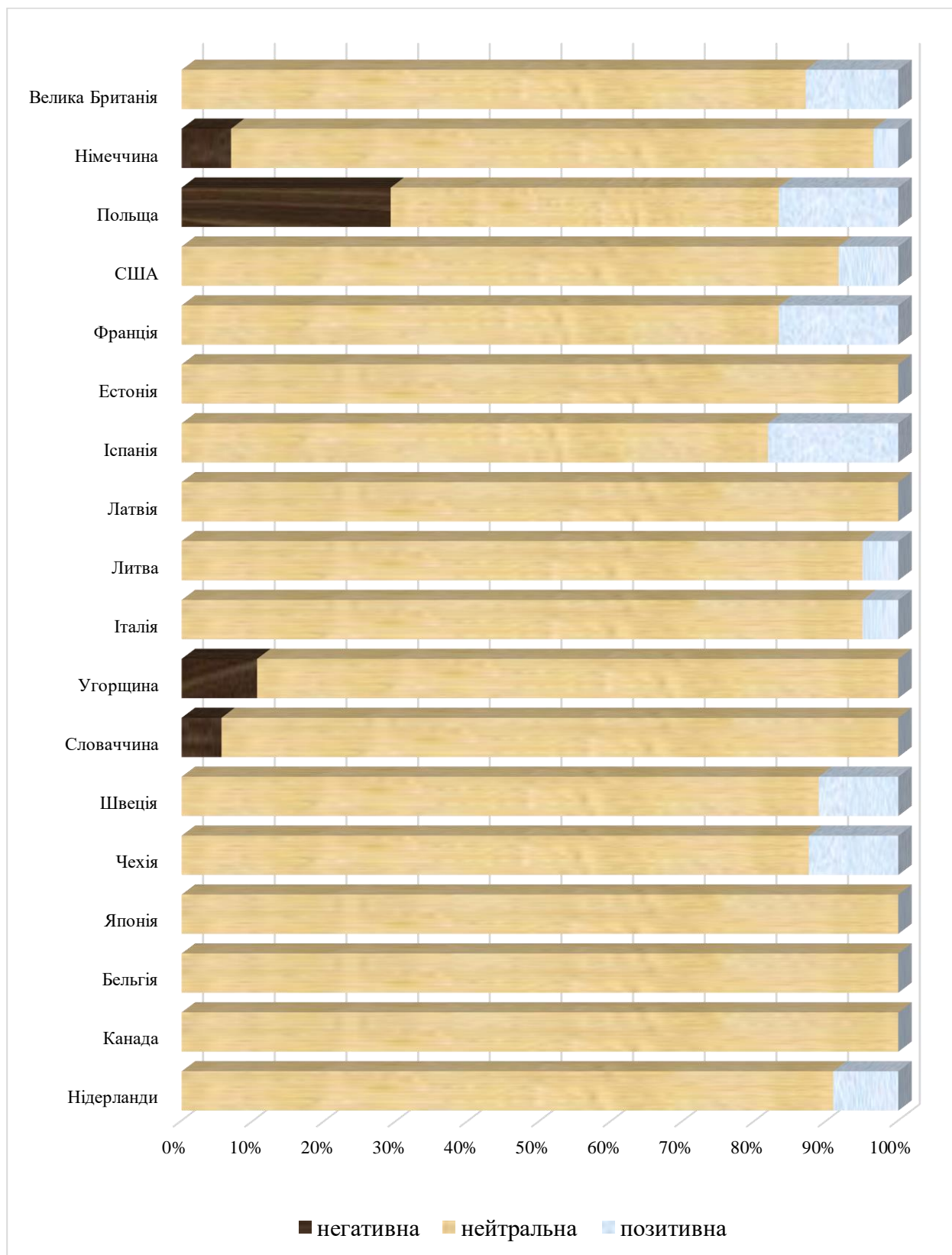
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Діаграма 10. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-31 грудня 2023 року)

Діаграма 11. Тональність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-31 грудня 2023 року)

Діаграма 12. Розподіл тональності публікацій про Україну в ресурсах окремих країн, відсортованих за загальною кількістю публікацій (питома вага публікацій за період 1-31 грудня 2023 року)

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ

Sprūds: Ukrainas atbalstam paredzēts veidot Dronu koalīciju [Тригер: для підтримки України планується коаліція безпілотників] // *Diena*. – Rīga, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/latvija/spruds-ukrainas-atbalstam-paredzets-veidot-dronu-koaliciju-14310089>.

Міністр оборони Латвії А. Спрудс відвідав з робочим візитом Україну і зустрівся з міністром оборони України Р. Умеровим. На зустрічі йшлося про поточну ситуацію на фронті. А. Спрудс також зустрівся із секретарем РНБО України О. Даніловим та обговорив можливості співпраці між двома країнами у сфері стратегічної комунікації та боротьби з дезінформацією. Після візиту в Україну А. Спрудс планує сформувати коаліцію безпілотників для підтримки України, а також планується продовжити військову підтримку та навчання українських військових. Міністр наголосив, що Латвія підтримує членство України в ЄС і НАТО: «Україна має якнайшвидше стати 33-ю країною-членом НАТО».

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ

Ucrania reivindica varios sabotajes en la línea ferroviaria de la región rusa de Siberia [Україна заявила про кілька диверсій на залізницях в російському Сибіру] // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/01/656a307ae4d4d8e5528b45a7.html>.

росія зазнала численних атак на свою транспортну інфраструктуру з початку вторгнення в Україну в лютому 2022 р., але вперше так далеко від фронту – Україна взяла на себе відповідальність за кілька нападів на російську залізницю в Сибіру за тисячі кілометрів від фронту. Близький до російських спецслужб Telegram-канал «Baza», за яким стежать понад мільйон користувачів, повідомив, що диверсія спричинила вибухи в двох потягах в одному районі Бурятії. Росія ж оголосила про затримання громадянина з подвійним громадянством росії та Італії, підозрюваного у скоєнні диверсій на залізницях та авіабазі.

Veser, R. Anschläge auf strategisch wichtige Bahnstrecke in Sibirien [Напади на стратегічно важливу залізничну лінію у Сибіру] / Reinhard Veser // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-anschlaege-auf-russische-bahnstrecke-in-sibirien-19355018.html>.

Головне управління розвідки МО України підірвало вибухівку на російській залізничній лінії в глибині Сибіру. Автоцистерна спалахнула в потязі в найдовшому залізничному тунелі росії – Північному тунелі завдовжки 15 кілометрів. Незабаром після цього у товарному потязі на залізничній лінії, що дозволяє обійти тунель у горах, згоріло кілька вагонів із паливом. Цей інцидент демонструє готовність і здатність України здійснювати диверсії в глибині росії і порушувати російську логістику далеко від лінії фронту.

Merilo, Jaanika. Jaanika Merilo: Putinit veendakse korraldama valimiste asemel mobilisatsiooni [Яніка Меріло: путіна переконують провести мобілізацію замість виборів] / J. Merilo // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120252307/nadala-sojaraport-jaanika-merilo-putinit-veendakse-korraldama-valimiste-ase-mel-mobilisatsiooni>.

Естонська військова експертка з питань України та росії Я. Меріло прогнозує, що з наближенням зими в Україні, навряд чи очікуються серйозні зміни на фронті найближчими місяцями. За її словами, боєприпасів, як і раніше, не вистачає, і Україна швидше готуються до весни, коли місцевість знову стане прохідною, і до моменту другої хвилі атаки росії Україна, сподіваючись, отримати як мінімум ескадрилью винищувачів і ракет великої дальності.

Rojas, Alberto. Noviembre sangriento para Rusia [Кривавий листопад для росії] / A. Rojas // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/01/656a26bbe4d4d8b94e8b459d.html>.

Спеціальний кореспондент «El Mundo» Альберто Рохас зазначає, що завдяки Силам оборони України російські війська «Z» досягали «по 1000 смертей на день» протягом листопада і ця цифра подібна до тієї, яку зазнала царська армія під час Першої світової війни. За його словами, в листопаді з'явилися найгірші дані про втрати росії з початку російського вторгнення і вони стосуються певної точки на карті Україн, а саме міста Авдіївка.

Harding, Luke. Ukraine investigating 'execution' of surrendering troops by russian forces [Україна розслідує «страту» військових, що здалися російським військам] / L. Harding // *The Guardian*. – London, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/03/ukraine-investigating-surrendering-soldiers-shot-dead-by-russian-forces>.

Британський журналіст, письменник, іноземний кореспондент газети «The Guardian» Люк Гардінг пише, що Сили оборони України продовжують стримувати сили рф, які далі намагаються оточити Авдіївку. Речник Об'єднаного пресцентру Сил оборони Таврійського напрямку Олександр Штупун зазначив, що наразі кількість російських атак на Авдіївку скоротилася вдвічі. Україна, як і раніше, контролює коксохімічний завод, який використовувався як величезний оборонний вузол. За словами О. Шпутуна, ворожі сили намагаються пробратися всередину, але зазнають величезних втрат у піхоті та техніці, наразі Україна зберігає контроль за важливою під'їзною дорогою. Начальник Авдіївської міської військової адміністрації Віталій Барабаш заявив, що «українські війська твердо тримаються».

Ukraine: le drone, bête de guerre toujours plus redoutable avec l'innovation technologique [Україна: безпілотник, дурна війна, більш грізна з технологічними інноваціями] // *L'Obs*. – Paris, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/topnews/20231207.AFP5371/ukraine-le-drone-bete-de-guerre-toujours-plus-redoutable-avec-l-innovation-technologique.html>.

Репортаж «L’Obs» стосується сучасних методів ведення війни, зокрема в Україні, де безпілотники стали могутньою зброєю. Видання розповідає про українського солдата, оператора безпілотника Ігоря, який наголошує на ефективності безпілотників FPV. В репортажі наголошується, що масштаби війни безпілотників важко оцінити, українські військові мають щомісячну потребу від 100 000 до 120 000 дронів.

Kerpner, Joachim. Ukrainisk soldat: ”Känns som jag sluppit ut ur helvetet” [Український військовий: «Таке відчуття, що я вирвався з пекла»] / J. Kerpner // *Aftonbladet*. – Stockholm, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Kn5W87/ukrainisk-soldat-berattar-om-helvetet-pa-dneprs-vanstra-strand>.

На думку автора статті Й. Керпнера, Сили оборони України тримаються лівого берега Дніпра в Херсонській області і є надія, що це буде перший крок до звільнення Криму. Автор пише, що українцям доводиться переправляти танки й артилерію через річку, що дуже важко було зробити. Анонімний український військовий, який був поранений і тимчасово перебував у лікарні, нещодавно розповів BBC про тяжке становище військових по той бік Дніпра.

Harding, Luke. ‘We will stand until the end’: Ukrainian defenders of Avdiivka hold on – for now [«Стоятимемо до кінця»: українські захисники Авдіївки тримаються – поки що] / L. Harding // *The Guardian*. – London, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/14/ukrainian-defenders-of-avdiivka-hold-on-for-now>.

Британський журналіст, іноземний кореспондент газети «The Guardian» Люк Гардінг зазначає, що впродовж двох місяців російська армія намагалася захопити східноукраїнське місто Авдіївку. Заступник командира 25-го штурмового батальйону ЗСУ Іван Смага розповів, що противник зібрав навколо Авдіївки військо з 40 тис. чоловік особового складу, а також різну бойову техніку: танки, гаубиці, броньовані машини. Крім того, російські війська здійснили серію рейдів на Авдіївський коксохімічний завод. Але І. Смага наголосив, що жоден російський солдат в місто не потрапив. Як пише Л. Гардінг, те, що відбувається в Авдіївці, має величезне символічне значення: для кремля його захоплення сприятиме передвиборчій кампанії путіна, для Києва поразка в Авдіївці посилить відчуття після невдалого контрнаступу.

Stevenson, Chris. Ukraine forced to cut back military operations due to ammo shortages as Western aid delayed [Україна була змушена скоротити військові операції через затримку допомоги Заходу] / C. Stevenson // *The Independent*. – London, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-russia-frontline-funds-b2466180.html>.

Міжнародний редактор «The Independent» Кріс Стівенсон зазначає, що через брак боєприпасів і зменшення західної допомоги Збройні сили України скорочують деякі операції. Командувач оперативного-стратегічного угруповання військ «Таврія» Олександр Тарнавський заявив, що ЗСУ зіткнулися з нестачею артилерійських

боєприпасів і тому переплановують поставленні завдання. К. Стівенсон зазначив, що Україна прагне збільшити власне виробництво зброї та особливо боєприпасів, але це триватиме місяці чи роки. Автор підкреслив, що, на думку українців, справді змінить ситуацію, то це західні винищувачі F-16, які Україна закликала доставити якнайшвидше, а також провести навчання українських пілотів управлінню ними на додаток до нинішніх літаків її ВПС.

Militares ucranianos ocupan posiciones en la línea del frente en la zona de Zaporíyia [Українські військові займають позиції на передовій в районі Запоріжжя] // ABC. – Madrid, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/militares-ucranianos-ocupan-posiciones-linea-frente-zona-20231219000910-vi.html>.

В репортажі «ABC» йдеться про те, як українські військовослужбовці 228-го окремого батальйону 127-ї окремої бригади Сил територіальної оборони ЗСУ ведуть вогонь по російському зенітно-артилерійському комплексу С-60 зі своїх позицій на передовій в районі Запоріжжя.

Prešinská, Michaela. «Tohle nejsou Hvězdne války.» Ukrajinci ukázali drtivou sílu amerických obrněnců [«Це не «Зоряні війни». Українці показали неперевершену міць американських танків] / M. Prešinská // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/tohle-nejsou-hvezdne-valky-ukrajinci-ukazali-drtivou-silu-am/r~45cc5962980911ee82b7ac1f6b220ee8/>.

Міністерство оборони України оприлюднило відео, як українські військові на американських БМП «Bradley» протистоять росіянам. У короткому відео українська армія показує, що в її руках зброя, яка може ліквідувати супротивника за кілометри. Київ покладався на військову допомогу США та союзників по НАТО з моменту широкомасштабного вторгнення росії в країну в лютому 2022 р. За даними «Military.com», які надають інформацію про армію США, «Bradley» є легкими бронетранспортерами, які забезпечують мобільність на місцевості, вогневу міць і захист як від артилерії, так і від вогню стрілецької зброї.

Vincent, Isabel. Ukraine claims it downed three russian fighter jets in ‘brilliantly planned operation’ [Україна стверджує, що збила три російські винищувачі під час «блискуче спланованої операції»] / I. Vincent // New York Post. – New York, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/23/news/ukraine-says-it-downed-3-fighter-jets/>.

Канадська журналістка-розслідувачка Ізабель Вінсент в статті пише про збиття 22 грудня Силами оборони України на Південному напрямку трьох ворожих винищувачів-бомбардувальників Су-34. Речник Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат заявив про блискучу операцію, яку здійснили Сили оборони України: зненацька застали пілотів, які намагалися підлетіти ближче і вдарити по бійцях ЗСУ. Під час свого щоденного телевізійного виступу Президент України Володимир Зеленський підкреслив, що збиття літаків змусить російських пілотів, які атакують українські об'єкти, замислитися над тим, що жоден їх виліт не залишиться безкарним.

Sjöholm, Gustav. Ukraina: Gillrade fälla – sköt ned tre bombplan [Україна: Сподобалася пастка – збив три бомбардувальники] / G. Sjöholm // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/13q52A/ukraina-vi-skot-ner-tre-bombplan>.

В статті для видання журналіст Г. Шехольм пише, що українські ВПС заявили, що збили три російські бомбардувальники Су-34 на півдні України. Секретар Ради національної безпеки й оборони Олексій Данілов заявив, що українські військові протягом тривалого часу «полювали» за російськими винищувачами-бомбардувальниками Су-34 на півдні. О. Данілов зазначив, що саме ці літаки заважали та створювали небезпеку для воїнів Сил оборони України на Південному напрямку.

Rai, Arpan. Ukraine will suffer ‘insane’ losses if US stops aid, warn frontline troops [Україна зазнає «шалених» втрат, якщо США припинять допомогу, – попередили українські військові] / A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 24.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-us-aid-stops-putin-frontline-b2464421.html>.

Репортерка новин «The Independent» Арпан Рай зазначає, що за словами багатьох високопоставлених українських військових, серед Сил оборони України зростає почуття тривоги щодо скорочення постачання зброї та боєприпасів, а також ознаки того, що зобов'язання міжнародних партнерів слабшають. Голова Авдіївської міської військової адміністрації Віталій Барабаш говорить в інтерв'ю «The Independent» про дуже важку ситуацію в Авдіївці і наголошує, що Україні терміново необхідно більше боєприпасів, щоб утримати місто, не кажучи вже про перемогу у війні загалом. Речник 47-ї окремої механізованої бригади Дмитро Лазуткін повідомив «The Independent», що бригада воює в першу чергу західною технікою, зокрема – це танки «Bradley», САУ «Paladin» і боєприпаси до них є вкрай важливими для того, щоб військові могли ефективно проводити бойові дії. Д. Лазуткін вказує на розсекречені дані американської розвідки, згідно з якими росія втратила 13 000 солдатів у боях за Авдіївку лише з початку жовтня 2023 р.

Malinowski, Przemysław. Potężna eksplozja na Krymie. Ukraińcy informują o zniszczeniu rosyjskiego okrętu [Потужний вибух у Криму. Українці повідомляють про знищення російського корабля] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art39618571-poteczna-eksplozja-na-krymie-ukraincy-informuja-o-zniszczeniu-rosyjskiego-okretu>.

Онлайн-редактор розділу подій «Rzeczpospolita» Пшемислав Малиновський пише, що ВПС України повідомили про обстріл крилатими ракетами та знищення великого десантного корабля «новочеркаськ», що знаходився у Феодосії в окупованому Криму. Командувач ВПС України Микола Олешук подякував у соцмережі «пілотам ВПС та усім причетним за філігранну роботу». Нічний напад на корабель «новочеркаськ» підтвердив глава окупаційної влади Криму сергій аксьонов.

Hultman, Alexander. Expert om attacken: Betydande framgång [Знавець атаки: Значний успіх] / A. Hultman // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/rlq74m/paasikivi-om-att-ukraina-ska-ha-forstort-fartyget-novotjerkassk>.

Шведський військовий експерт підполковник Йоакім Паасіківі коментує новину про те, що Україна повністю знищила російський десантний корабель довжиною 112 метрів «новочеркаськ». Але, на думку експерта, це не змінить ситуацію на фронті, хоча це значний успіх як операційний, так і символічний. За словами головнокомандувача ПС ЗСУ України Миколи Олещука, атака на порт Феодосія на південному узбережжі окупованого росією Кримського півострова у ніч на 26 грудня призвела до знищення російського десантного корабля «новочеркаськ».

Repousser les Russes en mer Noire, le pari réussi de l'Ukraine [Відштовхування росіян у Чорне море – вдала ставка України] // L'Obs. – Paris, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231227.AFP5797/repousser-les-russes-en-mer-noire-le-pari-reussi-de-l-ukraine.html>.

В статті йдеться про успішну стратегію України щодо успіхів на морі – Україна повернула собі Чорне море, принаймні частково, перетворивши його на заборонену зону для російських військових кораблів і це велике досягнення, враховуючи, що Україна має лише жменьку старих літаків та взагалі не має значущого військово-морського флоту. Незважаючи на твердження про перевагу російського флоту, Україні вдалося відсунути його судна від південно-західної частини Чорного моря і відкрити морський шлях для експорту українських зернових. В статті також зазначено про використання Україною різноманітних технологій, включаючи системи протиракетних катерів і нову бригаду для використання «морських та підводних дронів».

ВОЄННИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

Gascón, Marcel. Soldados de Ucrania apremian a Occidente a enviar más armas ante la superioridad militar de Rusia [Українські військові закликають Захід надіслати більше зброї в умовах військової переваги росії] / M. Gascón // El Mundo. – Madrid, 2023. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/10/6575bc4fe4d4d840078b4577.html>.

Спеціальний кореспондент «El Mundo» Марсель Гаскон розповідає, що солдати української армії, які воюють на східному фронті, попереджають про кількісну перевагу росії в людях, зброї та боєприпасах і просять більше військової техніки та технологій від західних союзників, щоб і надалі мати варіанти перемоги у війні. Так, молодий ветеран війни на сході України (2014-2022), який повернувся з Ірландії, щоб вступити до Інтернаціонального легіону Збройних сил України після широкомасштабного російського вторгнення, наголошує, що ворог могутій і щоб перемогти, «ми повинні краще використовувати технології» та переважати в інтелектуальних змаганнях. Автор зазначає, що така оцінка бійця, який нині дислокується поблизу міста Бахмут і який минулого року брав участь у звільненні Києва та Чернігова на півночі, збігається з оприлюдненою думкою головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного. Так, згідно з аналізом В. Залужного, війна увійшла в «позиційну» фазу після того, як український контрнаступ

цього літа не досяг очікуваних результатів, і єдиний спосіб вийти з глухого кута на фронті на користь України – досягти явної технологічної переваги над росіянами.

Entrenamiento del «Batallón siberiano» cerca de Kiev [Навчання «Сибірського батальйону» під Києвом] // ABC. – Madrid, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/entrenamiento-batallon-siberiano-cerca-kiev-20231213170007-vi.html>.

В репортажі «ABC» йдеться про тренування «Сибірського батальйону» на стрільбищі під Києвом. Зазначається, що цей батальйон входить до складу Інтернаціонального легіону Збройних сил України і складається з громадян росії, колишніх військовослужбовців, громадських активістів і волонтерів.

Kiev movilizará a los ucranianos en edad militar que viven en el extranjero [Київ мобілізує українців призовного віку, які проживають за кордоном] // El Mundo. – Madrid, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/21/6584838bfddff87b08b4596.html>.

Міністр оборони України Рустем Умеров заявив, що вживатиме заходів щодо призову чоловіків призовного віку, які проживають за кордоном, що є нововведенням після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Як пояснив Р. Умеров, планується, що з наступного року всі чоловіки віком від 25 до 60 років будуть викликатися в пункти вербування в Україні, навіть якщо вони проживають за кордоном. Для тих, хто проігнорує заклик, будуть санкції, хоча міністр не уточнив, у чому вони полягатимуть. Міністр оборони також пообіцяв підвищити прозорість, щоб майбутні новобранці заздалегідь знали, як їх навчатимуть, яку техніку вони матимуть, де і коли вони проходитимуть службу.

Sánchez de Castro, David. Ucrania busca soldados que hablen español para ir al frente y ofrecen un sueldo de más de 3.000 euros [Україна шукає військових на фронт, які володіють іспанською мовою, і пропонують зарплату понад 3 тис. євро] / D. Sánchez de Castro // ABC. – Madrid, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/ucrania-busca-soldados-hablen-espanol-frente-ofrecen-20231219181847-nt.html>.

Автор статті зазначає, що Інтернаціональний легіон територіальної оборони ЗСУ прагне збільшити свої ряди. Досі з оперативних міркувань однією з вимог для вступу в легіон було володіння англійською чи українською мовами, але зараз це вже не обов'язково. Відтепер можна подати заявку, розмовляючи лише іспанською. Це також стосується тих кандидатів, які не мають попереднього військового досвіду, оскільки у легіону є інструктори, які говорять іспанською. Бійці легіону отримують стандартну зарплату українського військовослужбовця, яка змінюється залежно від умов служби. Поранені бійці отримують повністю безкоштовне лікування та пенсію в разі отримання інвалідності в різному розмірі залежно від поранень. Сім'ї загиблих воїнів отримують приблизно 367 тис. євро, хоча вони повинні відкрити банківський рахунок в Україні та оформити необхідну документацію. Хоча конкретних цифр

немає, за оцінками, в Україні воюють близько 20 тис. солдатів 52-х різних національностей.

US to provide Ukraine with up to \$250m in arms and equipment [США нададуть Україні озброєння та техніку на суму до 250 мільйонів доларів] // The Guardian. – London, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/us-news/2023/dec/27/us-ukraine-military-aid-weapons>.

Оскільки продовження постачання західної зброї виглядає сумнівним, міністр з питань стратегічних галузей промисловості Олександр Камишін заявив, що Київ працює над збільшенням власного виробництва зброї у 2024 р. Він повідомив на брифінгу, що Україна виготовляє на місяць шість самохідних артилерійських установок «Богдана» – єдиної самохідноартилерійської установки українського виробництва, яка використовує 155 мм снаряди стандарту НАТО, що робить її стратегічно важливою зброєю для України. О. Камишін наголосив, що лише за останні роки в Україні дійсно запрацювало виробництво зброї і оборонна промисловість стає локомотивом відновлення економіки, а найбільше увага приділяється виготовленню артилерійських снарядів, дронів і БТРів.

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ В УКРАЇНІ

Ucraina: Kiev, ‘truppe russe hanno giustiziato 2 prigionieri di guerra ucraini’ [Україна: Київ, «російські війська стратили 2 українських військовополонених»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37732470/-ucraina-kiev-truppe-russe-hanno-giustiziato-2-prigionieri-di-guerra-ucraini.html>.

російські війська в Донецькій області вбили двох українських військових, які здалися в полон. Цю інформацію підтвердили в Управлінні стратегічних комунікацій Збройних сил України, переглянувши відео, опубліковане українським каналом «DeepState» в «Telegram». Вбивство військовополонених є порушенням Женевської конвенції та воєнним злочином.

Ourdan, Rémy. Guerre en Ukraine : les enquêteurs de Kiev veulent «prouver le génocide» [Війна в Україні: київські слідчі хочуть «довести геноцид»] / R. Ourdan // Le Monde. – Paris, 2023. – 06.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/06/guerre-en-ukraine-les-enqueteurs-de-kiev-veulent-prouver-le-genocide_6204148_3210.html.

Відомий французький журналіст Ремі Урдан в «Le Monde» описує роботу українських слідчих, які ретельно та методично працюють над збиранням доказів злочинів, вчинених російською армією в Україні. Зазначається, що вони використовують програму під назвою «Дорожня карта», яка містить деталізовану базу даних про 230 тис. російських солдат, їхню командну структуру, рух їхніх підрозділів та злочини, щодо яких вони підозрюють деяких осіб. Головна мета слідчих – довести світові масштаб злочинів, вчинених російською армією в Україні, та особливо «продемонструвати геноцид».

ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ

Vulliamy, Ed. ‘My mum’s books survived putin’s missiles’: defiance after blast destroys Kherson children’s library [«Книги моєї мами пережили путінські ракети»: вибух в Херсонській дитячій бібліотеці] / E. Vulliamy // The Guardian. – London, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/03/my-mums-books-survived-putins-missiles-defiance-after-blast-destroys-kherson-childrens-library>.

Британський журналіст і письменник Ед Вулліамі в статті для «The Guardian» написав, що одна з найкращих дитячих бібліотек України – Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки – зазнала нового руйнівного удару терористичної держави. Саме в ній під час повномасштабного вторгнення знайшла прихисток частина колекції книжок його матері, дивовижної казкарки Ширлі Х’юз. Директорка бібліотеки Ольги Крижановська зазначила, що це найбільша колекція публікацій одного іноземного автора. Співробітники, незважаючи на завали, виявили, що багато книг уціліли. Обстріл дитячої бібліотеки є лише одним із останніх прикладів нападів росії на українську культуру загалом і того, що можна назвати «ліброцидом», зокрема. Ще одна херсонська бібліотека – Універсальна наукова бібліотека для дорослих – також зазнала удару російських ракет та серйозно постраждала.

Augustsson, Tomas. Uppgifter: Stora ryska förluster – attacker avtar [Деталі: Великі втрати росіян – атаки сповільнюються] / T. Augustsson // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/kEnMxB/joakim-paasikivi-om-rysslands-forluster-och-framtiden-for-avdijivka>.

За словами військового експерта Йоакіма Паасіківі, росіяни зменшили кількість атак на Сили оборони України в районі Авдіївки. Експерт задає питання, з чим це пов’язано і чи не накопичують росіяни нові підрозділи. На думку Й. Паасіківі, окупанти чекають кращих погодних умов, щоб відправити на штурм на Авдіївку важку техніку.

Burgis, Tom. Mr Fifty Percent: the former Ukraine mayor doing putin’s work in Kherson [Пан п’ятдесят відсотків: колишній мер з України виконує роботу путіна у Херсоні] / T. Burgis // The Guardian. – London, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/19/mr-fifty-percent-the-former-ukraine-mayor-doing-putins-work-in-kherson>.

Автор міжнародних бестселерів і репортер-розслідувач «The Guardian» Том Бергіс в статті пише про володимира сальдо, який після окупації Херсона російськими військами в ході російського вторгнення в Україну був призначений головою окупаційної адміністрації Херсона та отримав російське громадянство від тимчасової окупаційної влади Херсона. Український суд заочно визнав сальдо винним за трьома статтями Кримінального кодексу: державна зрада, колабораціонізм і виправдовування збройної агресії росії проти України і заочно присудили на 15 років тюрми. Як зазначає Т. Бергіс, розслідування режиму сальдо, проведене «The Guardian», показує, як під прапором російського націоналізму окупанти та їх

посібники, схоже, використовують тактику терору, щоб побудувати на українській землі продовження бандитської держави, яку путін збудував у себе вдома.

Walker, Shaun. 'It's the time you're meant to be with your family': the continuing plight of Ukrainian PoWs [«Настав час побути зі своєю родиною»: доля українських військовополонених] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/21/continuing-plight-ukrainian-pows-family>.

Кореспондент британської газети «The Guardian» у Києві Шон Вокер пише, що ймовірно 4500 українських військовослужбовців і жінок перебувають у полоні в росії як військовополонені. Їхні сім'ї найчастіше позбавлені навіть елементарної інформації про їхнє місцезнаходження та благополуччя. Ув'язнені, які повернулися в ході обміну, розповідають історії про жорстоке поводження, приниження та тортури в російському полоні. Експертка Медійної ініціативи за права людини Марія Климик заявила, що багато хто повернувся додому з травмами ніг, ребер, легень і зубів. Психотерапевтка Тетяна Сіренко, яка працює в реабілітаційному центрі для репатріантів під Києвом, зазначає, що ув'язнені, які повернулися, стикаються з численними проблемами. За її словами, майже всі, з ким вона працювала, зазнавали тортур різного ступеня тяжкості, причому часто повідомлялося про тортури електрошоком та ін'єкції невідомих речовин.

Higgins, Charlotte. Battle for the past: the Ukrainians trying to save their archaeological treasure amid war [Битва за минуле: українці намагаються врятувати свій археологічний скарб в умовах війни] / C. Higgins // The Guardian. – London, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/science/2023/dec/26/battle-for-the-past-the-ukrainians-trying-to-save-their-archaeological-treasure-amid-war>.

Головна оглядачка «The Guardian» з питань культури Шарлотта Гігінс в статті пише, як повномасштабне вторгнення росії руйнує багату спадщину минулого України. Дослідження, опубліковане в грудні 2023 р. в журналі «Antiquity» («Античність», видавництво Кембриджського університету), вказує на складність оцінки на місцях навіть у звільнених районах через небезпеку мін та боєприпасів, що не розірвалися. Авторка зазначає, що музейні колекції з окупованих міст таких, як Мелітополь, Херсон та Маріуполь були вивезені до росії та Криму. За словами авторки, об'єктом нападу стала культурна спадщина всіх видів, включаючи церкви та інші пам'ятники. Вчений секретар Інституту археології НАН України, кандидат історичних наук Сергій Теліженко, використовуючи супутникові знімки з відкритих джерел, складає карту руйнувань та ушкоджень курганів внаслідок обстрілу та інших військових дій, зазначивши, що з 2014 р. постраждало 1863 кургани.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВПЛИВОВИХ ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Sieńkowski, Dawid. Zelenski przestanie być prezydentem? Pierwsza dama Ukrainy zabrała głos [В. Зеленський перестане бути президентом? Висловила думку перша леді України] / D. Sieńkowski // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/510147/olena-zelenska-nie-chce-zeby-wolodymyr-byl-prezydentem.html>.

Перша леді України Олена Зеленська зізналася, що не хотіла б, щоб Президент України Володимир Зеленський балотувався на наступних виборах президента, які не відбудуться 2024 року через загрозу з боку росії. В. Зеленський оцінив вартість проведення виборів у 5 млрд дол., наголошуючи, що не буде організовувати їх «в кредит» або витратити на них кошти, призначені для армії.

Singh, Namita. Ukraine first lady Olena Zelenska begs US not to ‘let us die’ over funding row [Перша леді України Олена Зеленська благає США не «дати нам померти» через суперечку про фінансування] / N. Singh // *The Independent*. – London, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-russia-funding-olena-zelenska-b2461234.html>.

Перша леді України Олена Зеленська звернулася до міжнародної спільноти з проханням продовжити фінансову підтримку України у війні з росією. Олена Зеленська дала інтерв'ю BBC після того, як сенатори-республіканці заблокували ухвалення багатомільярдного законопроєкту про допомогу США. Вона закликала Захід не припиняти фінансову підтримку України, попередивши, що без подальшої фінансової підтримки з боку Заходу Україну «залишать помирати». Назвавши політичний скандал в Америці справою життя для українців, О. Зеленська заявила, що дуже боляче бачити ознаки того, що палке бажання допомогти може згаснути.

Harding, Luke. US will ‘lose face before world’ if it abandons Kyiv, says ex-Ukraine president [США «втраять обличчя перед світом», якщо відмовляться від Києва, – заявив експрезидент України] / L. Harding // *The Guardian*. – London, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/11/us-will-lose-face-before-world-if-it-abandons-kyiv-says-ex-ukraine-president>.

Колишній Президент України Леонід Кучма вперше з 2015 р. дав інтерв'ю британському журналісту, іноземному кореспонденту газети «The Guardian» Люку Гардінгу. 85-и річний Л. Кучма опублікував оновлене видання книги «Україна – не росія», яку він написав у 2003 р. У новій версії книги Л. Кучма визнає, що метою путіна було не лише захопити територію України, але й знищити саму концепцію України, як конкурентну альтернативу росії. Доказом цього є жахливі людські втрати і репутаційні жертви, на які путін готовий піти заради цього. Л. Кучма вважає, що повномасштабна війна об'єднала Україну та стерла ті суперечності, які існували під час його президентства між східними та західними регіонами. У своєму інтерв'ю Л. Кучма попередив, що США втраять обличчя перед усім світом, якщо відмовляться від Києва, і заявив, що помилки Заходу сприяли тотальному вторгненню володимира путіна в 2022 р. На закінчення він застеріг Захід і тих, хто хоче залишити Україну напризволяще, не припиняти допомогу.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

Selenskyj will Befestigungen an der Front verstärken [Зеленський хоче посилити укріплення на фронті] // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-selenskyj-will-befestigungen-an-der-front-verstaerken-19352835.html>.

Президент України Володимир Зеленський у своєму щоденному відеозверненні до українського народу заявив про прискорене будівництво укриттів та укріплень на всіх ділянках фронту. За його словами, будівництво таких об'єктів обговорювалося з міністром оборони та провідними військовими. На думку оглядачів «Frankfurter Allgemeine», акцент на будівництві фортець сприймається як ознака того, що Україна зараз концентрується на обороні.

Erste Kritiker Selenskyjs melden sich [Виступають перші критики Зеленського] // Focus. – Berlin, 2023. – 04.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/ukraine-im-umbruch-tabu-der-kritik-an-praesident-selenskyj-bricht_id_258287289.html.

Згідно з повідомленням німецької газети «Focus», в Україні складається нова картина: критика Президента України та його уряду більше не в забороні. Обставини другої зими війни, які Володимир Зеленський мало контролює, помилки уряду як комунікативні, так і політичні чутки про серйозний розрив між політичним і військовим керівництвом, крім того, існує інформація щодо опозиції, яка інколи створює враження, що влада намагається маргіналізувати своїх критиків під виглядом національної єдності. Прикладом тому є заборона експрезиденту П. Порошенку їхати до Угорщини. За словами видання «Focus», такі дії завдають шкоди репутації України як демократії, яка бореться за виживання і особливо критичним є те, що це відбувається це в той час, коли настрої серед важливих союзників уже починають повертатися проти України.

Zimmermann, Niklas. Bericht: Ukrainischer Militärführer beklagt Einmischung Selenskyjs [Звіт: український воєначальник скаржиться на втручання Зеленського] / N. Zimmermann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-konflikt-zwischen-saluschnyj-und-selenskyj-19360044.html>.

Політичний редактор «Frankfurter Allgemeine» Н. Циммерман відзначає, що в Україні все більше ознак конфлікту між Президентом України Володимиром Зеленським і головнокомандувачем ЗСУ генералом Валерієм Залужним. Редактор, посилаючись на українські ЗМІ, зазначив, що В. Залужний поскаржився міністру оборони США Л. Остину під час його візиту, що Офіс Президента України втручається в його повноваження. За словами Н. Циммермана, складається враження, що для В. Зеленського існує два види збройних сил: «хороші», якими командує О. Сирський, і «погані», які підпорядковуються В. Залужному, і це дуже демотивує головнокомандувача.

Steingart, Gabor. Gastbeitrag von Gabor Steingart Sieben Gegner stehen Selenskyj und seinen Kriegszielen im Weg [Семеро противників стоять на заваді Зеленського та його військових цілей] / G. Steingart // Focus. – Berlin, 2023. – 06.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/gastbeitrag-von-gabor-steingart-scholz-trump-putin-7-gegner-stehen-selenskyj-und-seinen-kriegszielen-im-weg_id_259397142.html.

Гостьовий автор німецького журналу «Focus» Г. Штайнгарт зазначає, що Президент України Володимир Зеленський стикається з величезними викликами, потужні супротивники та фальшиві друзі стоять на заваді йому та його цілям. Президент України, зазначає Г. Штайнгарт, має сім могутніх противників, які роблять досягнення його військової мети – звільнення України від російських загарбників – майже неможливим: путін, Трамп, Китай, східні європейці в ЄС, Віталій Кличко, ХАМАС, Олаф Шольц.

Dreisbach, Sofia. Washington streitet über Ukrainehilfen [Вашингтон сперечається про допомогу Україні] / S. Dreisbach // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-geld-in-den-usa-geht-laut-regierung-ende-des-jahres-aus-19361605.html>.

Політична кореспондентка «Frankfurter Allgemeine» С. Драйбах відзначає, що у Вашингтоні суперечка щодо продовження допомоги Україні зайшла в глухий кут. В останню хвилину Президент України Володимир Зеленський скасував відеозвернення до американського Сенату. Лідер більшості в Сенаті від Демократичної партії Ч. Шумер сказав, що цей виступ мав на меті зрушити з мертвої точки суперечку між республіканцями та демократами щодо подальшої допомоги Україні, але лідер Української держави був змушений скасувати промову «в останню хвилину». Як повідомили українські ЗМІ, Володимир Зеленський скасував виступ перед Сенатом США, оскільки там на закритих брифінгах обговорювалися внутрішні питання. Натомість члени української делегації провели «надзвичайну кількість» брифінгів у Вашингтоні.

Zimmermann, Niklas. Wie die EU-Hoffnung den Ungarn in der Ukraine hilft [Як надія ЄС допомагає угорцям в Україні] / N. Zimmermann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/wegen-eu-perspektive-ukraine-beschliesst-mehr-rechte-fuer-minderheiten-19371564.html>.

Політичний редактор «Frankfurter Allgemeine» Н. Циммерман відзначає, що Україна змінює законодавство про меншини за рекомендацією Брюсселя, що допомагає угорській меншині в країні – і може поставити її в опозицію до прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана. Угорськомовний український журналіст Ш. Горват повідомив, що Верховна Рада України переважною більшістю голосів ухвалила цілий пакет законодавчих змін, які нібито відповідають вимогам ЄС та асоціації меншин. Найпомітнішою зміною є те, на думку автора, що законодавці скасували суть закону 2017 р., який забороняв державним школам викладати переважно мовою національних меншин. Також законодавці розвіяли план запровадити обов'язок перекладати на заходах українською, якщо про цього просять кілька осіб. Щоб зберегти культурну спадщину книгарням має бути дозволено продавати понад 50 % своєї писемної продукції не українською мовою, на відміну від закону, прийнятого минулого року.

„Wir hoffen, dass wir auch auf Sie zählen können“ [«Ми сподіваємося, що ми теж можемо розраховувати на вас»] // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraines-praesident-selenskyj-auf-besuchstour-in-washington-19378443.html>.

Глава Міжнародного валютного фонду Крісталіна Георгієва заявила на зустрічі з Президентом України Володимиром Зеленським, що Україні вдалося «впровадити та підтримувати розумну економічну політику» за підтримки міжнародної спільноти. Вона зазначила, що українська влада продемонструвала відданість вирішенню ключових проблем управління та корупції, що є свідчення «лідерської сили В. Зеленського».

Suanzes, Pablo R. Olga Stefanishyna, vice primera ministra para la Integración de Ucrania en la UE: «Estamos muy orgullosos de estar más cerca de Europa a pesar del precio que estamos pagando» [Ольга Стефанішина, віцепрем'єр-міністерка з питань євроінтеграції України: «Ми дуже пишаємося тим, що ми ближчі до Європи, незважаючи на ціну, яку ми платимо»] / P. R. Suanzes // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/14/657b0b34fdddf8a938b4599.html>.

В інтерв'ю «El Mundo» віцепрем'єрка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина висловила впевненість, що Україна більш ніж готова розпочати переговори про вступ до Європейського Союзу. Віцепрем'єрка з дипломом міжнародного права з 2017 р. працює над європейською та євроатлантичною інтеграцією України. Вона наголошує, що Україна пишається тим, що вона ближча до Європи, незважаючи на ціну, яку вона платить. Як вже відомо, Європейська комісія нещодавно погодилася розпочати переговори про вступ з Україною під час дводенного саміту в Брюсселі. Проте Україну все ще чекають переговори перед фактичним членством. О. Стефанішина підкреслила, що робота розпланована на найближчі три місяці й українська сторона готуватиметься до перемовин та формуватиме команди.

Vlach, Tomáš. Tomáš Vlach: Nebezpečné nebe. Kdy se bude opět létat na Ukrajinu? [Томаш Влах: Небезпечне небо. Коли ти знову прилетиш в Україну?] / T. Vlach // *Reflex*. – Praha, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/122229/tomas-vlach-nebezpecne-nebe-kdy-se-bude-opet-letat-na-ukrajinu.html>.

Автор статті чеського видання «Reflex» Т. Влах пише про те, що є лише одна країна, куди сьогодні глави держав їздять потягами – це Україна, де небо закрите для цивільних літаків майже два роки через небезпеку бути збитим і складність контролю над простором, де вільно пересуваються винищувачі, ракети та безпілотники. Проте авіакомпанії та українська влада наполегливо думають, як змінити цю ситуацію та відкрити хоча б один аеропорт в країні. Про таку можливість заявив керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак під час виступу в Інституті Хадсона в рамках своєї поїздки до США. А. Єрмак у своєму виступі не назвав аеропорт та конкретні часові рамки для його відкриття.

González, Miriam. Zelenski: culpas, promesas y otro enemigo en casa [Зеленський: Звинувачення, обіцянки та ще один ворог вдома] / M. González // ABC. – Madrid, 2023. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/zelenski-culpas-promesas-vuelta-politica-20231210205827-nt.html>.

Спеціальна кореспондентка «АВС» Міріам Гонсалес розповідає про Президента України Володимира Зеленського, який змінив костюми і краватки на тактичний військовий одяг, коли російське військо стояло під Києвом. М. Гонсалес пише, що його популярність до 24 лютого 2022 р. була на низькому рівні, а його політичний досвід був дефіцитним для поставленого перед ним важкого завдання, а після блискучої перемоги на виборах у 2019 р. частина його виборців відчула розчарування в роботі молодого лідера. Авторка підкреслює, що в потрібний момент В. Зеленський вистояв і об'єднав усіх українців. В. Зеленський, усвідомлюючи силу медіа, знав, як використати її на свою користь. Наразі В. Зеленський переживає складні часи: «він раптово постарів і хвилюється». На думку авторки, крім внутрішніх проблем таких, як мобілізаційні заходи, корупційні скандали та економічні труднощі В. Зеленський боїться, що світ звикне до війни і вона перетвориться на «видовище».

Karatnycky, Adrian. Ukraine needs a government of national unity [Україні потрібен уряд національної єдності] / A. Karatnycky // POLITICO. – Brussels, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-volodymyr-zelenskyy-needs-a-government-of-national-unity/>.

Старший науковий співробітник Атлантичної ради (США) та автор книги «Поле битви України: від незалежності до війни з росією», яку наразі пише, Адріан Каратницький у своїй статті для видання «POLITICO» стверджує, що Україні потрібен уряд «національної єдності». Він зазначає, що період ейфорії, викликаний великими військовими перемогами закінчився так само, як і період «грандіозних обіцянок українських чиновників». За словами А. Каратницького, аналітики та політики почали критикувати військових і політичних лідерів України, звинувачуючи їх у провалі військових дій і навіть спекулюючи на можливості поразки у війні. Автор вважає, що додаткове підживлення цієї атмосфери песимізму є свідченням напруженості між Президентом України Володимиром Зеленським і військовим командуванням країни, а також затримки військової допомоги зі Сполучених Штатів. А. Каратницький наголошує, що цей тиск зараз потрібно подолати, включивши у склад уряду лідерів опозиції та громадянського суспільства, що, на його думку, «миттєво забезпечить легітимність керівної команди», зменшить критику та розширить коло голосів, до яких прислухається В. Зеленський.

Zimmermann, Niklas. Was will Selenskyj den Ukrainern zumuten? [Чого Зеленський хоче очікувати від українців?] / N. Zimmermann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukraine-selenskyj-laviert-in-frage-neuer-mobilisierung-19398168.html>.

Політичний редактор видання Н. Циммерман пише, що Президент України В. Зеленський на пресконференції у Києві повідомив, що Генштаб звернувся до нього з проханням мобілізувати від 400 до 500 тис. осіб і що план буде представлений парламенту. За словами редактора, втримати Силам оборони України принаймні ті території, які вони зараз контролюють, – це не лише військова проблема. З одного боку, вважає Н. Циммерман, питання про те, на скільки громадян готові й здатні жертвувати, є набагато більш соціально вибуховим, а з іншого боку, політики в Києві також стикаються з дилемами, коли йдеться про те, чого ще їм очікувати від своїх співвітчизників. За словами автора, В. Зеленський не зміг дати жодних вказівок щодо цього на своїй великій пресконференції, він не всиловив думку щодо того: він «за» чи «проти» великої мобілізації.

Vyšniauskaitė, Birutė. Spalvos – tamsios, o situacija – miglota: karybos ekspertas apie Ukrainos realybę kalba atvirai ir be užuolankų [Фарби темні, а ситуація туманна: військовий експерт відкрито та відверто говорить про українські реалії] / В. Vyšniauskaitė // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2023/12/23/news/spalvos-tamsios-o-situacija-miglota-karybos-ekspertas-apie-ukrainos-realybe-kalba-atvirai-ir-be-uzuolanku-29701089>.

Литовський військовий експерт А. Навіс пише, що з весни 2023 р. все частіше з'являються неприємні «українські новни із зони бойових дій». За його словами, трикутник між Президентом України Володимиром Зеленським, головнокомандувачем ЗСУ генералом Валерієм Залужним і командувачем Сухопутними військами ЗСУ Олександром Сирським «також не додає оптимізму». Наразі, зазначає А. Навіс, у соцмережах та іншими способами українців закликають вийти на вулиці, щоб підтримати В. Залужного. На думку експерта, російські агенти та диверсанти свідомо поглиблюють конфлікт між В. Зеленським і В. Залужним. Експерт не вірить у те, що В. Залужний може сам поширювати заяви про те, «що він хотів би стати Президентом України».

Bartkiewicz, Artur. Wołodymyr Zelenski mówił, że armia chce zmobilizować 500 tys. osób. Jest odpowiedź gen. Walerija Żaluznego [Володимир Зеленський заявив, що армія хоче мобілізувати 500 тисяч. Є відповідь генерала Валерія Залужного] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art39620161-wołodymyr-zelenski-mowil-ze-armia-chce-zmobilizowac-500-tys-osob-jest-odpowiedz-gen-walerija-zaluznego>.

Редактор «Rzeczpospolita» Артур Барткевич у своїй публікації нагадує, що Президент України Володимир Зеленський заявив, що командування Збройних сил України вимагає, щоб нова хвиля мобілізації в Україні охопила до 500 тисяч осіб. На ці слова відреагував на своїй пресконференції головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний, який зазначив, що оцінки армії щодо необхідних людських ресурсів включають «поточний кадровий дефіцит, створення нових військових частин, а також враховують очікувані втрати, які українська армія зазнає в найближчі роки». При цьому В. Залужний, наголосив, що не може розкрити конкретну цифру бо «це військова таємниця». Польський журналіст вважає, що відмова В. Залужного

оприлюднювати цифри публічно, може бути завуальованою критикою В. Зеленського. Автор нагадує, що тижнями ходять припущення, що між головнокомандувачем ЗСУ та президентом України загострюється конфлікт.

Vlach, Tomáš. Mobilizací proti ruské mase – Ukrajinou cloumá plán poslat do války půl milionu lidí [Шляхом мобілізації проти російських мас – через Україну просочується план відправити півмільйона людей на війну] / T. Vlach // Reflex. – Praha, 2023. – 31.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/valka-na-ukrajine/122512/mobilizaci-proti-ruske-mase-ukrajinou-clouma-plan-poslat-do-valky-pul-milionu-lidi.html>.

Автор статті чеського видання «Reflex» Т. Влах звертає увагу на проблему мобілізації, яка активізувалася в Україні. Автор підкреслив, що перед політичним та військовим керівництвом України стоїть «надлюдське» завдання переконати суспільство, що зараз саме час відмовитися від комфорту та піти в окопи захищати країну від ворога. Т. Влах вважає, що військова мобілізація сьогодні є актуальною темою в Україні й напружені очікування в суспільстві посилилися після того, як Президент України Володимир Зеленський заявив, що військові просять уряд призвати півмільйона людей.

ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Walewska, Danuta. Ukraiński rząd dopłaci do kupna aut osobowych. Ale jest haczyk [Український уряд субсидуватиме купівлю легкових автомобілів. Але тут є заковика] / D. Walewska // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/biznes/art39508441-ukrainski-rzad-doplaci-do-kupna-aut-osobowych-ale-je-haczyk>.

Журналістка «Rzeczpospolita» Данута Валевська, посилаючись на заяви представника Офісу Президента України Ростислава Шурми, повідомляє, що уряд України найближчим часом планує запустити програму субсидування відсоткових ставок за споживчими автокредитами на покупку автомобілів. Р. Шурма підкреслює, що цими субсидіями зможуть скористатися лише ті, хто купує автомобіль, зібраний в Україні, додавши, що в українського автомобілебудування є майбутнє, і держава підтримуватиме його розвиток. Другим кроком у планах влади України, стане консолідація закупівель державних органів товарів виключно місцевих виробників з метою їх мотивації та збільшення виробництва. Р. Шурма пояснив, що коли «держава зараз є головним гравцем в економіці, генеруючи до 50 % попиту в Україні, немає іншого виходу». Третій крок – створити для вітчизняного виробника електромобілів таку систему оподаткування, в якій він міг би конкурувати з імпортом, який зараз практично безмитний.

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА РОСІЇ

Hetmanczuk, Laryssa Waler. Toronto Sun cartoon shocking and hurtful [Карикатура в «The Toronto Sun» шокує і ображає] / L. W. Hetmanczuk // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/opinion/columnists/opinion-toronto-sun-cartoon-shocking-and-hurtful>.

Авторка статті Л. В. Гетманчук, яка надає підтримку Канадсько-Українській Фундації у соціальних мережах, висловилася щодо карикатури Президента України Володимира Зеленського на шпальтах «The Toronto Sun». Вона наголосила, що

незалежно від того, чи каракатура опублікована навмисно чи невинно, результат є ще однією перемогою для російської сторони. Л. В. Гетманчук зазначила, що крім шоку, також відчує глибоке почуття болю, тому що роками українці ведуть не лише повномасштабну війну за виживання, а й війну дезінформації від масової, ефективної та добре фінансована російська пропагандистська машина.

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Hacker legen größten Mobilfunkanbieter der Ukraine lahm [Хакери паралізували роботу найбільшого в Україні оператора мобільного зв'язку] // **Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-hacker-legen-groessten-mobilfunkanbieter-des-landes-lahm-19379767.html>.**

Хакерська атака зупинила роботу найбільшого мобільного оператора країни «Київстар». Атака на найбільшого мобільного оператора не просто позбавила зв'язку половину населення України. Напад вдарив по великому колу бізнесів, залежних від зв'язку мобільного оператора, державних установах та навіть конкурентах «Київстарту», які не були готові до значного зростання трафіку через бажання користувачів перейти на працюючі мережі.

Rai, Arpan. Russia-linked hackers claim cyberattack on Ukraine's mobile networks: 'Be prepared' [Хакери, пов'язані з росією, заявили про кібератаку на мобільні мережі України: «Будьте готові»] / **A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/russia-hackers-cyberattack-ukraine-kyivstar-b2463785.html>.**

Як зазначає репортерка новин «The Independent» Арпан Рай, українська компанія «Київстар», яка надає послуги стільникового зв'язку та Інтернету 24,3 мільйонам абонентів мобільного зв'язку та понад 1,1 мільйонам користувачів домашнього Інтернету, зазнала потужної кібератаки. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України повідомила, що група хакерів під назвою «Солнцек» була ідентифікована як прикриття для російської групи хакерів, що отримала назву «Піщаний черв'як», яку пов'язують з російською військовою розвідкою Головного розвідувального управління. На думку авторки, це ще раз підтверджує використання росією кіберпростору, як одного із доменів війни проти України.

Grynszpan, Emmanuel. Ukraine: une cyberattaque sans précédent paralyse le premier opérateur mobile [Україна: безпрецедентна кібератака паралізувала провідного мобільного оператора] / **E. Grynszpan // Le Monde. – Paris, 2023. – 14.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/14/ukraine-une-cyberattaque-sans-precedent-paralyse-le-premier-operateur-mobile_6205829_3210.html.**

В статті журналісти видання Емманюель Грішпан та Томас д'Істрія повідомляють, що група хакерів, пов'язаних з росією, здійснила небачену кібератаку, яка паралізувала роботу головного мобільного оператора України «Київстар», позбавивши телефонного та Інтернет-зв'язку для понад 25 мільйонів українців. Це призвело до довгих черг перед магазинами конкуруючих операторів і ускладнило

можливість переходу абонентів до інших операторів через технічні обмеження. Зазначається, що кібератака відбулася у день приїзду Президента України Володимира Зеленського до Сполучених Штатів, де він намагається впевнити американського президента в необхідності подальшої допомоги Україні.

МЕДИЧНІ ТА ОСВІТНІ ПРОЄКТИ

Grynszpan, Emmanuel. En Ukraine, un projet pilote permet de réduire le nombre d'amputations des blessés de guerre [В Україні пілотний проєкт допомагає зменшити кількість ампутацій серед поранених на війні] / E. Grynszpan // Le Monde. – Paris, 2023. – 22.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/22/en-ukraine-un-projet-pilote-permet-de-reduire-les-amputations-des-blesses-de-guerre_6207178_3210.html.

В репортажі з Вінниці журналіст «Le Monde» Емманюель Гріншпан розповідає про пілотний проєкт в Україні, який дозволяє зменшити кількість ампутацій серед поранених на війні. Е. Гріншпан розповідає, що завдяки операціям, виконаним в режимі відеоконференції з американською лікарнею, медики з Вінниці в реальному часі вивчають техніку костеневих пересадок та трансплантації тканин. Цей інноваційний підхід дозволив врятувати сотні поранених від ампутацій, сприяючи ефективній медичній допомозі, не вимагаючи їх транспортування до Європи.

ОБСТРІЛИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ

Gustafsson, Niklas. Nyårsattack mot Ukraina [Новорічний напад на Україну] / N. Gustafsson // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 31.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0Q1eaE/nya-attacker-mot-ukraina>.

31 грудня 2023 р. російські окупанти атакували територію України ударними безпілотниками та ракетами. Внаслідок російського обстрілу Херсона загинув 11-и річний хлопчик, ще один 9-и років зазнав поранень. Того ж дня була поранена 13-и річна дівчинка в Покровську (Донецька область) і ще одна – в Старокостянтиніві на Хмельниччині. Швецький військовий аналітиком Йорген Ельфвінг зазначає, що коли Україна робить щось успішне, наприклад, збиває російську ціль із символічним або іншим значенням, завжди є пряма відповідь росії.

ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ

González, Miriam. Valquirias Ucrainianas, armadas y peligrosas: «No se repetirá otra bucha» [«Українські Валькірії» озбройні і небезпечні: «ще одна Буча не повториться»] / M. González // ABC. – Madrid, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/valquirias-ucrainianas-armadas-peligrosas-repetira-bucha-20231203185613-nt.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Finternacional%2F>.

Спеціальна кореспондентка «ABC» Міріам Гонсалез розповідає про курси «Українська Валькірія», організовані громадською організацією «Редюйт», які проводять для жінок в покинутих будівлях в Києві. Авторка зазначає, що військова мобілізація для жінок в Україні не є обов'язковою, але всі вони усвідомлюють, що потрібно захищати себе. Керівниця та співзасновниця проєкту Дарина Требух в інтерв'ю кореспондентці зазначила, що оперувати зброєю – це як керувати автомобілем – якщо ви щойно отримали права, доведеться потренуватися, перш ніж сісти за кермо. Дівчина навчилася стріляти з АК-74, але її улюблена зброя –

снайперські гвинтівки. Головна мета тренінгу – навчити основам володіння зброєю, виживання та самозахисту.

Kote, Gilles van. Paris 2024: pour la sabreuse ukrainienne Olga Kharlan, l'admission des Russes aux JO par le CIO est un «non-sens» [Париж-2024: для української фехтувальниці Ольги Харлан допуск МОК росіян до Олімпіади – «нісенітниця»] / G. Kote // Le Monde. – Paris, 2023. – 10.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/sport/article/2023/12/10/paris-2024-pour-la-sabreuse-ukrainienne-olga-kharlan-l-admission-des-russes-aux-jo-par-le-cio-est-un-non-sens_6205044_3242.html.

У статті журналіст видання «Le Monde» Жіль ван Коте розповідає про українську фехтувальницю Ольгу Харлан, яка вважає, що рішення Міжнародного олімпійського комітету допустити російських спортсменів до Олімпійських ігор у Парижі 2024 р. є неприйнятною. О. Харлан відмовилася тиснути руку російській суперниці на чемпіонаті світу з фехтування 2023 р., ставши символом України щодо неприйняття представників росії на спортивних змаганнях.

Bui, Doan. «Toute ma vie, j'essaierai d'honorer le combat de Roman»: en Ukraine, la ballade des disparus [«Все життя буду старатися шанувати боротьбу Романа»: в Україні балада про зниклих] / D. Bui // L'Obs. – Paris, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20230815.OBS76929/toute-ma-vie-j-essaierai-d-honorer-le-combat-de-roman-en-ukraine-la-ballade-des-disparus.html>.

Журналістка журналу «L'Obs» Доан Буй розповідає про загиблих українських військових під час російського вторгнення, зокрема про 29-и річного українського поета та прозаїка Ігоря Мисяку. Авторка також розповідає історію активіста Майдану Романа Ратушного та інших загиблих, вказуючи на важкість долі родин та високі втрати, які неофіційно оцінюються великою кількістю українських солдатів, що віддали своє життя за країну.

ПРОГНОЗИ ТА КОМЕНТАРІ ЩОДО УКРАЇНСЬКОГО КОНТРНАСТУПУ

Putin „schutzlos ausgeliefert“: Experten rechnen wegen Ukraine mit dem Westen ab [путін «на милість без захисту»: Експерти зводять рахунки із Заходом через Україну] // Focus. – Berlin, 2023. – 05.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/experte-nennt-wichtigsten-grund-fuer-scheiternde-gegenoffensive-und-rechnet-mit-dem-westen-ab_id_258374259.html.

Для провідного військового експерта та колишнього генерала США Д. Петреуса США та Захід також частково винні в провалі контрнаступу України, який просто не був забезпечений достатньою кількістю зброї. Для виходу з глухого кута, який, за словами Д. Патреуса, зараз існує між Україною та росією, потрібна краща західна зброя. Німецький військовий експерт Р. Тіле наголошує, що «для успіху України західним партнерам доведеться вийти за межі на словах і нарешті розвинути свою збройову промисловість та постачати Україні достатню кількість техніки». На думку експерта, на даний момент може скластися враження, що деякі західні країни використовують Україну, насамперед, як еталонний ринок для продажу своїх сучасних систем озброєння в інших частинах світу.

Ballová, Denisa. Útok mal začat' už v apríli a v jednom smere. Američania hovoria, prečo Ukrajině nevyšla protiofenzíva [Атака мала початися вже в квітні і в одному напрямку. Американці розповідають, чому контрнаступ в Україні не вдався] / D. Ballová // Denník N. – Bratislava, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3718000/utok-mal-zacat-uz-v-aprili-a-v-jednom-smere-americiania-hovoria-preco-ukrajine-nevyšla-protiofenziva/>.

Видання коментує публікацію в американській газеті «Washington Post» щодо українського контрнаступу. Зокрема, йдеться про те, що Сили оборони України почали наступ на два місяці пізніше, ніж їм радили американці, а замість одного напрямку, запропонованого Пентагоном, наступали на трьох. Видання наголошує, що контрнаступ «перетворився на рік застою на полі бою та втрачених можливостей».

„To vysvětlení je dost děsivé.“ Analytik popsal, proč Západ Ukrajině víc nepomáhá [«Це пояснення досить страшне», – розповів аналітик, чому Захід більше не допомагає Україні] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/spotlight-rozhovor-otakar-foltyn-zpravu/r~24c441a094c911eebe29ac1f6b220ee8/>.

Представник Військової канцелярії Президента Республіки Чехія Отакар Фолтин вважає, що контрнаступ Сил оборони України, на жаль, він не досяг тих цілей, яких усі хотіли. Проте, за його словами, треба дивитися на ситуацію в країні ширше, наголосивши, що Україна фактично вже перемогла. О. Фолтин зазначив, що наразі настала фаза виснаження війни і майбутнє залежить від того, скільки буде зброї та боєприпасів. О. Фолтин закликає Захід, збільшити поставки зброї в Україну.

Harsányi, György. Az ukrán vezérkari főnök kimondta, amitől a politika régóta rettegett [Очільник українського Генштабу розповів те, чого давно боялися політики] / G. Harsányi // Nepszava. – Budapest, 2023. – 13.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3218555_ukrajna-oroszorszag-haboru-patthelyzet-jojart-krisztian-biztonsagpolitika.

В статті журналіст видання Дьєрдь Харшаньї розглядає проблему патового стану у російсько-українській війні, який описав український Генштаб. Згідно з аналізом угорського аналітика з питань політики безпеки Кріштіана Йоярта, це становище виникло не через зменшення динаміки війни, а через те, що «інформаційно насичене» поле бою не дозволяє провести масштабні військові операції, оскільки противник може легко виявити такі намагання. Автор також розглядає причини неуспіху літньої українського контрнаступу та можливі наслідки патового стану для України, а також проблеми з наданням їй підтримки з боку Заходу, зокрема щодо блокуванням нового пакету допомоги від США та Європейського Союзу.

Rai, Arpan. Situation at frontline with russia not stalemate, says Ukraine's Army chief [Ситуація на лінії фронту з росією не патова, – заявив головнокомандувач Збройних сил України] / A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-russia-war-frontline-stalemate-army-chief-b2466365.html>.

Головнокомандувач Збройних сил України генерал Валерій Залужний описує війну з росією як перехід до нового етапу статичних та виснажливих бойових дій, але ситуацію на полі бою патовою він не вважає. Репортерка новин «The Independent» Арпан Рай зазначає, що В. Залужний відмовився коментувати, чи планує Україна контрнаступальні операції взимку. В американському аналітичному центрі «Інститут вивчення війни» заявили, що поєднання нестачі артилерійських боєприпасів та затримок у наданні західної допомоги в галузі безпеки, ймовірно, призведе до того, що Сили оборони України будуть економити техніку та можуть затримати майбутні українські контрнаступальні операції.

Kuźniar, Roman. Roman Kuźniar: Plan dla Ukrainy [Роман Кузняр: План для України] / R. Kuźniar // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/publicystyka/art39611871-roman-kuzniar-plan-dla-ukrainy>.

Дипломат та колишній радник президента Польщі Броніслава Коморовського з міжнародних питань Роман Кузняр закликає повернути примат політики над війною, стверджуючи, що продовження бойових дій може загрожувати незалежності України. Автор вважає причиною провалу українського контрнаступу у 2023 р. перевагу військової логіки над політичною. За його словами, було ілюзією вірити, що підкріплена поставками із Заходу, маючи впевненість у собі та правильну стратегію, Україна зможе продемонструвати перевагу в суто військовому плані та витіснити росію з окупованих територій. Р. Кузняр вважає, що після військових успіхів України в районі Херсона, війна змінила свій характер, стала війною на позиційне виснаження і в цьому випадку перевагу має сторона з більшими людськими і матеріальними ресурсами. Дипломат зазначає, що Україна ще може захистити свою незалежність, але «повернути втрачену у цій війні територію стало неможливим».

РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Gambassi, Giacomo. Il vescovo di Kiev. «Il nostro Avvento in Ucraina fra stanchezza e voglia di pace» [Єпископ Київський. «Наша поява в Україні між втомою та прагненням до миру»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/chiesa/pagine/ucraina-vescovo-di-kiev-il-nostro-avvento-in-ucraina-fra-stanchezza-e-voglia-di-pace>.

Київсько-Житомирська Дієцезія РКЦ в Україні поповнилась священником Віталієм Кривицьким, який служить у Катедральному соборі Святого Олександра в Києві. Церква знаходиться в самому центрі мегаполісу, за двісті метрів від Майдану Незалежності. В. Кривицький говорить про те, що ознаки втоми від війни очевидні і ніхто так не хоче миру, як українці. За словами В. Кривицького, на сьогодні не бачить рішучих кроків міжнародної спільноти щодо вирішення ситуації. Кардинал Маттео Дзуппі, відвідавши Україну теж говорив про те, що потрібен «справедливий мир», адже обов'язок церкви зробити все можливе, щоб припинити війну.

Gambassi, Giacomo. Il nunzio. «Il Papa? L'unico che può favorire soluzioni inaspettate di pace in Ucraina» [Нунцій. «Папа? Єдиний, хто може захопити несподівані мирні рішення в Україні»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 19.12. – Режим

доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/nunzio-apostolico-kiev-il-papa-unico-leader-che-puo-favorire-soluzioni-di-pace-in-ucraina>.

Апостольський Нунцій в Україні архієпископ Вісвальдас Кульбокас говорить про те, що сьогодні Папа Римський є єдиним моральним лідером у світі, здатним просувати мирні рішення щодо України. За його словами, родини військовополонених і депортованих дітей відчувають підтримку Святого Престолу. Архієпископ зазначив, що у всіх можливих випадках Папа Франциск знову звертається до народу, запрошуючи до молитви, а також до творчої дипломатії і це не випадкові вислови, а слова, які йдуть від його серця, бо беззаперечно, що Папа серцем із стражденним українським народом.

Gambassi, Giacomo. L'arcivescovo. Kiev, Natale sotto le bombe: «La guerra va risolta con il diritto» [Архієпископ. Київ, Різдво під бомбами: «Війну треба вирішувати законом»] / G. Gambassi // *Avvenire*. – Milano, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/chiesa/pagine/ucraina-arcivescovo-shevchuk-chiesa-greco-cattolica-natale-2023-guerra-va-risolta>.

Глава Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Святослав (Шевчук) зазначив, що святкування Різдва разом з усією планетою – це «знак розради в трагедії» і світ не повинен втомлюватися підтримувати Україну. Він наголосив, що це перше Різдво, яке Україна святкує 25 грудня разом із Заходом, а не 7 січня, як досі відбувається в росії. Він подякував Папі Франциску за конкретну ініціативу, довірену кардиналу Маттео Дзуппі, яка не залучає військову сторону, але є в центрі низку надзвичайно важливих гуманітарних питань. Глава УГКЦ вважає, що постійні звернення Папи до «змученої України» є не лише запрошенням до молитви, але й застереженням не забувати про український народ.

РОБОТА СБУ, САП ТА НАБУ

Trusewicz, Iwona. Korupcja w ministerstwie obrony Ukrainy. A na froncie brakuje pocisków [Корупція в Міністерстві оборони України. А на фронті не вистачає боєприпасів] / I. Trusewicz // *Rzeczpospolita*. – Warszawa, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art39616571-korupcja-w-ministerstwie-obrony-ukrainy-a-na-froncie-brakuje-pociskow>.

Журналістка видання «Rzeczpospolita» Івона Трусевиц повідомляє, що Служба безпеки України (СБУ) затримала начальника одного з головних управлінь Міністерства оборони України, якого підозрюють у розкраданні 1,5 млрд грн., призначених для закупівлі артилерійських снарядів для Збройних сил України. Операцію СБУ проводила за підтримки міністра оборони України Рустема Умерова. Журналістка, посилаючись на репортажі з фронту, опубліковані у виданні США «Washington Post», зазначила, що в цей час на фронті в українській армії відчувається дефіцит боєприпасів.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Vincent, Faustine. En Ukraine, le sombre quotidien des habitants des territoires libérés [В Україні темне повсякденне життя жителів звільнених територій] / F. Vincent // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 01.12. – Режим доступу :

https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/01/en-ukraine-le-sombre-quotidien-des-habitants-des-territoires-liberes_6203352_3210.html.

В репортажі журналістки «Le Monde» Фаустини Вінсент йдеться про складну ситуацію, з якою стикаються мешканці визволених територій сходу України. У статті наголошується на складнощах, з якими стикаються мешканці, живучи серед руїн і забезпечуючи себе електроенергією, водою та газом у важких умовах. Авторка також звертає увагу на загрозу мін, що залишають російські війська під час відступу, яка створює небезпеку для мешканців і ускладнює рятувальні операції та гуманітарну допомогу.

Prizkau, A. Sing die russische Hymne oder Du stirbst! [Співай російський гімн або помреш!] / Anna Prizkau // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/liudmyla-huseinova-berichtet-von-folter-in-russischer-haft-19352421.html>.

Німецька журналістка з українським корінням Ганна Призкау приїхала в Україну, щоб взяти інтерв'ю в української правозахисниці Людмили Гусейнової, яка провела у полоні росіян три роки: вона перебувала там з 2019 по 2022 рр. З особливим страхом вона згадувала в'язницю «Ізоляцію», де умови були близькі до концтабірних. Після періоду перебування в «Ізоляції» правозахисницю перевели в Донецьке СІЗО, де її утримували близько трьох років. Л. Гусейнову звільнили з полону 17 жовтня 2022 р. разом з ще 107-а жінками.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Kiev è sempre più allo stremo per l'«invasione» degli sfollati [Україна. Київ все більше виснажується через «навалу» переселенців] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/kiev-e-sempre-piu-allo-stremo-per-l-invasione-de>.

Журналіст італійського видання «Avvenire» Д. Гамбассі стверджує, що холод і російські атаки збільшують кількість біженців у столиці Києві. Директор Благодійного фонду «Карітас-Спес-Київ» францисканець о. Ростислав Печенюк стверджує, що потік прибулих ніколи не припинявся: навпаки, зараз він посилюється особливо з південних і східних регіонів, які знаходяться ближче до лінії бойових дій. Р. Печенюк приймає тих, хто стукає у двері штаб-квартири «Карітас-Спес-Київ», та допомагає чим може.

D'Istria, Thomas. Paris 2024: en Ukraine, les athlètes préparent les Jeux olympiques au rythme de la guerre [Париж-2024: в Україні спортсмени готуються до Олімпійських ігор у ритмі війни] / T. d'Istria // Le Monde. – Paris, 2023. – 13.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/sport/article/2023/12/13/paris-2024-en-ukraine-les-athletes-preparent-les-jeux-olympiques-au-rythme-de-la-guerre_6205586_3242.html.

В статті журналісти «Le Monde» Томас д'Істрія та Адрієн Вотье висвітлюють, скільки українських спортсменів продовжують тренуватися в Україні, незважаючи на російське вторгнення, яке почалося в лютому 2022 р. Вони підкреслюють, що спортивне життя в Україні позначене війною, з безперервними бойовими діями

вздовж лінії фронту, яка перетинає країну. Журналісти зазначають, що спортсмени готуються до Олімпійських ігор у Парижі 2024 р., хоча участь близько шістдесяти з тих, хто пройшли кваліфікацію завдяки своїм міжнародним виступам, ще належить підтвердити.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Prigionieri di guerra, la rabbia a Kiev. «Riportate a casa i nostri ragazzi» [Україна. Військовополонені, гнів у Києві. «Поверніть наших хлопців додому»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/prigionieri-di-guerra-rabbia-a-kiev-riportate-a>.

У містах України відбулися мирні акції на підтримку військовополонених. У заручниках кремля перебувають 3741 український військовий і 763 цивільні особи. Обміни привели до репатріації 2430 співвітчизників. Обміни полоненими стають все рідшими і сповільнюються. Наприкінці листопада влада українська заявила, що росія призупиняє всі перемовини щодо цього питання.

Voluntario ucraniano fabrica velas de trinchera para los soldados [Український волонтер виготовляє окопні свічки для бійців] // ABC. – Madrid, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/voluntario-ucraniano-fabrica-velas-trinchera-soldados-20231220143025-vi.html>.

В репортажі «ABC» йдеться про 79-и річного запорізького волонтера Федора Поповича, який виготовляє окопні свічки для військових, що воюють на різних напрямках. Ф. Попович почав волонтерити після початку повномасштабного вторгнення РФ до України, бо хотів бути корисним для українських військових. Вже другий рік поспіль він щодня приходив до запорізького волонтерського центру «Паляниця» та починає свою роботу. Ф. Попович покинув рідне село Воскресенка, що на Пологівщині Запорізької області до того, як його окупували російські війська. У теплу пору року Ф. Попович виготовляє маскувальні сітки, а взимку окопні свічки. Він виробляє близько 500 свічок на день, працюючи від 5 до 6 годин на добу.

Policía y bomberos participan en simulacro de seguridad en una escuela ucraniana [Поліція та пожежники беруть участь у навчанні з безпеки в українській школі] // ABC. – Madrid, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/policia-bomberos-participan-simulacro-seguridad-escuela-ucraniana-20231220143307-vi.html>.

В репортажі «ABC» йдеться про відпрацювання і навчання з безпеки співробітників поліції та пожежників в гімназії №1 села Озера Бородянського району Київської області. Такі навчання направлені на відпрацювання координації дій поліції, екстрених служб та цивільних органів влади у разі виникнення надзвичайної ситуації в школах.

Suanzes, Pablo R. Oleksandr Kharchenko, principal asesor de Kiev para cuestiones energéticas: «Hemos hecho un 120 % de lo posible, pero sólo un 50 % de lo que necesitamos» [Олександр Харченко, головний енергетичний радник Києва: «Ми зробили 120 % можливого, але тільки 50 % необхідного»] / P. R. Suanzes // El Mundo. – Madrid, 2023. –

23.12. – Режим доступу :
<https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/23/6582f4f6e85ece9b718b458a.html>.

Директор Центру досліджень з питань енергетики Олександр Харченко в інтерв'ю «El Mundo» зазначив, що Україні на зиму потрібні турбіни та засоби ППО, а не ковдри та лампочки. Він висловив впевненість в тому, що українці зробили 120 % можливого, але тільки 50 % необхідного для «енергетичної» підготовки до зими.

Simėnas, Dalius. Nauja šv. Kalėdų data žymi, kad Ukraina toliau tolsta nuo Rusijos [Нова вул. Різдвяна знаменує собою подальший відхід України від росії] / D. Simėnas // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/kremliaus-agresija/2023/12/23/nauja-sv-kaledu-data-zymi-kad-ukraina-toliau-tolsta-nuo-rusijos>.

За словами автора статті С. Даліуса, вперше з 1917 р. цього 2023 р. Україна відзначатиме Різдво 25 грудня разом з багатьма європейськими країнами, але цією країною буде не росія, яка воює проти українців. Цей крок, зазначив автор, це продовження значних культурних змін в країні, спроба викоринити вплив москви в Україні та ознака того, що Київ продовжує прагнути наближення до Європи.

Sánchez de Castro, David. El desgarrador villancico con el que el ejército ucraniano recuerda que siguen en guerra [Зворушлива колядка, якою українська армія нагадує, що війна триває] / D. Sánchez de Castro // ABC. – Madrid, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/desgarrador-villancico-ejercito-ucraniano-recuerda-siguen-guerra-20231225173136-nt.html>.

Фандрейзингова платформа «United24» випустила відео, де українські військові співають всесвітньовідомі різдвяні пісні. У кожній композиції трохи змінені слова – так, щоб нагадувати, що війна в Україні триває і підтримка світу важлива. Відео знімали за підтримки підрозділу «Культурний десант». Зйомки зорганізували у бліндажі на Бахмутському напрямку, на тлі знищених армією рф будинку культури та вокзалу в Лимані, шкіл та автозаправки в Костянтинівці за 15 км від лінії фронту.

Celebración navideña en la aldea ucraniana de Kryvorivnya [Святкування Різдва в українському селі Криворівня] // ABC. – Madrid, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/celebracion-navidena-aldea-ucraniana-kryvorivnya-20231225205105-vi.html>.

В репортажі «ABC» йдеться про святкування Різдва в церкві в карпатському селі Криворівня, поблизу Івано-Франківська, на тлі російського вторгнення. Зазначається, що цього року в Україні вперше відзначають Різдво 25 грудня за західним календарем. Президент України Володимир Зеленський у липні підписав закон про перенесення офіційного свята Різдва Христового на 25 грудня, відмовившись від традиції РПЦ святкувати його 7 січня.

Averchuk, Rostyslav. Los ucranianos celebran por primera vez la Navidad el 25 de diciembre en medio de los ataques rusos [Українці вперше святкують Різдво 25 грудня на

тлі нападів росії] / R. Averchuk // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/25/6589b523fdddf238d8b4574.html>.

Мільйони українців вперше за майже сто років святкують Різдво 25 грудня в черговому дистанціюванні від росії та спробі знайти хоч трохи святкового настрою серед війни і розлуки з близькими. Звучання різдвяних колядок наповнило площу Ангелів у центрі Львова, де святково вбрані місцеві жителі зібралися встановити дідух – традиційну різдвяну прикрасу зі снопа пшениці. Це відбулося на два тижні раніше, ніж минулого року, після рішення головних церков України узгодити свої календарі з рештою християнського світу. Це завершує тривалий період ізоляції, який почався після того, як сторіччя тому Україна не змогла захистити свою незалежність від очолюваного москвою Радянського Союзу.

Higgins, Charlotte. *Amid the grief and chaos of war, Ukraine's young women fill my soul with hope* [Серед горя та хаосу війни молоді жінки України наповнюють мою душу надією] / C. Higgins // *The Guardian*. – London, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/26/ukraine-war-young-women-hope>.

Головна оглядачка «The Guardian» з питань культури Шарлотта Гігінс зазначає, що в Україні її вразила дивовижна життєздатність громадянського суспільства, люди, які опікуються волонтерством, займаються гуманітарною роботою, збирають гроші. І серед цих людей особливе захоплення викликали в неї молоді жінки віком від 20 до 30 років, які часто здаються старшими через силу, яку вони були змушені проявити. Ш. Гігінс в статті розповідає про редакторку культурного вебсайту національної телерадіокомпанії Катерину Яковленко, яка також керує енергійною командою, яка розвиває українську художню журналістику. Телеведуча Софія Челяк в розпал війни веде програму Львівського книжкового форуму – літературного фестивалю, де активно обмінюються ідеями.

Balassa, Tamás. „Nem lesznek fiúk lassan. Mindenkit elvisznek” – *Riport a háború szorításában élő Kárpátaljáról* [«Вони не будуть хлопчиками повільно. Всіх заберуть» – Репортаж із Закарпаття, яке живе в лещатах війни] / T. Balassa // *Nepszava*. – Budapest, 2023. – 26.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3219581_karpatalja-ukrajna-haboru-oroszorszag-magyarok-sorozas-riport.

У статті журналісти угорського видання «Nepszava» Тамаш Баласса та Даніель Рьоріг розповідають про ситуацію на Закарпатті, зокрема про долю людей, які там проживають, які воюють, та їх рідних, які залишилися вдома. Також важливими темами статті є питання мови, закон про українську мову та російська агресія. Автори обговорюють політику уряду Угорщини та надання допомоги Україні, включно з відправленням допомоги цивільними особами. Через особисті історії герої статті наближають до читача реальність війни, жертв і тих, хто залишився на охоплених війною територіях.

Ukraine celebrates Christmas on Dec 25 for first time, distancing itself from Russia [Україна вперше святкує Різдво 25 грудня, дистанціювавшись від росії] // *Japan Today*.

– Tokyo, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/ukraine-celebrates-christmas-on-dec.-25-for-the-first-time-distancing-itself-from-russia>.

Цього року для багатьох українців Різдво мало не лише духовну вагу, оскільки країна відзначала його як державне свято 25 грудня, а не пізніше, як у росії. Зміни, внесені в законодавство за ініціативи Президента України Володимира Зеленського в липні, відображають як занепокоєння українців 22-х місячним російським вторгненням, так і національну ідентичність. Україна є переважно православною, але віра розділена між двома церквами, одна з яких тривалий час була приналежною до російської православної церкви. Православна церква України, яка не визнавала авторитет російської церкви і вважалася розкольницькою, у 2019 р. отримала повне визнання Вселенським Константинопольським патріархом, вищою владою православ'я. Українська православна церква, яка була філією російської церкви, у 2022 р. після початку російсько-української війни оголосила, що розриває зв'язки з Москвою та вважає себе автономною.

Andrij Szewczenko będzie nowym prezesem ukraińskiej federacji piłkarskiej [Андрій Шевченко стане новим президентом Української асоціації футболу] // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 29.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/pilka-nozna/art39629001-andrij-szewczenko-bedzie-nowym-prezesem-ukrainskiej-federacji-pilkarskiej>.

За інформацією пресслужби Української асоціації футболу (УАФ), Андрій Шевченко, володар Золотого м'яча 2004 р., є єдиним кандидатом на посаду голови УАФ українського аналога Польської футбольної асоціації. Українські активісти одноголосно підтримали кандидатуру колишнього представника країни. Позачерговий з'їзд УАФ відбудеться 25 січня 2024 р.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Nei villaggi lungo il fronte di Kupiansk. «Noi, sotto le bombe e senza cibo» [Україна. У селах вздовж Куп'янського фронту. «Ми під бомбами і без їжі»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 30.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/ucraina-villaggi-lungo-il-fronte-di-kupiansk-minacciati-dall-esercito-russo>.

Журналіст італійської газети «Avvenire» Д. Гамбассі описує життя українців, які залишились у селах вздовж фронту в районі Куп'янська на Харківщині, де точаться одні з найзапекліших боїв останніх місяців. Жителі міста негативно відгукуються про росію, кордон з якою знаходиться менш ніж за п'ятдесят кілометрів. Д. Гамбассі пише, що регіональна група Мальтійського ордену допомагає людям які залишились в цьому регіоні. Волонтери щотижня виїжджають з Харкова разом з водієм вантажівки, навантаженої допомогою, і прибувають в Куп'янськ, де людям потрібно все: від їжі до одягу, від ковдри до електрогенераторів.

ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ

Ucrania alerta de una amenaza para la seguridad nuclear por un nuevo apagón en la planta de Zaporizhka [Україна попереджає про загрозу ядерній безпеці через нове знеструмлення на Запорізькій АЕС] // El Mundo. – Madrid, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/02/656b2a03fc6c83eb368b45bc.html>.

Українська державна атомна енергетична компанія (НАЕК) «Енергоатом» повідомила про загрозу радіаційній безпеці через відключення електроенергії на Запорізькій атомній електростанції, яка знаходиться під контролем росії. Під час авіаналаду остання лінія 750 кВ між Запорізькою та Дніпровською електростанціями знеструмилася і через повне знеструмлення станцію почали жити дизель-генераторами. За даними НАЕК «Енергоатом», українським фахівцям вдалося відновити зв'язок з українською енергомережею, тобто ЛЕП 750 кВ. Український регулятор попередив, що «чергове відключення світла створює загрозу ядерній та радіаційній безпеці».

Na Ukrajině sa skoro stalo obrovské nešťastie: Kto za to môže? [В Україні мало не сталася катастрофа: хто винен?] // *Nový čas*. – Bratislava, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2873597/na-ukrajine-sa-skoro-stalo-obrovske-nestastie-kto-za-to-moze/>.

Україна повідомила, що дві лінії електропередач до Запорізької атомної електростанції (ЗАЕС) були обірвані в ніч на 2 грудня і об'єкт опинився під загрозою катастрофи. Оператор станції повідомив, що через повне відключення електростанція перейшла на живлення від 20 дизель-генераторів. Він додав, що згодом електропостачання було відновлено. Однак, за словами оператора, електростанція була на межі ядерної та радіаційної катастрофи. Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) підтвердило, що подача електроенергії була частково припинена вночі і нагадала, що це вже 8 подібне відключення з початку війни в Україні. МАГАТЕ стежить за ситуацією з безпекою на цьому об'єкті.

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ ВІЙСЬКОВІ ТРЕНУВАННЯ ЗСУ В КРАЇНАХ СВІТУ

Alexandersson, Jenny. Kronprinsessparet i exklusiv intervju [Подружжя кронпринцеси і кронпринца в ексклюзивному інтерв'ю] / J. Alexandersson // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/kungligt/a/0QRQgg/kronprinsessan-victoria-och-daniel-pa-plats-i-london>.

Шведська пара кронпринцеса Вікторія та кронпринц Деніел розповіли в інтерв'ю «Aftonbladet» про візит до Лондона, під час якого війна в Україні та кліматична катастрофа, що насувається, були в центрі уваги. У перший день поїздки Вікторія та Даніель зустрілися з українськими цивільними особами, які проходять курси підготовки за програмою «Interflex». Протягом п'яти тижнів чоловіки та жінки, які ніколи раніше не тримали зброї, повинні бути готові до участі в бойових діях фронті. Зустріч зі шведськими інструкторами та українськими військовими справила велике враження на подружжя. З початку операції «Interflex» влітку 2022 р. навчання пройшли понад 32 тис. українців. Це найбільша військова навчальна операція у Великобританії з часів Другої світової війни.

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ

Carolan, Ciara. Ukraine labels Belgian gas operator 'international sponsor of war' [Україна назвала бельгійського газового оператора «міжнародним спонсором війни»] / C. Carolan // The Brussels Times. – Brussels, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/belgium/820471/ukraine-labels-belgian-gas-operator-international-sponsor-of-war>.

Журналістка «The Brussels Times» Сіара Каролан пише, що Україна внесла бельгійського газового оператора «Fluxys» до списку «міжнародних спонсорів війни» через його відносини з російськими виробниками скрапленого природного газу (СПГ). «Fluxys» забезпечує зберігання та перевалку газу «Ямал СПГ» у порту Зебрюгге. «Ямал СПГ» належить компанії «Новатек», другому за величиною виробнику газу в росії після державного «газпрому». Контракт із компанією «Ямал СПГ» на суму 50 млн євро, згідно з яким «Fluxys» погодилася передати 8 мільйонів тонн СПГ протягом 20 років, датується 2015 р. «Fluxys» за контрактом зобов'язана продовжувати це робити і Бельгія не може прийняти рішення припинити імпортування та транспортування газу до інших держав-членів ЄС. Журналістка зазначила, що це реальність, яку визнав і висловив жаль міністр енергетики Бельгії Тінне Ван дер Стратен.

Depuis Skopje, Lavrov partage son «indifférence» quant au sort de l'OSCE [Зі Скоп'є лавров ділиться своєю «байдужістю» до долі ОБСЄ] // L'Obs. – Paris, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231201.AFP5230/depuis-skopje-lavrov-partage-son-indifference-quant-au-sort-de-l-osce.html>.

У статті журналу «L'Obs» повідомляється, що міністр закордонних справ росії лавров знову критикує Організацію з безпеки і співпраці в Європі (ОБСЄ) та висловлює свою «байдужість» до її долі під час щорічної ради цієї організації. росія,

будучи одним із 57 членів ОБСЄ, висловлює критику та стверджує, що залишається байдужою до майбутнього організації, яка переживає серйозну кризу після вторгнення росії в Україну. Лавров був присутній на засіданні у Скоп'є, що призвело до бойкоту з боку кількох країн таких, як Україна, країни Балтії та Польща. Виступаючи на заході, більшість учасників засудили російську агресію в Україні, але Лавров ігнорував багато з цих висловлювань.

COP28 : la France et une vingtaine de pays appellent à tripler le nucléaire dans le monde [COP28: Франція та близько двадцяти країн закликають потроїти ядерну енергетику в усьому світі] // *L'Obs.* – Paris, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231202.OBS81596/cop28-la-france-et-une-vingtaine-de-pays-appellent-a-tripler-le-nucleaire-dans-le-monde.html>.

Франція та понад двадцять країн, включаючи Сполучені Штати, Україну та Японію, закликали до потроєння ядерної енергетики до 2050 р., вважаючи, що вона грає «ключову роль» у досягненні вуглецевої нейтральності. Ініціатива була оголошена на COP28 в Дубаї, за участю представників таких, як американський політик Джон Керрі, президент Франції Емманюель Макрон та прем'єр-міністр Бельгії Александер де Кроо. Зазначається, що Китай і росія, які є великими будівельниками ядерних електростанцій, не підписали декларацію.

Girard, Laurence. Matières premières: «Tournesol et roue de la fortune» [Сировина: «Соняшник і колесо удачі»] / L. Girard // *Le Monde.* – Paris, 2023. – 02.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/economie/article/2023/12/02/matieres-premier-es-tournesol-et-roue-de-la-fortune_6203528_3234.html.

Цієї осені Франція збила найбільший врожай соняшнику з 1990 р. – 2,1 мільйона тонн. Стаття розглядає стратегії вибору посівів для аграріїв, зосереджуючись на соняшнику, який набуває популярності через ситуацію з українсько-російською війною. Зазначається, що незважаючи на зростання врожаю, ціни на олію з соняшнику зазнали падіння через зниження загальних ринкових курсів.

Tohda, Hiroki. TPNW states conference blasts rationalizing of nuke deterrence [Конференція TPNW розкритикувала раціоналізацію ядерного стримування] / H. Tohda // *The Asahi Shimbun.* – Tokyo, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15073227>.

Друга конференція держав-учасниць Договору ООН про заборону ядерної зброї (TPNW) завершилася схваленням політичної заяви, в якій говориться, що країни-члени дотримуватимуться зобов'язань щодо заборони та скасування ядерної зброї, посилаючись на загрозу, яку такі арсенали становлять для людства. Ця подія є своєчасною, враховуючи загрозу росії застосувати ядерну зброю у війні з Україною. У конференції взяли участь 94 країни, у тому числі 35, які брали участь як спостерігачі, оскільки вони ще не підписали договір. Як і минулого року, Японія не брала участі навіть у ролі спостерігача, але були присутні мери Хіросіми та Нагасакі.

Pieczuński, Maciej. Kijów na wojnie handlowej z Polską [Київ у торговельній війні з Польщею] / M. Pieczuński // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/510045/pieczynski-kijow-na-wojnie-handlowej-z-polska.html>.

Журналіст тижневика «Do Rzeczy», фахівець з питань України Мацей Печинський у своїй статті стверджує, що Україна «безжалісно використовує надані Брюсселем привілеї для завоювання європейських ринків, перш за все польських». На думку автора, суперечка за перевізників – це чергова битва в польсько-українській торговій війні після зернової. Автор зазначає, що до війни Київ і Варшава встановлювали конкретні обмеження на дозволи, видані на в'їзд вантажівок з однієї країни в іншу, а напередодні російського вторгнення панував паритет. М. Печинський пише, що в обох напрямках кордон могли перетнути 160 тис. вантажівок на рік і польські перевізники не використовували весь пул дозволів тоді, як українці ж вимагали підвищити ліміт до 200 тис. За словами журналіста, транспортні компанії обох країн заробляють на маршрутах на захід, а не на схід, проте Польща вже давно є лідером у цій галузі, а більш дешеві послуги українських перевізників становлять дуже небезпечну конкуренцію польським компаніям.

Joschka Fischer wirbt für atomare Aufrüstung [Йошка Фішер пропагує ядерне озброєння] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/joschka-fischer-wirbt-fuer-atomare-aufruestung-der-eu-19357478.html>.

Колишній міністр закордонних справ Німеччини Й. Фішер вважає, що ЄС повинен «відновити свою здатність стримувати», особливо проти росії. Він закликав ЄС створити свою військову базу, включно з ядерною зброєю. Й. Фішер сподівається, що Америка та Європа залишаться пов'язаними, але, якщо переоберуть Д. Трампа, Європа повинна серйозно поставитися до ядерного озброєння. За його словами, пріоритетом має стати здатність стримування в умовній зоні. На думку Й. Фішера, це урок, який дає Україна.

Akkermann, Annely. Annely Akkermann: kas EKRE on kasulik idiot või kõige mahamuüja – miks takistab partei Ukraina abistamist? [Аннелі Аккерманн: EKRE корисний ідіот чи зрадник – чому партія перешкоджає допомозі Україні?] / A. Akkermann // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120252771/annely-akkermann-kas-ekre-on-kasulik-idioot-voi-kõige-mahamuüja-miks-takistab-partei-ukraina-abistamist>.

Голова фінансового комітету Рійгікогу («Партія реформ») А. Аккерманн повідомляє, що «Консервативна народна партія Естонії» (EKRE) заблокувала в Рійгікогу чотири законопроекти щодо допомоги Україні», що руйнує основи національної безпеки. А. Аккерманн зазначає, що питання в тому, яка мотивація EKRE блокувати допомогу Україні і кожен сам вирішує, чи це безглузде шахрайство корисних ідіотів, чи добре оплачувана цілеспрямована діяльність. А. Аккерманн запевняє, що у Рійгікогу 101 депутат, тож якщо 20-30 з них виявляться безсердечними, решта проведуть країну через економічні труднощі та загрози безпеці.

Justiitsminister andis hinnangu 2022. aasta õigusloomele [Міністр юстиції дав оцінку законодавству 2022 року] // Postimees. – Tallinn, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://jarvateataja.postimees.ee/7910964/justiitsminister-andis-hinnangu-2022-aasta-oigusloomele>.

Міністр юстиції Естонії К. Лаанет представив уряду огляд минулорічного законодавства і зазначив, що прибуття українських біженців від війни до Естонії та зміна ситуації з безпекою також знайшли відображення в урядовому законодавстві 2022 р. За словами К. Лаанета, 2022 р. війна в Україні прямо чи опосередковано дала поштовх низці змін у законодавстві. Він пояснив, що це ще раз показало, що окрім довгострокових стратегій і ретельно проаналізованих змін, влада також має бути готова вирішувати несподівані проблеми, які потребують правового регулювання. Окрім проблем, які вимагали швидкого реагування, як-от дозволу на додатковий рік навчання для українських дітей, війна дала поштовх до кількох змін у законодавстві на основі зміни ситуації з безпекою.

Przybylski, Robert. W kolejce na granicy z Ukrainą stoi blisko 5 tys. ciężarówek. Pomoże Bruksela? [У чергах на кордоні з Україною стоять близько 5 тисяч вантажівок. Брюссель допоможе?] / R. Przybylski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/transport/art39511031-w-kolejce-na-granicy-z-ukraina-stoi-blisko-5-tys-ciezarowek-pomoze-bruksela>.

Оглядач «Rzeczpospolita» з питань логістики Роберт Пржибильський пише, що Польща вимагає від Єврокомісії оцінити наслідки транспортної угоди з Україною та пропонує відкрити додатковий пункт пропуску для порожніх вантажівок. Блокада польсько-українського кордону призвела до того, що кількість вантажівок, що перевозять комерційні вантажі, зросла більш ніж вдвічі, що викликало гнів у галузі. Терміни доставки вантажіvkою до ЄС катастрофічно зросли: з 5 до 30 днів. У черзі майже 5 тис. вантажівок. Ціна фрахту зросла з 2-3 тис. євро до 10 тис. євро. Оглядач видання пише, що своєю чергою польські перевізники скаржаться, що українські перевізники «захопили» ринок автомобільних перевезень ЄС, приймаючи вантажі з Польщі на Захід і знижуючи тим самим тарифи, що призводить до банкрутства польських компаній. У автотранспортній галузі вважають, що міністри транспорту вичерпали свої можливості для переговорів і для вирішення проблем перевізників потрібні переговори на рівні прем'єрів чи президентів.

Trusewicz, Iwona. Mimo wojny maleje eksport globalnej zbrojeniówki. PGZ najlepsza w Europie [Незважаючи на війну, світовий експорт зброї скорочується. PGZ найкращий в Європі] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/biznes/art39512441-mimo-wojny-maleje-eksport-globalnej-zbrojeniowki-pgz-najlepsza-w-europie>.

Агресія росії проти України не призвела до збільшення експортної виручки сотні найбільших збройових компаній світу. У 2022 р. загальна виручка від експорту найбільших виробників зброї у світі склала 597 млрд дол. і виявилось на 3,5 % нижче ніж в 2021 р. Виробництво зброї відстає від попиту, який різко зріс у 2022 р. через

військовий напад росії на Україну та геополітичну напруженість у всьому світі. Найбільше втратили компанії з росії, але й гіганти США мали менші доходи. Українська збройна промисловість, задіяна у війні на батьківщині, втрачала експортні доходи. Єдина українська компанія в рейтингу – концерн «Укроборонпром» посів 81 місце. У 2022 р. його експортна виручка скоротилася на 10 % до 1,3 млн дол. На думку аналітиків, багатьом американським і європейським компаніям не вдалося швидко розширити виробничі потужності через нестачу робочої сили, зростання витрат і збої в ланцюжках поставок через бойові дії в Україні. Проте, багато країн розмістили нові замовлення, які ще не встигли позначитися на доходах західних збройових компаній.

Takahashi, Anri. Japanese defense equipment to be green lit to all invaded nations [Експорт японської оборонної техніки має отримати зелене світло для всіх країн, в які вторглися] / A. Takahashi // The Asahi Shimbun. – Токуо, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15077496>.

Законодавці від правлячої Ліберально-демократичної партії Японії та молодшого партнера по коаліції консервативної партії «Нова Комейто» обговорюють перегляд урядових вказівок щодо трьох принципів експорту військового обладнання. У минулому країнам, які брали участь у військових конфліктах, було заборонено отримувати будь-яке оборонне обладнання від Японії. Однак після російського вторгнення в Україну в лютому 2022 р. до керівних принципів було додано формулювання, яке спеціально дозволяє передачу оборонної техніки Україні. За даними кількох джерел, законодавці правлячої коаліції тепер погодилися розширити це положення, щоб дозволити нелетальний експорт до всіх країн, в які вторглися, порушуючи міжнародне право. Хоча зараз Україна має право отримувати оборонне обладнання з Японії, уряд обмежив такий експорт, щоб виключити летальне озброєння, і єдиним обладнанням, яке надається Україні, були бронежилети, шоломи та інше спорядження.

Budzisz, Marek. Polska wobec ryzyka wojny z Rosją [Польща перед ризиком війни з росією] / M. Budzisz // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 10.12. – Режим доступу : <https://historia.dorzeczy.pl/historia-wspolczesna/523722/polska-wobec-ryzyka-wojny-z-rosja.html>.

Польський журналіст та публіцист Марек Будзіш, автор книги «Стратегічна пауза», використовуючи фрагменти власної книги, намагається переконати, що війна в Україні є найсерйознішим викликом для Польщі після закінчення Другої світової війни, оскільки росія перетворюється на агресивну державу, яка прагне відновити свій військовий потенціал та диктувати свої умови країнам Центральної Європи, особливо Польщі. М. Будзіш пише, що поляки наївно вважають, що позитивний кінець війни вже визначений і його потрібно лише чекати, але між тим, факти зовсім інші. Україна поки ще не виграє війну. За його словами, перспективи відбудови України туманні, а демографічна ситуація драматична і якщо війна в Україні закінчиться стратегічною нічиєю, а є багато ознак того, що так і буде, Польща може зіткнутися із загрозою повномасштабного конфлікту з росією, до якого треба готуватись вже зараз.

Naureckaitė, Indrė. NSGK narių perspėjimas: po paliaubų Ukrainoje įjungtume laikrodį iki kito Rusijos karo [Члени «NSGK» попереджають: Після припинення вогню в Україні ми заведемо годинник до наступної російської війни] / I. Naureckaitė // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/12/13/news/nsgk-nariu-perspejimas-po-paliaubu-ukrainoje-ijungtume-laikrodi-iki-kito-rusijos-karo-29563519>.

Голова Комітету національної безпеки та оборони Сейму (NSGK) Л. Кашчунас впевнений, що якби Україна і росія домовилися про якесь проросійське перемир'я, то з цього моменту можна відраховувати час до нової війни, яку розв'яже кремль – питання лише в тому, чи буде вона знову в Україні, чи десь ще. Л. Кашчунас наголосив, що все залежатиме від динаміки в Україні, що це показує, наскільки важлива Україна, як «вона зачепила спроможність росіян, зосереджує всю увагу росіян, послаблює їх». Політик наголосив, що хоча рішучість литовців захищати Литву зброєю в разі війни тішить членів «NSGK», визнається, що вони все ще не отримали належних умов для участі в оборонних планах, крім того, серед самих політиків немає єдиної думки щодо характеру можливої загрози.

Ritchie, Sarah. Canada will send helicopters to Latvia next year, defence minister says [Канада відправить до Латвії гелікоптери наступного року, – заявив міністр оборони] / S. Ritchie // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/canada-will-send-helicopters-to-latvia-next-year-defence-minister-says>.

Міністр оборони Канади Біл Блер під час візиту до Латвії заявив, що чотири канадські гелікоптери «Griffon» будуть відправлені до Латвії наступного року в рамках місії стримування НАТО. НАТО, яка також має бойові групи в Литві, Польщі, Естонії, Болгарії, Угорщині, Румунії та Словаччині, планує розширити свої сили до бригад по всьому східному флангу у відповідь на вторгнення росії в Україну. Репортерка з питань національної оборони Канади Сара Річі зазначила, що Канада вже заявила, що до 2026 р. подвоїть свої війська в Латвії приблизно до 2200 чоловік і надасть ескадрилью з 15 танків «Leopard 2» плюс персонал, пов'язаний з нею.

Latkovskis, Bens. Ko Eiropas Savienībai darīt ar Viktoru Orbānu? [Що робити Європейському Союзу з Віктором Орбаном?] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 18.12. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/bens-latkovskis/440634-ko-eiropas-savienibai-darit-ar-viktoru-orbanu?_gl=1*1g20khf*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*_MTcwMzU5MTIzMS4xMTUuMS4xNzAzNTkyMzg0LjAuMC4w.

Журналіст видання Б. Латковскіс пише, що самовпевненість лідера Угорщини В. Орбана вказує на небезпечні тенденції в механізмі прийняття рішень ЄС. Враховуючи те, пише він, що загальний, скажімо так, антиліберальний політичний курс Угорщини має відносно велику кількість прихильників і в Латвії, в цих питаннях надзвичайно важливо відокремити ідеї та принципи від якихось вузьких, можливо, чисто егоїстичних інтересів. Депутатка Європарламенту Р. Юкнявічене закликає з

брюссельської трибуни шукати легальні, легітимні можливості позбавити Угорщину права голосу, вона прямо заявляє, що дії В. Орбана підривають ЄС як інституцію. Литовська депутатка попереджає, що оскільки після російського вторгнення в Україну політичні процеси у світі почали важко передбачуваний рух, ЄС будь-якої миті може бути підданий «екзистенційному випробуванню».

Przybylski, Robert. Zaostrzony protest na polskich granicach [Посилення протесту на польських кордонах] / R. Przybylski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 18.12. – Режим доступу : https://logistyka.rp.pl/drogowy/art39589371-zaostrzony-protest-na-polskich-granicach?_gl=1*_lny1ks*_ga*MTc1NTM3MjU1MS4xNzAzNjc0NTQ4*_ga_Q5M7845HMR*MTcwMzY3NDU0Ny4xLjEuMTcwMzY3NDg3NS42MC4wLjA.

Журналіст видання «Rzeczpospolita» Роберт Пшибильський пише, що польські мітингувальники на кордоні з Україною заявили, що українські перевізники не виконали умов переговорів і зменшили кількість вантажівок, що пропускали. Кількість вантажівок, що проїжджають щогодини, зменшиться з 10 до 3-5 в залежності від переходу. Причина – українські вантажівки, які намагаються перетнути перехід у Долгобичуві. Під час переговорів польські та українські підприємці домовилися, що перехід буде відкритий для порожніх вантажівок, незареєстрованих в Україні. Українські вантажівки користуються рештою переходів і електронною чергою. Перемовини стосувалися лише електронної черги, оскільки українці відмовилися говорити про відновлення дозволів. Польські протестувальники вимагають чіткої декларації про те, що Україна не вимагатиме від ЄС продовження терміну транспортної угоди. Питання про поширення протесту на інші прикордонні переходи залишається відкритим.

Tajima, Nobuhiko. Japan to ship Patriot missiles to U.S. as export rules eased [Японія відправить ЗРК «Patriot» до США через послаблення експортних правил] / N. Tajima // The Asahi Shimbun. – Tokyo, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15088950>.

Джерела повідомляють, що уряд Японії ухвалює остаточні домовленості щодо експорту зенітного ракетного комплексу «Patriot» до Сполучених Штатів, що стане першим вітчизняним експортом зброї після послаблення обмежень. Рада національної безпеки Японії незабаром ухвалить остаточне рішення. Це буде перший експорт Японії готового оборонного обладнання згідно з новою політикою, яка значно послаблює обмеження на експорт зброї. Ці зміни дозволять Японії відправляти все оборонне обладнання, включаючи готову продукцію, що дозволить експортувати ЗРК «Patriot». Навіть якщо японські ЗРК «Patriot» не будуть експортовані в Україну, постачання опосередковано може призвести до підтримки країни, де триває війна, у вигляді поповнення запасів США.

Apinis, Mārtiņš. Prom no Krievijas gāzes un kā veicināt lielāku enerģētisko neatkarību [Подальше від російського газу та як просувати більшу енергетичну незалежність] / M. Apinis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 21.12. – Режим доступу :

https://neatkariga.nra.lv/intervijas/440244-prom-no-krievijas-gazes-un-ka-veicinat-lielaku-energetisko-neatkaribu?_gl=1*grgyu8*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMzU5MTIzMS4xMTUuMS4xNzAzNTkyMDk0LjAuMC4w.

За словами журналіста видання «Neatkarīgā Rīta Avīze» М. Апініса, повномасштабне вторгнення російських військ в Україну створило нові виклики для латвійського енергетичного сектору, вимагаючи вражаючої переорієнтації та здатності маневрувати в умовах зростаючого заперечення ринку. Про те, з якими викликами зіткнувся світовий газовий ринок і якими можуть бути подальші рішення для енергетичної незалежності Латвії, на шпальтах видання розповідають комерційний директор АТ «Latvenergo» Д. Юсковець та керівник відділу оптових енергетичних операцій компанії Я. Калейс.

Žemdirbiai siekia ministro K. Navicko atsistatydinimo – planuoja protestus [Фермери домагаються відставки міністра К. Навікоса – планують протести] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/pramone/agroverslas/2023/12/21/zemdirbiai-siekia-atsistatydinti-ministra-k-navicka--planuoja-protestus>.

Міністр сільського господарства Литви К. Навіцкас зазначив, що литовські фермери починають цикл протестів – перша акція пройде 8 січня 2024 р. у Вільнюсі, які триватимуть до тих пір, поки не будуть вирішені всі проблеми фермерів. Голова спілки фермерів Кельменського району М. Пуйдокас сказав, що Литва не дбає про фермерів, наприклад, заборонивши значну частину торгівлі з росією, вона все ще дозволяє торгівлю зерном. За його словами, литовський ринок переповнений російським зерном і хто може заперечувати, що це російське зерно «вкрадене з України, це абсолютно неконтрольована ситуація, фермери стикаються з труднощами».

Raphaël Glucksmann, nouvel espoir de la social-démocratie? [Рафаель Глюксманн, нова надія соціал-демократії?] // L'Obs. – Paris, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/politique/20231222.AFP5692/raphael-glucksmann-nouvel-espoir-de-la-social-democratie.html>.

У статті йдеться про французького політика, євродепутата Рафаеля Глюксманна, як нову надію соціал-демократії, звертаючи увагу на його європейську позицію та виражену підтримку України. Депутат Європейського парламенту Р. Глюксманн тепер вважається фігурою, яка може дати надію на соціал-демократію, що об'єднує лівих реформаторів. Р. Глюксманн в своїх виступах акцентує увагу на важливості підтримки українського опору та констатує послаблення західної підтримки Києва. Зазначається, що євродепутата підтримав еколог Даніель Кон-Бендіт та економіст Жак Атталі, відзначивши його позицію щодо України.

Poland calls on West to rally around Ukraine [Польща закликає Захід згуртуватися навколо України] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 23.12. – Режим доступу :

<https://japantoday.com/category/world/poland-calls-on-west-to-rally-around-ukraine-in-kyiv-visit>.

Новий міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський закликав Захід об'єднатися навколо України, вибравши охоплену війною країну для свого першого закордонного візиту на знак підтримки, оскільки інші союзники коливаються щодо допомоги. Україна, у свою чергу, висловила надію на швидке розв'язання блокади з боку польських далекобійників і заявила, що цей візит ознаменував «нову сторінку» у відносинах двох країн, які загострилися за попередньої адміністрації. Р. Сікорський сказав, що західні економіки «в двадцять разів багатші за росію», але Москва «перевела свою економіку на режим війни». Він наголосив, що європейці не можуть дозволити Росії виробляти більше на основі набагато меншої економіки, тому що війни не виграються тактичними битвами, війни виграються виробництвом.

EDITORIAL: Weapons exports should not be boosted without national debate
[РЕДАКЦІЯ: Експорт зброї не слід збільшувати без національного обговорення] // *The Asahi Shimbun*. – Tokyo, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15094107>.

В редакційній статті йдеться про те, що адміністрація прем'єр-міністра Японії Фуміо Кісиди відкрила двері для експорту готової летальної зброї, а також має намір продовжити обговорення щодо подальшого розширення експорту зброї з Японії. Редактори вважають, що адміністрації не можна дозволити змінити суворе самообмеження Японії на експорт зброї, яке країна довгий час підтримувала як фундаментальну політику пацифістської держави, без серйозних національних дебатів. Зазначається, що відтепер країні дозволено відправляти зброю, включаючи готову продукцію, будь-якій країні, яка має ліцензійну угоду з Японією, а уряд швидко вирішив експортувати до Сполучених Штатів ракети «земля-повітря» Patriot, що належать Силам самооборони. Рішення було прийнято у відповідь на запит Вашингтона, який стурбований нестачею через постачання аналогічних ракет Україні. На думку редакторів, це, безсумнівно, може призвести до непрямой військової допомоги для України, хоча чиновники пояснюють, що експортовані ракети «Patriot» не будуть передані зі Сполучених Штатів до третьої країни. Редактори наполягають, що уряд повинен гарантувати, що політика надання «унікально японських форм допомоги», про яку прем'єр неодноразово повторював, наприклад, розмінування та відновлення інфраструктури та промисловості, залишиться непохитною.

Liepnieks, Jurgis. NATO eksperts: Latvijai laba ziņa – Vācija pateikusi, ka jāgatavojas aizsardzības karam [Експерт НАТО: хороші новини для Латвії – Німеччина заявила, що потрібно готуватися до оборонної війни] / J. Liepnieks // *Neatkarīgā Rīta Avīze*. – Rīga, 2023. – 26.12. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/izpete/441453-nato-eksperts-latvijai-laba-zina-vacija-pateikusi-ka-jagatavojas-aizsardzibas-karam?_gl=1*1g5ofir*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMzU4MzQ2My4xMTQuMS4xNzAzNTgzNTY5LjAuMC4w.

Видання висвітлює розмову латвійського письменника, публіциста Ю. Лієпнієкса з директором Центру передового досвіду стратегічних комунікацій НАТО Я. Сарту в програмі «Розмови Nra.lv». Щодо безпеки Латвії та Прибалтики, то, за

словами Я. Сарту, поки в Україні ведуться активні бойові дії, «росія, швидше за все, не має ресурсів для відкриття іншого фронту» і важливо, щоб українці досягли успіху в цій війні. Він зазначив, що ризики будуть пов'язані з тим, наскільки сильним буде НАТО і наскільки сильними будуть засоби стримування, але не можна вважати, що так буде завжди. Найбільша робота полягає в тому, на думку Я. Сарту, щоб НАТО залишалася таким блоком, який захищає. На думку Я. Сарту, війна триватиме весь 2024 р., а росіяни намагаються затягнути її до 2025 р., бо вважають, що тоді будуть набагато сприятливіші умови, ніж зараз.

Russia warns Japan over providing Patriot air defense systems to Ukraine [росія попереджає Японію про надання Україні систем ППО «Patriot»] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 28.12. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/russia-warns-japan-over-providing-patriot-air-defence-systems-to-ukraine>.

За словами захарової, рішення Японії щодо надання Україні систем протиповітряної оборони «Patriot» матиме «серйозні наслідки» для російсько-японських відносин. Відносини між Москвою та Токіо, і без того складні, різко погіршилися після того, як росія направила десятки тисяч військових в Україну в лютому 2022 р. Японія приєдналася до своїх західних союзників у введенні широких економічних санкцій проти росії. Раніше Японія заявила, що готуватиметься відправити ракети протиповітряної оборони «Patriot» до Сполучених Штатів після перегляду своїх правил щодо експорту зброї, що стало першим серйозним кроком для Токіо щодо обмежень такого експорту за дев'ять років. Хоча новий експортний контроль Японії досі не дозволяє їй постачати зброю до країн, які перебувають у стані війни, це може опосередковано принести користь Україні у війні з росією, оскільки це дає Сполученим Штатам додаткові можливості для надання військової допомоги Києву.

ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Kuzmickaitė, Jurgita. Lenkijos saugumo vadovas: NATO turi trejus metus pasirengti Rusijos puolimui [Глава служби безпеки Польщі: в НАТО є три роки, щоб підготуватися до нападу росії] / J. Kuzmickaitė // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/12/05/lenkijos-saugumo-vadovas-nato-turi-trejus-metus-pasirengti-rusijos-puolimui>.

Глава Управління національної безпеки Польщі Я. Севера вважає, що росія може атакувати НАТО через три роки. Прогноз зроблений як відповідь на звіт, опублікований німецьким аналітичним центром «DGAP», який попередив західні країни, що росія може здійснити прямий напад на НАТО «через 6-10 років». Я. Севера сказав, що росія може атакувати такі країни як Польща, Естонія, Румунія та Литва. Командувач Північно-Східним багатонаціональним корпусом НАТО генерал-лейтенант Юргенс-Йоахім фон Сандрартс стверджує, що росія почала відновлювати можливості, не призначені для війни в Україні. Міністр національної оборони Литви Арвідас Анушаускас заявив, що відновлювані росією можливості, які не призначені для війни в Україні, поки що «на папері» і «це не один, два, три роки».

Novák, Martin. Rusové mají obrovské ztráty. Přišli o 315 tisíc vojáků a dvě třetiny tanků, uvádí USA [росіяни мають величезні втрати. Вони втратили 315 тис. солдатів і дві третини танків, сказали США] / M. Novák // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rekordni-ruske-ztraty-na-ukrajine-zniceno-je-2200-tanku-a-45/r~b692e2aa999a11eebc030cc47ab5f122/>.

Американські розвідувальні служби опублікували аналіз, показавши, що 315 тис. російських солдатів були вбиті або поранені від початку вторгнення в Україну. Британська військова розвідка заявила, що найгірші втрати, яких коли-небудь зазнала росія з початку війни – під час боїв у Авдіївці у листопаді. Оцінки українських втрат не публікують американці з приводу того, що вони є союзниками, а самі українці також не публікують втрати.

Iulia, Sabina-Joja. Wake up, West! putin can gain upper hand in Ukraine in '24 if we do nothing [Прокидайся, Захід! путін може здобути гору в Україні в 2024 році, якщо ми нічого не зробимо] / S.- J. Iulia // New York Post. – New York, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/18/opinion/wake-up-west-putin-can-gain-upper-hand-in-ukraine-in-24-if-we-do-nothing/>.

Директорка Чорноморської програми Інституту Близького Сходу у Вашингтоні Юлія-Сабіна Джоджа, голова комітету в закордонних справах Палати представників Майкл Маккол, голова комітету Палати представників зі збройних сил республіканець, голова комітету з питань розвідки Палати представників Конгресу США Майк Роджерс коментують план перемоги України, який виклав республіканець Майк Тернер колегам-республіканцям у 28-и сторінковій записці. Ю.-С. Джоджа вважає, що треба дати відсіч путіну, бо не можемо дозволити, щоб лінія фронту зрушила з місця на територію України.

Janoski, Steve. Biden administration is quietly shifting Ukraine strategy to focus on negotiations: report [Адміністрація Байдена непомітно змінює стратегію України, щоб зосередитись на переговорах: звіт] / S. Janoski // New York Post. – New York, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/27/news/the-biden-administration-is-quietly-shifting-ukraine-strategy-to-focus-on-negotiations-report/>.

Старший репортер «New York Post» Стів Яноскі пише, що на фоні загрози зменшення західної допомоги Україні адміністрація президента США Джо Байдена та європейські чиновники непомітно змінюють стратегію підтримки України, зміщуючи акценти з досягнення повної перемоги над росією на покращення позицій Києва у можливих переговорах щодо припинення війни. Партнери нібито замислюються над тим, щоб готувати Україну більше до оборони, ніж до наступу. На думку експерта з розвідки Військового коледжу армії США, який був співавтором дослідження, яке передбачило вторгнення путіна в Україну, дуже ймовірно, що перехід до оборонної позиції дозволить українцям зберегти ресурси, в той час як майбутній прогрес росії буде виглядати малоімовірним. Хоча Білий дім і Пентагон публічно заявляють, що офіційних змін у політиці не відбулося, але разом з українцями офіційні особи США та Європи, за даними видання, наразі обговорюють передислокацію сил Києва від невдалого контрнаступу на сильнішу оборонну позицію на сході України.

ДИПЛОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА УКРАЇНИ ЗА КОРДОНОМ

Ukrainas vēstniecībai Rīgā nebūs jāmaksā par apkuri [Посольству України в Ризі не доведеться платити за опалення] // *Neatkarīgā Rīta Avīze*. – Rīga, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/440319-ukrainas-vestniecibai-riga-nebus-jamaksa-par-apkuri.htm>.

У зв'язку з продовженням російського військового наступу, посольство України в Латвії стикається з труднощами зі своєчасною оплатою рахунків за постачання та використання теплової енергії. Ризька міська рада повідомила, що комісія з фінансових і адміністративних питань Ризької міської ради підтримала ініціативу АТ «Rīgas siltums» щодо оплати тепlopостачання посольства України, вартість якого становить 13 135,50 євро.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Galimybį langas pakviesti Ukrainą į ES yra gana mažas, sako užsienio reikalų viceministrė [Вікно можливостей для запрошення України до ЄС досить мале, вважає заступниця міністра закордонних справ] // *Verslo žinios*. – Vilnius, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/12/01/galimybiu-langas-pakviesti-ukraina-i-es-yra-gana-mazas-sako-uzsienio-reikalu-viceministre>.

Заступниця міністра закордонних справ Литви Й. Нелюпшене вважає, що вікно можливостей для запрошення України до ЄС досить мале, тому лідери Співтовариства мають ним скористатися. Вона вважає, що лідери країн, які зберуться на засідання Європейської ради, розуміють це і «або ми приймаємо геополітичне рішення зараз і політичне рішення, яке дозволить Європейському Союзу рухатися далі у майбутнє, або ми просто закриваємось і чогось чекатимемо». За її словами, це не технічне рішення, а питання політичної волі і його треба прийняти зараз.

Szabó, Dániel. Uniós katasztrófára készülnek a magyar kormány miatt az EU-csúcson [Вони готуються до катастрофи ЄС через уряд Угорщини на саміті ЄС] / *D. Szabó // Portfolio*. – Budapest, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231201/unios-katasztrofara-keszulnek-a-magyar-kormany-miatt-az-eu-csucson-655079>.

В статті Даніеля Сабо йдеться про конфлікти, які очікують на саміті ЄС через Угорщину. Уряд В. Орбана планує накласти вето на питання, пов'язані з переговорами про вступ України в ЄС. У статті підкреслюється, що в деяких випадках Німеччина також піде проти мейнстріму ЄС. Автор зазначає, що попри всі зусилля Єврокомісії, повністю уникнути конфліктів не вдалося і причетні готуються до дипломатичної катастрофи.

Jacqué, Philippe. Pour Vera Jourova, vice-présidente de la Commission européenne, il faut ouvrir les négociations d'adhésion avec l'Ukraine «sans attendre» [На думку віцепрезидентки Європейської комісії Вери Юрової, переговори про вступ з Україною необхідно розпочати «невідкладно»] / *P. Jacqué // Le Monde*. – Paris, 2023. – 02.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/02/vera-jourova-vice-presidente-de-la-commission-europeenne-il-faut-ouvrir-les-negociations-d-adhesion-avec-l-ukraine-sans-attendre_6203494_3210.html.

Оглядач видання Філіп Жак взяв інтерв'ю у віцепрезидентки Європейської комісії Вери Юровою, в якому сконцентровано увагу на вступі України до ЄС. В. Юрова наголошує, що Україна виконала всі необхідні умови для початку переговорів про вступ і закликає не відкладати цей процес, пропонуючи відкрити переговори до нової оцінки ситуації в березні 2024 р.

Wozinski, Jakub. «Nie» dla Ukrainy w Unii Europejskiej [«Ні» для України в Євросоюзі] / J. Wozinski // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/510036/nie-dla-ukrainy-w-unii-europejskiej-dzikiem-pola-najunijnych-doplatach.html>.

Доктор філософії, лібертаріанець і журналіст Якуб Возинський у статті, опублікованій у 49-у випуску тижневика «Do Rzeczy» за 4 грудня 2023 р., обкладинка якого присвячена Україні з фотографією Президента України Володимира Зеленського та президентки Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн, стверджує, що «вступ України до Євросоюзу Польщі просто не вигідний» і Польща отримає «більше переваг від надання Україні статусу асоційованої країни з ЄС». Автор коментує останні тижні в польсько-українських відносинах, де домінувала тема протесту польських перевізників через те, що відразу після російського вторгнення Брюссель дозволив українцям перевозити товари у межах ЄС фактично в необмеженій кількості, що найбільше вдарило по польським транспортним компаніям. Автора найбільше дивує в усьому цьому ставленні уряду Матеуша Моравецького, який «замість того, щоб захищати вітчизняну промисловість, обрав пасивність в ім'я підтримки добрих стосунків з Києвом будь-якою ціною». Автор зазначає, що і М. Моравецький, і президент Польщі Анджей Дуда після 24 лютого 2022 р. стали «чи не апостолами української справи», поступово долаючи неохочість багатьох лідерів до ідеї приєднати до ЄС Україну, яка зараз бореться з російською агресією.

Slojewska, Anna. UE to nie cięża – można być w niej tylko trochę, tak jak Ukraina [ЄС це не вагітність – можна бути в ньому лише частково так, як Україна] / A. Slojewska // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/komentarze/art39501831-anna-slojewska-ue-to-nie-ciaza-mozna-byc-w-niej-tylko-troche-tak-jak-ukraina>.

Кореспондентка «Rzeczpospolita» Анна Слоєвська звертає увагу читачів, що все більше політиків та експертів стверджують, що європейці повинні відмовитися від нинішнього принципу, що всі вигоди від членства в ЄС приходять лише тоді, коли країна формально стає членом Співтовариства. За її словами, протести польських дорожників на кордоні з Україною, а раніше фермерів, відображають природні страхи тих професійних і соціальних груп, які можуть почуватися під загрозою через перспективу приєднання великої та набагато менш заможної країни до Європейського Союзу. А. Слоєвська зазначає, що цього разу проблема виникла ще до того, як Україна розпочала переговори про вступ. Вона наголошує, що в результаті агресії росії, ЄС не тільки значно розширив доступ України до спільного ринку, а й створив так звані «коридори солідарності», якими продукція з України може ефективно проходити через сусідні країни і мета зрозуміла – підтримати економіку України, але

це призвело до прискорення явищ, які очікувалися лише через деякий час. Кореспондентка констатує, що ситуація буде ще більш складною, бо така поступова інтеграція країни стане правилом для подальших процесів розширення ЄС.

Lesokkolták Brüsszelt Orbán Viktor hétvégi üzenetei [Брюссель був шокований повідомленнями Віктора Орбана] // Portfolio. – Budapest, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231204/lesokkoltak-brusszelt-orban-viktor-hetvegi-uzenetei-655505>.

Наслідком погроз угорського прем'єра В. Орбана щодо вступу України в ЄС стало те, що навіть у Брюсселі тепер вважають, що він дійсно наклав би вето на початок переговорів про вступ України до ЄС, якби це було на порядку денному. Президент Європейської ради Шарль Мішель відвідав Будапешт, але В. Орбан рішуче відхилив початок переговорів про вступ України, заявивши, що це не збігається з національним інтересам Угорщини. Ситуація викличе занепокоєння на саміті ЄС, оскільки залишається сумнівним, чи буде зібрана одностайна підтримка для початку переговорів про вступ України. В. Орбан ще більше посилив свою позицію, заявивши, що пропозиція Єврокомісії є необґрунтованою та погано підготовленою і що їй не місце в порядку денному грудневого засідання Європейської ради.

Cook, Lorne. Hungary's Orban demands Ukraine's EU membership be taken off the agenda at bloc summit [Орбан з Угорщини вимагає зняти членство України в ЄС з порядку денного на саміті блоку] / L. Cook // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/hungary%27s-orban-demands-ukraine%27s-eu-membership-be-taken-off-the-agenda-at-a-bloc-summit>.

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан зажадав зняти з порядку денного на саміті лідерів блоку питання про членство України в Європейському Союзі та фінансування, призначене для країни, яка страждає від війни. У листі до президента Європейської ради Шарля Мішеля, який головуватиме на саміті 14-15 грудня в Брюсселі, В. Орбан наполягав на тому, що спочатку потрібна «стратегічна дискусія» щодо європейського майбутнього України, і попередив, що примусове прийняття рішення може зруйнувати єдність ЄС. В. Орбан також заявив, що членство України в ЄС не буде в інтересах Угорщини. В. Орбана вважають одним із найближчих союзників путіна в Європі, а його націоналістичний уряд давно виступає проти санкцій ЄС щодо росії через її вторгнення у 2022 р.

Walker, Shaun. European leaders try to stop Orbán derailing Ukraine's EU accession bid [Європейські лідери намагаються перешкодити Орбану зірвати заявку України на вступ до ЄС] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/06/ukraine-eu-accession-viktor-orban>.

Журналісти британської газети «The Guardian» Шон Вокер, Ліза О'Керролл та Лілі Баєр коментують рішення прем'єр-міністр Угорщини Віктора Орбана заблокувати заявку України на вступ до ЄС. За їх словами, багато хто в Брюсселі вважає, що В. Орбан повторює улюблену тактику жорсткої гри, щоб досягти вигоди від партнерів по ЄС. Зокрема, впродовж багатьох років В. Орбан заявляв, що головна

проблема Угорщини у відносинах з Україною полягає в тому, що вона хоче, щоб Київ надав більше прав угорській меншині. Парламент України має розглянути законопроект, який відповість на більшу частину побоювань Будапешта, але В. Орбан тепер критикує Україну в більш загальних термінах. Директор Інституту центральноєвропейської стратегії Дмитро Тужанський заявляє, що з 2017 р. В. Орбан та його команда використовували права меншин як привід, а тепер раптом він каже, що Україна не готова до вступу в ЄС і Україна «не є демократичною». Д. Тужанський вважає, що це чистої води політичний шантаж.

Walker, Shaun. Ukraine's Hungarians in spotlight as Orbán threatens to block EU accession [Українські угорці в центрі уваги, оскільки Орбан погрожує заблокувати вступ до ЄС] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/08/ukraines-hungarians-in-spotlight-as-orban-threatens-to-block-eu-accession>.

Кореспондент британської газети «The Guardian» Шон Вокер пише, що оскільки прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан погрожує накласти вето на плани розпочати переговори щодо вступу України до ЄС, невелика угорська громада України перебуває у центрі уваги. За його словами, в Києві є побоювання, що угорська громада на заході ризикує стати «дзеркалом» російськомовної громади на сході, а ворожа іноземна держава використовуватиме занепокоєння їхніми правами, як привід для підризу українського суверенітету. Автор статті підкресляє, що суперечка щодо мови та інших прав угорської громади на Закарпатті протягом багатьох років отруювала відносини між Києвом та Будапештом, оскільки націоналістичний уряд В. Orbana вливав гроші в регіон, пропонуючи фінансові субсидії місцевим угорцям, а також паспорти, що технічно є незаконним в Україні. Ш. Вокер наголошує, що війна лише прискорила і без того швидкий процес втечі угорців із Закарпаття, зокрема їх кількість скоротилась з 150 тис. осіб під час перепису 2001 р. до приблизно 80 тис. зараз.

Rónay, Tamás. Orbán Viktort nem lehet meggyőzni Ukrajna EU-csatlakozásáról, a miniszterelnök már nemcsak „mi magyarokról”, hanem „mi európaiakról” beszél [Віктора Orbana не можуть переконати щодо вступу України до ЄС, прем'єр-міністр уже говорить не про «нас, угорців», а про «нас, європейців»] / T. Rónay // Nepszava. – Budapest, 2023. – 08.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3218158_orban-viktor-ukrajna-eu-csatlakozas-emmanuel-macron-tamogatas.

Журналіст «Nepszava» Тамаш Ронай аналізує позицію прем'єр-міністра Угорщини Віктора Orbana стосовно початку переговорів між Європейським Союзом та Україною щодо її приєднання до ЄС. Автор статті зазначає, що В. Орбан, який підтримує вето, яке унеможлиблює включення цього питання до порядку денного саміт, вже не вживає термін «ми, угорці», а говорить «ми, європейці», висловлюючи свою позицію від імені всієї Європи. Зокрема, В. Орбан аргументує вето серйозними економічними наслідками та сумнівається в здатності України виконати умови для початку переговорів. У статті також зазначається можливий план «Б» для фінансування України в разі вето, який полягає в тому, що інші країни ЄС можуть запустити фінансовий інструмент без участі Угорщини.

Macron lirkar med Orbán om stödet till Ukraina [Макрон заграє з Орбаном щодо підтримки України] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/VPA2EW/macron-lirkar-med-orban-om-stodet-till-ukraina>.

Намагаючись розморозити настрої та вийти з глухого кута після загрози заблокувати подальшу допомогу ЄС Україні, президент Франції Емманюель Макрон прийняв прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана в Єлисейському палаці. ЄС хоче домовитися про нову фінансову підтримку та почати переговори про членство України в ЄС під час саміту, але побоюється, що В. Орбан загальмує цей процес.

Ukraine calls on Europe to open accession negotiations [Україна закликає Європу почати переговори про вступ] // The Brussels Times. – Brussels, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/eu-affairs/831990/the-ukrainian-parliament-calls-on-europe-to-open-accession-negotiations>.

27 глав держав-членів обговорять свою позицію на саміті ЄС, який відбудеться 13-15 грудня в Брюсселі. Єврокомісія вже запропонувала розпочати переговори, однак формальне рішення залишається за державами-членами. Очікується, що європейські лідери дадуть «зелене світло», хоча прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан виступає проти. У листі до президента Європейської ради Шарля Мішеля В. Орбан вимагав зняти дискусію навколо цього питання та значну фінансову підтримку України з порядку денного саміту ЄС. Тим часом Верховна Рада України звернувся до європейських лідерів з проханням ініціювати переговори про членство України в ЄС та закликала розпочати переговори, наголошуючи на необхідності подальшої фінансової допомоги для відновлення України, а також збільшенні військового внеску для боротьби з російським вторгненням.

Tajani “Continuiamo a difendere Kiev, per l’adesione all’Ue serve tempo” [Таяні «Ми продовжуємо захищати Київ, членство в ЄС потребує часу»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/italpress/37813348/tajani-continuiamo-a-difendere-kiev-per-l-adesione-all-ue-serve-tempo-.html>.

Віцепрем'єр-міністр і міністр закордонних справ Італії Антоніо Таяні заявив, що Італія виступає за те, щоб саміт ЄС дав «зелене світло» початку переговорів про вступ України до блоку. Він наголосив, що Італія продовжує підтримувати Україну і потрібно зупинити просування росіян. На його думку, треба працювати над формулою миру, яка, однак, має бути справедливою і гарантувати незалежність України.

Engjellushe, Morina. Érvek az Unió bővítése mellett [Аргументи розширення Союзу] / M. Engjellushe // Nepszava. – Budapest, 2023. – 12.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3218413_ervek-az-unio-bovitese-mellett.

На думку голови Ради з питань закордонних відносин Анжелуш Моріни, дуже важливим є майбутнє саміту ЄС у зв'язку з переговорами про розширення ЄС для

України та Молдови. У статті наголошується, що європейські лідери повинні надіслати сигнал росії в поточній геополітичній ситуації, підтримавши Україну. А. Моріна вважає, що європейська громадська думка та лідери все ще не повністю розуміють серйозність ситуації та підкреслює, що прихильність до розширення є вирішальною для стабільності регіону і довгострокової безпеки ЄС.

Camut, Nicolas. Commission unblocks €10.2B for Hungary as EU tries to sway Viktor Orbán on Ukraine [Європейська комісія розблокувала 10,2 млрд євро для Угорщини, оскільки ЄС намагається схилити Віктора Орбана на бік України] / N. Camut // POLITICO. – Brussels, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/commission-unblocks-e10-2-billion-for-hungary-as-eu-tries-to-sway-viktor-orban-on-ukraine/>.

Репортер останніх новин «POLITICO» Ніколя Камют повідомляє, що Європейська комісія розблокувала 10,2 млрд євро, призначених для Угорщини, за день до того, як європейські лідери мають намір обговорити нову допомогу Україні та початок переговорів про вступ для України до ЄС, проти чого люто виступає прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан. Н. Камют нагадує, що мільярди євро були заморожені через занепокоєння щодо прав людини та верховенства права в Угорщині.

Wintour, Patrick. Kyiv pressures EU to open accession talks at Brussels summit [Київ вимагає від ЄС розпочати переговори щодо вступу на саміті у Брюсселі] / P. Wintour // The Guardian. – London, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/13/kyiv-pressure-eu-to-open-accession-talks-at-brussels-summit>.

Дипломатичний редактор «The Guardian» Патрік Вінтур пише, що після рекомендації Європейської комісії про початок офіційних переговорів про членство України, 27 глав урядів ЄС мають обговорити цю пропозицію на зустрічі у Брюсселі. Лідери країн-членів Євросоюзу повинні схвалити фінансову й військову підтримку України та дозволити початок переговорів з Україною про її вступ в блок. П. Вінтур зауважує, що у Києві зростає стурбованість тим, що неодноразові погрози прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана накласти вето на членство України можуть призвести до відстрочення ухвалення рішення. У телефонній розмові, перебуваючи в Аргентині на інавгурації нового президента Хав'єра Мілея, Володимир Зеленський порушив це питання перед президентом Франції Еммануелем Макроном, попередивши його про вплив такої відмови на моральний дух українців. У зверненні до лідерів держав-членів очільник Офісу Президента України Андрій Єрмак закликав країни ЄС визнати, що Україна може багато запропонувати блоку, а вступ України до ЄС зміцнить, а не підірве безпеку Європи.

Fica čaká cesta do Bruselu: Aha, ako sa ešte predtým vyjadril o rokovaniach s Ukrajinou [Фіцо чекає на поїздку до Брюсселя: Ох, як він раніше казав про переговори з Україною] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2877329/fica-caka-cesta-do-bruselu-aha-ako-sa-este-predtym-vyjadril-o-rokovaniach-s-ukrajinou/>.

Прем'єр-міністр Роберт Фіцо зазначив, що Словаччина не перешкоджатиме ЄС ухвалити рішення про початок переговорів про вступ з Україною. За його словами, європейська перспектива України вітається в Словаччині. У Брюсселі відбудеться історичне засідання Європейської ради, під час якого лідери ЄС повинні будуть ухвалити рішення дати чи ні «зелене світло» початку переговорів про членство з Україною.

Moens, Barbara. Europe's true beliefs on Ukraine are put to the test [Справжні погляди Європи на Україну піддаються випробуванню] / B. Moens // POLITICO. – Brussels, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/europes-true-beliefs-on-ukraine-are-put-to-the-test/>.

Шеф-кореспондентка «POLITICO» з питань ЄС у Брюсселі Барбара Моєнс пише, що Угорщина та втома від України ризикує підірвати обітницю ЄС допомагати Україні «скільки це буде потрібно». 27 країн-членів ЄС на саміті Європейської ради намагаються досягти одностайної згоди щодо довгострокового пакету допомоги Києву в розмірі 50 млрд євро, а також щодо відкриття дверей для майбутнього членства України в ЄС. У той час, коли 60 млрд дол. військової та гуманітарної допомоги Україні застрягли в Конгресі США, підтримка з боку Брюсселя є надважливою для продовження боротьби України з росією. Журналістка вважає, що якщо не вдасться узгодити такі історичні рішення, це запламує імідж європейської єдності не лише щодо довгострокової підтримки України з боку ЄС, але й щодо її загальних геополітичних амбіцій.

Del Re, Giovanni Maria. Il tema. Ucraina nell'Unione Europea: Orbán cede, via libera ai negoziati di adesione [Тема. Україна в Європейському Союзі: Орбан поступається, дає «зелене світло» для переговорів про вступ] / G. M. Del Re // Avvenire. – Milano, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/ucraina-ue>.

Брюссель дав «зелене світло» для переговорів про вступ України та Молдови до ЄС. Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан зняв вето на це питання, яке було ключовим пунктом Європейської ради. Проте залишаються інші важливі питання фінансового характеру щодо фонду в 50 млрд євро для України, на який, принаймні наразі, зберігається право вето В. Орбана.

Vilpišauskas, Ramūnas. R. Vilpišauskas. Svarbiausia Europos savaitė [P. Вільпішаускас. Найважливіший європейський тиждень] / R. Vilpišauskas // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/izvalgos/2023/12/14/r-vilpisauskas-svarbiausia-europos-savaite>.

Професор Інституту міжнародних відносин і політичних наук Вільнюського університету Р. Вільпішаускас вважає, що Європейська комісія (ЄК) справді продемонструвала лідерство щодо розширення ЄС, запропонувавши надати статус кандидата Україні та Молдові після широкомасштабного наступу росії. На жаль, зазначив Р. Вільпішаускас, прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан не змінив своєї позиції не виступати проти рекомендації ЄК почати переговори про членство в ЄС з Україною та фінансової підтримки для України. На думку професора, навіть якщо

вдасться знайти способи переконати Угорщину і дати Україні можливість рухатися до членства в ЄС, це ознака того, що її шлях до ЄС буде довгим і дуже важким. І як не дивно, вважає він, що саме прем'єр-міністр Угорщини критикує Україну за проблеми з корупцією.

Nijenhuis, Hans. Orbán even de kamer uit, EU-leiders eens over onderhandelingen met Oekraïne [Орбан на мить виходить із зали, лідери ЄС домовляються про переговори з Україною] / Н. Nijenhuis // *Algemeen Dagblad*. – Rotterdam, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/orban-even-de-kamer-uit-eu-leiders-eens-over-onderhandelingen-met-oekraïne~a8d7461d/>.

27 лідерів ЄС у Брюсселі вирішили, що ЄС відкриває переговори про вступ України та Молдови. За словами автора, це рішення є важливим поштовхом для Президента України Володимира Зеленського, який місяцями наполягав на тому, що це рішення має бути прийняте 2023 р. Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте вважає, що це «чудова новина для Молдови і, звичайно, для В. Зеленського та всіх мужніх українців, які борються за свою країну та свою безпеку». М. Рютте на початку саміту наголосив, що переговори про вступ триватимуть роки, але важливо, щоб Україна отримала цей сигнал вже сьогодні. За його словами, Україна зробила величезну роботу для виконання умов ЄС, поки країна перебуває у стані війни.

Nummelin, Wiktor. Ungern mot Ukraina – ödesmöte i Bryssel [Угорщина проти України – доленосна зустріч у Брюсселі] / W. Nummelin // *Aftonbladet*. – Stockholm, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/MoVwrK/ungern-mot-ukraina-toppdrama-i-bryssel>.

Прем'єр-міністр Швеції Ульф Крістерссон розповів про жорсткі дискусії про те, чи слід Україні дозволити розпочати офіційні переговори щодо членства в ЄС. За його словами, існує серйозний ризик того, що не буде досягнуто консенсусу щодо підтримки України. Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан неодноразово повторював, що Україна занадто корумпована і недозріла до жодних переговорів, натомість У. Крістерссон має інший погляд на цю справу. На його думку, жодна країна не є ідеальною на початку переговорів, а не бачити великого прогресу, який досягла Україна, просто не справедливо, враховуючи, що це також країна, яка знаходиться в період війни.

EU leaders agree to open membership talks with Ukraine but Orbán blocks aid [Лідери ЄС погодились розпочати переговори про членство з Україною, але В. Орбан блокує допомогу] // *The Brussels Times*. – Brussels, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/eu-affairs/840403/eu-leaders-agree-to-open-membership-talks-with-ukraine-but-orban-blocks-aid-tbth>.

В перший день саміту було досягнуто історичної угоди про початок переговорів про членство в ЄС з Україною та Молдовою, незважаючи на спротив Будапешта. Незважаючи на початковий успіх відкриття переговорів про вступ до ЄС з Україною та Молдовою, бюджетний саміт європейських лідерів у Брюсселі

завершився без домовленості через вето Угорщини, що викликало невизначеність щодо довгострокової фінансової підтримки ЄС для України.

Meloni convince Orban: via dall'aula, «strategia condivisa» [Мелоні переконує Орбана: поза класом, «загальна стратегія»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/europa/37845983/meloni-orban-lascia-aula-strategia-condivisa.html>.

Прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні провела особисту зустріч зі своїм угорським колегою Віктором Орбаном перед початком засідання Європейської ради в Брюсселі. Видання пише, що Д. Мелоні переконувала В. Орбана дати «зелене світло» для переговорів про вступ України до ЄС.

Bakker, Alexander. Geen akkoord over steungeld Oekraïne [Немає домовленостей про грошову допомогу Україні] / A. Bakker // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1400225067/geen-akkoord-over-steungeld-oekraïne>.

Під час саміту ЄС прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан погрожував заблокувати рішення про початок переговорів з Україною про вступ, проте 26 інших глав держав і урядів домовились відкрити переговори про вступ України та Молдови до ЄС. Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте розповів, що «ідея від канцлера Німеччини Олафа Шольца», щоб В. Орбан під час голосування залишив зал, дозволила досягти необхідної однотайності. Він назвав О. Шольца «генієм».

Szalay, Zoltán. Fico rozhodnutie Orbána zablokovat' pomoc Ukrajine chápe. Svoje právo veta si šetrí [Фіцо розуміє рішення Орбана заблокувати допомогу Україні. Він зберігає своє право вето] / Z. Szalay // *Denník N*. – Bratislava, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3732476/fico-rozhodnutie-orbana-zablokovat-pomoc-ukrajine-chape-svoje-pravo-veta-si-setri/>.

На саміті в Брюсселі лідери країн ЄС досягли домовленості про відкриття переговорів про вступ з Україною та Молдовою, але не домовилися про перегляд бюджету ЄС, у рамках якого фінансовий пакет для України у розмірі у розмірі 50 млрд євро мав бути затверджений. Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо відзначив, що рішення ЄС почати процес вступу з Україною «переоцінене». Проте, за його словами, Україна заслуговує на європейську перспективу. За його словами, це політичний жест, який не змінить ситуацію на полі бою. Р. Фіцо зазначив, що тепер Україні доведеться показати свою готовність вступити в ЄС і якщо вона цього не продемонструє, ЄС зможе сповільнити або навіть зупинити процес вступу.

Premiér Fico o vojne na Ukrajine: Toto situáciu na bojisku nezmení! [Прем'єр Фіцо про війну в Україні: Це не змінить ситуацію на полі бою!] // *Nový čas*. – Bratislava, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2878249/premier-fico-o-vojne-na-ukrajine-toto-situaciju-na-bojisku-nezmeni/>.

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо після дводенного саміту ЄС у Брюсселі заявив, що Україна заслуговує на європейську перспективу, але прийняте рішення Європейської ради про початок переговорів про вступ країни є «переоціненим». Р. Фіцо не розуміє «одержимості» ЄС Україною, але підтримав відкриття процесу вступу. На саміті Словаччина навіть не заблокувала перегляд довгострокового бюджету ЄС щодо якого лідери остаточно не дійшли згоди. В січні він зустрінеться з прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем на словацько-українському кордоні та хоче запропонувати йому досвід Словаччини в процесі вступу до ЄС.

Apelblat, Mose. Ukraine makes good progress on its path to join the EU [Україна має значний прогрес на шляху вступу до ЄС] / M. Apelblat // The Brussels Times. – Brussels, 2023. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/eu-affairs/842159/ukraine-makes-good-progress-on-its-path-to-join-the-eu>.

Колишній чиновник Європейської комісії, а нині журналіст-фрілансер Мозе Апельблат пише, що остання Європейська рада була зосереджена на розширенні ЄС та в результаті одностайно ухвалила рішення про відкриття переговорів про вступ з Україною після того, як прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, який погрожував застосувати своє вето проти цього рішення, покинув зал засідань під час голосування. Однак прем'єр-міністр Угорщини застосував своє право вето, щоб заблокувати рішення про надання такої необхідної фінансової допомоги Україні.

Rojas, Alberto. El día más feliz para el presidente Vasily Holoborodko [Найщасливіший день для президента Василя Голобородька] / A. Rojas // El Mundo. – Madrid, 2023. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/15/657c3c86fc6c83e0788b45ad.html>.

Спеціальний кореспондент видання Альберто Рохас згадує, що у 2015 р. на мобільний телефон «серіального президента» Василя Голобородька прийшли важливі новини, коли він проходив урядовим кварталом Києва: Брюссель прийняв вступ його країни до Європейського Союзу. А. Рохас зазначає, що той, хто прийняв цей дзвінок, тоді був лише актором, а зараз це може стати реальністю після того, як Єврокомісія погодилася розпочати переговори про вступ України в ЄС. Автор вважає, що це історична перемога України та Президента України Володимира Зеленського, попри зусилля росії та її партнерів на Заході знищити євроінтеграційний поступ України. Автор наголошує, що для України процес прийняття до Європейського Союзу означає перемогу над росією нарівні з тими, що були здобуті на полі бою.

Muhari, Judit. Teljes kudarcként értékelhető a magyar kormány teljesítménye az EU-csúcson [Виступ угорського уряду на саміті ЄС можна оцінити як повний провал] / J. Muhari // Nepszava. – Budapest, 2023. – 16.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3218994_orban-viktor-europai-unio-csucstalalkozo-kudarc.

Журналістка видання Джудіт Мухарі, коментуючи виступ угорського прем'єр-міністра Віктора Orbana на саміті ЄС, назвала його повним провалом. Аналітик «Political Capital» Рудольф Беркес стверджує, що В. Орбан не досяг нічого з того, що

обіцяв в Угорщині. У зв'язку з питанням приєднання України до ЄС, він вважає, що В. Орбан втратив, утримуючись, але не виграв нічого, і відзначає, що рішення підтримати початок переговорів – це лише «театральний жест для внутрішньої аудиторії». Авторка статті вважає, що В. Орбан намагався зберегти свою позицію щодо України перед громадськістю.

EU heads to meet on 1 February on financial aid for Ukraine [Глави ЄС зустрінуться 1 лютого щодо фінансової допомоги Україні] // The Brussels Times. – Brussels, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/belgium/844709/eu-heads-to-meet-on-1-february-on-financial-aid-for-ukraine>.

На саміті в Брюсселі лідери країн ЄС досягли домовленості про відкриття переговорів про вступ з Україною та Молдовою. Президент Європейської ради Шарль Мішель після зустрічі з прем'єр-міністром Бельгії Александером Де Кроо заявив, що європейські лідери 1 лютого знову спробують досягти згоди щодо продовження фінансової підтримки ЄС для України. Ш. Мішель сказав, що для вирішення фінансових питань буде проведено спеціальний саміт, метою якого буде спроба переконати Угорщину підписати односторонню угоду, щоб ЄС міг виконувати свої зобов'язання перед Україною.

Vitkauskas, Dovydas. D. Vitkauskas. Ukrainos narystės ES „rožinių“ perspektyvų dūmas dengia realybę [Д. Віткаускас. Дим «рожевих» перспектив членства України в ЄС закриває реальність] / D. Vitkauskas // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/izvalgos/2023/12/18/d-vitkauskas-ukrainos-narystes-es-roziniu-perspektyvu-dumas-dengia-realybe>.

Експерт з реформ юстиції та державного управління Д. Віткаускас зазначив, що політичний сигнал Європейської ради про початок переговорів про членство України в ЄС, який святкували Литва та деякі інші країни ЄС, створив враження, що Україна вже в політичній та економічній Європі. За словами Д. Віткаускаса, його досвід як експерта з підготовки не лише України до членства в ЄС, а й інших сусідніх країн свідчить, що ключем до продуктивного діалогу кандидата з ЄС та Брюсселем є управління очікуваннями, а не ейфорією. За словами експерта, насправді ЄС ще не прийняв остаточного рішення щодо початку переговорів з Україною, щоб оцінити перспективи цього переговорного процесу для України та інших кандидатів, слід насамперед усвідомити, що в Брюсселі існує не один, а два ключових центри прийняття рішень: «бюрократична Європа» на чолі з Єврокомісією та «політична Європа» з ЄР 27 країн ЄС. Експерт підкреслив, що «бюрократична» і «політична» Європа не завжди погоджуються – а часто й відверто стикаються.

Taylor, Paul. Despite the wrecking tactics of Viktor Orbán, the EU will find a way to get aid to Ukraine [Незважаючи на тактику Віктора Орбана, ЄС знайде спосіб надати Україні фінансову допомогу] / P. Taylor // The Guardian. – London, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/19/europe-ukraine-viktor-orban-aid-western-balkans>.

Старший науковий співробітник аналітичного центру «Друзі Європи» Пол Тейлор вважає, що Європа ухвалила історичне рішення, знайшовши формулу, яка дозволяє домовитися про відкриття переговорів про членство з Україною. Але, на його думку, показавши Україні світло наприкінці тунелю, європейські уряди позбавили її «палива», щоб утримати потяг, що заглух, на правильному шляху. Він зазначив, що європейські та національні чиновники вже планують обхідний шлях, якщо В. Орбан продовжить перешкоджати фінансовому пакету. Лідери визнали, що ЄС доведеться провести внутрішні реформи – як свою власну політику та способи її фінансування, так і власні інститути, щоб гарантувати, що вони зможуть функціонувати в розширеному ЄС, пообіцявши прийняти дорожню карту таких реформ до середини 2024 р.

Szakacs, Gergely. Hungary's Orban says funds to Ukraine must not come from EU budget [Орбан з Угорщини каже, що кошти для України не повинні надходити з бюджету ЄС] / G. Szakacs // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/hungary%27s-orban-says-funds-to-ukraine-must-not-come-from-eu-budget>.

27 держав ЄС, за винятком Угорщини, погодилися розпочати переговори про вступ України, незважаючи на вторгнення з боку росії, минаючи опозицію В. Orbana, змусивши його залишити зал під час саміту, коли було ухвалене рішення. В. Орбан підтвердив, що таке рішення запропонував канцлер Німеччини Олаф Шольц. Але лідери не змогли подолати опір В. Orbana оновленню бюджету ЄС, щоб направити 50 млрд євро до Києва та надати більше грошей для інших питань таких, як управління міграцією.

ЗАКОРДОННІ ВІЗИТИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ

Minister obrany Spojených štátov ubezpečil Zelenského: Bude Amerika pokračovat v pomoci Ukrajině? [Міністр оборони США запевнив В. Зеленського: Америка й надалі допомагатиме Україні?] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2876823/minister-obrany-spojnych-statov-ubezpecil-zelenskeho-bude-amerika-pokracovat-v-pomoci-ukrajine/>.

Президент України Володимир Зеленський розпочав 11 грудня офіційну частину робочого візиту до США із зустрічі з міністром оборони Ллойдом Остіном та головою Об'єднаного комітету начальників штабів генералом Чарльзом Брауном. Міністр оборони США Л. Остін підтвердив зобов'язання своєї країни підтримувати Україну в її захисті від вторгнення росії. За словами В. Зеленського, на зустрічі обговорили виклики для глобальної безпеки, розвиток подій на фронті та подальшу українсько-американську співпрацю у сфері оборони.

Doornbos, Caitlin. Zelensky tells DC audience Ukraine troops watching Congress aid fight [Зеленський розповів у Вашингтоні, що українські війська спостерігають за боротьбою в Конгресі] / C. Doornbos // New York Post. – New York, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/11/news/zelensky-tells-dc-ukraine-troops-watching-congress-aid-fight/>.

Вашингтонська репортерка «New York Post» Кейтлін Дорнбос повідомляє про візит Президента України Володимира Зеленського до Сполучених Штатів, як спробу забезпечити додаткове фінансування для своєї країни до того, як члени Конгресу перервуться на канікули. За день до запланованої зустрічі з президентом Джо Байденом та спікером Палати представників Майком Джонсоном, В. Зеленський виступив у Національному університеті оборони США. Міністр оборони Ллойд Остін, який представляв В. Зеленського, заявив, що відданість Америки підтримці України у боротьбі з російською агресією непохитна. Л. Остін зазначив, що Національний університет оборони – це установа, яка навчає лідерства. На його думку В. Зеленський є живим доказом того, що керівництво однієї людини може допомогти згуртувати демократію, надихнути вільний світ і змінити хід історії.

Bennett, Brian. Biden reaffirms support for Ukraine, but issues a warning to Israel [Байден підтверджує підтримку України, але робить попередження Ізраїлю] / B. Bennett // Time. – New York, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://time.com/6384946/biden-netanyahu-zionist-zelensky/>.

Старший кореспондент «Time» в Білому домі Браян Беннетт пише про візит Президента України Володимира Зеленського до Вашингтона, щоб підтримати фінансування оборони своєї країни від вторгнення росії, що триває. Президент США Джо Байден зустрівся з В. Зеленським і заявив, що його команда працює з демократами та республіканцями в Сенаті, щоб спробувати знайти двопартійний компроміс як щодо змін у політиці, так і щодо надання ресурсів, необхідних для забезпечення безпеки кордону. Д. Байден зазначив, що лише невелика кількість республіканців відмовляється від допомоги Україні і що він не вірить, що вони висловлюють думку більшості Республіканської партії.

Popli, Nik. Zelensky doesn't appear to Convince republicans on Ukraine aid during congress visit [Зеленський, схоже, не переконав республіканців у необхідності допомоги Україні під час візиту до Конгресу] / N. Popli // Time. – New York, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://time.com/6368630/zelensky-congress-republicans-ukraine-aid/>.

Як зазначає вашингтонський репортер «Time» Нік Поплі, Президент України Володимир Зеленський зіткнувся з різкою протидією з боку республіканців у Сенаті, коли він наголосив на невідкладності збільшення американської допомоги для протидії російській агресії. Сенатор Джеймс Ланкфорд, ключовий переговорник від Республіканської партії щодо можливої прикордонної угоди, заявив, що візит В. Зеленського не вплинув на нинішню безвихідь. Громадська підтримка фінансування військових зусиль України значно впала, і деякі консервативні республіканці категорично проти фінансування військових зусиль України без політично спричинених змін у політиці надання притулку та іншої імміграційної політики.

Copp, Tara. Zelensky issues plea for support during Washington visit as Ukraine funding stalls in Congress [В. Зеленський звернувся з проханням про підтримку під час візиту до Вашингтона, оскільки фінансування України може зупинитися в Конгресі] / T. Copp // Japan Today. – Токуо, 2023. – 12.12. – Режим доступу :

<https://japantoday.com/category/world/zelenskyy-will-address-the-us-military-in-washington-on-monday-as-funding-for-weapons-runs-out>.

Президент України Володимир Зеленський 11 грудня розпочав візит до Сполучених Штатів та виступив у Національному університеті оборони США. В. Зеленський зустрівся з главою Пентагону Ллойдом Остіном і очільником Об'єднаного комітету начальників штабів генералом Чарльзом Брауном. За словами Президента України, «вони обговорили виклики для глобальної безпеки, розвиток подій на фронті та подальшу українсько-американську співпрацю у сфері оборони».

Badenhop, Peter. Selenskyj besucht US-Stützpunkt in Wiesbaden [Зеленський відвідав базу США у Вісбадені] / P. Badenhop // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/rhein-main/region-und-hessen/selenskyj-besucht-us-stuetzpunkt-in-wiesbaden-19385413.html>.

Президент України Володимир Зеленський прибув з неоголошеним візитом до європейського штабу армії США у німецькому місті Вісбаден, де координується військова допомога Україні. За даними американських військових, В. Зеленський у Вісбадені зустрівся з командувачем збройними силами США в Європі та Африці та верховним головнокомандувачем НАТО генералом К. Каволі, а також високопоставленими військовими представниками інших країн. Обговорювалося продовження підтримки України та, зокрема терміново необхідна на даний момент військова допомога.

ЗАСУДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ РФ

Farberov, Snejana. US files first-ever war crime charges accusing russian soldiers of torturing American in Ukraine [США висунули перші в історії звинувачення російським солдатам у тортурах американців в Україні] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/06/news/us-charges-russian-soldiers-with-war-crimes-in-ukraine/>.

Генеральний прокурор США Меррік Гарланд повідомив про підозру в тортурах і жорстокому поводженні з американським громадянином чотирьом, пов'язаним із росією, військовослужбовцям. Це перший випадок притягнення до відповідальності за воєнні злочини, вчинені під час російської агресії, в рамках юрисдикції іноземних країн. Генеральний прокурор назвав обвинувальний висновок важливим кроком на шляху до відповідальності за незаконну війну російського режиму в Україні. Завдяки Меморандуму про співпрацю, який підписали Генеральний прокурор України Андрій Костін і Генеральний прокурор США Меррік Гарланд у вересні 2022 р., ця співпраця вийшла на новий рівень і приносить відчутні результати. Звинувачення стало кульмінацією розслідування групи Міністерства юстиції з питань воєнних злочинів, що тривало рік, створеної для вивчення повідомлень про звірства, скоєні російськими військами в Україні.

Napoletano, Angela. Ucraina. «Mosca lavora con il Vaticano per il ritorno dei bambini spariti» [Україна. «москва працює з Ватиканом для повернення зниклих дітей»] / A. Napoletano // Avvenire. – Milano, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/mosca-lavora-con-il-vaticano>.

Кардинал Маттео Дзуппі, посланник понтифіка з питань війни в Україні, з самого початку кардинал наполягав на принциповому питанні: поверненні додому українських дітей, перевезених окупаційною владою до росії з перших тижнів війни. В свою чергу, уряд Великобританії оголосив про пакет у розмірі 3,7 млн фунтів стерлінгів, щоб притягнути до відповідальності винних у воєнних злочинах, скоєних росією в Україні.

Eerste Russische militair geeft zich aan bij Strafhof in Den Haag: ‘Wil schoon schip maken’ [Перший російський військовий здався Кримінальному суду в Гаазі: «хоче відзначитися»] // *Algemeen Dagblad*. – Rotterdam, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/eerste-russische-militair-geeft-zich-aan-bij-strafhof-in-den-haag-wil-schoon-schip-maken~a8f92a4a/>.

Міжнародним кримінальним судом (МКС) у Нідерландах за його роль у війні в Україні було прийнято заяву 60-и річного Ігоря Салікова, колишнього радянського офіцера, а з 2014 р. полковника армії проросійської самопроголошеної «Донецької народної республіки». І. Саліков також був інструктором ПВК Вагнера. Наразі він буде свідчити про воєнні злочини, скоєні російськими солдатами та спецслужбами, а також про викрадення українських дітей та їх депортацію до росії.

ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Skelbiama kalėdinė paramos akcija Ukrainai – „Pergalės žaisliukas“ [Оголошується різдвяна акція підтримки України – «Іграшка Перемоги»] // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/12/01/news/skelbiama-kaledine-paramos-akcija-ukrainai-pergales-zaisliukas--29400355>.

Латвійська благодійна організація «Маленькі, але сильні» оголошує різдвяну акцію підтримки України «Іграшка Перемоги». Керівник організації Р. Алекнавічус зазначив, що, враховуючи гостру зростаючу потребу було організовано цю різдвяну акцію на підтримку України, щоб відправити якомога більше рятівних безпілотників FPV українським воїнам. Як повідомляють в організації, усі пожертви будуть спрямовані на придбання ударних безпілотників FPV виробництва Фонду підтримки «Маленькі, але сильні» спільно з українськими партнерами. Жителям Литви, бізнес-компаніям чи іншим організаціям запропонують придбати ялинкову іграшку у формі безпілотника FPV або зробити пожертву безпосередньо та долучитися до підтримки України.

Sabbagh, Dan. Britain delivers two mine-hunting ships to Ukraine [Британія передала Україні два мінно-тральні кораблі] / *D. Sabbagh* // *The Guardian*. – London, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/dec/11/britain-delivers-two-mine-hunting-ships-to-ukraine>.

Редактор з питань оборони та безпеки «The Guardian» Ден Саббаг проінформував, що Велика Британія та Норвегія створили морську коаліцію для підтримки України. У Міноборони Великої Британії заявили, що нова морська коаліція тісно співпрацюватиме з українськими ВМС та Міністерством оборони задля швидкого розвитку морських сил у Чорному морі, продовження розбудови

української морської піхоти і річкових патрульних кораблів для захисту прибережних та внутрішніх водних шляхів. Як зазначив міністр оборони Британії Грант Шаппс, у межах діяльності коаліції Україна отримає два мінно-тральні кораблі Королівських ВМС класу «Sandown». Мінні шукачі були перейменовані в Глазго на «Чернігів» та «Черкаси» і допоможуть Україні підтримувати критично важливий маршрут для торгових суден, що прямують через Чорне море.

Pugliese, David. Canadian Army needs to spend \$220 million to replace gear donated to Ukraine: General [Канадській армії необхідно витратити 220 млн дол. на заміну техніки, переданій Україні] / D. Pugliese // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/defence-watch/canadian-army-needs-to-spend-220-million-to-replace-gear-donated-to-ukraine-says-general/wcm/4a2171c9-cb8c-4bf2-b9c1-8be4bcbbec1b>.

Журналіст Девід Пульезе, який висвітлює військові питання у Канаді, підкреслює, що канадській армії потрібно витратити 220 млн дол. на заміну техніки, подарованої Україні, але в деяких випадках будуть потрібні роки, щоб придбати зброю, подібну або таку ж, що було передано. Начальник штабу групи матеріально-технічного забезпечення Національної оборони генерал-майор Роб Дандон сказав, що кількість обладнання, що підлягає заміні, є значною. Р. Дандон зазначив, що фірма, що виробляє гаубиці М777, не планує запускати виробничу лінію для цих знарядь до 2028 р. Він також наголосив на проблемах із заміною подарованих боєприпасів, але додав, що Канада працює з США над створенням промислової бази в Північній Америці для збільшення виробництва 155 мм боєприпасів, які використовуються в гаубицях М777.

Fahlman, Fredrik. "Stridsfordon 90 är det bästa Europa gett oss" [«Бойова машина 90 – найкраще, що дала нам Європа»] / F. Fahlman // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/wAIKy5/ukrainsk-brigad-i-bachmut-stridsfordon-90-ar-det-basta-europa-gett-oss>.

З моменту початку повномасштабного вторгнення росії в Україну Швеція відправила в Україну 50 бойових машин CV90. Нещодавно бойові машини були відправлені 93-й окремій механізованій бригаді «Холодний Яр». Командир CV90, з яким поспілкувалися журналісти видання, переконаний, що CV90 – це найкраще, що дала Європа. Український воїн цінує в машині найсучаснішу систему маскування: зі зниженим тепловипромінюванням і відносно тихим двигуном.

Eesti saadab Ukrainale 80 miljoni euro eest tankitorjerkette ja muud varustust [Естонія надсилає Україні протитанкові ракети та інше обладнання на 80 мільйонів євро] // Postimees. – Tallinn, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7918608/eesti-saadab-ukrainale-80-miljoni-euro-eest-tankitorjerkette-ja-muud-varustust>.

Уряд Естонії підтримав пропозицію міністра оборони Х. Певкура щодо довгострокової військової допомоги Україні та направлення в Україну протитанкової зброї, катерів та іншого важливого обладнання, зокрема «Javelin» для відсічі

російської агресії. Останній пакет допомоги включає, окрім великої кількості протитанкових ракет «Javelin», кулемети, боєприпаси до стрілецької зброї, різні наземні та водні транспортні засоби та водозащитне обладнання. Вартість пакету становить майже 80 млн євро. Х. Певкур у пресрелізі сказав, що «цим масштабним пакетом допомоги ми показуємо, що боротьба України за свободу може бути успішною лише за умови продовження підтримки українців союзниками».

Koort, Erkki. Berliin kardab, et Moskva kätte langeb kõrgtehnoloogia. Venemaa on selle pihta pannud [Берлін боїться, що високі технології потраплять до рук москви. росія націлилася на це] / E. Koort // Postimees. – Tallinn, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7918956/analuus-berliin-kardab-et-moskva-katte-langeb-korgtehnoloogia-venemaa-on-selle-pihta-pannud>.

Естонський експерт з питань безпеки Е. Корт пише, що хоча Захід постачає військову техніку до України їх стримує страх перед тим, що технології потраплять до рук росії. Він підкреслив, що Німеччина була обережною у наданні допомоги та іноді залишалася глухою до потреби в допомозі Україні. Експерт пише, що це зрозуміла загроза, але вона переоцінена та шкодить здатності Заходу фактично випробувати технологію на полі бою. Крім того, на його думку, росія, швидше за все, вже вкрала більшу частину технологій. Експерт наводить приклад щодо німецької САУ PzH 2000, яка вважається найкращою у світі, але показала проблеми в бойовому зіткненні, які інакше не виявилися б.

Raid, Juku-Kalle. Juku-Kalle Raid: VAATA VIDEOT! Eestist saadetakse Ukrainasse maailmatasemel kohalikud droonid koos lisavõimestusega [Рейд Юку-Калле: ПЕРЕГЛЯНУТИ ВІДЕО! Місцеві дрони світового рівня з додатковими можливостями відправляються з Естонії в Україну] / Juku-Kalle Raid // Postimees. – Tallinn, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://elu24.postimees.ee/7921331/elu25-juku-kalle-raid-vaata-vidoot-eestist-saadetakse-ukrainasse-maailmatasemel-kohalikud-droonid-koos-lisavoimestusega>.

Члени комітету Рійгікогу в закордонних справах Р. Юку-Калле та Р. Страйдер займаються питанням щодо надсилання розвідувальних безпілотників в Україну. Акцію також активно підтримав «Postimees» і загалом було зібрано 225 тис. євро. На естонському підприємстві «Threod Systems» було випробувано додаткове вдосконалювальне обладнання для дронів. Обладнання купили за гроші естонських донорів. Крім двох розвідувальних безпілотників світового рівня «Kalev» і «Lembitu» в Україну прямує розвідувальний безпілотник естонського виробництва «Vambola». Наразі додаткові можливості отримують близько 10 естонських розвідувальних безпілотників «Threod», які прямують на війну в Україну.

Wallberg, Peter. Danmark köper Stridsfordon 90 till Ukraina [Данія купує для України «Stridsfordon 90»] / P. Wallberg // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/xgqQ2n/danmark-koper-stridsfordon-90-for-ukraina>.

Міністр оборони Данії Трольс Лунд Пульсен і його шведський колега Пол Йонсон на спільній пресконференції в Копенгагені підписали протокол про намір

співпрацювати щодо надання Україні більшої кількості бойових машин. Данія купує шведський «Stridsfordon 90» за 1,8 млрд датських крон. Нові машини планують передати Україні. Протягом року Швеція передала Україні 50 бойових машин. У серпні Швеція уклала з Україною спільну декларацію про наміри щодо більш тісної співпраці щодо бойових машин «Stridsfordon 90».

McLeary, Paul. European leaders brace for ‘some kind of a new cold war’ with Russia [Європейські лідери готуються до «нової холодної війни» з росією] / P. McLeary // POLITICO. – Brussels, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2023/12/21/european-leaders-on-ukraine-russia-progress-00132726>.

Репортер «POLITICO» Пол Маклірі, який спеціалізується на питаннях озброєння, пише, що європейські лідери все більше стурбовані триваючою війною в Україні та боротьбою союзників, щоб випередити виробництво нової російської зброї. Він зазначив, що рік, який розпочався з обіцянок масштабного українського контрнаступу, що відповідав би минулорічному несподіваному прориву та звільненню сотень миль окупованої росією території України, переріс у криваву битву за кожен ярд на сотнях миль фронту. У цьому контексті, за словами автора, міністр оборони Фінляндії Антті Хаккянен вважає, що росія має можливість і здатність продовжувати таку війну роками та оголосив, що Фінляндія подвоює виробництво боєприпасів, зобов'язавшись відправляти більшу частину їх в Україну, оскільки вона воює в умовах зменшення поставок від західних союзників і повільного нарощування виробничих можливостей у США і Європі.

Obrovská pomoc pre Ukrajinu: Holandsko prisľúbilo ďalších 18 stíhačiek F-16 [Величезна допомога Україні: Нідерланди пообіцяли ще 18 винищувачів F-16] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2880705/obrovska-pomoc-pre-ukrajinu-holandsko-prislubilo-dalsich-18-stihaciek-f-16/>.

Міністерка оборони Нідерландів Кайса Оллонгрен повідомила, що Нідерланди доставлять Україні ще 18 винищувачів F-16. Загалом Нідерланди зобов'язались передати Україні більшу частину своїх F-16. Ще в серпні К. Оллонгрен повідомила про наміри надати майже півсотні літаків.

Bazail-Eimil, Eric. US unveils final aid package of year to Ukraine [США оприлюднили останній за рік пакет допомоги Україні] / E. Bazail-Eimil // POLITICO. – Brussels, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2023/12/27/us-unveils-last-aid-package-of-year-to-ukraine-00133247>.

Політичний репортер «POLITICO» кубинського походження Ерік Базейл-Ейміл звертає увагу читачів, що Державний департамент США оприлюднив останній цього річного пакет військової допомоги Україні в час, коли законодавці продовжують обговорювати угоду, що дозволить продовжити допомогу Україні в новому році. У своїй заяві держсекретар США Ентоні Блінкен заявив, що США нададуть Україні «озброєння та обладнання на суму до 250 млн дол. згідно з попередньо визначеними

списками». Пакет включає в себе боеприпаси для протиповітряних систем, компоненти систем протиповітряної оборони, боеприпаси для реактивних артилерійських систем високої мобільності, артилерійські боеприпаси калібру 155 і 105 мм, протитанкові боеприпаси та понад 15 мільйонів патронів. Пакет останній, оскільки гроші США виділені на допомогу Україні закінчились. Автор публікації пише, що прогрес України на полі бою зупинився, а зимові умови ускладнюють продовження бойових дій проти російської армії, що вторглася. Також журналіст вважає, що європейські лідери дедалі більш песимістично ставляться до здатності України відбити військовий натиск росії та повернути «втрачені території».

Wehner, Markus. Warum wir mehr Waffen exportieren müssen [Чому нам потрібно експортувати більше зброї] / M. Wehner // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/waffen-warum-wir-mehr-ruestungsgueter-exportieren-muessen-19409458.html>.

Кореспондент провідної німецької міжрегіональної газети «Frankfurter Allgemeine» М. Венер вважає, що експорт зброї в Німеччині загалом вважається аморальним, однак значна частина німецької оборонної промисловості не існувала б, якби не було експорту зброї. Водночас загарбницька війна ревізійністської влади росії проти України показує, що навіть сьогодні країни повинні мати зброю. Депутат Бундестагу Р. Стегнер повідомив, що Німеччина зараз встановила новий рекорд з експортом зброї на суму майже 20 млрд євро. За словами М. Венера, найбільша частка військової техніки, вартістю понад 4 млрд євро, дісталася Україні і її підтримка в інтересах Німеччини, оскільки перемога росії також загрожує стабільності та безпеці в Європі.

Király-Gál, Gábor. Csodafegyverekkel tömték Ukrajnát, a háború megfordítását várták tőle – Megnéztük, milyen eredménnyel [Наповнили Україну чудо-зброєю, чекали, що вона поверне війну назад – ми подивилися на результати] / G. Király-Gál // Portfolio. – Budapest, 2023. – 28.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/global/20231228/csodafegyverekkel-tomtek-ukrajnat-a-haboru-megforditasat-vartak-tole-megneztuk-milyen-eredmennyel-658839>.

У статті Габор Кірай-Гал аналізує 2023 рік в контексті російсько-української війни, висвітлюючи нові збройові платформи, які мають обидві сторони. Автор зазначає, що хоча суттєвих змін на передовій не відбулося, Сили оборони України, особливо за підтримки західних союзників, використали багато нових засобів для перемоги над ворогом. У статті розглядається «чудо-зброя», покликана переломити війну, і представлені нові засоби, які вперше з'явилися в російсько-українській війні. За словами журналіста, початковий ентузіазм швидко остудив той факт, що українці отримали лише частину очікуваної кількості зброї і більша її частина склала конструкції часів холодної війни (Leopard 1A5) або холодної війни (Leopard 2A4).

Stavrou, Athena. UK sending hundreds of missiles to Ukraine after putin's biggest air attack of war kills at least 30 [Великобританія відправить сотні ракет в Україну після найбільшої повітряної атаки путіна, в якій загинули щонайменше 30 людей] / А.

Stavrou // *The Independent*. – London, 2023. – 30.12. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/putin-air-attack-ukraine-warship-b2470928.html>.

Міністр оборони Великої Британії Грант Шаппс заявив, що остання хвиля вбивчих авіаударів президента росії володимира путіна – це відчайдушна і марна спроба відновити імпульс після катастрофічної втрати сотень тисяч призовників, додавши, що Велика Британія продовжує підтримувати оборону України, тому відправляє сотні ракет ППО, здатних з неймовірною точністю вражати російські безпілотники та ракети. Міністр оборони підкреслив, що цей пакет ППО посиляє незаперечний сигнал про те, що Великобританія, як і раніше, абсолютно віддана підтримці України.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО НАТО

R. Deni, John. How to stop Ukraine's NATO bid from derailing Washington summit [Як не дати заявці України на вступ до НАТО зірвати Вашингтонський саміт] / J. R. Deni // *POLITICO*. – Brussels, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/how-to-stop-ukraines-nato-bid-from-derailing-washington-summit/>.

Професор-дослідник Інституту стратегічних досліджень Військового коледжу США Джон Р. Дені в своїй статті стверджує, що настав час розірвати Основоположний акт НАТО-росія 1997 р. Він зазначив, що кілька країн-членів НАТО прагнуть уникнути дискусій щодо шляху України до членства, що викликають розбіжності, які публічно розгорнулися на минулорічному саміті у Вільнюсі, в тому числі і приймаюча країна – Сполучені Штати. Професор вважає, що на зустрічі міністрів закордонних справ НАТО союзники надали Україні рекомендації щодо першочергових реформ, які необхідно виконати, перш ніж країна зможе приєднатися до альянсу, однак незрозуміло, чи буде цього достатньо, щоб переконати жителів Центральної та Східної Європи – найпалкіших прихильників членства України в НАТО – відмовитися від додаткових зусиль з цього питання напередодні Вашингтонського саміту, оскільки втягування України в НАТО зараз – поки вирує війна – «здається квитком в один кінець до війни з росією», що є основною причиною, через яку США виступили проти негайного членства України в НАТО. Вирішити цю проблему автор пропонує шляхом офіційного дезавування угоди з москвою, що була підписана після холодної війни та вже практично відмирає.

Välispoliitika kompass: NATO loodab Rootsi liitumist kaitsealliansiga veel sel aastal [Зовнішньополітичний компас: НАТО очікує, що Швеція приєднається до оборонного альянсу цього року] // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120253005/kuula-valispoliitika-kompass-nato-loodab-rootsi-liitumist-kaitsealliansiga-veel-sel-aastal>.

На зустрічі міністрів закордонних справ НАТО у Брюсселі вперше відбулася Рада Україна-НАТО. За словами генерального директора НАТО і трансатлантичних відносин МЗС Естонії М. Роджера «у центрі уваги було багато України та того, як їй допомогти». Він пояснив, що на Україну чекає сувора зима і потрібно думати про те, як захистити її цивільну та енергетичну інфраструктуру від атак росії, однак поки що неможливо сказати, коли Україна вступить до НАТО. Водночас обговорювалися

пов'язані з цим питання, зокрема, що НАТО може запропонувати Україні на Вашингтонському саміті наступного літа.

МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС

Mangott, Gerhard. Für Russen ist eine Putin-Ankündigung viel wichtiger als möglicher Ukraine-Frieden [Для росіян заява путіна набагато важливіша за можливий мир в Україні] / G. Mangott // Focus. – Berlin, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/gastbeitrag-von-gerhard-mangott-fuer-russen-ist-eine-putin-ankuendung-viel-wichtiger-als-moeglicher-ukraine-frieden id 259500357.html>.

Професор політології та експерт Г. Мангот зазначив, що остання пресконференція президента росії путіна показала його прагнення до продиктованого миру в Україні, а його позиція залишається незмінною – він закликав до денацифікації, демілітаризації країни та вимагав від України проголосити нейтралітет. За словами експерта, на Заході зростає кількість людей, які наполягають на досягненні рішення шляхом переговорів, він же вважає, що немає жодної перспективи досягнення миру шляхом переговорів. У будь-якому випадку, вважає експерт, з російської сторони не очікують зміни позиції раніше президентських виборів у США. За його прогнозом, якщо обидві ворогуючі сторони продовжать зосереджуватися на досягненні своїх максимальних цілей і будуть впевнені, що вони здатні зробити це у військовому плані, війна триватиме ще довго.

Wegen Ukraine-Politik Kretschmer attackiert Baerbock: „Sie hat selbst keinen Plan, wo das enden soll“ [Кречмер атакує Бербок: «У неї немає плану, чим це має закінчитися»] // Focus. – Berlin, 2023. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.focus.de/politik/deutschland/wegen-ukraine-politik-kretschmer-attackiert-baerbock-sie-hat-selbst-keinen-plan-wo-das-enden-soll id 259504904.html>.

Прем'єр-міністр Саксонії М. Кречмер не вірить, що Україна приєднається до ЄС, наполягає на переговорах із росією і атакує міністерку закордонних справ Німеччини А. Бербок. М. Кречмер критикує той факт, що протягом року не було «жодних дипломатичних ініціатив» щодо припинення війни в Україні. За його словами, Німеччина потрібна для мирних переговорів, але вже ніхто в світі серйозно не сприймає А. Бербок через те, що вона «спалила всі мости з країнами, які не поділяють її цінності».

Crosetto “In Ucraina si passi a una fase di negoziato” [Крозетто «В Україні ми переходимо до фази переговорів»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/italpress/37904584/crosetto-in-ucraina-si-passi-a-una-fase-di-negoziato-.html>.

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто зазначив, що Італія завжди виконуватиме свою роль у захисті свободи та демократії. Він наголосив, що «Київ поки що творив чудеса, тому що він чинив опір і мало хто думав, що йому це вдасться», проте сьогодні міжнародне співтовариство зобов'язане подумати про те, чи можна політичним шляхом досягти того, чого досі не вдалося повністю досягти зброєю. Він зазначив, що від фази воєнного конфлікту необхідно переходити до фази

політичних переговорів, які побудовані так: «ми не можемо легітимізувати те, що зробила росія, але ми повинні шукати інші засоби, щоб повернутися до того стану, який був до вторгнення. Це, на думку Г. Крозетто, можна зробити тільки одним способом: «шляхом залучення багатосторонніх організацій таких, як ООН».

Hirsh, Michael. The Biden Administration Is Quietly Shifting Its Strategy in Ukraine [Адміністрація Д. Байдена потихеньку змінює свою стратегію в Україні] / М. Hirsh // **POLITICO**. – Brussels, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/magazine/2023/12/27/biden-endgame-ukraine-00133211>.

Колишній національний редактор журналу «POLITICO» Майкл Хірш у своїй статті пише, що протягом двох років президент США Джо Байден і Президент України Володимир Зеленський були зосереджені на тому, щоб вигнати російські війська з України, але зараз Вашингтон обговорює перехід до більш оборонної позиції. Американська і європейська допомога Україні зараз під серйозною загрозою, вважає автор, оскільки адміністрація США та європейські чиновники потихеньку зміщують свою увагу з підтримки мети України щодо повної перемоги над росією на покращення її позицій у можливих переговорах щодо припинення війни. М. Хірш наголошує, що такі переговори, швидше за все, означатимуть передачу частини України росії. Автор посилається на слова неназваного офіційного представника адміністрації Д. Байдена та неназваного європейського дипломата у Вашингтоні.

Bartkiewicz, Artur. USA i Zachód zmieniają strategię pomocy Ukrainie. Już nie chodzi o pokonanie Rosji [США і Захід змінюють стратегію допомоги Україні. Мова вже не йде про перемогу над росією] / А. Bartkiewicz // **Rzeczpospolita**. – Warszawa, 2023. – 28.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art39627861-usa-i-zachod-zmieniaja-strategie-pomocy-ukrainie-juz-nie-chodzi-o-pokonanie-rosji>.

Редактор «Rzeczpospolita» Артур Барткевич у своїй публікації, спираючись на матеріали видання «POLITICO», стверджує, що адміністрація президента США Джо Байдена та західні союзники України починають зосереджуватися не на підтримці мети України щодо повної перемоги над росією, а на покращенні позиції України для початку переговорів про припинення війни. Як пише «POLITICO», за таким сценарієм, ймовірно, частина України залишиться за росією. Стаття в «POLITICO» базується на інтерв'ю з представником адміністрації Д. Байдена та одним із європейських дипломатів, які перебувають у Вашингтоні. Білий дім і Пентагон офіційно стверджують, що продовжують підтримувати Україну в досягненні її мети щодо повного витіснення російських військ з окупованої території. Але за лаштунками, за словами представника адміністрації Д. Байдена, ведуться дискусії з українцями щодо перекидання сил, які брали участь у «невдалому контрнаступі», на оборонні позиції на сході.

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Bakker, Alexander. ‘Gebruik Russische tegoeden in EU voor wederopbouw Oekraïne’ [«Використовуйте російські активи в ЄС для відновлення України»] / А. Bakker // **De Telegraaf**. – Amsterdam, 2023. – 12.12. – Режим доступу :

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/42932712/gebruik-russische-tegoeden-in-eu-voor-wederopbouw-oukraine>.

За словами автора, Європейська комісія представила довгоочікувану пропозицію щодо використання заморожених російських активів для відновлення та реконструкції України. У цьому плані Єврокомісія зосереджується не на самих заморожених активах, а на прибутках і наразі лише на «виключних прибутках» від приблизно 200 млрд євро заморожених активів російського центрального банку. Ця міра в основному стосується бельгійської компанії «Euroclear». За словами автора, через можливі юридичні та фінансові ризики ще невідомо, чи буде це успішним. Він додає, що такі великі країни, як Німеччина та Франція, певний час були критичними щодо цього. Ще одна перешкода – Угорщина, яка блокує всі нові потоки грошей для України. Єврокомісія розділила план: спочатку гроші підуть до бюджету ЄС, а потім буде зроблено окрему пропозицію про те, як ці гроші можна витратити в Україні.

Ptak-Iglewska, Aleksandra. Rafał Brzoska wyklada 100 mln euro na Ukrainę [Рафал Бжоска вкладає 100 мільйонів євро в Україну] / А. Ptak-Iglewska // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/biznes/art39611881-rafal-brzoska-wyklada-100-mln-euro-na-ukraine>.

Журналістка «Rzeczpospolita» Александра Птак-Іглевська пише, що польські компанії хочуть сісти за стіл, за яким особи, які приймають світові рішення, «розділять бізнес-пиріг, пов'язаний з відновленням України». Так журналістка коментує план відомого польського підприємця Рафала Бжоски разом з іншими бізнесменами створити фонд реконструкції України. Р. Бжоска заявив про інвестиції в 100 млн євро, заохочуючи людей наслідувати його приклад. За його словами, поляки повинні постійно посылати сигнал про свою готовність до відбудови України. Він нагадує, що після виборів у Польщі, зупинка фронту та нова залізна завеса, яка на його думку, сьогодні створюється, є питанням безпеки Польщі і хорошим способом захисту Польщі сьогодні є відбудова економічного та соціального потенціалу України.

Kowalczyk, Krzysztof Adam. Krzysztof A. Kowalczyk: Nie przespać szansy w Ukrainie [Кшиштоф А. Ковальчик: Не прогавте свій шанс в Україні] / К. А. Kowalczyk // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/opinie-ekonomiczne/art39611921-krzysztof-a-kowalczyk-nie-przespac-szansy-w-ukrainie>.

Начальник економічного відділу видання «Rzeczpospolita» Кшиштоф Адам Ковальчик хвилюється чи будуть польські підприємці ширше інвестувати в українську економіку, враховуючи ризик втрат у війні. Автор пише, що українці не хочуть бути лише постачальниками сировини та дешевої робочої сили, а теж бажають розвивати свою економіку. Тому, коли закінчиться війна і з'являться перші плоди відбудови української економіки, польські компанії зіткнуться з дешевшою конкуренцією з боку українських виробників. Як, наприклад, транспортна галузь Польщі, яка ще вчора із задоволенням користувалася працею українських водіїв, а сьогодні вже не може конкурувати з компаніями України. На думку автора, якщо

польські компанії інвестують в Україну, вони скористаються перевагами економіки, що відновлюється.

Ptak-Iglewska, Aleksandra. Kredobank: Pomysł Rafała Brzoski na fundusz odbudowy Ukrainy jest świetny [«Кредобанк»: Ідея Рафала Бжоски щодо фонду відновлення України чудова] / А. Ptak-Iglewska // *Rzeczpospolita*. – Warszawa, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/gospodarka/art39614531-kredobank-pomysl-rafala-brzoski-na-fundusz-odbudowy-ukrainy-jest-swietny>.

Президент «Кредобанку», що працює в Україні, Яцек Шугаєв в інтерв'ю виданню «Rzeczpospolita» назвав пропозицію відомого польського підприємця Рафала Бжоски створити фонд для відновлення України «дуже гарною ідеєю», що точно вказує сфери, де Польща має можливість зробити свій внесок у великий виклик відбудови України. Р. Бжоска запропонував, щоб польські компанії сіли за стіл, за яким особи, які приймають рішення з усього світу, розділять «бізнес-пиріг», пов'язаний з відновленням України. Журналістка «Rzeczpospolita» Александра Птак-Іглевська вважає, що свою думку Я. Шугаєв будує на основі безпосередніх спостережень, оскільки йому доручили роль президента банку у важкі для України часи. «Кредобанк» проводить кампанію з кредитування українських малих і середніх компаній навіть у зоні бойових дій. За її словами, спостереження банкіра свідчать, що нині найшвидше в Україні розвивається харчова (переважно переробна), машинобудівна та легка промисловість.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Zirnis, Egīls. Ukrainas notikumu vētras acī [У центрі бурі подій в Україні] / Е. Zirnis // *Diena*. – Rīga, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/sestdiena/sestdienas-salons/ukrainas-notikumu-vetras-aci-14309498>.

У видавництві «Dienas book» вийшла книга есеїв 50 українських авторів «Ka-ra-stā-vok-lis» («Воєнний стан») у перекладі Мари Полякової. За словами автора, українська письменниця Вікторія Амеліна, одна з авторів збірки есеїв у перекладах Мари Полякової, у той час, коли Мара почала перекладати збірку, вже була вбита російським снарядом. Книга написана за підтримки Інституту книги України. За словами автора, «Ka-ra-stā-vok-lis» – особлива книжка в ряду книг, присвячених Україні, бо вона ставить читача в епіцентр подій, і, мабуть, зайве нагадувати, наскільки важливим є результат війни в Україні для Латвії.

Robles desde la frontera de Letonia con Rusia: «No podemos olvidar a Ucrania» [Роблес з кордону Латвії з росією: «Ми не можемо забути Україну»] // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/12/04/656e1134fc6c83dc728b45ac.html>.

Міністерка оборони Іспанії Маргарита Роблес прибула до Латвії, щоб відвідати іспанських військових на базі в місті Адажи – контингент із 600 військовослужбовців, які входять до складу багатонаціонального батальйону, який НАТО розгорнуло біля кордону як інструмент стримування росії. Іспанія з 2017 р. бере участь в місії НАТО щодо посиленої передової присутності, зокрема є другою країною, яка надає

найбільше персоналу, але першою за бойовою потужністю. М. Роблес під час свого виступу на базі в місті Адажи, за 120 км від кордону з росією, зазначила, що «важливо» не втрачати пильність і продовжувати підтримувати Україну, оскільки ситуація дуже серйозна». Перед приїздом на базу М. Роблес провела зустріч у Ризі зі своїм латвійським колегою Андрісом Спрудсом, з яким узгодила питання щодо важливості продовження підтримки України.

Rynda, Vojtěch. Tvůrci snímku Světloplachost: Nikiho rodiče nepustili pět měsíců ven. Granát vám mohl kdykoliv urazit hlavu [Творці фільму «Фотофобія»: батьки не випускали Микиту звідти п'ять місяців. У будь-який момент у голову може влучити граната] / V. Rynda // Reflex. – Praha, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/kultura/122037/tvurci-snimku-svetloplachost-nikiho-rodice-nepustili-pet-mesicu-ven-granat-vam-mohl-kdykoliv-urazit-hlavu.html>.

Словаччина висунула документальну картину «Фотофобія» режисерів Івана Остроховського і Павола Пекарчика на премію «Оскар» у номінації «Найкращий міжнародний повнометражний фільм». Фільм спільного виробництва Словаччини, Чехії й України «Фотофобія» про війну в Україні придбав празький агент з продажів «Filmotor» для світового прокату. Фільм розповідає про 12-и річного Микиту, який з родиною живе на станції харківського метро. Тут він з родиною ховається від страшної війни, що вирує надворі. Для сім'ї Микити денне світло – синонім смертельної небезпеки, тому хлопчику не дозволяють виходити назовні. Безцільно блукаючи покинутими вагонами й заповненими платформами, Микита зустрічає 11-и річну Віку і перед ним відкривається новий світ. Коли їхній зв'язок зміцнюється, діти знову знаходять сміливість відчути сонце на своїх обличчях.

„Klaipėdos nafta“ atnaujina dyzelino tiekimą Ukrainai ISO konteineriais [«Klaipėdos nafta» відновлює постачання дизеля в Україну в контейнерах ISO] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/transportas-logistika/2023/12/07/klaipedos-nafta-atnaujina-dyzelino-tiekima-ukrainai-iso-konteineriais>.

Компанія «Klaipėdos nafta», оператора терміналів нафти та зрідженого природного газу (LNG), відновлює постачання дизельного палива в Україну в контейнерах ISO. Компанія завантажить у контейнери 30 тис. тонн дизельного палива, яке буде транспортоване в Україну залізницею через Польщу. Комерційний директор М. Навікас зазначає, що після зміни геополітичної ситуації Клайпеда стала важливим пунктом імпорту нафтопродуктів у регіоні та Центральній Європі, включно з Україною.

Žiliukas, Aidas. Karinės technikos muliažų gamintojas: apgauti reikia ne tik akis [Виробник муляжів військової техніки: обманювати треба не тільки очі] / A. Žiliukas // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/smulkuis-verslas/2023/12/09/karines-technikos-muliazu-gamintojas-apgauti-reikia-ne-tik-akis>.

Литовське товариство з обмеженою відповідальністю «Aviatema equipment» почало випускати надувні макети військової техніки. Переговори про їх придбання вже ведуться з кількома країнами НАТО та Україною. Директор компанії К. Рексніс

зазначив, що ідея виробляти надувні моделі військової техніки виникла після того, як він побачив подібні продукти в соціальних мережах.

Milrem hakkab koos ukrainlastega arendama järgmise põlvkonna robotikasüsteeme [«Milrem» разом з українцями розроблятиме робототехнічні системи нового покоління] // **Postimees. – Tallinn, 2023. – 11.12. – Режим доступу :** <https://www.postimees.ee/7916345/milrem-hakkab-koos-ukrainlastega-arendama-jargmise-polvkonna-robotikasusteeme>.

Естонська компанія «Milrem Robotics», провідний європейський розробник робототехніки та автономних систем, і «Укроборонпром» підписали угоду про початок створення роботизованих систем наступного покоління. В якості першого кроку буде розпочато стратегічну співпрацю для з'ясування потреб України та можливих місць використання роботизованих систем. Мета – підвищення спроможності Збройних сил України як у війні, що триває, так і після неї. Голова правління компанії «Milrem Robotics» К. Версі сказав, що для компанії велика честь співпрацювати з «Укроборонпром» для розробки та виробництва роботизованих систем, які допоможуть Україні виграти цю війну.

Norge leder ny havskoalition för Ukraina [Норвегія очолює нову морську коаліцію для України] // **Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 11.12. – Режим доступу :** <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/3EAaG0/norge-leder-ny-havskoalition-for-ukraina>.

Міністр оборони Норвегії Бйорн Арільд Грам заявив, що Норвегія та Великобританія створюють військову морську коаліцію, щоб допомогти Україні розбудувати її берегову та морську оборону так, як надзвичайно важливо, щоб Україна отримала кращий контроль над своїм узбережжям. Першим результатом співпраці є відправка Сполученим Королівством двох тральщиків типу «Sandown» у Чорне море, щоб відкрити ключові експортні шляхи. Досі Норвегія, серед іншого, навчала українських військових у певних морських операціях і ці зусилля триватимуть.

Lévesque, Catherine. Silly season in Ottawa has finally come to an end, MPs to return in 2024 [Тяжкий сезон в Оттаві нарешті добіг кінця, депутати повернуться в 2024 році] / **C. Lévesque // National Post. – Toronto, 2023. – 12.12. – Режим доступу :** <https://nationalpost.com/news/politics/silly-season-in-ottawa-has-finally-come-to-an-end>.

Парламентський репортер «National Post» Катрін Левеск інформує, що після бурхливого засідання, відзначеного міжнародними суперечностями та політикою в галузі податку на викиди вуглецю, депутати проголосували за перенесення засідання Палати громад на зимову сесію, яка розпочнеться 29 січня 2024 р. Консерватори, які залишаються послідовними у своїй опозиції податку на викиди вуглецю, що навіть спонукає їх голосувати проти нової торгової угоди між Канадою та Україною, намагалися змусити депутатів засідати далі, щоб ухвалити спірний законопроект С-234, який звільняє деякі ферми від податку на викиди вуглецю, але депутати сказали «ні».

ПІДТРИМКА РОСІЇ

Kaskla, Edgar. Edgar Kaskla: Ukraina rahastamisest ei taha mõned USA valitsusliikmed kuulda [Едгар Каскла: Деякі члени уряду США не хочуть чути про фінансування України] / E. Kaskla // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120253679/edgar-kaskla-ukraina-rahastamisest-ei-taha-moned-usa-valitsusliikmed-kuuldagi>.

Американський політолог Е. Каскла зазначив, що в США є ті, хто підтримує Україну у її війні з росією, включно з урядом президента Д. Байдена, але є достатньо тих, хто ніколи не піклувався про Україну. За словами політолога, в Республіканській партії були ті, хто натомість підтримував зовнішню політику росії, включаючи напад на Україну, тому що частина партії, яка зараз перебуває в Конгресі, підтримує путіна в кількох питаннях. Вони, на думку Е. Каскли, вважають, що російський президент – перш за все «сильний лідер, який підтримує внутрішню політику країни, високо поважає традиційні сімейні цінності».

ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

Doubrovová, Barbora. S převaděčem za sto tisíc do Česka. Přibývá ukrajinských mužů utíkajících před válkou [З конвертером за сто тисяч до Чехії. Збільшується кількість українських чоловіків, які тікають від війни] / B. Doubrovová // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/prevadecek-ukrajina/r~94ebb7008df411eebe29ac1f6b220ee8/>.

Незважаючи на те, що чоловіки в Україні віком від 18 до 60 років підлягають військовій службі і не можуть залишити свою країну, у Чехії все більше українських чоловіків у цій віковій категорії. Наразі понад 90 тис. із них мають посвідку на проживання, що становить чверть від загальної кількості українських біженців у Чехії. Деякі з чоловіків потрапляють сюди завдяки контрабандистам, їх маскують під гуманітарних працівників, або відправляють через кордон лісовими дорогами. Сьогодні в Чехії перебуває приблизно 93 тис. дорослих українців призовного віку. Якщо на початку війни це була лише десята частина, то зараз вони становлять чверть від загальної кількості українських біженців у країні. Так само змінюється їхня частка в Польщі та Німеччині.

Migracijos departamento vadovė: ukrainiečiai prie gyvenimo Lietuvoje nėra linkę prisirišti [Керівниця міграційної служби: українці не схильні прив'язуватися до життя в Литві] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/12/02/news/migracijos-departamento-vadove-ukrainieciai-prie-gyvenimo-lietuvoje-nera-linke-prisiristi-29415701>.

Керівниця Департаменту міграції Е. Гудзінскайте зазначає, що більшість українців, які приїхали до Литви, не схильні прив'язуватися до життя в країні. За її словами, багато з них пов'язують своє майбутнє з подіями в Україні і не було зафіксовано великого інтересу до громадянства Литви в цілому. Опитування Центру східноєвропейських досліджень показало, що більшість українців не мають чітких планів на майбутнє. Планують залишитися в Литві до кінця війни 41 % респондентів, 39 % зазначили, що планують бути у Литві до кількох років, близько 10 % сказали, що вони вирішили залишитися тут стільки, поки можна буде безпечно оселитися в

Україні. Нині в Литві проживає понад 85 тис. українців, які складають найбільшу спільноту іноземних громадян в країні.

„Wir brauchen weniger Klimbim bei neuen Sozialausgaben“ [«Нам потрібно менше суєти, коли йдеться про нові соціальні витрати»] // Focus. – Berlin, 2023. – 02.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/wir-brauchen-weniger-klimbim-bei-neuen-sozialausgaben-fdp-haushaltsexperte-will-buergergeld-fuer-ukrainische-fluechtlinge-streichen_id_257051452.html.

Німецький бюджетний експерт Ф. Шеффлер закликає уряд скасувати пільги для українських біженці у Німеччині. Один одержувач соціальної допомоги зараз отримує 502 євро на місяць, а також орендну плату та субсидії. Шукач притулку отримує 410 євро на місяць і проживання. До жовтня 2023 р. у Федеративній Республіці було зареєстровано 1,1 мільйон українських біженців, а це означає, що підхід Ф. Шеффлера скоротить суто грошові державні витрати приблизно на 1,2 млрд євро щорічно.

Majoritet vill ta emot färre flyktingar [Більшість бажає приймати менше біженців] // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/mQmaJp/majoritet-vill-ta-emot-farre-flyktingar>.

Згідно з опитуванням, проведеним «DN/Ipsos», більшість шведів вважає, що Швеція повинна приймати менше біженців. Під час опитування 57 % відповіли, що Швеція повинна приймати менше біженців, ніж зараз, що на 6 % більше, ніж у травні 2022 р. Підтримка жорсткішої міграційної політики тепер приблизно на тому ж рівні, що й до початку війни в Україні. Лише 14 % респондентів вважають, що Швеція повинна приймати більше біженців, 23 % відповіли «ні більше, ні менше». Опитування проводилося в період з 13 по 26 листопада за допомогою 1310 інтерв'ю, в яких було задане питання «Чи вважаєте ви, що Швеція повинна приймати більше чи менше біженців?».

Pavel podepsal možnost prodloužení ochrany pro ukrajinské běžence o další rok [Павел підписав можливість продовження захисту для українських біженців ще на рік] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pavel-podepsal-moznost-prodlouzeni-ochrany-pro-ukrajinske-be/r~ed75e40ea0c311ee82b7ac1f6b220ee8/>.

Президент Чехії Петр Павел підписав можливість продовження захисту для українських біженців ще на рік, тобто до кінця березня 2025 р. Тимчасовий захист дає біженцям доступ до державного медичного страхування, освіти чи ринку праці. Порядок його продовження буде практично таким же, як 2023 р. Українцям спочатку доведеться реєструватися в електронному реєстрі з січня до 15 березня 2024 р.

Carstens, Peter. Das Ukraine-Paradox [Парадокс України] / P. Carstens // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 29.12. – Режим доступу :

<https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/deutsche-kriegshilfe-das-ukraine-paradox-19415581.html>.

Політичний кореспондент у Берліні П. Карстенс зазначив, що Німеччина платить значно більше грошей на проживання українських відмовників від військової служби, ніж інвестує в підготовку та оснащення українських захисників від російської агресії. За словами П. Карстенса, у той час, як федеральний уряд наразі підтримує більш ніж 220 тис. чоловіків з України з початку війни, майже 10 тис. українців пройшли військову підготовку. Серед багатьох поранених і понівечених у боях проти російської армії лише невелику кількість українців було доставлено до Німеччини для надання медичної допомоги, всупереч обіцянкам.

РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Salu, Mikk. Miks Eesti OSCE juhi koha käest andis? [Чому Естонія відмовилася від поста голови ОБСЄ?] / М. Salu // Postimees. – Tallinn, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7910159/analuus-miks-eesti-osce-juhi-koha-kaest-andis>.

За словами автора, принаймні формально, два тижні тому Естонія була на позиції, щоб стати головою в ОБСЄ, але зараз ситуація така, що може не стати головою. За його словами, естонців навіть не було за столом зустрічі ОБСЄ, яка завершилася в Скоп'є, міністр закордонних справ Естонії М. Цахкна бойкотував зустріч ОБСЄ, де був присутній міністр закордонних справ росії лавров. Зрештою, вважає журналіст, вийшло, мабуть, навіть краще, ніж Естонія спочатку сподівалася, бо окрім балтійських міністрів закордонних справ пропустили цю зустріч ще представників України, Польщі та Румунії. Держсекретар США Е. Блінкен дійсно поїхав до Скоп'є, але утримався від спільної зустрічі.

Henry Kissinger, Ucraina, Cina, Israele: ecco la sua ultima (terribile) profezia [Генрі Кіссінджер, Україна, Китай, Ізраїль: ось його останнє (жахливе) пророцтво] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/37715150/henry-kissinger-ucraina-cina-israele-profezie.html>.

Редакційна стаття аналізує висловлювання щодо України ексдержсекретаря США Генрі Кіссінджера, який пішов з життя 29 листопада у віці 100 років. В одному з виступів Г. Кіссінджер сказав, що Президент України Володимир Зеленський «чудовий персонаж», який ще має пояснити, який світ він уявляє після війни. Ексдержсекретар підкреслив, що ніколи не казав, що Україна повинна поступитися частиною своєї національної території, якщо вона цього не хоче. Г. Кіссінджер зазначив, що вважає найкращою лінією розмежування для припинення вогню – це статус-кво, який передував 24 лютого 2022 р.

Kovács Zoltán nem cáfol, de Zelenszkij politikai leszámolásának tartja a Porosenko-Orbán-ügyet [Золтан Ковач цього не заперечує, але вважає справу Порошенко-Орбан політичними розбірками Зеленського] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 02.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3217534_ukrajna-petro-porosenko-orban-viktor-kovacs-zoltan-oroszorszag.

Державний секретар із міжнародних зв'язків і відносин кабінету прем'єр-міністра Угорщини Золтан Ковач не спростував оприлюднену СБУ інформацію про те, що експрезидент України Петро Порошенко хотів зустрітися з Віктором Орбаном. З. Ковач заявив, що Угорщина не бажає сприяти «політичним розбіркам» Президента України Володимира Зеленського та підкреслює, що події свідчать про те, що Україна ще не готова до членства в ЄС.

Gál, Mária. Hazugságuborékban [У бульбашці брехні] / M. Gál // Nepszava. – Budapest, 2023. – 02.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3217410_hazugsagbuborekban.

Журналістка «Nepszava» Марія Гал критикує міністра закордонних справ Угорщини П. Сіярто, який на пресконференції за підсумками засідання Ради Україна-НАТО наголосив на важливості угорських аспектів у програмі підтримки України НАТО. М. Гал вважає, що уряд Угорщини покриває реальність брехнею, показуючи різні протиріччя між подіями та переданою інформацією. Авторка стверджує, що підтримка НАТО спрямована не на військові дії України, а на підготовку до членства в НАТО і програма завжди передбачала нелетальне озброєння на добровільній основі. Наприкінці статті журналістка задається питанням, чи справді угорський уряд живе у вигаданому світі, чи він свідомо бреше населенню.

ÖB: Svensk vapenhjälp gör stor nytta i Ukraina [О.Б.: Шведська допомога у сфері зброї приносить Україні велику користь] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/Kn5805/ob-svensk-vapenhjalp-gor-stor-nytta-i-ukraina>.

Головнокомандувач Збройних сил Швеції генерал Мікаель Біден, який відвідав 4-ту окрему артилерійську бригаду за часів війни в Україні, в інтерв'ю «Svenska Dagbladet» говорить про російську жорстокість, а також про потребу допомоги Україні, зокрема зброєю зі Швеції. Під час зустрічі на передовій головнокомандувач ЗС Швеції М. Бюден поспілкувався з артилеристами та піхотинцями, які проходили навчання у Швеції, та високо оцінив їхню бойову роботу. Він зазначив, що українці дуже вдячні за підтримку Швеції і Україна абсолютно чітко розуміє, що не наблизиться до перемоги у війні, якщо не отримає підтримки Заходу. Однією з цілей поїздки була оцінка шведського внеску «Stridsfordon 90» і системи озброєння «Archer». М. Біден заявив, що росія має перевагу, але Україна отримала велику допомогу Швеції. Генерал не став вдаватися в подробиці щодо того, скільки ще військової техніки Швеція може виділити Україні, адже наголосив, що є верхня межа.

NYC came thisclose to freezing, how Ukraine aid helps us and other commentary [Нью-Йорк був близьким до заморожування, як допомога Україні допомагає нам] // New York Post. – New York, 2023. – 03.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/03/opinion/nyc-came-thisclose-to-freezing-how-ukraine-aid-helps-us-and-other-commentary/>.

В редакційній статті видання зазначається, що кошти, які законодавці США схвалюють для озброєння України, не йдуть безпосередньо в Україну, а

використовуються в США для створення нової зброї або для заміни зброї, відправленої до Києва з американських запасів. Американський інститут підприємництва виявив 117 виробничих ліній як мінімум у 31 штаті та 71 місті США, де американські робітники виробляють основні системи озброєнь для України. Американське видання підкреслює, що допомога Україні не лише створює робочі місця в Америці, а й відновлює американську оборонно-промислову базу. Проте, пише «New York Post», 31 сенатор та член Палати представників, чий штати чи округи отримують вигоду від фінансування України, проголосували проти цієї допомоги або обмежили її.

Greve, Joan. US ‘out of money’ for Ukraine: six things to know about the aid standoff [США «не має грошей» для України: шість речей, які потрібно знати про протистояння за допомогою] / J. E. Greve // The Guardian. – London, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/us-news/2023/dec/04/republicans-oppose-ukraine-funding-white-house>.

Старший політичний репортер «The Guardian» Джоан Е. Греве пише, що Білий дім закликає Конгрес схвалити додаткове фінансування війни проти росії, але вкрай праві республіканці гальмують процес. Двопартійні переговори щодо розробки додаткового пакету допомоги, який може бути прийнятий обома палатами Конгресу, схоже, зайшли у глухий кут. Оскільки дедалі більше членів Республіканської партії підтримують підхід Дональда Трампа до зовнішньої політики «Америка насамперед» дедалі більше законодавців правого спрямування з підозрою ставляться до фінансування України. Вони стверджують, що США не слід надсилати стільки грошей в Україну, навіть незважаючи на те, що допомога США Україні становить менше ніж 1 % ВВП країни. Але багато відомих республіканців, у тому числі лідер меншості в Сенаті Мітч Макконнелл, продовжують підтримувати фінансування України і це викликало зростаючий розкол у партії. Спікер Палати представників США Майк Джонсон вимагає, щоб будь-яка допомога Україні була пов'язана з посиленням прикордонної політики.

Sarkonak, Jamie. Jamie Sarkonak: It is the Liberals’ ‘woke’ trade deal that is anti-Ukraine [Джеймі Сарконак: «Пробуджена» торгова угода лібералів є антиукраїнською] / J. Sarkonak // National Post. – Toronto, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/opinion/jamie-sarkonak-it-is-the-liberals-woke-trade-deal-that-is-anti-ukraine>.

Канадська письменниця Джеймі Сарконак присвятила свою статтю «Угоді про вільну торгівлю між Канадою та Україною», яка була підписана ще у вересні. Д. Сарконак пише, щоб насправді реалізувати цю ідею Канаді необхідно ухвалити це як закон – звідси й парламентські дебати щодо законопроекту С-57, який саме це й зробить. Його було прийнято у другому читанні, але консерватори проголосували проти, а ліберали, природно, скористалися цією нагодою, щоб розпалити політику української діаспори. Депутат-ліберал Марк Герретсен заявив, що така критика політизує торговельну угоду. Авторка статті зазначає, що конкретний предмет розбіжностей у цій новій торговій угоді – просування ціноутворення на викиди вуглецю та заходи щодо зниження ризиків витоку. Опитування Інституту Ангуса

Ріда, проведене на початку 2023 р., показало, що більшість консерваторів задоволені підтримкою Канадою України. Частина з них, трохи менша за третину, хоче мирних переговорів і вважає, що Канада надає занадто велику підтримку Україні.

Mr. Biden, make the case for Ukraine before it's too late [Пане Байдене, підтримайте Україну, поки не стало надто пізно] // *New York Post*. – New York, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/04/opinion/mr-biden-make-the-case-for-ukraine-before-its-too-late/>.

В редакційній статті «New York Post» зазначається, що у президента Джо Байдена закінчується час, щоб переконати Конгрес виділити додаткову допомогу Україні. Він все ще може добитися голосів за допомогу Україні, але тепер йому доведеться піти на компроміс, запропонувавши Республіканській партії реальні зміни до закону про надання притулку. Редакція видання вважає, що так само, як його нездатність швидко забезпечити Київ авіацією та іншим передовим озброєнням застопорила контрнаступ, а відмова Джо Байдена витратити свій політичний капітал на внутрішні дебати надала путіну сили, переконавши його, що йому потрібно тільки чекати, поки Захід втомиться від підтримки України.

Christenson, Josh. White House warns Ukraine funds up soon – as new analysis finds 90% of billions spent stay in US [Білий дім попереджає, що фінансування України незабаром закінчиться, аналіз показує, що 90 % витрачених мільярдів залишаються в США] / J. Christenson // *New York Post*. – New York, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/04/news/white-house-says-ukraine-funds-up-soon-but-where-does-money-go/>.

У звіті Американського інституту підприємництва йдеться про те, що приблизно 60 млрд дол. із 68 млрд дол. військової та іншої допомоги, схваленої Конгресом з моменту вторгнення росії в Україну, залишилися в Сполучених Штатах для створення нової зброї для США, яка замінить стару техніку, відправлену на допомогу Києву. Політичний репортер Джош Крістенсон пише, що високопоставлені представники міністерства оборони США кажуть, що нинішня система допомоги є безпрограшним варіантом як для США, так і для України, оскільки Київ швидко отримує необхідну йому зброю, а Вашингтон запасується новітніми версіями озброєння, готуючись до майбутнього конфлікту. Координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Джон Кірбі наголосив, що 61,4 млрд дол., які Білий дім запросив на допомогу Україні, були не якимось примарним списком побажань, а скоріше цифрою, отриманою в результаті консультацій з українською владою.

Historik Zubov vydal knihu v Brně. Zatím nepřišel čas k vyjednávání s Ruskem, říká [Історик Зубов видав у Брно книгу. За його словами, час для переговорів з росією ще не настав] // *Aktuálně.cz*. – Praha, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://magazin.aktualne.cz/kultura/andrej-zubov-rusko-vyjednavani-neprišel-cas/r~e9e1ec4c91ce11ee8980ac1f6b220ee8/>.

російський історик в еміграції Андрій Зубов, який працює в Університеті імені Масарика в Брно, не погоджується з думкою деяких європейських політиків, що настав час для дипломатичних переговорів щодо припинення війни в Україні. На літературному фестивалі «Кнігу» в Брно академік презентував свою нову публікацію під назвою «російська катастрофа та шанси її подолати», у якій він розповідає про причини російського вторгнення в Україну та можливі подальші події. За його словами, російська війна в Україні – це не лише результат рішення путіна, а «дурна і кровопролитна війна» з самого спочатку сприймалася позитивно більшістю російського суспільства.

Kilander, Gustaf. What the Republican candidates have said on the war in Ukraine [Що сказали кандидати-республіканці про війну в Україні] / G. Kilander // The Independent. – London, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.the-independent.com/news/world/americas/us-politics/republican-candidates-ukraine-war-russia-b2458956.html>.

Британське видання «The Independent» склало список кандидатів в президенти від Республіканської партії на основі їх думки щодо війни в Україні. Журналісти зазначають, що протягом багатьох років лідери цієї партії такі, як Джордж Буш-молодший, били на сполох щодо росії та підтримували членство України в НАТО, але в останні роки, особливо за часів колишнього президента Дональда Трампа, сучасні консерватори стали на позиції ізоляціонізму. Видання нагадало, що ще перебуваючи на посаді президента, Д. Трамп намагався припинити військову допомогу Україні, тиском на Президента України Володимира Зеленського, аби змусити його почати розслідування проти Джо Байдена. Підтримка України поділяє поле Республіканської партії і деякі кандидати вважають, що США мають продовжувати підтримувати військові зусилля – позицію, яка відповідає більш традиційним зовнішньополітичним переконанням республіканців.

Randlaid, Sven. Mihkelson USAs: toetus Ukrainale peab kestma kuni võiduni [Міхкельсон у США: підтримка України має тривати до перемоги] / S. Randlaid // Postimees. – Tallinn, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7912298/mihkelson-usas-toetus-ukrainale-peab-kestma-kuni-voiduni>.

Голова Комітету в закордонних справах Естонії М. Міхкельсон перебував з візитом у США разом зі своїм латвійським колегою Р. Колсом, де зустрічі були зосереджені на збереженні підтримки України та виробленні чіткої переможної стратегії. У центрі уваги всіх зустрічей було розвіювання наративу про втому від війни та формування чіткої стратегії перемоги для України. За словами М. Міхкельсона, під час зустрічей він підтверджував відданість його країни підтримці та розвитку добрих відносин зі США, продовженню виконання союзницьких зобов'язань та подальшій підтримці України. Серед іншого, його країна закликає використовувати захоплені росією активи для підтримки України. М. Міхкельсон вважає, що думка американських сенаторів і членів Палати представників є важливою, оскільки тільки Конгрес може ухвалювати рішення щодо фінансування продовження підтримки України для перемоги.

Selenskyj wirbt bei US-Senatoren um Geld [Зеленський випрошує гроші у сенаторів США] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-krieg-selenskyj-wirbt-bei-us-senatoren-um-geld-19361355.html>.

Зважаючи на можливу втрату важливої військової допомоги США наприкінці року Президент України Володимир Зеленський хоче особисто звернутися до Сенату США за подальшою підтримкою. В. Зеленський хоче прояснити невідкладність подальшої допомоги США для його країни. Директорка Національного бюджетного управління Шаланда Янг у листі до керівництва обох палат Конгресу написала, що, якщо парламент не здійснить жодних дій, уряд залишиться без коштів для закупівлі додаткового озброєння та техніки для України до кінця року або для доставки зброї.

King, Ryan. Johnson demands ‘transformative change’ on border before Ukraine aid OK [Джонсон вимагає «перетворювальних змін» на кордоні, перш ніж Україні буде надано допомогу] / R. King // New York Post. – New York, 2023. – 05.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/05/news/johnson-demands-change-on-border-before-ukraine-aid-ok/>.

Спікер Палати представників США Майк Джонсон заявив у відповідь на заяву директорки Офісу менеджменту та бюджету Шаланди Янг, що республіканці не схвалюють будь-яку додаткову допомогу Україні доти, доки адміністрація Джо Байдена та інші провідні демократи не ухвалюють «перетворюючих змін» у прикордонній політиці. Спікер також зажадав, щоб Білий дім надав законодавцям та громадськості відповіді на неодноразові питання щодо стратегії адміністрації в Україні, чітко визначені та досяжні цілі, прозорість та підзвітність вкладених туди доларів платників податків США, та які конкретні ресурси необхідні для досягнення перемоги та сталого миру в Україні. Політичний репортер Райан Кінг зазначає, що незважаючи на опір М. Джонсона стосовно додаткової допомоги у розмірі 106 млрд дол., він висловився за підтримку України.

Crandall, Matthew. Matthew Crandall: USA vabariiklaste rahulolematu Ukraina rahastamise osas on juba mõnda aega kasvanud [Меттью Крендалл: Невдоволення серед республіканців США фінансуванню України зростає вже деякий час] / M. Crandall // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120253377/matthew-crandall-usa-vabariiklaste-rahulolematu-ukraina-rahastamise-osas-on-juba-monda-aega-kasvanud>.

Доцент кафедри міжнародних відносин Талліннського університету М. Крендалл повідомляє, що адміністрація президента США Д. Байдена попередила Конгрес, що вони повинні негайно схвалити фінансування для України, інакше зіткнуться з руйнівними економічними наслідками для України. Проте, за словами М. Крендалла, на політику республіканців у Конгресі, які блокують надання фінансування, впливає колишній президент Д. Трамп, особливо коли йдеться про членів Палати представників.

Veidemane, Elita. Edgars Rinkēvičs: Mums jābūt gataviem dažādiem scenārijiem, bet bez nolemtības sajūtas [Едгарс Рінкевичс: Ми повинні бути готові до різних сценаріїв, але без відчуття приреченості] / E. Veidemane // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 06.12. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/intervijas/439030-edgars-rinkevics-mums-jabut-gataviem-dazadiem-scenarijiem-bet-bez-nolemtibas-sajutas?_gl=1*ftwsbk*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwmjIyMDk4MC4xMTIuMS4xNzAyMjIxNDA3LjAuMC4w.

В інтерв'ю «Neatkarīgās» з президентом Латвії Е. Рінкевичем йдеться про погрози диктатора путіна щодо Латвії, в яких він обіцяє захистити «російськомовних». За його словами, Латвія замість того, щоб боятися – повинна якнайкраще виконувати доручену справу – це національна оборона, система внутрішніх справ, охорона здоров'я тощо. Також, сказав Е. Рінкевичс, важлива підтримка України не лише матеріальна, а й моральна і зробити так, щоб українська проблематика не зникла з міжнародного порядку денного.

Silīņa: Latvija turpinās praktiski stiprināt Ukrainas aizsardzības spējas [Сіліня: Латвія продовжить практично зміцнювати обороноздатність України] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/439173-silina-latvija-turpinas-praktiski-stiprinat-ukrainas-aizsardzibas-spejas.htm>.

Прем'єр-міністерка Латвії Е. Сіліня під час зустрічі з послом України в Латвії А. Куцеволом наголосила, що Латвія продовжуватиме практично зміцнювати обороноздатність України. Е. Сіліня наголосила, що Латвія підтримає Україну необхідним озброєнням, технікою та навчанням. Вона підкреслила, що Латвія підтримає рекомендацію Єврокомісії розпочати переговори з Україною про вступ до ЄС, а також виступатиме за продовження фінансової підтримки ЄС.

Omtzigt houdt poot stijf: 'Bezwaren nog steeds op tafel' [Омцігт зберігає свою позицію: «Заперечення все ще на столі»] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/186682857/omtzigt-houdt-poot-stijf-bezwaren-nog-steeds-op-tafel>.

На виборах до парламенту в Нідерландах перемогла ультраправа «Партія свободи» (PVV) з її лідером Г. Вілдерсом. Лідер партії «Новий суспільний договір» (NSC) П. Омцігт досі не готовий вести переговори про формування кабінету і вважає, що його принципи заперечення щодо співпраці з PVV «все ще на столі». П. Омцігта хвилюють переважно плани лідера PVV Г. Вілдерса, які не відповідають конституції, а також він сумнівається в позиції PVV щодо підтримки України, міжнародної співпраці та фінансової надійності. Міністр юстиції і безпеки Нідерландів Ділан Єшільгоз-Зегеріус також має «таке ж занепокоєння з багатьох тем», що й П.Омцігт щодо Г. Вілдерса.

Christenson, Josh. Senate blocks Ukraine aid after Biden says Republicans 'playing chicken' with border demands [Сенат заблокував допомогу Україні після того, як Байден заявив, що республіканці шантажують питаннями з безпекою кордону] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 06.12. – Режим доступу :

<https://nypost.com/2023/12/06/news/biden-republicans-playing-chicken-on-ukraine-aid-with-extreme-border-demands/>.

Сенат США провалив процедурне голосування про початок роботи над законодавством про надання екстреної допомоги Україні, Ізраїлю та Тайваню на суму близько 106 млрд дол. Із потрібних 60 голосів «за» проголосували 49 конгресменів, «проти» – 51. Речник Пентагону генерал Пет Райдер заявив, що залишається приблизно 4,8 млрд дол. у раніше затверджених фондах, які США можуть відправити Україні, як майбутні військові пакети. Міністр оборони США Ллойд Остін заявив Конгресу, що припинення підтримки підвищить ризик того, що росія переможе Україну та згодом нападе на країни НАТО, внаслідок чого США будуть змушені вступити у війну з росією.

Murakami, Sakura. G7 leaders to hold virtual meeting with Ukraine's Zelenskiy [Лідери G7 проведуть віртуальну зустріч із В. Зеленським] / S. Murakami // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/g7-leaders-to-hold-virtual-meeting-on-wednesday-with-ukraine's-zelenskiy>.

Лідери країн «Групи семи» (G7) проведуть віртуальну зустріч з Президентом України Володимиром Зеленським, щоб продемонструвати підтримку країні у війні проти росії. Офіційний представник японського уряду сказав, що хоче чітко дати зрозуміти, що Японія підтримує Україну разом з G7, додавши, що повідомлення буде посилене на тлі занепокоєння, що фокус міжнародної спільноти може переміститися з України на конфлікт Ізраїлю та ХАМАС. Чиновник сказав, що G7 підтвердить свою прихильність запровадити суворі санкції проти росії за її напад на Україну, але деталі ще обговорюються.

Greve, Joan. Biden infuriated by Ukraine impasse but Republicans refuse to bend over border [Байден розлючений тупиковою ситуацією з допомогою Україні, але республіканці відмовляються переступати кордон] / J. E. Greve // The Guardian. – London, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/us-news/2023/dec/07/biden-ukraine-funding-bill-mexico-border>.

На думку старшої американської політичної репортерки «The Guardian» Джоан Е. Греве, неприйняття законопроекту про Україну відображає тенденцію «Америка насамперед», що росте серед республіканців, і прагнення до ще більш суворої безпеки кордонів. Д. Е. Греве зазначає, що раніше демократи контролювали обидві палати, наразі республіканці мають незначну більшість у Палаті представників. Ця нова сила надала їм сміливості наполягати на тому, щоб будь-яке додаткове фінансування для України також включало надійні заходи щодо забезпечення безпеки кордонів. Демократи вважають, що відправка фінансової допомоги союзникам США таким, як Україна, приносить користь всій країні і, отже, не має бути областю зіткнення між двома сторонами.

Saks, Rainer. Õhus on uue konflikti risk, mida võib mahitada Venemaa [У повітрі існує ризик нового конфлікту, організатором якого може бути росія] / R. Saks // Postimees. – Tallinn, 2023. – 07.12. – Режим доступу :

<https://arvamus.postimees.ee/7913548/rainer-saks-ohus-on-uue-konflikti-risk-mida-voib-mahitada-venemaa>.

Естонський експерт з питань безпеки Р. Сакс відзначив, що деструктивна суперечка в Конгресі США щодо пакету допомоги Україні давно втратила прямий зв'язок із політикою США в Україні. Президент України, пише експерт, прийняв єдине можливе рішення з цього приводу і не брав участі в цих дебатах, як спочатку планувалося. Адміністрація США оголосила про новий пакет військової допомоги Україні на 175 млн. дол., але, вважає експерт, таким чином згладити велику проблему та пов'язані з нею втрати не вдається. Експерт вважає, що внутрішня політика США втратила зв'язок з рештою світу і тому вплив США зменшується в усьому світі.

Dario Fabbri, Zelensky scaricato dagli Usa: «La controffensiva è andata malissimo» [Даріо Фаббрі, В. Зеленського кинули США: «Контрнаступ пішов жахливо»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/personaggi/37773221/dario-fabbri-zelensky-scaricato-stati-uniti.html>.

Італійське видання «Libero Quotidiano» опублікувало статтю директора геополітичного журналу «Domino» Даріо Фаббрі, в якій автор стверджує, що США з одного боку хочуть, щоб війна на Близькому Сході не поширювалася, а з іншого – заморозити війну в Україні, тому що український контрнаступ «пройшов не дуже вдало». Д. Фаббрі пише, що враження американської сторони таке, що війна матиме досить негативні наслідки для Києва і що потрібно домовлятися з росіянами. На думку Д. Фаббрі, деякі американські політики закликають провести вибори президента наступного року в Україні і це є спробою відволікти В. Зеленського чи спробувати поставити його в скрутне становище. Автор дотримується думки, що проводити вільні, демократичні вибори в країні, в якій триває війна, неможливо.

Divides over trade and Ukraine are in focus as EU and China's leaders meet in Beijing [Розбіжності з питань торгівлі та України перебувають у центрі уваги на зустрічі лідерів ЄС та Китаю у Пекіні] // *National Post*. – Toronto, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/pmn/news-pmn/divides-over-trade-and-ukraine-are-in-focus-as-eu-and-chinas-leaders-meet-in-beijing>.

Лідери Китаю та Європейського Союзу провели широкомасштабні переговори, на яких обговорювали їхні позиції щодо торгівлі, субсидій і розбіжності з приводу війни в Україні. Голова КНР Сі Цзіньпін зустрівся з головою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн і головою Європейської ради Шарлем Мішелем. Китай зайняв нейтральну позицію щодо війни росії проти України. ЄС закликає Китай використати свій вплив на росію, щоб покласти край вторгненню, забезпечити, щоб експорт із Китаю чи через Китай не допомагав воєнним зусиллям росії, та підтримати «формулу миру» Президента України Володимира Зеленського.

Borels filmu festivālu Krievijā vērtē kā veidu popularizēt Eiropas vērtības [Борпель цінує кінофестиваль у росії як спосіб популяризації європейських цінностей] // *Diena*. –

Rīga, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/pasaule/borels-filmu-festivalu-krievija-verte-ka-veidu-popularizet-eiropas-vertibas-14309781>.

Деякі євродепутати звернулися в листі до Верховного представника Європейського Союзу із закордонних справ і політики безпеки Жозепа Борреля та посла ЄС у росії Р. Галараги з проханням пояснити, як можна було провести в росії фестиваль європейського кіно під егідою представництва ЄС у росії, який проходив онлайн з 1 по 15 листопада 2023 р. У підписаному євродепутатами від Латвії, Литви, Естонії, Польщі, Словаччини, Німеччини, Швеції, Словаччини, Болгарії та Чехії листі йдеться, що росія, будучи авторитарною державою, широко використовує різні засоби для шліфування свого іміджу, а для режиму путіна співпраця в культурі, спорті та науці є інструментом м'якої сили та доказом розширення свого впливу. Євродепутатка від Латвії С. Калнієте вважає, що Ж. Боррель не зрозумів, що зараз не час «будувати мости» культури та співпраці з терористичною державою. Політикиня наголошує, що незрозуміло, чому в росії проводять фестиваль європейського кіно в той час, коли росія веде геноцидну війну в Україні.

Český prezident Pavel: Podpora Ukrajiny začína niektorých iritovat! Čo spravi Česko? [Президент Чехії Павел: Декого починає дратувати підтримка України! Що зробіть Чехія?] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2875381/cesky-prezident-pavel-podpora-ukrajiny-zacina-niektorych-iritovat-co-spravi-cesko/>.

За словами президента Чехії Петра Павела, підтримка України стає фактором подразнення деяких громадян або «безвідповідальних політиків», що мотивовано агресивною поведінкою росії і в Чехії немає іншого вибору, як продовжувати цю підтримку. За словами президента, всі найвищі конституційні чиновники Чехії разом із міністром закордонних справ домовилися про подальше продовження допомоги, щоб Україна досягла максимуму своїх цілей. За словами прем'єр-міністра Петра Фіали, допомога Україні означає підтримку чеської і європейської безпеки та стабільності та миру в світі.

Rough, Peter. Pass Ukraine aid, Congress – it's a bargain for American security [Конгрес, передайте допомогу Україні, – це найвигідніша угода для американської безпеки] / P. Rough // New York Post. – New York, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/07/opinion/pass-ukraine-aid-congress-its-a-bargain-for-american-security/>.

Старший науковий співробітник і директор Центру Європи та Євразії Гудзоновського інституту Пітер Раф в статті аналізує, чому підтримка України залишається вигідною угодою для американської національної безпеки. Як зазначив сенатор Мітч Макконнелл, переважна більшість коштів, схвалених Конгресом для України, пішли безпосередньо американським виробникам, на загальну суму близько 70 млрд дол. у 38 штатах. П. Раф вважає, що додаткова допомога Україні є початковою інвестицією, яка згодом фактично знизить витрати на підтримку України. За його словами, в цьому контексті 60 млрд дол. – «скромні інвестиції».

Paris-2024 : le CIO autorise la participation des athlètes russes et biélorusses sous bannière neutre [Париж-2024: МОК дозволив участь російських і білоруських спортсменів під нейтральним прапором] // L’Obs. – Paris, 2023. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/sport/20231208.OBS81849/paris-2024-le-cio-autorise-la-participation-des-russes-et-belarusses-sous-banniere-neutre.html>.

У статті зазначається, що Міжнародний олімпійський комітет дозволив російським і білоруським спортсменам брати участь у літніх Олімпійських іграх 2024 р. в Парижі під нейтральним прапором. Рішення прийняте відповідно до заклику міжнародних спортивних федерацій, хоча український уряд висловлювався проти участі спортсменів цих двох країн. Оприлюднені також дані про кількість «атлетів-індивідуалістів,» які вже кваліфікувалися, та реакції представників України та росії на це рішення.

Breteau, Pierre. L’aide internationale à l’Ukraine au plus bas depuis le début de l’invasion russe [Міжнародна допомога Україні на найнижчому рівні з початку російського вторгнення] / P. Breteau // Le Monde. – Paris, 2023. – 07.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2023/12/07/l-aide-internationale-a-l-ukraine-au-plus-bas-depuis-le-debut-de-l-invasion-russe_6126677_4355775.html#.

Журналіст видання П’єр Брето зазначає, що підтримка Заходу для України зменшилася на 90 % протягом останнього року. За даними науково-дослідного інституту Кільського університету, обіцяна допомога слабшає, а блокування коштів в США та ЄС, а також рішення Сенату США, можуть загострити ситуацію. Журналіст пише, що США, Німеччина та країни північної та східної Європи виступають основними донорами України, але загальна кількість донорів зменшується.

Ashford, Emma. At this critical moment for Ukraine, Biden must face the truth – and rethink his strategy [У цей критичний момент для України Байден має глянути правді в очі та переосмислити свою стратегію] / E. Ashford // The Guardian. – London, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/08/ukraine-biden-strategy-us-aid-russia>.

Президент США Д. Байден виступив із промовою у Білому домі, закликаючи Конгрес надати допомогу Україні. Старша наукова співробітниця програми «Переосмислення Великої стратегії США» у Центрі Стімсона Емма Ешфорд зазначає, що він перепробував усі прийоми: вказав на внутрішню економічну вигоду від військових витрат, наголосив на наслідках допомоги для національної безпеки і навіть звинуватив республіканців у Конгресі в тому, що вони зробили путіну найбільший подарунок, на який він тільки може сподіватися. Через кілька годин кожен сенатор-республіканець проголосував проти законопроєкту, який би збільшив допомогу Україні. На думку авторки, це сигнал про те, якою мірою допомога Україні стала політичним футболом у США, і ознака того, що вона, ймовірно, стане предметом розбіжностей у президентській кампанії 2024 р. Е. Ешфорд зауважує, що ця суперечка не могла виникнути в найгірший для України час, коли довгоочікуваний контрнаступ країни в 2023 р. не приніс великих успіхів, підтримка Заходу в цілому знижується, а взимку, ймовірно, відбудеться ще одна масштабна кампанія російських бомбардувань. На її думку, американське суспільство, яке втомилося від двох

десятиліть війни в Іраку та Афганістані, ніколи не збиралося підтримувати тривалу, «тупикову» війну в Україні, особливо з урахуванням того, що війна вже обійшлася американським платникам податків більш ніж 75 млрд дол.

Ekspertas ragina Lietuvą mokyti iš Kijevo klaidų: reikia veikti kol ne vėlu [Експерт закликає Литву вчитися на помилках Києва: потрібно діяти, поки не пізно] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2023/12/08/news/ekspertas-ragina-lietuva-mokyti-is-kijevo-klaidu-reikia-veikti-kol-ne-velu-29513796>.

Військовий експерт, майор литовської армії у відставці Д. Антанайтіс під час обговорення питання підтримки України США та ЄС відповів, чи може здійснитися найгірший сценарій і чого Литві варто повчитися в Україні, щоб не спіткала така ж доля. Говорячи про те, наскільки реальною є поразка України у війні проти росії, якщо військова та фінансова підтримка, яку їй надають США та ЄС, зменшиться або навіть припиниться, Д. Антанайтіс підкреслив, що, перш за все, треба зрозуміти, що Україна розуміє, як поразку. За словами експерта, якщо говорити про поразку, як окупацію всієї території України, то це нелогічно і не дуже реально, але якщо говорити про поразку в тому, що українцям доведеться зупинитися, то «це ймовірно».

TOK leido aktyviai karo neremiantiems rusams varžytis Paryžiaus olimpinėse žaidynėse [МОК дозволив росіянам, які активно не підтримували війну, брати участь у паризькій Олімпіаді] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/laisvalaikis/pomegiai/2023/12/08/tok-leido-aktyviai-karo-neremiantiems-rusams-varzytis-paryziaus-olimpinese-zaidynese>.

Організатори Олімпійських ігор дозволили спортсменам з росії та білорусі змагатися під нейтральним прапором, за винятком командних змагань, якщо вони активно не підтримують війну в Україні. Національний олімпійський комітет Литви і міністри закордонних справ, освіти, науки і спорту Литви висловили розчарування цим рішенням. У заяві міністра освіти, науки та спорту Г. Якштаса йдеться, що рішення, прийняте МОК, дуже розчаровує, що позиція Міністерства освіти, науки та спорту Литви не змінюється – спортсмени країн-агресорів не повинні брати участь та змагатися в будь-яких міжнародних спортивних змаганнях. Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергис заявив, що «росія залучає спортсменів і спортсменок до своєї геноцидної армії і це не нейтралітет, це суперечить всьому, що повинні означати Олімпійські ігри».

Experte mit schlechter Prognose für Ukraine [Експерт з поганим прогнозом для України] // Focus. – Berlin, 2023. – 08.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/westen-managt-den-krieg-experte-mit-schlechter-prognose-fuer-ukraine_id_259476076.html.

Відомий професор міжнародної політики Ю. Фінкель висловив стурбованість підходом Заходу до російсько-української війни. На його думку, поки Захід буде бездіяльним, «нічого не зміниться на краще». Він стверджує, що Захід зосереджений на «управлінні» війною, а не на спробі її припинити. Звідси політолог попереджає, що

якщо так триватиме й далі, то «війна просто триватиме». Песимістичний прогноз Ю. Фінкеля полягає в тому, що якщо війна триватиме, то Україна може стати мілітаризованим суспільством, потенційно шукаючи ядерної зброї, щоб захистити себе.

Gordon, Anna. Ukraine aid from U.S. Congress under threat after failed senate vote. What happens next? [Допомога Україні від Конгресу США під загрозою після провалу голосування у Сенаті. Що буде далі?] / A. Gordon // Time. – New York, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://time.com/6344102/ukraine-aid-us-congress-bill-funding/>.

Репортер новин «Time» Анна Гордон інформує, що лідери Сенату США щосили намагаються досягти угоди про допомогу Україні. США оголосили, що направлять Україні менший пакет військової допомоги на суму 175 млн дол., який включатиме високомобільні артилерійські ракетні системи «HIMARS», протитанкові системи та високошвидкісні протирадіаційні ракети. Проте Державний секретар США Ентоні Блінкен зауважив, що без схвалення Конгресу це буде один із останніх пакетів. Щодо того, що відбудеться далі, лідер демократів у Сенаті Чак Шумер заявив, що залишилося лише два шляхи, щоб вийти з глухого кута: або республіканці можуть прийняти нашу пропозицію про поправки, або ми можемо відновити переговори.

Szabó, Dániel. Nem kért Bidenék segítségéből a magyar kormány a kárpátaljai magyarok ügyében [Угорський уряд не звертався до Байдена за допомогою у справі закарпатських угорців] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20231208/nem-kert-bidenek-segitsegebol-a-magyar-kormany-a-karpataljai-magyarok-ugyeben-656643>.

Журналіст видання Даніель Сабо зазначає, що адміністрація Д. Байдена запропонувала уряду Угорщини найвищий рівень допомоги для зняття напруженості між Києвом та Будапештом для посередництва в справі розкритикованого закону про українську мову. Уряд Сполучених Штатів був готовий допомогти Угорщині у вирішенні цього питання, однак уряд Угорщини не скористався наданою можливістю.

Olympijský výbor povolil Rusům a Bělorusům start na OH. Souhlasíme, když si obléknu tuhle krvavou kolekci [Олімпійський комітет дозволив росіянам та білорусам стартувати на Олімпіаді. Ми згодні, коли вони носитимуть цю криваву колекцію] // Reflex. – Praha, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/fotogalerie/122197/olympijsky-vybor-povolil-rusum-a-belorusum-start-na-oh-souhlasime-kdyz-si-obleknou-tuhle-krvavou-kolekci.html>.

Чеський журнал «Reflex» показав, якою має бути форма росіян та білорусів на Олімпійських іграх 2024 р. За допомогою штучного інтелекту вони згенерували фотографії із просоченою кров'ю спортивною формою. Такими фотографіями журнал відреагував на новину, що Міжнародний олімпійський комітет вирішив допустити представників росії та білорусі до участі в Олімпійських іграх 2024 р. у Парижі в статусі нейтральних спортсменів. Журналісти видання кажуть, що погодяться з

рішенням, якщо спортсмени будуть у формі, згенерованій для них штучним інтелектом «Midjourney».

Merilo, Jaanika. Jaanika Merilo: Ukraina leidis tagaukse – suurimaks mürsutarnijaks on tõusnud Lõuna-Korea? [Яаніка Меріло: Україна знайшла чорний хід – Південна Корея стала найбільшим постачальником ракет?] / J. Merilo // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120254095/nadala-sojaraport-jaanika-merilo-ukraina-leidis-tagaukse-suurimaks-mursutarnijaks-on-tousnud-louna-korea>.

Естонська військова експертка з питань України та росії Я. Меріло зазначає, що хоча і до голосування щодо більш ніж 110-и мільярдного пакету підтримки для України та Ізраїлю ще кілька тижнів, але наступного тижня сенатори підуть на різдвяні канікули і Білий дім має явне бажання спочатку вирішити це питання. Частково, пояснює експертка, це через те, що підтримка вже є критично необхідною, принаймні Україні. У Пентагоні визнають, що поставки зброї в Україну вже деякий час скорочуються, а виділені ресурси вичерпуються, проте, вважає експертка, Україна знаходить додаткові ресурси як в Японії, так і нібито через треті країни в Південній Кореї.

Pullerits, Priit. Kas Eesti liidrid on julgeoleku unarusse jätnud? [Чи естонські лідери знехтували безпекою?] / P. Pullerits // Postimees. – Tallinn, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://leht.postimees.ee/7915130/solmkusimus-kas-eesti-liidrid-on-julgeoleku-unarusse-jatnud>.

Естонія вже надсилала повідомлення союзникам, що росія відновить свою боєдатність за кілька років. Естонський експерт з питань оборони Т. Ранісоо визнає, що попри великі втрати в Україні триває «відродження» російської армії. Він констатує, що загинуть десятки і десятки тисяч контрактників і мобілізованих, але ті, хто виживе, знову підуть у бій. Т. Ранісоо наголосив, що «нашою метою не може бути інша, окрім повної поразки росії у цій війні, яка не дасть нам можливості вести узурпаційні війни проти наших сусідів у майбутньому».

Pardo, Pablo. Dimitri Alperovitch, analista militar: «Ucrania se ha dado cuenta de que es peligroso depender tanto de sus aliados» [Дмитро Альперович, військовий аналітик: «Україна зрозуміла, що небезпечно так сильно залежати від своїх союзників»] / P. Pardo // El Mundo. – Madrid, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/07/6571b400e85ecec0588b45c3.html>.

В інтерв'ю «El Mundo» колишній керівник відділу кібербезпеки «CrowdStrike», експерт Пентагону Дмитро Альперович зазначає, що наприкінці грудня закінчується фінансовий рік, тому максимально розтягнутий урядом президента США Джо Байдена економічний пакет для України. На його думку, після цього може настати хаос або перемога путіна. Д. Альперович вважає, що малоімовірно, що США залишать Україну в «біді», але допомога може скласти лише третину того, що просив Д. Байден, і без нових систем озброєнь. Він наголошує, що Україна зрозуміла, що небезпечно так сильно залежати від своїх союзників і шукає нові шляхи до перемоги.

Čakša nosoda SOK lēmumu ļaut Krievijas un Baltkrievijas sportistiem piedalīties Parīzes olimpiskajās spēlēs [Чакша засуджує рішення МОК допустити спортсменів з росії та білорусі до паризької Олімпіади] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://nra.lv/sports/439536-caksa-nosoda-sok-lemumu-laut-krievijas-un-baltkrievijas-sportistiem-piedalities-parizes-olimpiskajās-speles-papildinats-15-18.htm>.

Міністерка освіти та науки Латвійської Республіки А. Чакша засудила рішення Міжнародного олімпійського комітету (МОК) дозволити спортсменам з росії та білорусі брати участь в Олімпійських іграх у Парижі наступного 2024 р., як нейтральних спортсменів. А. Чакша вважає таке рішення є неприйнятним, поки в Європі триває жорстока війна. Наразі Латвія проводить інтенсивні консультації з Україною та її союзниками з цього питання.

Jacoby, Tamar. Why the US must stay the course in Ukraine [Чому США повинні дотримуватись свого курсу в Україні] / T. Jacoby // New York Post. – New York, 2023. – 09.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/09/opinion/why-the-us-must-stay-the-course-in-ukraine/>.

Директорка проєкту «Нова Україна» Інституту прогресивної політики (аналітичний центр у сфері державної політики США) Тамар Джейкобі в статті аналізує наслідки для України без фінансової допомоги США. За оцінками американських чиновників, майже через 22 місяці після російського вторгнення в лютому 2022 р. близько 70 тис. українських військових загинули і 120 тис. були поранені. Ще 10 мільйонів українців – понад одна п'ята населення – були змушені залишити свої будинки, і майже 6 мільйонів із них зараз живуть за кордоном. Економіка намагається відновитися після руйнувань першого року війни – збитки оцінюються у 411 млрд дол. Т. Джейкобі вважає, що на відміну від американців, які розділені та не впевнені у своїх подальших кроках, українці знають, що вони не мають вибору. Авторка резюмує, що після майже двох років розпливчастих та безстрокових зобов'язань настав час визначити, як виглядає перемога і дати українцям те, що їм потрібно для перемоги.

Baerbock, Annalena. Gegen Putins Weltordnung der Gewalt [Проти путінського світового порядку насильства] / A. Baerbock // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/baerbock-gegen-putins-weltordnung-der-gewalt-19374864.html>.

У гостьовому пості для видання «Frankfurter Allgemeine» міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок відкинула ідею заморозки війни в Україні. Глава МЗС заявила, що заморожування війни призведе у перспективі до втрати Україною суверенітету, а загроза росії для безпеки Європи збережеться. За її словами путін не просто воює проти України, він також бореться за світовий порядок насильства і «ми повинні захищатися від цього».

Pieczuński, Maciej. Jak Ukraińcy wykiwali Polskę [Як українці обдурили Польщу] / M. Pieczuński // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 10.12. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/tygodnik/523494/jak-ukraincy-wykiwali-polske-kulisy-dyplomacyjnej-kleski-warszawy.html>.

Журналіст тижневика «Do Rzeczy», фахівець з питань України Мацей Печинський у своїй статті аналізує книгу Збігнева Параф'яновича «Польща у війні». Автора книги він характеризує як «досвідченого репортера, знавця українських справ, не підданого ні антиукраїнській, ні проукраїнській істерії». Книга базується на анонімних думках польських дипломатів, міністрів, офіцерів розвідки та армії, та, на думку польського журналіста М. Печинського, містить відповіді на питання реальних стосунків між Києвом і Варшавою зсередини та «чому польська влада дозволила українцям так ефектно себе переграти».

Warzecha, Łukasz. Ukraińska porażka Bidena [Українська поразка Д. Байдена] / Ł. Warzecha // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 10.12. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/tygodnik/523518/ukrainska-porazka-bidena.html>.

Польський журналіст і політичний оглядач з антиукраїнськими поглядами Лукаш Варжеха у своїй колонці «Блокнотик злодовольника» в тижневику «Do Rzeczy» аналізує слова президента США Джо Байдена: «якщо путін покінчить з Україною, він піде далі». Автор саркастично дивується та зловтішається тому, що Д. Байден знову заговорив про поразку України. І робить висновки про поразку політики США щодо підтримки України.

Francis, Diane. 2 years into war, Ukraine still has the upper hand [Через 2 роки після початку війни Україна все ще має перевагу] / D. Francis // National Post. – Toronto, 2023. – 11.12. – Режим доступу : https://financialpost.com/diane-francis/ukraine-still-has-upper-hand-2-years-war?_gl=1*f8qrid*_ga*MjM2NTU4OTYxLjE2NzM0OTY0OTc.*_ga_72QH41ZTMR*MTcwMjM1NzM2OC4yODcuMS4xNzAyMzU3Mzg3LjQxLjAuMA..&_ga=2.153979775.634230343.1702207627-236558961.1673496497.

Польсько-американська історикиня, письменниця і журналістка, лауреатка Пулітцерівської премії 2003 р. за книгу «Історія ГУЛАГу», знаний симпатик України в західних інтелектуальних колах Енн Епплбом виступила на щорічній вечері Літературного фонду Петерсона в Торонто. В інтерв'ю редакторці «National Post» Даяні Френсіс вона торкнулася поточних політичних криз, пов'язаних з наданням допомоги Україні. Е. Епплбаум сподівається, що проблеми щодо підтримки України будуть вирішені. Літературний фонд Петерсона просуває та підтримує видавців, перекладачів та авторів українських книг. Він був заснований Стенлі Петерсоном, українським біженцем, який приїхав до Канади 1949 р. Нещодавно фонд запустив проєкт «Подорож до істини» – ініціативу, покликану допомогти зібрати докази воєнних злочинів, скоєних росією в Україні.

Baltijas valstu prezidenti cer uz izmaiņām SOK lēmumā par agresorvalstu sportistu dalību olimpiskajās spēlēs [Президенти країн Балтії сподіваються на зміни в рішенні

МОК щодо участі в Олімпійських іграх спортсменів з країн-агресорів] // Diena. – Rīga, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/sports/citi/baltijas-valstu-prezidenti-cer-uz-izmainam-sok-lemuma-par-agresorvalstu-sportistu-dalibu-olimpiskajas-speles-14309931>.

Президенти всіх трьох балтійських держав висловили сподівання, що Міжнародний олімпійський комітет (МОК) змінить своє рішення дозволити спортсменам з росії та білорусі брати участь в Олімпійських іграх у Парижі у 2024 р. як нейтральних спортсменів. Едгарс Рінкевичс, Гітанс Науседа і Аларс Каріс на зустрічі в Таллінні підкреслили, що рішення щодо участі латвійських, литовських і естонських спортсменів в Олімпійських іграх в Парижі будуть прийняті пізніше. Е. Рінкевичс заявив журналістам у Таллінні, що це рішення підриває «деякі базові принципи олімпійського руху». Президент Латвії сказав, що якщо нічого не зміниться, то можна не побачити на Олімпійських іграх в Парижі спортсменів з України чи Латвії.

Versteeg, Henk. ‘Kabinet met PVV gaat niet lukken’ [«Кабінет з PVV працювати не буде»] / H. Versteeg // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/1238428635/kabinet-met-pvv-gaat-niet-lukken>.

На парламентських виборах у Нідерландах здобула перемогу антиєвропейська ультраправа «Партія свободи» (PVV) на чолі з Гертом Вілдерсом. Її лідер виступає проти подальшої допомоги озброєнням для України. Дописувач з Нунспету Х. Верстег пише, що кабінет з партіями PVV, «Народною партією за свободу та демократію» (VVD), «Новий суспільний договір (NSC) і «Аграрна політична партія» (BBB) в Нідерландах приречений на провал. На його переконання, такі серйозні партії, як VVD та NSC, ніколи не погодяться на: вихід із Європейського Союзу та ООН, припинення підтримки України, відновлення нідерландського гульдена, скасування франшиз та ринкових сил у сфері охорони здоров'я, скасування системи суспільного мовлення, повернення пенсійного віку до 65 років і скасування релігійної свободи.

Dreisbach, S. Selenskyj soll die Republikaner überzeugen [Зеленський має переконати республіканців] / Sofia Dreisbach // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/joe-biden-laedt-wolodymyr-selenskyj-nach-washington-ein-19377111.html>.

В статті йдеться про те, що намагаючись змінити думку республіканців у суперечці щодо подальшої мільярдної допомоги Україні, Білий дім знову «бере на себе всі сили перед Різдвом». Президент США Джо Байден запросив Президента України Володимира Зеленського до Білого дому. Для Вашингтона важливо підкреслити «непохитну відданість» Україні, а також «життєво важливу важливість» подальшої підтримки України.

Kostolný, Matúš. Ak sa my nezľakneme, Ficove víťazství budú len dočasné [Якщо ми не будемо панікувати, то перемоги Фіцо будуть лише тимчасовими] / M. Kostolný //

Denník N. – Bratislava, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3722904/ak-sa-my-nezvlakneme-ficove-vitazstva-budu-len-docasne/>.

На думку автора статті М. Костольного, прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо зараз знову і знову переконує всіх, що він лише захищає права людини і хоче повернути все «на круги своя». Автор зазначає, що це схоже на війну путіна в Україні, коли світ чітко бачив, що війну почав путін, але він знову і знову повторював, що лише захищав росію від нацистів. Журналіст пише, що в Словаччині бачать наскільки ефективно може плести брехню Р. Фіцо. Автор переконаний, що Р. Фіцо остаточно зазнає поразки.

Nava, Victor. Deal linking US immigration law changes to Ukraine aid unlikely to be struck this week: GOP senator [Угода, яка пов'язує зміни імміграційного законодавства США з допомогою Україні, навряд чи буде укладена цього тижня, – заявив сенатор Республіканської партії] / V. Nava // New York Post. – New York, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/11/news/deal-linking-us-immigration-law-changes-to-ukraine-aid-unlikely-to-be-struck-this-week-gop-senator/>.

Журналіст «New York Post» Віктор Нава коментує, чому голосування за виділення допомоги Україні пов'язують із посиленням мексикансько-американського кордону. Сенатор Джеймс Ланкфорд, республіканець від штату Оклахома, який очолює сенаторів Республіканської партії у переговорах, спрямованих на те, щоб пов'язати 61,4 млрд дол., виділених президентом Джо Байденом на фінансування України під час війни, із змінами у системі надання притулку в США, сумнівається, що обидві сторони зможуть дійти єдиної думки щодо угоди до кінця тижня. Він заявив, що не впевнений, що навіть додатковий тиждень засідань призведе до прийняття угоди. Сенатор США від штату Південна Дакота, член республіканської партії Джон Т'юн очікує, що Білий дім більш активно братиме участь у переговорах, звинувативши адміністрацію Д. Байдена в тому, що вона несерйозно ставиться до вирішення цієї проблеми.

Hořejší, Václav. Válka na Ukrajině a v Gaze: I s agresorem a teroristou se musí jednat [Війна в Україні та Гази: навіть з агресором і терористом треба розправлятися] / V. Hořejší // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 11.12. – Режим доступу : <https://blog.aktualne.cz/blog/vaclav-horejsi.php?itemid=46146>.

Чеський учений, професор В. Горжейші 10 місяців тому був одним із ініціаторів заяви «Мир і справедливість», у якій закликав уряд виступати за якнайшвидше припинення вогню у війні в Україні та вирішення конфлікту дипломатичним шляхом. Під зверненням підписалося майже 19 тис. громадян, але більшість мала негативну реакцію. Підписантів звинуватили в «проросійськості», оскільки прийняття їхніх пропозицій унеможливило б перемогу України. Переважала думка, що єдино прийнятним варіантом є перемога над агресором за будь-яку ціну. Автор пише, що в західних ЗМІ лунають роздуми про необхідність початку переговорів і такі думки лунають переважно від країн «глобального півдня», а також від прем'єр-міністрів Угорщини та Словаччини.

Jäger, Thomas. „Politik transparent – die Expertise von Thomas Jäger“ Putins Erfolg und Scholz' Ignoranz ergeben eine toxische Mischung für uns [«Прозора політика – досвід Томаса Єгера»: успіх путіна та невігластво Шольца створюють для нас токсичну суміш] / T. Jäger // Focus. – Berlin, 2023. – 12.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/politik-transparent-die-expertise-von-thomas-jaeger-putins-erfolg-trumps-einfluss-und-scholz-ignoranz-eine-toxische-mischung_id_259491455.html.

Німецький політолог Т. Єгер аналізує, що в ЄС тільки країни Східної Європи зрозуміли, наскільки велика загроза з боку росії, а інші уряди так говорять, але їхні дії «сп'янені самообманом», що все не так погано. На думку автора, тому вони не доклали необхідних зусиль для виробництва зброї та боєприпасів у достатній кількості. Той факт, вважає експерт, що у Бундесверу є боєприпаси лише на кілька днів, досі нікого не турбує в Німеччині. За словами Т. Єгера, успіх путіна, вплив Д. Трампа і бездіяльність О. Шольца є токсичною сумішшю для безпеки Німеччини. Оскільки без США, вважає експерт, немає жодної групи держав, яка могла б стримати росію в Європі після падіння України, це загрозлива ситуація для європейських держав.

Schorr, Isaac. Abandoning Ukraine sends message that US is no longer leader of the free world [Відмова від України посилає сигнал про те, що США більше не є лідером вільного світу] / I. Schorr // New York Post. – New York, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/12/opinion/abandoning-ukraine-sends-message-us-no-longer-leader-of-free-world/>.

Американський аналітик Айзек Шорр, коментуючи візит Президента України Володимира Зеленського до США, зазначає, що його зустріли зі «скептицизмом і навіть певною ворожістю». Сенатор Джей Ді Венс, республіканець від штату Огайо, очолив антиукраїнську атаку, назвавши заклики В. Зеленського до збільшення допомоги «ганебними». Тим часом спікер Палати представників США Майк Джонсон висловив зацікавленість у продовженні підтримки України, але лише за умови, що буде прийнято перетворюючий закон про безпеку кордонів, а адміністрація Джо Байдена сформулює чітку стратегію для війни в Україні. А. Шорр вважає, що республіканці повинні відкинути позицію Д. Венса, яку поділяють інші члени партії, про те, що «ні копійки» більше не повинно бути відправлено в Україну, а вжити заходів не тільки для захисту України, а й безпеки та авторитету Сполучених Штатів у світі, бо росія володимира путіна – це ворог, який має кошти та наміри підірвати Америку і світовий порядок, який вона підтримує.

Németh, Péter. Agyátalakítás [Трансформація мозку] / P. Németh // Nepszava. – Budapest, 2023. – 12.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3218404_agyatalakitas.

В статті Петера Немета критикується політика В. Орбана, який посилює антиєвропейські настрої в Угорщині. Автор також скаржить, що В. Орбан намагається впливати на громадську думку на міжнародному рівні, водночас претендуючи на те, щоб представляти голос європейського народу. В статті наголошується, що ця політика роз'єднує суспільство країни та маніпулює людьми.

Szabó, Dániel. *Ha vétózik a kormány, egyszerűen megkerülné a többi EU-tagállam* [Якщо уряд накладе вето, то його просто обійдуть інші країни-члени ЄС] / D. Szabó // *Portfolio*. – Budapest, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231212/ha-vetozik-a-kormany-egyszeruen-megkerulne-a-tobbi-eu-tagallam-657177>.

Журналіст «Portfolio» Даніель Сабо пише, що у дипломатичних колах Євросоюз працює над технічними рішеннями, щоб уникнути очікуваного вето уряду Угорщини в питаннях, пов'язаних з Україною. Одним із варіантів є надання Україні екстреного фінансування поза межами спільного бюджету ЄС. Автор нагошує, що ситуація залишається невизначеною і тривають дипломатичні зусилля напередодні критично важливого саміту.

Liedekerke, Arthur de. *«Laisser l'Ukraine en position de faiblesse serait une faute morale pour l'Europe»* [«Залишити Україну в слабкій позиції було б моральною провиною для Європи»] / A. Liedekerke // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 13.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/12/13/laisser-l-ukraine-en-position-de-faiblesse-serait-une-faute-morale-pour-l-europe_6205519_3232.html.

Директор з європейських справ «Rasmussen Global» Артур де Лідекерке і викладач «Sciences Po Paris» Гектор Рівуар аналізують необхідність додаткової підтримки Європи для України перед рішенням Європейського Союзу про надання додаткової допомоги Києву. Автори статті підкреслюють, що відмова від заходів підтримки може стати переломним моментом у війні, зокрема через коливання в рішеннях Німеччини, прихід до влади популістів у Словаччині та Нідерландах, а також політичний тиск з боку Угорщини. Автори закликають Європу не повторювати помилок, які вона допустила відносно конфлікту на Близькому Сході, і наголошують, що підтримка України є моральним зобов'язанням для Європи.

Jonatan Vsevirov: *2024. aasta tuleb Eesti välispoliitikas hoolimata kärbetest eelmisest tugevam* [Йонатан Всевійов: 2024 рік буде сильнішим за попередній рік у зовнішній політиці Естонії, незважаючи на скорочення] // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120255269/kuula-jonatan-vsevirov-2024-aasta-tuleb-estni-valispoliitikas-hoolimata-karbetest-eelmisest-tugevam>.

Генеральний секретар Міністерства закордонних справ Естонії Йонатан Всевійов у програмі «Зовнішньополітичний компас», що підбиває підсумки року, розповідає, серед іншого, про агресію росії в Україні та про те, як зробити війну для путіна максимально дорогою. На його думку, Захід колективно доклав великих зусиль, але це не означає, що робота закінчена. Наприклад, зазначив генсек, Естонія була прикладом запровадження заморожених активів і залишається лише сподіватися на зусилля інших країн у цій же темі. Д. Всевійов підкреслив, коментуючи факт допуску російських спортсменів на паризьку Олімпіаду, що треба повернути до цього увагу і твердо стояти на своїх позиціях, проте це можна вважати небезпечним знаком. Також у програмі йшлося про розширення ЄС, санкції проти росії, збройну допомогу Україні та багато іншого.

Grinevičius, Ignas. V. Putino kalbos pasiklausęs L. Linkevičius: mums visiems reikėtų labai stipriai susimąstyti [Вислухавши промову путіна, Л. Лінкявічюс: ми всі повинні дуже добре задуматися] / I. Grinevičius // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2023. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/12/14/news/v-putino-kalbos-pasiklausęs-l-linkevicius-mums-visiems-reiketu-labai-stipriai-susimastyti-29589426>.

Колишній міністр закордонних справ Литви Л. Лінкявічюс, вислухавши промову президента росії путіна за підсумками минулого року, зазначив, що «тих конференцій не було кілька років, не було про що говорити, а тепер у нього була якась надія вижити і, можливо, досягти певного прогресу», зокрема було оголошено про його участь у виборах. Експерт закордонних справ визнає, що заяви путіна були ляпасом Заходу і, що стратегія Заходу не спрацювала. Л. Лінкявічюс зазначив, що треба задуматись на тим «чого варті наші рішення і тут точно є про що хвилюватися». росія під санкціями, але, за словами експерта, «вона все одно тримається, перебудувала свою оборонну промисловість і продовжує плекати ілюзії, продовжувати війну, навіть не змінюючи своїх цілей».

Guerre en Ukraine: «Sans un passage à une économie de guerre des pays occidentaux, la stratégie de Moscou risque d'être payante» [Війна в Україні: «Без переходу до військової економіки західних країн стратегія москви ризикує окупитися»] // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 14.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/12/14/guerre-en-ukraine-sans-un-passage-a-une-economie-de-guerre-des-pays-occidentaux-la-strategie-de-moscou-risque-d-etre-payante_6205838_3232.html.

В статті викладено звернення понад 230-и академічних, військових та політичних діячів Європи, серед яких литовський політик Вітаутас Ландсбергіс та відставний генерал французької армії, військовий теоретик Вінсент Деспортес, закликають президента США Джо Байдена скасувати обмеження на використання зброї, яку надає його країна, та закликають інші країни коаліції зробити те ж саме. Автори звернення висловлюють сподівання на створення в Україні ВПС з 200-300 літаками для ефективного захисту її повітряного простору.

Pietralunga, Cédric. «Les Européens ont les ressources financières pour faire plus pour l'Ukraine» [«Європейці мають фінансові ресурси, щоб зробити більше для України»] / C. Pietralunga // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 14.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/12/14/les-europeens-ont-les-ressources-financieres-pour-faire-plus-pour-l-ukraine_6205767_3210.html.

Голова Центру європейських політичних досліджень Карел Ланноо стверджує, що Європейський Союз має фінансові засоби, щоб прийняти на себе відповідальність за надання допомоги Україні у сфері військової допомоги, і це перш за все «політичний вибір». За його словами, важливою перешкодою в цьому питанні є те, що оборона формально не є компетенцією ЄС, але ймовірною позитивною кроку є можливе прийняття координованого фінансового напрямку на наступному Європейському саміті. Крім того, ЄК працює над посиленням інструментів,

спрямованих на військову підтримку, хоча це може бути недостатньо для надання такого обсягу допомоги, як у Сполучених Штатах. К. Ланноо закликає до політичної волі прийняти рішення про подальшу фінансову та військову допомогу Україні з боку ЄС.

Margēviča, Agnese. Ukraina kā kaulēšanās elements ASV iekšpolitikā [Україна як розмінна монета у внутрішній політиці США] / A. Margēviča // Diena. – Rīga, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/latvija/ukraina-ka-kaulesanas-elements-asv-iekspolitika-14310149>.

Латвійський експерт з міжнародних відносин М. Варгуліс в інтерв'ю виданню пояснює внутрішньополітичні проблеми у США, які загрожують припиненню підтримки України. Він звертається до останнього третього візиту Президента України В. Зеленського до США, під час якого було багато суттєвих відмінностей в порівнянні з попередніми. За словами експерта, крім позиції республіканців, які блокують надання підтримки Україні, відбулися зміни в риториці президента США Д. Байдена, який раніше казав про підтримку України «доки буде потрібно», а зараз це повідомлення змінилося на «доки зможемо». Це чітко вказує на те, вважає експерт, що підтримка США України не є «безмірною» і що у відповідь очікується «певний успіх».

Sturm, Peter. Putin stellt klar, wSturmas Bach nicht wissen will [путін дає зрозуміти, чого Бах не хоче знати] / P. Sturm // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/wladimir-putin-zu-russlands-athleten-bei-olympia-klare-worte-des-praesidenten-19384539.html>.

Міжнародний олімпійський комітет (МОК) стверджує, що наступного 2024 р. в Парижі змагатимуться лише «нейтральні» спортсмени, які не пов'язані ні з російською державою, ні навіть із загарбницькою війною проти України. За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» П. Штурма, МОК схвалив участь росіян саме того дня, коли розпалювач війни путін оголосив про свою кандидатуру на президентських виборах 2024 р. На своїй пресконференції в кінці року президент росії розкритикував умови допуску російських спортсменів на олімпіаду. За словами П. Штурма, спортсмен олімпійського рівня не може приймати участь у олімпійських змаганнях поза державними структурами, а у такій країні, як росія, без декларації лояльності державі, а отже і її президенту та його політиці.

Murray, Douglas. America must aid Ukraine AND secure our own borders – or what kind of superpower are we? [Америка має допомогти Україні забезпечити безпеку наших власних кордонів – чи що ми за наддержава?] / D. Murray // New York Post. – New York, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/15/opinion/america-must-aid-ukraine-and-secure-our-own-borders-or-what-kind-of-superpower-are-we/>.

Редактор британського політичного та культурного журналу «The Spectator» Дуглас Мюррей аналізує зупинення фінансової допомоги Україні. На його думку, законопроект президента Джо Байдена про надання ще 61 млрд дол. допомоги Україні зупинився тому, що він відмовляється поступитися республіканцям, які

хочуть скоротити приплив нелегальних іммігрантів, які прибувають до Америки через південний кордон. Небажання адміністрації Д. Байдена йти на поступки шкодить американцям у країні. Д. Мюррей вважає, що в тому, що відбулося це протистояння, винен Білий дім.

Szabó, Dániel. Macron: tiszteletlenség volt, hogy Orbán Viktor nem szavazta meg a közös költségvetést [Макрон: було неповагою, що Віктор Орбан не голосував за спільний бюджет] / D. Szabó // *Portfolio*. – Budapest, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231215/macron-tiszteletlenseg-volt-hogy-orban-viktor-nem-szavazta-meg-a-kozos-koltsegetest-658059>.

Президент Франції Емманюель Макрон висловив невдоволення тим, що Віктор Орбан не проголосував за перегляд спільного бюджету ЄС, назвавши це неповагою. Е. Макрон підкреслив, що хоча Угорщина не наклала вето на початок переговорів про вступ з Україною, В. Орбан був єдиним, хто завадив перегляду семирічного бюджету. На думку президента Франції, це був несправедливий крок, оскільки не було необхідності погоджувати це питання з іншими державами-членами і під час переговорів він критично оцінив угорський аргумент. Е. Макрон висловив сподівання, що В. Орбан поводитиметься по-європейськи і переконається у важливості пакету фінансової допомоги для України в найближчі місяці.

Macron attend d'Orban qu'il «se comporte en Européen» [Макрон очікує, що Орбан «поведеться як європеєць»] // *L'Obs*. – Paris, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/politique/20231215.AFP5556/macron-attend-d-orban-qu-il-se-comporte-en-europeen.html>.

Президент Франції Емманюель Макрон закликав В. Орбана «поводитися як європеєць» і не використовувати ЄС «як заручника» у прийнятті рішень щодо майбутніх кроків. Він наголосив на важливості поваги та відповідальності для забезпечення успішного розвитку політичних ініціатив ЄС. Е. Макрон наголосив, що, незважаючи на на вето В. Орбана, Україна може почати переговори щодо членства в ЄС, якщо вона виконає умови, поставлені Єврокомісією. Президент Франції підкреслив, що розширення ЄС щодо України буде можливим лише при глибокій реформі правил ЄС та за умови збільшення фінансування.

Ucraina: Fazzolari, 'ha già vinto, Russia ha perso più soldati di Italia in II guerra mondiale' [Україна: Фаццоларі, «вона вже перемогла, росія втратила більше солдатів, ніж Італія у Другій світовій»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37862424/ucraina-fazzolari-ha-gia-vinto-russia-ha-perso-piu-soldati-di-italia-in-ii-guerra-mondiale.html>.

Заступник державного секретаря при голові Ради міністрів Італії Джованбаттіста Фаццоларі сказав про те, що найабсурдніше чути, що війна йде «дуже погано» для України і дуже добре для росії. Він зазначив, що росіяни втратили 340 тис. чоловік, а це більше солдатів, ніж Італія втратила під час Другої світової війни, і путінська росія зуміла завоювати 11 % української території, унеможливаючи завоювання всієї України. Прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні також

зазначила, що Україна вже виграла війну, зупинила російську експансіоністську волю з неповторною потужністю і за це весь Захід має бути їй вдячний.

Bruveris, Vytautas. Vytautas Bruveris. Derybos su gyvu numirėliu? Ką atskleidžia istorinis sprendimas paskutinę akimirką ir iš vidaus kaistanti JAV [Вітаутас Бруверіс. Переговори з живими мерцями? Що виявляє історичне рішення ЄС в останній момент в Сполучених Штатах, які нагріваються зсередини] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2023/12/16/news/vytautas-bruveris-derybos-su-gyvu-numireliu-ka-atskleidzia-istorinis-sprendimas-paskutine-akimirka-ir-is-vidaus-kaistanti--29613526>.

Головний редактор «Lietuvos rytas» В. Бруверіс вважає, що росія і словом, і ділом демонструє, що вона залишається рішучою в досягненні своєї основної мети – знищення України як країни, нації та держави. Тому, вважає автор, головні дії Заходу – підтримка України та тиск на росію санкціями – мають бути такими, щоб вони не лише допомогли Україні вистояти й не розвалитися, а й остаточно зламати кремлівський режим не лише на полі бою, інакше агресорам може вдатися зламати Україну ще до кінця чи навіть середини будь-яких переговорів.

Nordlund, Elin. Expert: Kriget kan sätta stopp för Putins planer [Експерт: Війна може покласти край планам путіна] / E. Nordlund // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0Q1vdA/expert-kriget-kan-satta-stopp-for-putins-planer>.

В статті шведський військовий експерт Йорген Ельфвінг аналізує плани путіна, який хоче озброїтися вздовж фінського кордону. Експерт вважає, що росії може бути важко досягти успіху, враховуючи напружену військову ситуацію в росії через війну в Україні та ті втрати, які росія зазнали в Україні. Для Швеції напружена ситуація між країнами означає, що Швеція повинна бути готова надати дипломатичну та військову підтримку Фінляндії, якщо буде потрібно.

Mattarella “A rischio la sopravvivenza del pianeta” [Маттарелла «Вживання планети під загрозою»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/italpress/37873955/mattarella-a-rischio-la-sopravvivenza-del-pianeta-.html>.

Президент Республіки Італія Серджо Маттарелла у своїй промові у Фарнезіні на конференції послів Італії у світі завив, що класифікувати напад рф на Україну лише як регіональний вимір було б серйозною помилкою. За словами президента, його дестабілізуючий вплив відчувається в усіх куточках земної кулі та підриває міжнародні інструменти співпраці та діалогу. С. Маттарелла зазначив, що війна, яку розпочав путін в Україні вплинула на весь світ, а виклики, з якими стикається людство, ставлять під загрозу вживання планети, починаючи від наслідків кліматичних умов і закінчуючи методами війни.

Ackerman, Elliot. The Biden administration's slow yes has doomed Ukraine [Повільне «так» адміністрації Байдена приречило Україну] / E. Ackerman // Time. – New York, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://time.com/6548816/ukraine-biden-administration-military-aid/>.

На думку письменника і колишнього керівника групи спеціальних операцій морської піхоти Елліота Акермана, хоча інтереси США та України перетинаються, вони не збігаються, адже Україна веде війну за національне виживання, екзистенційну війну. Е. Акерман зазначає, що коли справа стосується національних інтересів США, повна перемога у війні будь-якої сторони надто небезпечна. На думку Е. Акермана, якби адміністрація Джо Байдена та її союзники по НАТО рішуче озброїли і підтримали Україну в перші дні війни, цілком можливо, що російське вторгнення могло б провалитися, але такої рішучої підтримки, мабуть, ніколи не буде. Е. Акерман вважає, що США вже давно діють так, ніби їм потрібна стабільна росія так само, як їм потрібна вільна Україна.

Toimetas Karl Juhkami, Karl Juhkami. 71 riigikogu liiget kutsus üles venelasi Pariisi olümpialt kõrvale jätma [71 член Рійгікогу закликав росіян залишити паризьку Олімпіаду] / K. Toimetas Karl Juhkami // Postimees. – Tallinn, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://sport.postimees.ee/7922184/71-riigikogu-liiget-kutsus-ules-venelasi-pariisi-olumpialt-korvale-jatma>.

71 депутат Рійгікогу направили президенту Франції Е. Макрону та голові групи дружби Франція-Естонія Л. Ламіро звернення із закликом не допустити спортсменів з російськими та білоруськими паспортами до Олімпійських ігор 2024 р. у Франції. У зверненні депутати зазначають, що рішення Міжнародного олімпійського комітету (МОК) допустити спортсменів з країн-агресорів росії та білорусі до Олімпіади в Парижі як «нейтральних» спортсменів суперечить європейським цінностям. За словами членів Рійгікогу, ці спортсмени отримують підтримку від своєї країни та компаній, які підтримують нинішні режими росії та білорус і, що з моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну Генеральна прокуратура України зареєструвала понад 110 тис. справ про воєнні злочини.

Drozdiak, Natalia. What if putin wins? U.S. allies fear defeat as Ukraine aid stalls [Що, якщо путін переможе? Союзники США побоюються поразки, оскільки допомога Україні зупиняється] / N. Drozdiak // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/world/what-if-putin-wins-u-s-allies-fear-defeat-as-ukraine-aid-stalls>.

В матеріалі йдеться, що президент США Джо Байден пообіцяв підтримувати Україну «стільки, скільки зможемо», що є риторичним відходом від попередніх обіцянок робити це «стільки, скільки буде потрібно». Керуюча директорка Німецького Фонду Маршалла у Вашингтоні Крістін Берзіна сказала, що зростає занепокоєння щодо відсутності руху в питанні допомоги Україні і розчарування тим, що ця стагнація має жахливі наслідки на полі бою. За її словами, можливість того, що Україна втратить додаткові території і навіть свій суверенітет – це все ще залишається на порядку денному.

Aicina turpināt skaidri paust Latvijas nostāju par SOK lēmumu pieļaut Krievijas un Baltkrievijas sportistu dalību Parīzē [Запрошує продовжувати чітко висловлювати позицію Латвії щодо рішення МОК допустити спортсменів з росії та білорусі до участі в іграх в Парижі] // *Diena*. – Rīga, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/sports/citi/aicina-turpinat-skaidri-paust-latvijas-nostaju-par-sok-lemumu-pielaut-krievijas-un-baltkrievijas-sportistu-dalibu-parize-14310333>.

Членами комісії з питань освіти, культури і науки Сейму та спортивного підкомітету комісії з питань освіти, культури і науки на спільному засіданні було висловлено думку, що Латвія повинна продовжувати чітко висловлювати свою позицію щодо рішення Міжнародного олімпійського комітету (МОК) допустити спортсменів з росії та білорусі до паризьких Олімпійських ігор 2024 р., але рішення про участь латвійських спортсменів в Олімпійських іграх прийняте не було. Парламентська секретарка МВС С. Рейнберга закликала допомогти українцям провести роз'яснювальну роботу, щоб мотивувати інші країни приймати більш чіткі та звинувачувальні рішення. В МВС пояснюють, що Латвія, насамперед, дочекається власної думки та рішення України щодо подальших дій. У публічній сфері одним із рішень було змусити МОК скасувати своє рішення.

Bartkovský, Martin. Martin Bartkovský: Krvavý konflikt v Gaze, vleklá válka na Ukrajině. Jaké brýle si nasadíte na konci roku? [Мартін Бартковський: Кривавий конфлікт у Газі, затяжна війна в Україні. Які окуляри ви одягнете в кінці року?] / M. Bartkovský // *Reflex*. – Praha, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/122345/martin-bartkovsky-krvavy-konflikt-v-gaze-vlekla-valka-na-ukrajine-jake-bryle-si-nasadite-na-konci-roku.html>.

На думку автора статті для «Reflex» М. Бартковського, 2023 р. видався «темним», зважаючи на затяжну війну в Україні. За його словами, світ втомився від російсько-української війни і перестає бути готовим допомагати Україні. М. Бартковський зазначив, що проросійські сили та чеські колабораціоністи намагаються переконати, що Україна завжди програвала, а поставки зброї лише продовжать її неминучі страждання, але це не так. Автор статті наголосив, що найменше, що можна зробити, це допомогти Україні, наскільки це можливо.

Wehner, Markus. Kiew erwägt Rückholung Wehrpflichtiger aus dem Ausland [Київ розглядає можливість повернення призовників з-за кордону] / M. Wehner // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/kiew-erwaegt-rueckholung-wehrpflichtiger-aus-dem-ausland-19403157.html>.

Політичний кореспондент із Берліна М. Венер повідомив, що в Німеччині неоднозначно обговорюють прагнення України щодо заохочення українців, які живуть за кордоном і підлягають військовій службі, повернутися в країну. У той час як політик-захисник від Християнсько-демократичного союзу Німеччини Р. Кізеветтер закликав скоротити матеріальну допомогу українським чоловікам в Німеччині, які підлягають військовій службі, федеральний міністр юстиції М.

Бушманн налаштований скептично і дав зрозуміти, що Німеччина не змушуватиме нікого проходити військову службу проти їх волі.

Koranyi, David. Tribune | La concession dangereuse de l'UE à la Hongrie d'Orbán [Трибуна | Небезпечна поступка ЄС Угорщині Орбана] / D. Koranyi // L'Obs. – Paris, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/opinions/20231222.OBS82412/tribune-la-concession-dangereuse-de-l-ue-a-la-hongrie-d-orban.html>.

Голова громадської організації «Action for Democracy» Девід Кораньї висловив обурення щодо рішення Європейського Союзу розблокувати 10 млрд євро для Угорщини, зокрема автократа Віктора Орбана, чії дії суперечать основним цінностям ЄС. Розблокування цих коштів вважається, на його думку, серйозним відступом та небезпечною капітуляцією ЄС. Автор підкреслює, що такий крок підтримує В. Орбана, який підтримує росію та послаблює єдність блоку щодо агресії росії в Україні. Д. Кораньї також зазначив, що розблокування фінансування стає винятковою дипломатичною неузгодженістю та моральним провалом ЄС і закликає не допускати політичного шантажу та забезпечити направлення фондів ЄС безпосередньо на допомогу угорським містам, підприємствам, громадянам, обходячи уряд, який систематично порушує принципи ЄС.

Gorodničenko, Jurij. Na Ukrajině treba porazit' ruský revanšismus [російський реваншизм має бути переможений в Україні] / J. Gorodničenko // Denník N. – Bratislava, 2023. – 23.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3725209/na-ukrajine-treba-porazit-rusky-revansizmus/>.

Професор економіки Каліфорнійського університету в Берклі Ю. Городніченко в статті розглядає проблеми фінансової допомоги Україні з боку Заходу. Він зазначив, що раніше цього місяця адміністрація президента Джо Байдена попередила Конгрес, що у США «немає грошей – і майже немає часу», щоб надіслати допомогу та зброю Україні. Ю. Городніченко вважає, що це, разом із нещодавнім попередженням головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного про те, що «рано чи пізно ми виявимо, що у нас просто не вистачає людей, щоб воювати», деякі коментатори витлумачили як ознаку неминучої поразки та гострої необхідності вести переговори з росією. Але зрозуміло, що українські військові були значно ефективнішими у нейтралізації російської техніки, ніж росія у знищенні української зброї та запасів. Крім того, влітку 2022 р. Україні вдалося повернути приблизно половину території, яка була під контролем росії. Ю. Городніченко вважає, що затримка з поставками західної зброї в Україну дозволила росії побудувати потужну систему оборони на окупованих українських територіях, що заважало українському контрнаступу цього року.

Papež kritizoval zbrojný průmysl a vyzval k míru na Blízkém východě i na Ukrajině [Папа розкритикував збройову промисловість та закликав до миру на Близькому Сході та в Україні] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 25.12. – Режим доступу :

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/papez-kritizoval-zbrojni-prumysl-a-vyzval-k-miru-na-blizkem/r~e615f2d2a31e11ee8980ac1f6b220ee8/>.

У своєму традиційному посланні до міста та світу (Urbi et orbi) Папа Франциск закликав покласти край війні в Україні та інших країнах світу. Крім Близького Сходу та України, Папа також згадав політичні, соціальні та військові конфлікти у таких країнах, як Сирія, Ємен, Ліван, Вірменія та Азербайджан, а також захистив права мігрантів у всьому світі.

Governo: per Meloni 2023 ‘tosto’, incassa ok Ue a restyling Pnrr, resta nodo migranti/Adnkronos [Уряд: для Мелоні 2023 рік «важкий», отримує схвалення ЄС для рестайлінгу Pnrr, центр мігрантів залишається] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37946163/governo-per-meloni-2023-tosto-incassa-ok-ue-a-restyling-pnrr-resta-nodo-migranti-adnkronos.html>.

Прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні виступила на засіданні ради міністрів у Палаццо Кіджі з промовою, в якій підвела підсумки року. Д. Мелоні розповіла про складний рік, який минув, зокрема вона дала позитивну оцінку Президенту України Володимирі Зеленському та проаналізувала витoki конфлікту між Москвою та Києвом. Д. Мелоні велику увагу в своєму виступі приділила питанню необхідності підтримувати Україну в її протистоянні російським загарбникам.

Muolo, Mimmo. Santo Stefano. All'Angelus il Papa prega per la pace e per i perseguitati [Святий Стефан. Під час Ангела Господнього Папа молиться за мир і за переслідуваних] / M. Muolo // *Avvenire*. – Milano, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/papa/pagine/ngelus-santo-stefano>.

У день святого Стефана, першого християнського мученика, Папа повернувся, щоб попросити миру для Святої Землі, для України та для всіх інших країн, де триває війна. Перед 15-и тисячами вірних, які зібралися на площі Святого Петра на молитву Ангел Господній, він нагадав, що й сьогодні потрібен мир на всій землі. Він зазначив, що «сьогодні ми бачимо змучену Україну і пустелю смерті, створену війною». Понтифік, звертаючись до паломників, які прибули з Польщі, віддав належне всім людям, які підтримують біженців з України та інших частин світу. Тому Франциск закликає до молитви, щоб можна було досягти справжнього миру.

Kinsella, Warren. Pierre Poilievre is 2023's biggest winner [П'єр Пуальєвр – найбільший переможець 2023 року] / W. Kinsella // *The Toronto Sun*. – Toronto, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/kinsella-pierre-poilievre-is-2023s-biggest-winner>.

Стаття канадського письменника і політичного консультанта Уоррена Кінселла присвячена лідеру Консервативної партії Канади П'єру Пуальєвру, якого він вважає найбільшим переможцем 2023 р. П. Пуальєвр продемонстрував бажання вчитися на своїх помилках і в травні 2023 р. почав просуватися вперед в опитуваннях. У. Кінселл пише, що П. Пуальєвр проголосував проти торговельної угоди з Україною, заради якої Президент України Володимир Зеленський особисто приїхав, щоб її отримати,

нібито через те, що вона містить положення про введення податку на викиди вуглецю, зазначивши, що П. Пуальєвр ніби забув, що керувати Канадою не дає права водночас керувати Україною.

Fedorov, Jurij. Paralyza vôle. Čo sa stalo so Západom? [Параліч волі. Що сталося із Заходом?] / J. Fedorov // Denník N. – Bratislava, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3747891/paralyza-vole-co-sa-stalo-so-zapadom/?ref=list>.

На думку автора статті військового експерта, політолога Ю. Федорова, Захід не готовий повністю підтримувати Україну у війні з росією. На його думку, наступ ЗСУ провалився через несвоєчасну поставку зброї США та європейськими союзниками України. Він пише, що США зволікали з ухваленням рішення про постачання Україні танків та ракет «Abrams» і винищувачів. Ю. Федоров зазначив, що постійно ходять чутки про те, що представники кількох західних країн навіюють Києву, що потрібно йти на компроміс із москвою, обмінювати територію на мир, хоча немає підстав вважати, що росія прийде до якогось компромісного вирішення конфлікту. Експерт вважає, що можлива перемога Дональда Трампа на виборах президента США може призвести до припинення допомоги США Україні та послаблення НАТО.

Németh, Péter. Fel a Palotába [До палацу] / P. Németh // Nepszava. – Budapest, 2023. – 27.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3219882_fel-a-palotaba.

У статті журналіст видання Петер Немет аналізує інтерв'ю президентки Угорщини, яке вона дала «Hír TV». Автор зазначає, що президентка Каталін Новак іноді робить заяви, згідно з якими здається, що вона не живе в Угорщині. П. Немет пише, що тоді, як Угорщина діє проти України президентка підкреслює миролюбність і волелюбність нації. Автор зазначає, що К. Новак є гідною спадкоємицею традицій партії «Фідес» і критикує те, як уряд утискає Україну та протистоїть своїм європейським союзникам.

Steigerwald, Karel. Příští rok podle Karla Steigerwalda: Války emocí a rozumu. Rozum prohrává, emoce nevyhrají [Наступний рік Карла Штайгервальда: війни емоцій і розуму. Розум програє, емоції не виграють] / K. Steigerwald // Reflex. – Praha, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/122347/pristi-rok-podle-karla-steigerwalda-valky-emoci-a-rozumu-rozum-prohrava-emoce-nevyhraji.html>.

Чеський драматург, сценарист, журналіст Карл Штайгервальд прогнозує, яким буде наступний рік. На думку автора, лавров підтримає переконання Заходу, що росія не повинна перемагати Україну і що війна в Україні залишиться великою темою і наступного року. Автор прогнозує, що росіяни намагатимуться захопити Київ. На його думку, цей вирок звучить страшно, але в росії це не страшно, в неї якась «царська» логіка. Драматург пише, що від союзників залежить «не допустити такого млина». За словами автора, Захід націлений на агресора путіна, а не на російський народ.

Czermiński, Jakub. Gen. Waldemar Skrzypczak: Nie możemy monitorować ukraińskich lub rosyjskich rakiet nad terytorium Polski [Генерал Вальдемар Скшипчак: Ми не можемо контролювати українські чи російські ракети над територією Польщі] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 29.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/wojsko/art39634301-gen-waldemar-skrzypczak-nie-mozemy-monitorowac-ukrainskich-lub-rosyjskich-rakiet-nad-terytorium-polski>.

Колишній командувач Сухопутних військ генерал Вальдемар Скшипчак, коментуючи в інтерв'ю порушення повітряного простору Польщі невідомим об'єктом з території України, зазначив, що його дивує, що наявні в Польщі системи настільки неефективні, що не здатні визначити траєкторію польоту та місце падіння ракети.

Andrzej Duda rozmawiał z Jensem Stoltenbergiem ws. rakiety. «NATO pozostaje czujne» [Анджей Дуда поговорив з Єнсом Столтенбергом про ракету. «НАТО залишається пильним»] // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 29.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art39635541-andrzej-duda-rozmawial-z-jensem-stoltenbergiem-ws-rakiety-nato-pozostaje-czujne>.

29 грудня Польща зафіксувала порушення свого повітряного простору. Невідомий літаючий об'єкт увірвався через кордон з боку України і від моменту перетину кордону до втрати сигналу спостерігався за допомогою радіолокаційних систем протиповітряної оборони Польщі. Керівник канцелярії президента Марчин Масталерек повідомив, що президент Анджей Дуда розмовляв із генеральним секретарем НАТО Є. Столтенбергом щодо порушення повітряного простору Польщі. Є. Столтенберг заявив, що «НАТО солідарна з нашим цінним союзником і зберігає пильність».

Bartkiewicz, Artur. Artur Bartkiewicz: Zmasowany atak Rosji na Ukrainę powinien nam przypomnieć, że to wciąż nasza wojna [Артур Барткевич: Масований напад росії на Україну має нагадати нам, що це все ще наша війна] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 30.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/publicystyka/art39638601-artur-bartkiewicz-zmasowany-atak-rosji-na-ukraine-powinien-nam-przypomniec-ze-to-wciaz-nasza-wojna>.

Польський журналіст Артур Барткевич у матеріалі на сторінках «Rzeczpospolita», коментуючи масштабну повітряну атаку росії на Україну напередодні нового року, зазначив, що в 2022 р. путіну не вдалося реалізувати план «А», яким була миттєва перемога над Україною та встановлення маріонеткового режиму в Києві, тож він перейшов до плану «Б», який можна спостерігати протягом 2023 р. – позиційна війна, яка ведеться до виснаження противника, який має значно менші ресурси, ніж росія. Автор пише, що символами такої війни є бої за такі міста, як Бахмут і Авдіївка на Донбасі, куди російська «м'ясорубка» наступає метр за метром, ціною великих втрат – але завдає також великих втрат українським захисникам. За словами А. Барткевича, у дальньому тилу фронту ця стратегія реалізується ударами з повітря, як це було 28-29 грудня. На думку автора, ця атака має викликати у багатьох жалість і страх і це «не дуже добрий прогноз на 2024 рік».

Rosyjska rakiet nad Polska. Wojsko zakończyło poszukiwania [російська ракета над Польщею. Військові припинили пошуки] // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 30.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/wojsko/art39639281-rosyjska-rakiet-nad-polska-wojsko-zakonczylo-poszukiwania>.

Пошуки «можливих елементів» об'єкта, що порушив повітряний простір Польщі, завершилися поблизу Замостя. За даними польських військових, це була російська крилата ракета. У повідомленні йдеться, що результати пошуку виявились негативними, нічого, що могло б загрожувати безпеці мешканців Люблінського воєводства, виявлено не було. Інцидент з російською ракетою зумовив протест з боку МЗС Польщі, яке викликало тимчасового повіреного у справах росії у Варшаві Андрія Ордаша. Дипломату було вручено ноту із закликом до роз'яснення події та припинення подібних інцидентів у майбутньому.

Mattarella: Crosetto, 'rafforzare impegno per difendere libertà e per futuro pace' [Маттарелла: Крозетто, «зміцнює відданість захисту свободи та майбутнього миру»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 31.12. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37991375/-mattarella-crosetto-rafforzare-impegno-per-difendere-liberta-e-per-futuro-pace-.html>.

У своєму привітанні наприкінці року президент Італії Сержо Маттарелла підкреслив необхідність зміцнення відданості захисту свободи, демократичних принципів і забезпечення мирного майбутнього. За його словами, мир і дипломатія залишаються головним шляхом, але мир і демократію, коли це необхідно, потрібно захищати, як це робить український народ. С. Маттарелла наголосив, що Італія, Європа та майже всі країни підтримують Україну і відкидають агресію та насильство як форму вирішення конфліктів та нинішніх криз. Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто також наголосив, що Італія підтримує право України захищати себе від агресії росії.

Chruščovová, Nina. Západ musí na Ukrajině čelit' realite [Захід повинен дивитися в очі реальності в Україні] / N. Chruščovová // Denník N. – Bratislava, 2023. – 31.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3752602/zapad-musi-na-ukrajine-celit-realite/>.

Авторка статті американсько-російська політологиня Ніна Хрущова в статті для видання пише, що більшість західних спостерігачів могли уявити лише два сценарії: або путін візьме Київ за кілька днів, або Україна швидко розгромить росію. За її словами, США десятиліттями карикатурно зображували росію як квінтесенцію ізгоя та крихкої держави, а після анексії росією Криму в 2014 р. тодішній президент Барак Обама назвав її «регіональною силою», чия окупація лише показала її власну слабкість. Авторка констатує, що після повномасштабного вторгнення в Україну минулого року чітко припускали, що росія та режим путіна швидко впадуть під вагою західних санкцій, але «цього не сталося».

Chromý, Heřman. Průhledný pokus o legitimizaci Putinovy zločinné války na Ukrajině na půdě OSN [Прозора спроба легітимізувати злочинну війну путіна в Україні в ООН] /

Н. Chromý // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 31.12. – Режим доступу : <https://blog.aktualne.cz/blog/herman-chromy.php?itemid=46230>.

Чехія не брала участі в засіданні Ради Безпеки ООН, яке росія скликала через обстріл російського міста Белгород 30 грудня 2023 р. Москва хотіла, щоб представник Чехії був присутній на засіданні та пояснював чому зброя чеського виробництва «такувала місто». На думку авторки статті Г. Хромі, міністр закордонних справ Чехії вчинив правильно, коли відмовився брати участь у засіданнях Ради Безпеки ООН так, як продовжується і триває вбивство російською армією цивільного населення України. Авторка висловила сум щодо того, що інші члени Ради Безпеки ООН, представники країн Євросоюзу, Франції та Великої Британії не засудили путінську злочинну війну в Україні та не розглянули можливість виключення РФ з ООН.

Újabb egyeztetés zajlott az Orbán-Zelenszkij találkóról [Ще одна дискусія точилася про зустріч Орбан-Зеленський] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 28.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3220163_orban-viktor-zelenszkij-ukrajna-egyeztetes.

В статті йдеться про останні домовленості щодо можливої зустрічі прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана та Президента України Володимира Зеленського. Згідно з повідомленням, міністр закордонних справ Угорщини Петер Сіярто провів телефонні консультації з керівником ОПУ Андрієм Єрмаком. Останній повідомив, що працює над організацією двосторонньої зустрічі В. Зеленського та В. Орбана найближчим часом. У ході попередніх домовленостей обговорювалася також євроатлантична інтеграція України. П. Сіярто відзначив важливість продовження конструктивного високорівневого діалогу, який надає надію на поліпшення відносин між країнами. Міністр закордонних справ також заявив, що угорська влада не планує змінювати свою «миролюбиву» позицію, але з нетерпінням дивиться на особисту зустріч з А. Єрмаком, де можна буде обговорити найактуальніші двосторонні питання.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Vasilko, Tomáš. Bulharský premiér stojí jasne na strane Ukrajiny. Doma je však len bábkou, hovorí novinár (profil týždňa) [Прем'єр-міністр Болгарії однозначно на боці України. А вдома він лише маріонетка, каже журналіст (профіль тижня)] / Т. Vasilko // Denník N. – Bratislava, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3708635/bulharsky-premier-stoji-jasne-na-strane-ukrajiny-doma-je-vsak-len-babkou-hovori-novinar-profil-tyzdna/>.

У багатьох опитуваннях Словаччина разом із Болгарією є однією з найбільш проросійських країн Євросоюзу. Наприклад, весняне опитування «Globsec» свідчить, що тоді 34 % громадян Словаччини та 32 % громадян Болгарії стверджували, що у російській війні винен Захід, який спровокував росію, або сама Україна (17 і 15 %). Проте з червня Болгарія має уряд, який можна сміливо назвати явно проукраїнським. Минулого тижня парламент Болгарії схвалив додаткову військову допомогу Україні. У вересні Болгарія – на відміну від Польщі, Словаччини та Угорщини – зняла заборону на імпорту сільськогосподарської продукції з України, незважаючи на протести місцевих фермерів. Обличчям «проукраїнської Болгарії» став новий

прем'єр-міністр Николай Денков, який під час виступу у Європарламенті сказав, що «захищати Україну – це захищати Європу».

Karadeglija, Anja. Most Canadians want more federal spending on health care, housing: Poll [Більшість канадців хочуть збільшити федеральні витрати на охорону здоров'я та житло: опитування] / A. Karadeglija // *The Toronto Sun*. – Toronto, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/most-canadians-want-more-federal-spending-on-health-care-housing-poll>.

Парламентська репортерка «The Toronto Sun» Аня Карадеглія звертає увагу на нове дослідження канадського соціологічного інституту «Leger Marketing». Згідно з новим опитуванням, більшість канадців вважають, що федеральний уряд має витратити більше коштів на охорону здоров'я, житлову стратегію та ініціативи щодо зниження інфляції та зниження вартості життя та заморозити або скоротити інші витрати. 45 % опитаних канадців заявили, що міжнародну допомогу в зонах конфліктів слід скоротити. Лише 12 % респондентів заявили, що уряду слід витратити більше коштів. Виконавчий віцепрезидент «Leger Marketing» Крістіан Бурк зазначив в інтерв'ю, що це не обов'язково відображає погляди канадців на конфлікти, оскільки респонденти опитування схильні надавати перевагу внутрішнім витратам, а не міжнародним. Наприклад, за його словами, інші опитування показують, що більшість канадців вважають, що уряд Канади має підтримати Україну в боротьбі з російськими окупантами.

Apklausa: lietuviai labiausiai palaiko ES plėtrą [Опитування: литовці найбільше підтримують розширення ЄС] // *Verslo žinios*. – Vilnius, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/12/06/apklausa-lietuviai-labiausiai-palaiko-es-pletra>.

Згідно з останнім опитуванням Євробарометра, 72 % литовців, найбільше серед усіх держав ЄС, хотіли б, щоб ЄС прискорив прийом нових членів у контексті агресії росії в Україні. Іншими найбільшими ентузіастами розширення ЄС є Польща, Ірландія, Хорватія та Іспанія (по 68 %). Найменш швидкий розвиток підтримують жителі Чехії (37 %), Словаччини (40 %), Австрії, Кіпру (по 41 %) та Німеччини (43 %). Майже дві третини (65 %) респондентів у Литві зазначили, що якби вибори до Європейського парламенту відбулися наступного тижня, вони, ймовірно, проголосували б на них. Це майже відповідає середньому показнику по ЄС (68 %).

Henley, Jon. Europeans open to Ukraine joining EU, survey shows before key summit [Європейці відкриті для вступу України в ЄС, – показує опитування перед ключовим самітом] / J. Henley // *The Guardian*. – London, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/12/europeans-open-to-ukraine-joining-eu-survey-shows-before-key-summit>.

Європейський кореспондент «The Guardian» Джон Генлі знайомить з опитуванням, проведеним Європейською радою з міжнародних відносин (ECFR) в шести країнах-членах ЄС, яке виявило значну підтримку кандидатури України щодо вступу в ЄС і, меншою мірою, Молдови та Чорногорії, але також і глибоку стурбованість економічними проблемами та питаннями безпеки. Опитування

показало, що найбільшу підтримку вступу України до ЄС мають Данія (50 %) і Польща (47 %), думки розділилися приблизно порівну в Румунії (32 % – за, 29 % – проти), Німеччині (37 % – за, 39 % – проти) і Франції (29 % – за, 35 % – проти). В Австрії 52 % опитаних висловилися проти. При цьому 45 % респондентів були стурбовані тим, що вступ України негативно вплине на безпеку ЄС, проти 25 %, які вважали, що це її зміцнить тоді, як 39 % вважали, що вступ України негативно вплине на безпеку їхньої країни.

Buras, Piotr. Letting Ukraine into the EU will reinforce, not undermine, Europe's security [Вступ України до ЄС зміцнить, а не підірве безпеку Європи] / P. Buras // The Guardian. – London, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/12/letting-ukraine-into-the-eu-will-reinforce-not-undermine-europes-security>.

Голова варшавського офісу Європейської ради з міжнародних відносин (ECFR) Петро Бурас вважає, що лідери ЄС мають не залишати сумнівів щодо прихильності ЄС до включення України до європейського блоку і донести до європейських громадян, чому зусилля щодо інтеграції України та інших країн є правильними інвестиціями у майбутнє ЄС. Як показує нове опитування громадської думки, в середньому 37 % громадян шести країн, опитаних ECFR, вважають, що Україна повинна мати можливість вступити до ЄС – і часто сюди входять люди, які усвідомлюють негативні наслідки такої події. На його думку, схоже, емоційна підтримка українців все ще сильна та переважає раціональні міркування. Але у більшості країн 20-40 % респондентів не мають своєї думки чи байдужі до перспективи приєднання України, як і до розширення загалом. На думку автора, це говорить про те, що існує значна частина європейців, які все ще можуть бути переконані, що їхнє власне майбутнє залежить – як ніколи раніше – від рішучості ЄС використовувати свій головний актив: інтеграцію своїх європейських сусідів у сферу миру та економічного процвітання.

Kressa, Kaarel. Uuring: eurooplased toetavad Ukraina liitumist EL-iga, teiste püüdlejate vastu ollakse jahedam või vaenulik [Опитування: європейці підтримують вступ України до ЄС, ставляться до інших кандидатів холодніше або вороже] / K. Kressa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120254765/uuring-eurooplased-toetavad-ukraina-liitumist-el-iga-teiste-puudlejate-vasutu-ollakse-jahedam-voi-vaenulik>.

Журналіст видання «Eesti Päevaleht» К. Кресса пише, що опитування, організоване аналітичним центром «European Council on Foreign Relations» (ECFR), показало, що до вступу України в європейських країнах ставляться толерантно, хоча оцінюють економічні ризики та ризики безпеки, пов'язані з цим рішенням. В опитуванні також йдеться, що значною є підтримка приєднання Молдови та Чорногорії, хоча більшість респондентів залишаються байдужими до цих країн, однак існує широка опозиція щодо вступу Туреччини, а заявки Албанії, Боснії та Герцеговини, Грузії, Північної Македонії, Косово та Сербії, сприймаються холодно. Старший науковий співробітник ECFR П. Бурас зазначив, коментуючи дослідження, що існує глибоке занепокоєння держав-членів щодо можливих наслідків розширення

і, щоб уникнути розбіжностей, лідери ЄС повинні спробувати встановити більш чіткі часові рамки для прийому нових членів, що дало б ЄС час реформуватися та пояснити громадськості необхідність розширення.

Nelson, Steven. Biden lashes out at Republicans as Ukraine aid standoff set to extend past Christmas [Байден розкритикував республіканців, оскільки протистояння щодо надання допомоги Україні триватиме й після Різдва] / S. Nelson // New York Post. – New York, 2023. – 12.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/12/news/zelensky-arrives-at-capitol-in-last-ditch-plea-for-61b-to-fight-russia/>.

Вашингтонський кореспондент «New York Post», який висвітлює події в Конгресі, Стівен Нельсон вважає, що зустріч Президента України Володимира Зеленського зі спікером Палати представників Майком Джонсоном була розцінена, як вирішальна в його спробі вийти з глухого кута на тлі зростаючої протидії фінансуванню України як в опитуваннях громадської думки в США, так і серед законодавців. М. Джонсон спробував виробити середній підхід, зокрема шляхом підтримки посилення зусиль республіканців у Конгресі, спрямованих на те, щоб пов'язати українські кошти зі змінами у прикордонній політиці між США та Мексикою. Опитування вашингтонського дослідницького центру П'ю (Pew Research Center), опубліковане в грудні, показало, що 31 % американців вважають, що США надають Україні надто велику підтримку, 18 % кажуть, що недостатньо, а 29 %, що приблизно правильно. Був сильний партійний перекик: 48 % республіканців зазначили, що допомоги надто багато порівняно з 16 % демократів. Нове опитування «Wall Street Journal» показало, що 37 % виборців вважають, що США роблять надто багато для України, при цьому 20 % кажуть, що недостатньо, а 31 % кажуть, що Вашингтон робить приблизно все потрібне для підтримки Києва.

Christenson, Josh. Most US voters support more weapons for Ukraine – but not Israel: poll [Більшість виборців у США підтримують надання зброї для України, але не для Ізраїлю: опитування] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/20/news/most-support-more-weapons-for-ukraine-but-not-israel-poll/>.

Політичний репортер «New York Post» Джош Крістенсон наводить в статті результати грудневого опитування Інституту вивчення громадської думки університету Квінніпіак щодо двох масштабних воєн – в Україні та в Ізраїлі. Аналітик інституту Тім Маллой зазначає, що підтримка України залишається стійкою, хоча серед республіканців намітилося охолодження інтересу до цієї війни. 55 % респондентів кажуть, що підтримують допомогу Україні, навіть незважаючи на те, що військові зусилля застопорилися, а зима обмежує прогрес на полі бою, що на один відсотковий пункт більше, ніж у листопаді. Ще 38 % заявили, що вони проти, що на 3 % пункти менше, ніж у попередньому місяці. 77 % демократів та 51 % незалежних респондентів підтримують збільшення військової допомоги Україні тоді, як 51 % республіканців виступають проти цього. Це відбувається на тлі спроб Конгресу укласти компромісну угоду, яка б дозволила надати Україні допомогу та забезпечити більше фінансування прикордонної безпеки. 69 % опитаних кажуть, що підтримка

військових дій України відповідає національним інтересам, а 25 % вважають, що це не так.

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ

Vunš, Marta. Ei, Kiievi „režiim“ ei saada pensionäre rindele. Eestis levib hoogsalt Vene propaganda võltsing [Hi, київський «режим» не посилає пенсіонерів на фронт. В Естонії стрімко поширюється фейкова російська пропаганда] / M. Vunš // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120255205/faktikontroll-ei-kiievi-reziim-ei-saada-pensionare-rindele-eestis-levib-hoogsalt-vene-propaganda-voltsing>.

Журналістка видання «Eesti Päevaleht» М. Вануш пише, що естонські соціальні мережі та портали поширюють фотографії листівок, які українська влада нібито роздала українським пенсіонерам, які містять такий текст: «Вже прожив своє – йди на фронт». У газеті «Eesti Nüüd» з'явилися тексти та фото, де йдеться, що «Зеленський вирішив відправити людей похилого віку на фронт», що «схоже, у Києві вирішили скоротити витрати на виплату пенсій». У Міністерстві оборони України та Українському центрі протидії дезінформації підтверджують, що це є фейками російської пропаганди. Таким чином, робить висновок журналістка, усі факти свідчать про те, що листівки в Україні не розповсюджувалися, що фотографії листівок взяті з прокремлівських російських джерел і виготовлені для антиукраїнської пропаганди.

Leloup, Damien. «Réseau d'influence russe cherche pigistes français»: les petites mains d'une opération de propagande liée au renseignement militaire [«російська мережа впливу шукає французьких фрілансерів»: дрібні руки пропагандистської операції, пов'язаної з військовою розвідкою] / D. Leloup // Le Monde. – Paris, 2023. – 13.12. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/pixels/article/2023/12/13/reseau-d-influence-russe-cherche-pigistes-francais-les-petites-mains-d-une-operation-de-propagande-liee-au-renseignement-militaire_6205625_4408996.html.

В статті розкривається діяльність російської пропагандистської операції, пов'язаної з військовою розвідкою, яка наймає французьких фрілансерів для поширення дезінформації та впливу на російсько- та українськомовну аудиторію. Стаття розкриває приклади осіб, які беруть участь у цій операції та вказує на можливий зв'язок із російським розвідувальним військовим агентством ГРУ. Операція використовує трибуни та інтерв'ю французьких осіб, схильних до позицій москви або критичних до французького уряду, для поширення пропагандистського матеріалу серед російсько- та франкомовної аудиторії.

Naureckaitė, Indrė. Rusų tautybės lietuviai atvirai atsakė, kaip Lietuvos rusai elgtųsi šalies užpuolimo atveju [Литовець російської національності відкрито відповів, як поводитимуться росіяни Литви у разі нападу на країну] / I. Naureckaitė // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/12/17/news/rusu-tautybes-lietuviai-atvirai-atsake-kaip-lietuvos-rusai-elgtusi-salies-uzpuolimo-atveju-29572581>.

В опитуванні на замовлення Інституту міжнародних відносин і політичних наук Вільнюського університету (VU TSPMI) виявилось, що багато жителів Литви російського походження досить категорично налаштовані не захищати Литву. Литовець російського походження В. Воронцовас заявив, що з початком війни, розпочатої росією в Україні, ворожнеча між литовцями та росіянами в країні лише зростає. Він переконаний, що «багато росіян досі живуть у тій бульбашці – за 32 роки незалежності ми дуже мало зробили для того, щоб створити нормальне російськомовне ЗМІ», і, якщо це змінити, то «люди зміниться до невпізнання». Голова Фонду підтримки оборони В. Малініоніс вважає, що потрібно боротися за кожного литовського громадянина – незалежно від віку, політичної орієнтації, що «варто пам'ятати, що вони багато років перебували в полоні російської пропаганди та путіна», тому що вони дивилися російські канали, через які тривалий час розгорталася пропаганда війни і їм просто потрібно відокремитися від тієї пропаганди війни, яка теж є зброєю.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Russian billionaires expand their immense wealth despite Ukraine war sanctions [російські мільярдери збільшують своє величезне багатство, незважаючи на військові санкції України] // *New York Post*. – New York, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/12/04/news/russian-billionaires-expand-wealth-despite-war-sanctions/>.

За даними «Bloomberg Billionaire Index», найбагатші російські олігархи збільшили своє багатство у 2023 р., незважаючи на жорсткі санкції щодо росії, пов'язані із вторгненням в Україну. Загальний стан росіян, які потрапили до ексклюзивного списку, з 1 січня зріс на 38,6 млрд дол. Репортер «New York Post» Селім Алгар зауважує, що економічні санкції, які послідували за вторгненням росії в Україну, не змогли погіршити їхній стан, а в деяких випадках, можливо, сприяли їхньому подальшому збільшенню.

Molockova, Galina. Kādēļ cauri Latvijai brauc Krievijas graudu vilcieni? [Чому російські зерновози їдять через Латвію?] / *G. Molockova* // *Neatkarīgā Rīta Avīze*. – Rīga, 2023. – 08.12. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/izpete/439305-kadel-cauri-latvijai-brauc-krievijas-graudu-vilcieni?_gl=1*1cc5tv8*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMjIyMDk4MC4xMTIuMS4xNzAyMjIxMTk0LjAuMC4w.

Дискусія про закриття кордону Латвії для російського зерна досягла найвищого розмаху після появи в соцмережах відео з російським зерновозом, яке опублікував латвійський бізнесмен Г. Аузіньш. За словами бізнесмена, з одного боку Латвія допомагає Україні, чим може, зокрема вводить санкції проти російських компаній і товарів, а з іншого боку, російське зерно експортується латвійськими залізницями, через латвійські порти. На його думку, неприпустимо, щоб латвійські порти продовжували приймати та експортувати російське зерно, поки в Україні йде війна.

PSV en NEC mogelijk in overtreding door transferdeals met Russische clubs [PSV та NEC можуть порушити через трансферні угоди з російськими клубами] // *De Telegraaf*.

– **Amsterdam, 2023. – 12.12. – Режим доступу :**
<https://www.telegraaf.nl/sport/757949278/psv-en-nec-mogelijk-in-overtreding-door-transferdeals-met-russische-clubs>.

Після російського вторгнення в Україну в 2022 р. нідерландський футбольний клуб «PSV», французький футбольний клуб «Olympique Lyon», іспанський футбольний клуб «Real Sociedad» і десятки інших відомих клубів уклали трансферні угоди з російськими клубами на багато мільйонів євро. Згідно з міжнародним розслідуванням, очолюваним незалежною платформою для фінансово-економічних журналістських розслідувань «Follow the Money», 28 футбольних клубів ЄС, включаючи нідерландські клуби «PSV» та «NEC», ризикують порушити санкції проти росії. Платформа журналістських розслідувань повідомляє, що проблеми можуть виникнути і в національних футбольних асоціаціях, зокрема у Королівського футбольного союзу Нідерландів «KNVB».

Mussler, W. Russisches Geld für die Ukraine? [російські гроші для України?] / Werner Mussler // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 12.12. – Режим доступу :
<https://www.faz.net/aktuell/ukraine/eu-sanktionen-russisches-geld-fuer-die-ukraine-19377387.html>.

Валдіс Домбровскіс, віцепрезидент Європейської комісії з економічних питань, який завжди був відвертим у питанні санкцій щодо росії, зазначив, що якщо немає правової основи для арешту російських активів, заморожених у Європі, ЄС має її створити. За його словами, має бути і правовий шлях і зрештою, ЄС хоче забезпечити – буквально – те, що російський агресор заплатить за руйнування, які він завдав Україні.

Fried, Daniel. How the West can make russian sanctions bite again [Як Захід може знову посилити російські санкції] / D. Fried // Time. – New York, 2023. – 13.12. – Режим доступу :
<https://time.com/6432488/russia-sanctions-ukraine-war/>.

Американський дипломат, екскоординатор з питань санкцій Державного департаменту Деніел Фрід зазначає, що санкції проти росії були болючими, але вони зникають у міру того, як росія пристосовується та вчиться ухилятися від них. За його словами, зважаючи на те, що контрнаступ України застопорився, настав час розпочати економічний тиск на росію, а не послаблювати його. Д. Фрід вважає, що економічні заходи є лише одним із кількох напрямів політики в боротьбі з російською агресією, однак вони можуть створити проблеми для російської системи, включно зі зниженням виробництва у воєнний час.

Japan adds 79 targets to asset freeze list over Russia's Ukraine war [Японія додала 79 об'єктів до списку заморожених активів через війну росії з Україною] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 16.12. – Режим доступу :
<https://japantoday.com/category/politics/japan-adds-79-targets-to-asset-freeze-list-over-russia%27s-ukraine-war>.

Уряд Японії додав 35 осіб і 44 групи, пов'язані з росією, до свого списку заморожування активів через вторгнення росії в Україну. За даними Міністерства

закордонних справ Японії, уряд також заборонив експорт японським підприємствам ще 63 компаніям і організаціям, а також вирішив ввести обмеження на імпорт непромислових діамантів російського виробництва. Нові об'єкти санкцій включають російських військових, урядовців і бізнесменів, а також групи, що базуються в Росії, Об'єднаних Арабських Еміратах, Вірменії, Сирії та Узбекистані.

Vai graudu tranzīta iespējama aizliegums ir šāviens savā kājā? [Можлива заборона транзиту зерна – це постріл у ногу?] // Diena. – Rīga, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/vai-graudu-tranzita-iespejamais-aizliegums-ir-saviens-sava-kaja-14310265>.

Член Ради Асоціації стивідорів Латвії Я. Касаліс зауважує, що з початком війни в Україні та початком введення санкцій проти Росії почалися зміни в багатьох галузях, одна з яких, для якої Латвія транзитна країна, це зерно. Якщо зерно не буде транзитом через Латвію, вважає він, гроші залишаться в Росії, сприяючи розвитку портового господарства країни-агресора та дозволяючи працювати машині війни. За словами Я. Касаліса, якщо Євросоюз і особливо Латвія справді хочуть послабити державу-агресора, то має бути проведена абсолютна блокада (санкції сільськогосподарської продукції в усьому світі).

Szabó, Dániel. Magyarország sem vétózott, élesednek az új EU-szankciók Oroszország ellen [Угорщина теж не наклала вето, нові санкції ЄС проти Росії посилюються] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231218/magyarorszag-sem-vetozott-elesednek-az-uj-eu-szankciok-oroszorszag-ellen-658457>.

Європейський Союз оголосив про 12-й пакет санкцій проти Росії у відповідь на її агресію проти України. Заходи стосуються ключових секторів російської економіки, включаючи імпорт діамантів, реекспорт ювелірних виробів і торгівлю криптовалютою. Угорщина підтримала нові заходи на саміті ЄС за умови розробки стратегії щодо України та оцінки наслідків існуючих санкцій.

Ryska diamanter i sanktionspaket [російські діаманти в пакеті санкцій] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/gEqpwJ/ryska-diamanter-i-sanktionspaket>.

З 1 січня 2024 р. в ЄС заборонено імпорт і перепродаж російських діамантів і ювелірних виробів з діамантами, оскільки країни ЄС офіційно погодили 12-й пакет санкцій через війну Росії в Україні. Заборона посилюється протягом року, щоб з 1 вересня він поширювався і на російські діаманти, які були відшліфовані або ограновані в інших країнах. Пакет санкцій також передбачає заборону на подальший експорт до Росії, коли компанії ЄС продають особливо чутливі товари та технології іншим країнам. Заборона на ввезення до ЄС також вводиться для більшої кількості російських товарів, наприклад, чавуну, мідного дроту та труб. Крім того, для ряду російських компаній, організацій і фізичних осіб вводяться візові заборони і заморозування будь-яких активів в ЄС.

Decathlon soupçonné d'avoir continué à approvisionner la Russie via une société-écran, malgré la guerre [«Decathlon» підозрюється в тому, що він продовжував постачати росію через підставну компанію, незважаючи на війну] // L'Obs. – Paris, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231219.OBS82292/decathlon-soupconne-d-avoir-continue-a-approvisionner-la-russie-via-une-societe-ecran-malgre-la-guerre.html>.

В редакційній статті йдеться про те, що французька мережа роздрібних магазинів спортивних товарів «Decathlon» продовжує постачати свою продукцію в росію через підставну компанію, незважаючи на війну росії проти України. Згідно з розслідуванням журналістського ресурсу «Disclose», продукція надходила до російських магазинів «Desport» через «суспільство-екран» в Дубаї, де її знову перепродавали. «Decathlon» заперечує наявність активів у росії, але розслідування вказує на поставки спортивного одягу та взуття на суму щонайменше 12 млн дол. через цей канал. Зазначається, що після початку війни в Україні багато західних компаній залишили росію, але група «Mulliez», власник «Decathlon», продовжує свої підприємницькі дії в країні, що викликає питання в контексті санкцій та етики бізнесу.

Bridgestone exits Russia with asset sale to serial buyer S8 Capital [«Bridgestone» виходить з росії з продажем активів серійному покупцю «S8 Capital»] // The Asahi Shimbun. – Tokyo, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15090309>.

Японська корпорація «Bridgestone Corp», один із провідних виробників шин у світі, заявила, що продала свої російські активи «S8 Capital» російській холдинговій компанії, яка тепер залучила кілька активів західних компаній, що виходять з ринку. «Bridgestone», яка працювала в росії з 1998 р., у березні 2022 р. вирішила призупинити всю виробничу діяльність і заморозити нові інвестиції в росії після вторгнення росії в Україну, крок, який зробили багато інших іноземних компаній. Токійська компанія «Bridgestone», яка почала шукати покупців у 2022 р., посилаючись на невизначеність і постійні проблеми з постачанням, заявила, що її близько 1000 співробітників у росії перейдуть до «S8 Capital». Вартість угоди не розголошується.

Roth, Andrew. Russia warns US and Europe over reports Ukraine may get its seized assets [росія попередила США та Європу у зв'язку з повідомленнями про те, що Україна може отримати конфісковані активи] / A. Roth // The Guardian. – London, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/22/russia-europe-us-ukraine-seized-assets>.

Як пише московський кореспондент «The Guardian» Ендрю Рот, кремль пригрозив Європі та США серйозними наслідками, зокрема фінансовими конфіскаціями або навіть розривом дипломатичних відносин, якщо російські активи, які зберігаються за кордоном, будуть передані на допомогу українському бюджету. Джо Байден 22 грудня 2023 р. підписав виконавче рішення, згідно з яким банки та

інші фінансові установи, які підтримують російську військову промисловість, будуть внесені до «чорного списку», щоб позбавити російську військову машину ключових компонентів, таких як напівпровідники та верстати. Міністерка фінансів США Джанет Єллен заявила, що США без вагань будуть використовувати нові інструменти, надані владою, для вжиття рішучих та хірургічних заходів, що вплине на експорт діамантів та морепродуктів, які виробляються в росії, але в основному обробляються за межами країни.

ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

«Elektrum» ziedo Ukrainas atbalstam vairāk nekā 48 tūkstošus eiro [«Elektrum» жертвує понад 48 тисяч євро на підтримку України] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 02.12. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/438604-elektrum-ziedo-ukrainas-atbalstam-vairak-neka-48-tukstosus-eiro.htm>.

Корпорація «Latvenergo» продає природний газ під брендом «Elektrum» з 2019 р. З початку 2022 р., коли росія вторглася в Україну, «Elektrum» припинив закуповувати природний газ у країни-агресора. На підтримку українського суспільства кампанія «Elektrum» вже пожертвували 48 634 євро. Пожертва призначена на відновлення енергосистеми Чернігівської області, забезпечення реконструкції території, допомогу народу та захисникам України. Зараз «Elektrum» у співпраці з Посольством України в Латвії та благодійним порталом «Ziedot.lv» запусив донорську кампанію на підтримку українського суспільства, де за кожний контракт на обслуговування природного газу «Elektrum» до кінця 2023 р. Україні буде передано по одному євро і, таким чином, загальна сума пожертви становитиме не менше 150 тис. євро.

Pasirašyta sutartis dėl Lietuvos Ukrainai skiriamo 1 mln. eurų socialinių karo padarinių sprendimui [Підписано угоду про виділення Литвою Україні 1 млн євро на вирішення соціальних наслідків війни] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2023/12/04/news/pasirasyta-sutartis-del-lietuvos-ukrainai-skiriamo-1-mln-euru-socialiniu-karo-padariniu-sprendimui-29430207>.

Міністерка фінансів Литви Г. Скайсте та голова Банку розвитку Ради Європи К. Монтічеллі підписали угоду про внесок Литви до Фонду солідарності України для відновлення України. Банку розвитку РЄ Литва виділяє 2 млн євро на подолання соціальних наслідків війни, з яких 1 млн євро до Українського фонду солідарності ETVB. Очікується, що Литва перерахує кошти в обидва ці фонди до кінця 2023 р.

Tihonovs, Juris. Nespēj vienoties par finansējumu Ukrainai [Не вдалося домовитися про фінансування для України] / J. Tihonovs // Diena. – Rīga, 2023. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/pasaule/eiropa/nespej-vienoties-par-finansejumu-ukrainai-14309653>.

За словами автора, окрім труднощів у боротьбі України проти російських загарбників останніми тижнями, викликаних приходом зими та посиленням зусиль росії зруйнувати українську енергетичну інфраструктуру, новина про те, що потік грошей, виділених на підтримку України США та ЄС, може скоротитися найближчим

часом викликає особливе занепокоєння. Також, за словами автора, загрожують продовженню фінансової підтримки України суперечки між США та ЄС.

Prekvapivý krok ministra zahraničia Blanára: Aha, ako pomôžeme Ukrajine [Дивовижний крок міністра закордонних справ Бланара: О, як ми допоможемо Україні] // *Nový čas.* – Bratislava, 2023. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2875781/prekvapivy-krok-ministra-zahranicia-blanara-aha-ako-pomozeme-ukrajine/>.

Міністр закордонних та європейських справ Словацької Республіки Юрай Бланар схвалив фінансовий внесок у розмірі 750 тис. євро для закупівлі двох систем розмінування «Bozena 4+», призначених для гуманітарного розмінування в Україні. Договір про надання внеску підписали директор Словацького агентства міжнародного співробітництва в розвитку Томаш Бокор і посол України в Словаччині Мирослав Кастран. Державний секретар Міністерства закордонних та європейських справ (МЗС) Словацької Республіки Растислав Хованец додав, що Словаччина рішуче налаштована продовжувати надавати гуманітарну допомогу Україні, а розмінування буде важливою частиною цього.

Bubrowski, Helene. Scholz kündigt Einsparungen an [Шольц анонсує економію] / *H. Bubrowski // Frankfurter Allgemeine.* – Frankfurt am Main, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/haushalt-2024-an-drei-zielen-haelt-die-ampel-regierung-fest-19381374.html>.

Канцлер Німеччини О. Шольц на пресконференції після засідання кабінету міністрів у Берліні, оголосив про економію та скорочення бюджету в наступному 2024 р. Він сказав, що довелося домовитися про те, «що ми можемо собі дозволити, а що не можемо». О. Шольц запевнив, що коаліція дотримується трьох важливих цілей: боротьба з кліматичною кризою, соціальна згуртованість і підтримка України. Він пояснив, що переваги для України спочатку покриватимуться з регулярного бюджету, включаючи 8 млрд євро на зброю та 6 млрд на підтримку українських біженців у Німеччині. Однак, канцлер висловив припущення, що ліміти бюджету можуть стати недостатніми пізніше, наприклад, через те, що інші країни зменшили свою підтримку.

Küchler, Teresa. Övántad lösning kan ge Ukraina 565 miljarder [Несподіване рішення може дати Україні 565 мільярдів] / *T. Küchler // Svenska Dagbladet.* – Stockholm, 2023. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/GMWzpQ/ovantad-losning-kan-ge-ukraina-565-miljarder>.

Після того, як США заблокували пакет допомоги Україні, підтримка ЄС набула більшого значення. Наразі пакет ЄС у 50 млрд євро для України під загрозою. Однак, за словами джерел «Svenska Dagbladet», є несподіване рішення, яке буде озвучене на саміті в Брюсселі, який пройде 14-15 грудня.

Latkovskis, Bens. Zelenska vizīte Vašingtonā izgaismo Rietumu galveno stratēģisko kļūdu [Візит Зеленського до Вашингтона проливає світло на головну стратегічну

помилку Заходу] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 15.12. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/bens-latkovskis/440355-zelenska-vizite-vasingtona-izgaismo-rietumu-galveno-strategisko-kludu?_gl=1*1u8jczu*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMzU5MTIzMS4xMTUuMS4xNzAzNTkyNTMwLjAuMC4w.

Журналіст латвійського видання «Neatkarīgā Rīta Avīze» Б. Латковскіс пише, що пакет допомоги США у розмірі 61 млрд дол. застряг у коридорах внутрішньополітичних баталій у США. Журналіст вважає, що головна помилка Д. Байдена, США та колективного Заходу – за увесь час після вторгнення росії в Україну жоден «великий» західний політик не зміг сказати, яка стратегічна мета Заходу в цій війні. На його думку, головний меседж залишився незмінним із самого початку війни – «тільки не злити путіна». Але, пише Б. Латковскіс, якщо мета не в тому, щоб не розлютити путіна, то справді навіть витратити 61 млрд дол. платників податків США, якщо путін може «не сердитися» навіть за менші гроші. Автор вважає, що у будь-якому випадку допомога Україні з боку США і Заходу в цілому не припиниться, про це немає дискусії, йдеться лише про розмір цієї допомоги.

Nijenhuis, Hans. *Waarom de Hongaarse premier op de EU-top wel één keer, maar niet twee keer koffie ging halen* [Чому прем'єр-міністр Угорщини на саміті ЄС пішов на каву раз, а не два] / H. Nijenhuis // *Algemeen Dagblad*. – Rotterdam, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/waarom-de-hongaarse-premier-op-de-eu-top-wel-eeen-keer-maar-niet-twee-keer-koffie-ging-halen~ab32c228/>.

На саміті ЄС було досягнуто згоди щодо переговорів про вступ України, але не було рішення щодо надання фінансової допомоги на підтримку України. Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте підкреслив, що таким чином ЄС буде вести переговори про членство з Україною, але поки не може перерахувати 50 млрд євро, щоб утримати український урядовий апарат на плаву протягом наступних чотирьох років. М. Рютте запевнив, що якщо Угорщина також заблокує фінансову допомогу в січні, то інші лідери можуть діяти як 26 країн-співробітниць. М. Рютте зазначив, що не хоче спекулювати з цього приводу, але вважає, що гроші – більшість із них позики – «надходять тим чи іншим чином». За словами М. Рютте, «іноді час має зробити свою справу».

Geen besluit over miljardensteun voor Oekraïne op EU-top [На саміті ЄС не було рішення щодо надання мільярдів на підтримку України] // *Algemeen Dagblad*. – Rotterdam, 2023. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/geen-besluit-over-miljardensteun-voor-oekraïne-op-eu-top~a8c75b11/>.

Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте заявив, що ЄС не змогли домовитися про пакет підтримки для України в розмірі близько 50 млрд євро. Підтримку Україні знову обговорюватимуть у січні 2024 р. і М. Рютте заявив, що «ми досягнемо згоди». Він зазначив, що поки що точно невідомо, коли відбудеться новий саміт у січні, але «у нас є трохи часу». М. Рютте запевнив, що ситуація не така, що «в Україні відразу закінчаться гроші».

Moritz, Hans-Jürgen. Gipfel-Verhandlungen mit Scholz Haushalts-Stress beendet? Keineswegs, denn jetzt will die EU viel deutsches Geld [Побутовий стрес закінчився? Зовсім ні, тому що зараз ЄС хоче багато німецьких грошей] / Н. Moritz // Focus. – Berlin, 2023. – 16.12. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/gipfel-verhandlungen-mit-scholz-haushalts-stress-beendet-keineswegs-denn-jetzt-will-die-eu-viel-deutsches-geld_id_259498119.html.

На останньому саміті ЄС 2023 р., крім іншого, йшлося про виділення Україні 50 млрд євро. За словами журналіста «Focus» Г.-Ю. Морица, раніше канцлер Німеччини О. Шольц між рядками дав зрозуміти в урядовій заяві німецькому Бундестагу, що він, очевидно, не проти такої угоди. О. Шольц сказав, що Україну треба підтримувати «скільки потрібно» і, що стабілізація бюджету Києва за допомогою додаткових 50 млрд євро з Брюсселя є «пріоритетом для Німеччини».

Cseh, Katalin. Like putin, Viktor Orbán is learning he can act with impunity: the cash keeps flowing [Як і путін, Віктор Орбан навчається тому, що може діяти безкарно: гроші продовжують текти] / К. Cseh // The Guardian. – London, 2023. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/17/viktor-orban-hungary-eu-ukraine-vladimir-putin>.

Під час вельми сумнівної угоди, укладеної напередодні саміту, Європейська комісія розблокувала 10,2 млрд євро для Угорщини. Угорська членка Європейського парламенту від групи «Renew Europe» Каталін Чех вважає, що це була капітуляція перед брудною тактикою шантажу В. Орбана, яка підриває довіру до ЄС у забезпеченні дотримання стандартів верховенства закону. На її думку, лідери ЄС шокуюче наївні, якщо вважають, що отримали тривалу підтримку в обмін на свої гроші, бо В. Орбан, ймовірно, повторюватиме цю тактику знову і знову, використовуючи Україну, щоб розблокувати більше грошей для свого режиму.

Kressa, Kaarel. Orbáni sõnul on Ungaril Ukraina takistamiseks veel ohtralt võimalusi ja neid kasutatakse [За словами Орбана, в Угорщини ще є багато можливостей перешкодити Україні і вони використовуються] / К. Kressa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120256271/orbani-sonul-on-ungaril-ukraina-takistamiseks-veel-ohtralt-voimalusi-ja-neid-kasutatakse>.

Журналіст видання «Eesti Päevaleht» К. Кресса зазначає, що виступ прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана на останньому саміті ЄС «не приніс йому друзів». Процес вступу України просунувся на крок вперед, але, як зазначає сам В. Орбан, Угорщина все ще має багато можливостей зупинити його. Водночас він загальмував інше, більш термінове рішення, яке стосується виділення українській економіці 50 млрд євро кредитів і субсидій. За словами К. Кресса, оскільки інші країни-члени підтверджують, що Україна нарешті отримає обіцяні гроші, крок В. Орбана не зможе довго перешкоджати підтримці України, але зіпсує відносини з союзниками.

Popli, Nik. Ukraine-border security deal appears Unlikely before the holidays [Угода щодо забезпечення безпеки кордонів та фінансової допомоги Україні малоймовірна до

свят] / N. Popli // *Time*. – New York, 2023. – 18.12. – Режим доступу : <https://time.com/6548851/ukraine-border-security-deal-congress-unlikely/>.

Вашингтонський репортер «Time» Нік Поплі наголошує, що учасники переговорів та Білий дім щосили намагаються в останню хвилину укласти угоду щодо основ змін у прикордонній політиці, яких республіканці вимагали в обмін на схвалення військової допомоги Україні. Автор зазначає, що складні переговори стали непростим завданням для законодавців та президента Джо Байдена, оскільки в США закінчується фінансування для постачання більшої кількості зброї та техніки Україні. Координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Джон Кірбі заявив, що Білий дім має намір випустити ще один пакет військової допомоги Україні до кінця грудня 2023 р., хоча він може стати останнім, доки Конгрес не затвердить додаткових коштів.

Banky a poisťovne [Банки та страхові компанії] // Denník N. – Bratislava, 2023. – 19.12. – Режим доступу : <https://e.dennikn.sk/minuta/3737199>.

Європейський банк реконструкції та розвитку збільшить свій капітал на 4 млрд євро. Це дозволить банку подвоїти майбутні інвестиції в Україну. Це третє підвищення в історії ЄБРР. Загалом на 2022 р. та 2023 р. банк виділив 3 млрд євро на підтримку української інфраструктури під час війни з росією.

Monastiriakos, George. George Monastiriakos: The West cannot afford to allow russia to win its war against Ukraine [Джордж Монастіріакос: Захід не може дозволити росії виграти війну проти України] / G. Monastiriakos // *National Post*. – Toronto, 2023. – 20.12. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/opinion/the-west-cannot-afford-to-allow-russia-to-win-its-war-against-ukraine>.

В статті спеціально для «National Post» ад'юнкт-професор права Університету Оттави Джордж Монастіріакос пише, що необхідно допомогти Києву перемогти про необхідність зберегти, заснований на правилах міжнародний порядок, та знизити ймовірність ведення двох воєн на різних театрах воєнних дій. Він зазначає, що тоді, як ЄС із населенням майже 450 мільйонів чоловік та економікою в 21 трлн дол. не зміг виконати свою обіцянку надати Україні один мільйон артилерійських снарядів, Північна Корея надала росії мільйон снарядів. Д. Монастіріакос обурюється, що майже через 10 років після початку війни і через 22 місяці після повномасштабного російського вторгнення західні компанії продовжують допомагати москві виробляти зброю. На думку Д. Монастіріакоса, війна росії проти України стосується не лише українського суверенітету та самовизначення, а місія путіна полягає в тому, щоб зруйнувати засновану на правилах міжнародну систему, яка є основою безпеки та процвітання Заходу. За словами автора, Заходу потрібно лише зробити так, щоб Сили оборони України мали військову перевагу.

Sel aastal on Eestisse jõudnud sadakond veokikoormat laskemoona [Цього року до Естонії прибуло сто вантажівок боєприпасів] // *Postimees*. – Tallinn, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://maailm.postimees.ee/7923312/igor-taro-ukraina-paevik-vene-okupandid-on-pealetungil-kogu-rinde-ulatuses>.

Міністр оборони Естонії Г. Певкур повідомив, що у 2023 р. Естонія продовжила надавати військову допомогу Україні озброєнням і обладнанням на суму майже 250 млн євро та очолила кілька міжнародних ініціатив на підтримку України. За словами міністра, боротьба України за свободу може бути успішною лише в тому випадку, якщо союзники продовжать підтримувати українців реальною та суттєвою допомогою у розмірі 0,25 % валового внутрішнього продукту на рік, що «на кону безпеки не лише України, а й Естонії, трансатлантичної спільноти та всього світу».

18 miljarder euro utbetalda till Ukraina [Україні виплачено 18 мільярдів євро] // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/xgqzA8/18-miljarder-euro-utbetalda-till-ukraina>.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн повідомила, що Україна отримала останні 1,5 млрд євро допомоги з цього річного пакету на 18 млрд євро. Вона зазначила, що уклали угоду, щоб й надалі надавати Україні підтримку, необхідну їй для відновлення, відбудови та реформ. Президентка підкреслила, що ЄС стоїть на боці «нашого сусіда, друга і майбутнього члена».

FM: Latvijas atbalsta apmērs Ukrainai pārsniedz 1 % no Latvijas iekšzemes kopprodukta [МЗС: Обсяг латвійської допомоги Україні перевищує 1 % валового внутрішнього продукту Латвії] // Diena. – Rīga, 2023. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/latvija/fm-latvijas-atbalsta-apmers-ukrainai-parsniedz-1-no-latvijas-iekaszemes-kopprodukta-14310557>.

Представники Міністерства фінансів Латвії (МФ) повідомили, що з початку агресії росії проти України Латвія надала українському уряду та населенню підтримку, яка перевищує 1 % валового внутрішнього продукту Латвії. У тому числі підтримку на суму 32 млн євро надано через міжнародні фінансові інституції – Світовий банк та Європейський інвестиційний банк. Щоб допомогти зміцнити спроможність українського уряду через механізми розвитку спроможності МВФ і ЄБРР, уряд Латвії надасть 4 млн євро фінансування. Заходи підтримки розвитку спроможності МВФ та ЄБРР здійснюватимуться у тісній співпраці з іншими міжнародними партнерами, які надають підтримку Україні.

Ukraina dostane značnú finančnú pomoc: Poskytne jej ju projekt Svetovej banky [Україна отримає значну фінансову допомогу: їй надасть проєкт Світового банку] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 25.12. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2881155/ukrajina-dostane-znacnu-financnu-pomoc-poskytne-jej-ju-projekt-svetovej-banky/>.

Міністерство фінансів України повідомило, що Україна отримала 1,34 млрд дол. (1,22 млрд євро) фінансування від проєкту Світового банку з розвитку адміністративної спроможності. У заяві міністерства йдеться, що фінансування складається з 1,086 млрд дол. кредиту від Світового банку та грантів на 190 млн дол. від Норвегії, 50 млн дол. від США та 20 млн дол. від Швейцарії. За даними міністерства, ці кошти будуть спрямовані на часткову компенсацію видатків

держбюджету України, не пов'язаних з безпекою та обороною, у тому числі відрахування на соціальне страхування по старості та виплати працівникам ДСНС.

EU kan runda Orbáns Ukrainaveto [ЄС може обійти вето Орбана щодо України] // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Q7V6vA/eu-kan-runda-orbans-ukrainaveto>.

ЄС працює над планом «Б», щоб обійти вето країни-члена Угорщини щодо додаткової допомоги Україні. Це має відбуватися шляхом надання країнами ЄС кредитних гарантій під кредити, які потім візьме на себе Єврокомісія для підтримки України. Для такого рішення не потрібна одностайність, тобто Угорщина не може накласти на нього вето. 1 лютого має відбутися новий саміт для вирішення цього питання.

Már írják a Zelenszkij-Orbán csúcs forgatókönyvét, Magyarország egy hónapot kapott [Сценарій саміту Зеленський-Орбан вже пишеться, Угорщині дали місяць] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 27.12. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3219918_orban-viktor-volodimir-zelenszkij-csucstalalako-ukrajna-tamogatas-europai-unio.

Згідно зі словами міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, Україна обов'язково отримає 50 млрд євро від ЄС, а прем'єр-міністру Угорщини потрібен час для прийняття цього рішення. У статті наголошується, що очікування Угорщини від України поки невідомі і не зрозуміло, за яких умов Угорщина готова відмовитися від свого вето, блокуючи підтримку ЄС. Д. Кулеба оптимістично налаштований і вірить, що ЄС спробує переконати В. Орбана, але якщо протягом місяця не буде результату, ЄС надасть Україні обіцяні кошти іншим шляхом.

Szabó, Dániel. Magyarország háta mögött szervezkednek az EU-tagállamok, három terv is van a kormány kijátszására [Країни-члени ЄС організуються за спиною Угорщини, є три плани, щоб ухилитися від уряду] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231227/magyarorszag-hata-mogott-szervezkednek-az-eu-tagallamok-harom-terv-is-van-a-kormany-kijatszasara-659713>.

У статті Данієля Сабо йдеться про те, що країни ЄС розробляють три плани, щоб уникнути вето Угорщини щодо пакету допомоги Україні на суму 50 млрд євро. Європейський Союз готує резервний план у розмірі 20 млн євро для подолання бюджетної кризи в Україні після того, як прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан заперечив проти початкової пропозиції фінансування. У статті детально описано три запропоновані рішення, включаючи модель на основі боргу, структуру розширеного фінансування та спеціальний фонд. Серед планів виділяється боргова модель, в рамках якої країни-члени ЄС нададуть фінансову гарантію бюджету ЄС для запозичень, і це рішення, ймовірно, може бути прийняте Угорщиною без права вето.

Kalnite: Ungārijas veto par 55 miljardu piešķiršanu Kijivai ir radījīs ārkārtas situāciju, kura apdraud kara iznākumu [Калнієте: Вето Угорщини на надання Києву 55

мільярдів створило надзвичайну ситуацію, яка загрожує результату війни] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 28.12. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/441913-kalnieta-ungarijas-veto-par-55-miljardu-pieskirsanu-kijivai-ir-radijis-arkartas-situaciju-kura-apdraud-kara-iznakumu.htm>.

Депутатка Європарламенту С. Калнієте наголосила, що вето Угорщини на виділення Києву 55 млрд євро створило надзвичайну ситуацію, яка загрожує результату російсько-української війни. Наразі ЄС працює над механізмом, який би дозволив обійти вето Угорщини. За словами політикині, нова ситуація вимагає далекоглядних стратегічних рішень і негайних дій з боку ЄС і НАТО. Вона підкреслила, що інституції ЄС також повинні підготуватися до прийому нових країн-членів. Країни спільноти друзів України, зазначає С. Калнієте, мають інтенсивно та наполегливо працювати на міжнародних форумах та у двосторонньому плані, переконуючи «неохочі та уникаючі» країни політично підтримувати та просуваючи вступ України до НАТО.

Walker, Shaun. The world in 2024: Guardian writers on what to look out for: A decisive year for Ukraine [Світ у 2024 році: автори «The Guardian» про те, на що звернути увагу: вирішальний рік для України] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 30.12. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/30/world-2024-guardian-writers-what-to-look-out-for>.

Як вважає кореспондент британської газети «The Guardian» у Києві Шон Вокер, 2024 рік, ймовірно, стане вирішальним для війни та майбутнього України, але те, як усе складеться, залежатиме від багатьох речей, і не в останню чергу від того, наскільки сильною буде підтримка Києва з боку Заходу. На його думку, вплив президентських виборів у США на тон і зміст українських дебатів може бути величезним. Ш. Вокер зазначає, що одне з найбільших питань полягає в тому, чи змусять Україну «втома та бойові втрати шукати якусь мирну угоду з московою».

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ABC

ABC

Іспанська щоденна газета, одна з трьох найбільш читаних у країні. На сьогоднішнє видання є головним рупором консервативних сил Іспанії. У своїх статтях та коментарях газета засуджує прагнення окремих регіонів країни до незалежності. Видання публікує статті іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.abc.es/>.

Aktuálně.cz

Чеська щоденна інтернет-газета, яка в даний час є однією з найуспішніших в країні. Редакція випускає понад 100 повідомлень на день (внутрішньополітичні та зарубіжні події, економіка, культура, спорт). Видання публікує статті чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://zpravy.aktualne.cz/>.

AFTONBLADET

Aftonbladet

Шведська щоденна газета, яка визнає себе як незалежне соціал-демократичне, і є найбільш поширеним виданням в Скандинавії. Видання має інтернет-версію. З моменту свого створення газета незмінно входить до п'ятірки найбільш відвідуваних шведських вебсайтів у різних опитуваннях. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.aftonbladet.se/>.

Avvenire

Італійська щоденна газета, яка належить Італійській єпископальній конференції і орієнтована на вчення католицької церкви, проте вважається незалежною від церковної ієрархії. Газета висвітлює події в країні та світі, коментує найрезонансніші новини. Видання виходить італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.avvenire.it/>.

**Algemeen
Dagblad**

Нідерландська щоденна газета, яка входить до числа найпопулярніших видань країни. Газета має досить консервативну редакційну лінію, що означає її правоцентриську позицію в політичному спектрі. Видання виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Роттердам. Вебсайт: <https://www.ad.nl/>.

**De
Telegraaf**

Найбільша щоденна газета Нідерландів, яка виходить на території всієї країни сім днів на тиждень, надходячи у роздрібний продаж у більшості країн світу. Газета не має виражених політичних і релігійних уподобань, не представляє якусь партію, проте її матеріали мають правопопулістську спрямованість. Газета виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Амстердам. Вебсайт: <https://www.telegraaf.nl/>.

Denník N

Словацька щоденна газета, яка публікує результати журналістських розслідувань та аналітичні тексти, а також випускає короткі та оперативні новини. Політична приналежність – лібералізм. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://dennikn.sk/>.

Diena

Латвійська щотижнева газета, одна з найбільших газет за кількістю передплатників. Політична належність – ліберальна. Видання публікує матеріали латвійською мовою. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://www.diena.lv/>.

Do Przekazy

Польський суспільно-політичний консервативно-ліберальний тижневик. Журнал підтримує економічні свободи, одночасно поважаючи християнську традицію та перевірені часом етичні цінності. Видання займає євроскептичну позицію та симпатизує консервативній партії «Право і справедливість». Тижневик доступний польською мовою. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://dorzeczy.pl/>.

**Eesti
Päevaleht**

Естонська щоденна газета, яка має третій за величиною тираж серед щоденних друкованих видань Естонії. Газета щодо проблематики є загальнотематичною. Політична спрямованість видання – незалежне. Газета доступна естонською мовою. Головний офіс – Таллін. Вебсайт: <https://epl.delfi.ee/>.

El Mundo

Іспанська щоденна газета, одне з найбільш популярних та авторитетних видань Іспанії. Газета підтримує ліберальну та правочентристську редакторську політику, критикує Соціалістичну партію Іспанії та регіональних націоналістів і демонструє віддаленість від консервативних принципів. Видання виходить іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.elmundo.es/>.

Focus

Німецький інформаційно-політичний тижневий ілюстрований журнал. Вважається журналом ліберально-консервативної спрямованості, орієнтований на середній клас німецького суспільства. Головний офіс – Берлін. Вебсайт: <https://www.focus.de/>.

**Frankfurter
Allgemeine**

Німецька міжрегіональна газета, найпоширеніша з німецьких видань за межами ФРН. Видання має ліберально-консервативне спрямування. Мова газети – німецька. Головний офіс – Франкфурт-на-Майні. Вебсайт: <https://www.faz.net/aktuell/>.

Japan Today

Японська щоденна інтернет-газета, яка є першим і найстарішим англомовним виданням Японії. Мова видання – англійська. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://japantoday.com/>.

L'Obs

L'Obs

Французький щотижневий журнал, який позиціонує себе як культурно-політичний, політична орієнтація якого належить до широкого соціал-демократичного руху, поєднуючи прагнення свободи та соціальної справедливості. Видання публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.nouvelobs.com/>.

Le Monde

Le Monde

Французька щоденна вечірня газета ліволіберальних поглядів. Видання є найбільш популярним серед газет Франції. Газета публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.lemonde.fr/>.

Libero Quotidiano.it

Libero
Quotidiano

Італійська щоденна газета, яка дотримується правоцентристської та ліберальної позиції. У перекладі з італійської її назва дослівно означає «Ліберальна газета», а неофіційно її називають «Газетою думок», на шпальтах якої можна вільно висловитися та прочитати думку інших щодо останніх подій в Італії, Європі та світі. Газета публікує матеріали італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.liberoquotidiano.it/>.

lrytas.lt

Lietuvos
rytas

Литовська суспільно-політична щоденна загальнонаціональна газета, яка висвітлює питання економіки, політики, спорту, мистецтва, культурного життя у Литві та за кордоном. Мова видання – литовська. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.lrytas.lt/>.

NATIONAL POST

National
Post

Канадська англійська газета, яка виходить з понеділка по суботу, а в понеділок виходить лише як цифрове електронне видання. Газета публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <https://nationalpost.com/>.

Neatkarīgā
Rīta Avīze

Латвійська загальнонаціональна щоденна газета, більш відома як мережеве видання. Мова газети – латиська. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://nra.lv/>.

Nepszava

Угорська соціал-демократична щоденна газета лівоцентриського спрямування. Сьогодні газета проводить лінію, близьку курсу Угорської соціалістичної партії, що перебуває в опозиції. «Nepszava» є лідером угорського ринку серед політичних щоденних газет. Мова видання – угорська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.nepszava.hu/>.

New York
Post

Одна з найстаріших та найвпливовіших щоденних газет США, яка висвітлює світові новини щодо політики, економіки, охорони здоров'я, культури, спорту тощо. Видання публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк. Вебсайт: <https://nypost.com/>.

Nový Čas

Словацька щоденна газета, яка є найбільш продаваною та найбільш читаною у Словаччині. Вона виходить щодня з понеділка по суботу, а щосуботи додається додаток Nový Čas víkend. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://www.cas.sk/>.

POLITICO

Бельгійський щотижневик американської новинної організації Politico, який висвітлює політичні події в ЄС. Більшість статей видання присвячені повсякденній діяльності Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС та взаємодії ЄС у внутрішніх та міжнародних справах. Журнал публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Брюссель. Вебсайт: <https://www.politico.eu/>.

Portfolio

Угорська фінансова онлайн-газета, яка увійшла до десятки найбільш читаних та 15-и найбільш відвідуваних видань в Угорщині. Газета приділяє особливу увагу бізнесу, економічним та фінансовим новинам. Мова видання – угорська, англійська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.portfolio.hu/>.

Postimees

Естонська суспільно-політична щоденна газета. Висвітлення нагальних проблем естонського народу забезпечили газеті велику популярність. Видання публікує матеріали естонською мовою. Головний офіс – Таллінн. Вебсайт: <https://www.postimees.ee/>.

Reflex

Чеський суспільно-політичний тижневик, яким володіє швейцарська медіа корпорація Ringier. Журнал присвячений проблемам політики, культури та суспільства. Тижневик є одним із найбільш неоднозначних і широко читаних суспільно-політичних журналів у Чеській Республіці. Видання публікує матеріали чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://www.reflex.cz/>.

Rzeczpospolita

Одна з найбільших щоденних польських газет. Видання має суспільно-політичний формат. Політична приналежність – ліберально-консервативна. Мова видання – польська. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://www.rp.pl/>.

Svenska
Dagbladet

Шведська щоденна ранкова газета, яка позиціонується як «незалежно поміркована». Видання публікує найважливіші місцеві та зарубіжні новини. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.svd.se/>.

The Asahi
Shimbun

Японська загальнонаціональна газета. Політична належність – ліволіберальна. Видання публікує матеріали японською мовою. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://www.asahi.com/ajw/>.

The Brussels Times

**The Brussels
Times**

Бельгійський англomовний журнал, який виходить раз на два місяці, і безкоштовно розповсюджується в Європейській комісії, Європейському парламенті, понад 150 посольствах і багатьох представництвах в ЄС. Журнал зосереджується на історії про Брюссель та Бельгію, висвітлюючи політику, мистецтво, історію, спорт та інші питання. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Брюссель.

Вебсайт:

<https://www.brusselstimes.com/>.

The Guardian

The Guardian

Британська щоденна газета. Видання дотримується ліво-центристської орієнтації, має попит серед ліберальних читацьких кіл Великої Британії і велику читацьку аудиторію по всьому світові. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон.

Вебсайт:

<https://www.theguardian.com/international>.

THE INDEPENDENT

**The
Independent**

Британське щоденне інтернет-видання (до 2016 р. щоденна газета). Видання ідеологічно близьке до ліберально-демократичної партії, особливу увагу звертає на проблематику прав людини. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон.

Вебсайт:

<https://www.independent.co.uk/>.

TIME

Time

Американський журнал, що виходить двічі на місяць, відомий завдяки аналітичним коментарям з важливих питань світової та американської політики. Журнал публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк.

Вебсайт:

<https://time.com/>.

TORONTO SUN torontosun.com

Toronto Sun

Канадська таблоїдна газета, що видається щодня. The Toronto Sun бере за взірць журналістику британських таблоїдів. Газета відома популістськими та консервативними редакційними позиціями. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто.

Вебсайт: <https://torontosun.com/>.

Verslo žinios

Литовська щоденна газета для ділових людей, яка є єдиним видання в країні, що спеціалізується на економічній тематиці. Газета виходить раз на тиждень. Політична спрямованість – економічний лібералізм. Видання публікує матеріали литовською мовою. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.vz.lt/>.